

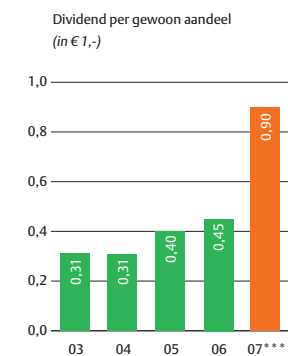
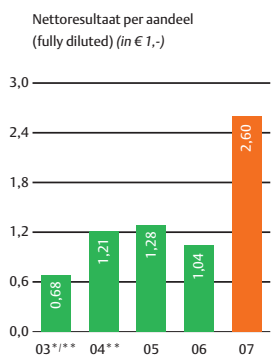
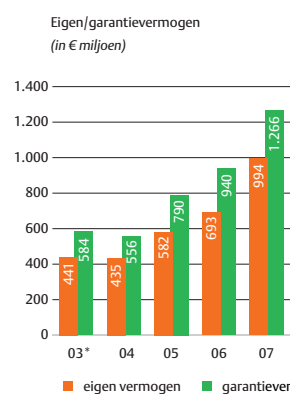
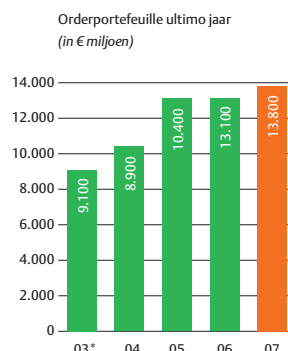
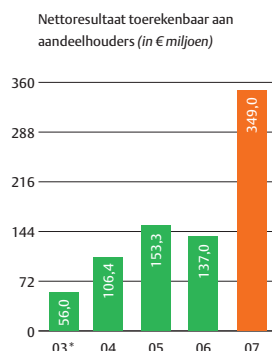
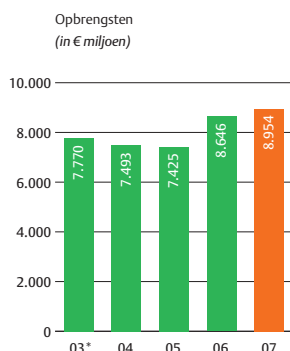
bam

Koninklijke BAM Groep nv

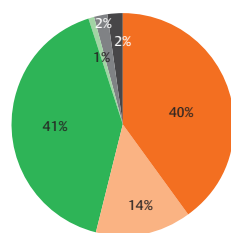
2017

Jaarrapport

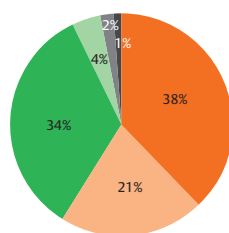

* Gebaseerd op NL GAAP ** Exclusief mededingingsboete *** Betreft voorstel

Omzet per sector 2007

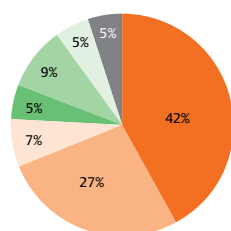
Orderportefeuille per sector 2007

Marge resultaat per sector 2007 2006

Bouw	2,3%	-1,2%
Vastgoed	7,3%	6,8%
Infra	3,2%	3,6%
Publiekprivate samenwerking	39,8%	3,1%
Installatietechniek	5,6%	4,2%
Consultancy en engineering	13,0%	11,8%

Omzet geografisch 2007

Marge resultaat geografisch 2007 2006

Nederland	4,5%	4,2%
Verenigd Koninkrijk	5,0%	4,2%
België	3,9%	2,2%
Ierland	3,8%	4,7%
Duitsland	-0,9%	-15,2%
Verenigde Staten	3,4%	3,8%
Wereldwijd	9,4%	9,7%

gegevens

Inhoud

- 3 Voorwoord
- 5 Vooruitzichten
- 6 Organisatiestructuur en netwerk vestigingen
- 8 Missie, visie, ambitie en doelstellingen
- 10 Aandelen Koninklijke BAM Groep nv
- 15 Bericht raad van commissarissen aan
aandeelhouders
- 22 Remuneratierapport
- 26 Personalia raad van commissarissen
- 28 Personalia raad van bestuur

Verslag raad van bestuur

- 29 Financiële resultaten
- 34 Acquisities en desinvesteringen
- 35 Corporate governance
- 40 Besluit artikel 10 overnamerichtlijn
- 45 Risico en risicobeheersing
- 49 Duurzaam ondernemen
- 50 Human resources management
- 51 Medezeggenschap
- 51 Bouwbarometer
- 55 Bouw
- 63 Vastgoed
- 67 Infra
- 75 Publiekprivate samenwerking
- 77 Installatietechniek
- 79 Consultancy en engineering

Jaarrekening 2007

- 81 Inhoud jaarrekening
- 82 Geconsolideerde balans per 31 december
- 83 Geconsolideerde winst- en verliesrekening
- 84 Geconsolideerd vermogensoverzicht
- 85 Geconsolideerd kasstroomoverzicht
- 86 Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening
- 147 Enkelvoudige balans per 31 december
- 147 Enkelvoudige winst- en verliesrekening
- 148 Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening

Overige gegevens

- 156 Voorstel tot bestemming winst over 2007
- 156 Statutaire regeling omtrent bestemming winst
- 157 Beschermingsmaatregelen
- 159 Accountantsverklaring
- 160 Overzicht belangrijkste dochterondernemingen
en deelnemingen
- 161 Functionarissen Koninklijke BAM Groep nv
- 162 Tien jaar kerngegevens
- 164 Financiële agenda

Kerngegevens (in € miljoen, tenzij anders vermeld)		
	2007	2006
Opbrengsten	8.954	8.646
Bedrijfsresultaat ¹	340,7	262,6
Resultaat vóór belastingen	428,1	228,4
Nettoresultaat toerekenbaar aan aandeelhouders	349,0	137,0
Opbrengsten uit voortgezette activiteiten	8.539	8.150
Bedrijfsresultaat uit voortgezette activiteiten ¹	327,2	237,2
Resultaat uit voortgezette activiteiten vóór belastingen	341,8	209,8
Nettoresultaat uit voortgezette activiteiten	268,3	124,8
Winst per aandeel (in € 1,-)		
- gewoon	2,80	1,11
- gewoon, uit voortgezette activiteiten	2,15	1,01
- fully diluted	2,60	1,04
- fully diluted, uit voortgezette activiteiten	2,01	0,95
Dividend per gewoon aandeel (in € 1,-) ²	0,90	0,45
Pay-out (in procenten)	34	41
Aantal uitstaande gewone aandelen ultimo jaar (x 1.000)	129.906	123.758
Totaal aantal uitstaande aandelen ultimo jaar (x 1.000)	136.016	136.012
Koers gewoon aandeel op 31 december (in € 1,-)	16,10	14,69
Eigen vermogen toerekenbaar aan aandeelhouders	993,5	692,6
Garantievermogen	1.265,8	939,8
Orderportefeuille ³	13.800	13.100
Netto-investeringen in materiële vaste activa	131,7	119,2
Afschrijving/waardevermindering:		
- Materiële vaste activa	93,6	96,5
- Immateriële vaste activa	7,7	3,4
Cashflow vóór dividend	450,3	236,9
Gemiddeld aantal werknemers	28.007	28.330
Aantal werknemers ultimo jaar	27.578	30.338
Ratio's (in %)		
Resultaat in % opbrengsten vóór belastingen ¹	4,8	2,7
Resultaat uit voortgezette activiteiten vóór belastingen in % opbrengsten ¹	4,0	2,6
Nettoresultaat in % opbrengsten	3,9	1,6
Nettoresultaat in % gemiddeld eigen vermogen	41,4	21,5
Solvabiliteit:		
- eigen vermogen toerekenbaar aan aandeelhouders in % totaal activa	14,2	10,7
- garantievermogen in % totaal activa	18,1	14,5

¹ 2006: exclusief mededingingsboetes.

² Dividend 2007 betreft voorstel.

³ De orderportefeuille bevat zowel getekende als mondelinge opdrachten.

Winkelcentrum Lilien-Carré naast het centraal station
van Wiesbaden (BAM Deutschland in combinatie).

Jaarrapport 2007

Voorwoord

Koninklijke BAM Groep nv kijkt terug op een succesvol boekjaar 2007. Geruggensteund door overwegend gunstige omstandigheden in onze vijf Europese thuislanden, heeft BAM in 2007 een nettowinst behaald van € 349 miljoen bij een omzet van circa € 9 miljard. Ook hebben wij in het afgelopen jaar belangrijke stappen gezet in de richting van de doelen, die wij in de strategische agenda voor 2009 hebben vastgelegd. Het succesvolle jaar 2007 vormt een stimulans om ook de komende jaren onze strategische koers verder uit te werken. De hoofdlijnen van onze Strategische agenda 2007-2009 zetten wij op pagina 8 van dit jaarrapport uiteen.

In de nettowinst is een bedrag begrepen van ruim € 72 miljoen uit de verkoop van onze Amerikaanse werkmatschappij Flatiron. Deze verkoop past in onze strategische agenda. Immers, een van de beleidslijnen vormt de versterking van de Europese basis van de Groep, zoals blijkt uit de verwerving van onder meer de Belgische projectontwikkelaar Kairos en de Belgische infrabouwer Betonac.

Koersontwikkeling

Mede door de voortdurende kredietcrisis heerste op de aandelenbeurzen in Europa in de tweede helft van 2007 een gedrukte stemming, waaraan ook ons aandeel zich helaas niet kon onttrekken. De beurskoers van het aandeel BAM is in 2007 met circa 10 procent gestegen. Hiermee heeft ons aandeel beter gepresteerd dan de Midkap (minus 3 procent) en de sectoren Bouw Nederland (minus 20 procent) en Bouw Europa (minus 1 procent).

Duurzaamheidsverslag

Niet alleen in financieel opzicht is 2007 voor BAM voorspoedig verlopen. Zo hebben onze inspanningen om de veiligheid op onze projecten te verbeteren voor het vierde jaar op rij resultaat. Echter, er blijft noodzaak tot verdere verbetering van onze veiligheidsprestaties. Het belang dat wij toekennen aan veiligheid en aan andere aspecten van duurzaam of maatschappelijk verantwoord ondernemen rechtvaardigt een uitgebreidere verslaggeving dan past binnen dit financiële jaarrapport. Om zo transparant mogelijk over duurzaamheidsaspecten of maatschappelijk verantwoord ondernemen te kunnen rapporteren, brengt BAM een separaat duurzaamheidsverslag uit.

Voorkeurswerkgever

BAM heeft uitgesproken de voorkeurswerkgever in de bouwsector te willen zijn. Gezien de loyaliteit van onze medewerkers en de aantrekkingskracht op nieuwe medewerkers geeft BAM aan de rol als werkgever een goede invulling. Een van de terreinen waarop we zeker nog winst kunnen boeken, is 'de vrouw in de bouw'. We streven naar een evenwichtiger verdeling tussen mannen en vrouwen, ook in leidinggevende posities. Bij alle aandacht voor cultuurverandering en innovatie in onze sector, wil BAM goede mogelijkheden bieden bij het scheppen van carrièrekansen voor vrouwen. Wij hopen dat we daar als Groep in 2008 een duidelijke stap zetten.

Verwachting

Het gaat BAM goed. En onze gehele organisatie – van bouwplaatsmedewerkers tot management – toont enorme inzet en groot enthousiasme om de prestaties verder te ontwikkelen en verbeteren. Wij zijn onze medewerkers daarvoor zeer erkentelijk. Koninklijke BAM Groep verwacht naar de huidige inzichten en mede gezien de kwaliteit van de orderportefeuille in 2008 een omzet te behalen van circa € 9 miljard en acht een nettowinst van ten minste € 250 miljoen haalbaar.

Bunnik, 19 maart 2008

Ir. J.A.P. van Oosten

De Surtees Bridge voert de snelweg A66 over de rivier Tees bij Stockton-on-Tees (Nuttall).

Vooruitzichten

Koninklijke BAM Groep is het jaar 2008 ingegaan met een sterke orderportefeuille van € 13,8 miljard (ultimo 2006: € 12,2 miljard op vergelijkbare basis). Deze toename van circa 12 procent is Groepsbreed gerealiseerd. Van de totale orderportefeuille wordt naar verwachting € 7,5 miljard uitgevoerd in 2008 en € 6,3 miljard in latere jaren. De kwaliteit van de orderportefeuille is ten opzichte van een jaar geleden licht verbeterd.

BAM verwacht naar de huidige inzichten en mede gezien de kwaliteit van de orderportefeuille in 2008 een omzet te behalen van circa € 9 miljard en acht een nettowinst van ten minste € 250 miljoen haalbaar.

De netto-investeringen in en afschrijvingen op materiële vaste activa zullen in 2008 naar verwachting rond het niveau van 2007 (respectievelijk € 113 miljoen en € 88 miljoen, exclusief Flatiron) uitkomen.

De prognoses van Euroconstruct voor de bouwvolumes in de jaren 2008 tot en met 2010 wijzen op een positieve trend in de voor de Groep belangrijkste Europese markten.

In de sectoren Bouw en Vastgoed wijzen prognoses voor het segment utiliteitsbouw op gezonde volumegroei in alle thuismarkten van de Groep. In Nederland blijft de investeringsbereidheid van de marktsector naar verwachting op peil. Ook de vraag van de budgetsector blijft groot, met name in de segmenten onderwijs en gezondheids- en welzijnszorg. De vooruitzichten in het Verenigd Koninkrijk zijn positief, mede door het grote aantal werken dat gepland of in uitvoering is. In Duitsland en België neemt het aantal utiliteitsbouwprojecten dat in publiekprivate samenwerking tot stand wordt gebracht, in hoog tempo toe. De Ierse utiliteitsbouwmarkt profiteert van voorziene investeringen in de gezondheidszorg en het onderwijs. Bovendien blijft in Ierland naar verwachting de vraag naar nieuwe kantoor- en winkelpanden aanhouden.

De vooruitzichten voor het segment woningbouw, waarin BAM met name actief is in Nederland, blijven uitstekend. De vraag van consumenten naar (nieuwbouw-) woningen blijft in Nederland groot, mede door de achterblijvende productie van nieuwbouwwoningen. Het huidige overheidsbeleid, gericht op vereenvoudiging van regelgeving en het ter beschikking stellen van middelen voor de aanpak van achterstandswijken, zal waarschijnlijk leiden tot een

verdere toename van de woningbouwproductie. BAM zal hiervan naar verwachting kunnen profiteren.

In de sector Infra is op basis van de prognoses van Euroconstruct sprake van groei in alle thuismarkten van de Groep, met uitzondering van België. In Nederland blijven de investeringen door de rijksoverheid op een hoog niveau. Mobiliteitsprojecten zullen de komende jaren voor een flinke impuls zorgen, waarbij een deel van de werken in publiek-private samenwerking tot stand zal komen. De verwachte groei van de Britse en Duitse inframarkt steunt voor een belangrijk deel op het verder aantrekken van de wegen- en railbouw. In Ierland nemen de investeringen in infrastructuur verder toe mede als gevolg van eerder door de overheid aangekondigde investeringsprogramma's. In België zal de inframarkt in 2008 naar verwachting licht krimpen, maar blijven grote projecten aan de orde.

Koninklijke BAM Groep zal in 2008 het desinvesteringsprogramma ten aanzien van pps-projecten continueren. Dit past in de langetermijnstrategie van de Groep om de aldus vrijkomende middelen aan te wenden om het actieve beleid en toenemend aantal biedingen van BAM PPP te ondersteunen. Momenteel lopen in diverse landen meerdere biedingen voor pps-projecten, waarbij de Groep betrokken is. BAM is uitstekend gepositioneerd om te kunnen profiteren van deze groeiende markt.

Via een 21,5 procent belang in baggeronderneming Van Oord is de Groep betrokken bij de wereldwijde baggermarkt. BAM onderzoekt de mogelijkheden tot verkoop van dit minderheidsbelang. Naar verwachting zal dit onderzoek in de loop van 2008 tot conclusies leiden.

Naar verwachting zal de omzet van de Groep in 2008 als volgt zijn opgebouwd:

Tabel 1 Omzetverwachting 2008 per sector in procenten van de totale omzet*

	Utiliteits- bouw	Woning- bouw	Vastgoed	Infra	Overig	Totaal
Nederland	8	10	13	14	3	48
Verenigd Koninkrijk	16		1	8		25
Ierland	2			3		5
Duitsland	6			3		9
België	4		1	3		8
Wereldwijd				3	2	5
	36	10	15	34	5	100

* Omzetverwachting gebaseerd op activiteitenmix van de afzonderlijke werkmaatschappijen (exclusief omzeteliminatie tussen sectoren). Dit kan afwijken van de primaire segmentatie in de jaarrekening.

Organisatiestructuur

Koninklijke BAM Groep

2007 | 6

	Bouw	Vastgoed	Infra	Pps
				BAM PPP
Nederland	BAM Utiliteitsbouw		BAM Civiel	Installatietechniek
		BAM Vastgoed	BAM Infratechniek	BAM Techniek
	BAM Woningbouw		BAM Rail	
	Fort Unitbouw		BAM Wegen	
	Heilijgers			
	Penning			
België			Betonac	
	CEI-De Meyer	Immo BAM	CEI-De Meyer	
	Galère		Galère	
	Interbuild	Kaïros		
Verenigd Koninkrijk	HBG UK	HBG Properties	Nuttall	
Ierland	Rohcon	Ascon Property Developments	Ascon	
Duitsland	BAM Deutschland	W&F Projektentwicklung	W&F Ingenieurbau	
Wereldwijd	Interbeton		Interbeton	Consultancy en engineering
				Tebodin
		AM (51%)	Van Oord (21,5%)	

Werkmaatschappij

Actief in deze sector

Deelneming

Netwerk vestigingen

Bouw

Nederland

BAM Utiliteitsbouw - Bunnik - Almere - Amsterdam - Arnhem - Breda - Capelle aan den IJssel - Den Haag - Eindhoven - Emmen - Enschede - Groningen - Leeuwarden - Maastricht - Roermond - Tiel - Utrecht - Zwolle
BAM Advies & Engineering - Bunnik
BAM HABO - Den Haag
Nelis Bouw & Onderhoud - Amsterdam
Schakel & Schrale - Amsterdam - Roermond

BAM Woningbouw - Bunnik - Alkmaar - Amsterdam - Breda - Capelle aan den IJssel - Den Haag - Deventer - Groningen - Leeuwarden - Utrecht - Weert

Fort Unitbouw - Raamsdonksveer, Puurs (België)

Heilijgers - Amersfoort

Bouwbedrijf H. Pennings en Zn. - Rosmalen

BAM Materieel - Lelystad - Kesteren - Nederweert

België

Interbuild - Wilrijk

Verenigd Koninkrijk

HBG UK Ltd - Londen
HBG Construction - Londen - Bristol - Cardiff - Coventry - Exeter - Glasgow - Leeds - Manchester - Edinburgh - Newcastle - St. Albans
HBG Facilities Management - Glasgow - Coventry

Ierland

Rohcon - Kill, Co. Kildare - Little Island, Cork - Galway

Duitsland

BAM Deutschland - Stuttgart - Berlijn - Dresden - Düsseldorf - Frankfurt am Main - Göttingen - Nürnberg

Vastgoed

Nederland

BAM Vastgoed - Bunnik - Amsterdam - Capelle aan den IJssel - 's-Hertogenbosch - Zwolle

België

Immo BAM - Brussel
Kaïros - Wilrijk

Verenigd Koninkrijk

HBG Properties - Londen - Birmingham - Bristol - Glasgow - Leeds - Manchester

Ierland

Ascon Property Developments - Dublin - Kill, Co. Kildare - Little Island, Cork

Duitsland

Wayss & Freytag Projektentwicklung - Frankfurt am Main - Berlijn - Düsseldorf

Infra

Nederland

BAM Civiel - Gouda - Amsterdam - Breda - Elst - Zuidbroek
BAM Betontechnieken - Schiedam
BAM Grondtechniek - Schiedam
BAM Project Support - Amsterdam

BAM Infratechniek - Culemborg - Barendrecht - Halfweg - 's-Hertogenbosch - Nieuwleusen - Ootmarsum - Raalte - Schiphol - Sittard - Utrecht - Valkenswaard
BAM Leidingen & Industrie - Nieuwleusen - Culemborg
Van den Berg Infrastructures - Zwammerdam - Amsterdam - Montfoort - Zoeterwoude
VTN Verkeers- & Besturingstechniek - Culemborg - Wieringen

BAM Rail - Breda - Dordrecht - Eindhoven - Rotterdam

BAM Wegen - Utrecht - Apeldoorn - Barendrecht - Bergen op Zoom - Den Haag - Drachten - Hardinxveld-Giessendam - Helmond - Sittard - Tiel - Tynaarlo - Zaandam

BAM Infraconsult - Gouda - Culemborg - Den Haag

België

Betonac - Sint-Truiden

CEI-De Meyer - Brussel - Eke (Nazareth)

Galère - Chaudfontaine, Charleroi

Verenigd Koninkrijk

Edmund Nuttall - Camberley - Berkhamsted - Cambridge - Cardiff - Exeter - Glasgow - Halesowen - Leeds - Maidstone - Newcastle upon Tyne - Northwich - Southampton
Nuttall Finchpalm - Wembley - Erith
Nuttall Hynes - Tunbridge Wells
Nuttall John Martin - Thetford
Ritchies - Glasgow - Clevedon - Wigan - Erith - Dublin

Ierland

Ascon - Kill, Co. Kildare - Little Island, Cork - Galway

Duitsland

Wayss & Freytag Ingenieurbau - Frankfurt am Main - Berlijn - Düsseldorf - Hamburg - Kamsdorf - München - Stuttgart

Wereldwijd

Interbeton - Gouda - Abu Dhabi - Accra - Al Khuwair - Cairo - Daar es Salaam - Dubai - Doha - Jakarta - Karratha - Limbe - Tripoli

Publiekprivate samenwerking

BAM PPP - Bunnik - Glasgow - Birmingham - Dublin - Frankfurt am Main

Installatietechniek

Nederland

BAM Techniek - Bunnik - Amsterdam - Apeldoorn - Benningbroek - Capelle aan den IJssel - Emmen - Enschede - Groningen - Raamsdonksveer - Roermond - Veenendaal - Zoetermeer
Interflow - Wieringerwerf

Consultancy en engineering

Wereldwijd

Tebodin Consultants & Engineers - Den Haag - Deventer - Eindhoven - Groningen - Hengelo - Maastricht - Rotterdam - Velsen - Bergen op Zoom - Zwijsendrecht - Gelsenkirchen - Hamburg - Leuna - Schwarzeheide - Wiesbaden - Warschau - Gdansk - Katowice - Łódź - Poznań - Szczecin - Wrocław - Kaunas - Bratislava - Kosice - Praag - Ostrava - Pardubice - Boedapest - Szeged - Belgrado - Boekarest - Cluj-Napoca - Moskou - St. Petersburg - Ekatarinburg - Irkutsk - Kiev - Lviv - Abu Dhabi - Dubai - Doha - Manama - Muscat - Shanghai - Chennai

Deelnemingen

Nederland

AM (51%) - Nieuwegein

Wereldwijd

Van Oord (21,5%) - Rotterdam

Missie, visie, ambitie en doelstellingen

Missie

Koninklijke BAM Groep verenigt werkmaatschappijen die – zowel in kwantitatief als kwalitatief opzicht – hoogwaardige prestaties leveren met betrekking tot het onderhouden, vernieuwen en uitbreiden van de bebouwde omgeving.

De activiteiten van Koninklijke BAM Groep concentreren zich voornamelijk in Europese bouwmarkten, waarbij BAM steunt op sterke regionale aanwezigheid.

Visie

Koninklijke BAM Groep onderkent dat de maatschappij bouwondernemingen beoordeelt op het vermogen om waarde te creëren. Derhalve voltrekt zich in de Groep een verschuiving van productie- naar prestatiedenken. Vaste rollenpatronen in de bouwindustrie zijn niet langer vanzelfsprekend. Vaste functionele verdelingen – bijvoorbeeld tussen hoofd- en onderaannemers, leveranciers en architecten- of ingenieursbureaus – staan onder druk en vervagen. Privatisering en partnering, evenals de vraag naar betere producten met lagere kosten (gerekend over de totale levensduur) stellen de Groep voor de opgave om te opereren in de gehele waardeketen. Niet alleen neemt de complexiteit van grote opdrachten toe, opdrachtgevers van alle projecten verlangen – terecht – dat de dienstverlening verder gaat dan het uitvoeren van gereede ontwerpen. Dit vereist continue verbreding en verdieping van kennis en bedrijfsactiviteiten. Koninklijke BAM Groep wil anticiperen op deze ontwikkelingen.

BAM heeft voor de periode 2007-2009 een strategische agenda opgesteld, waarvan de hoofdlijnen onderstaand beknopt worden uiteengezet.

Ambitie op de langere termijn

- Versterking Europese basis; uitbreiding van de activiteiten in huidige thuismarkten en aangrenzende landen.
- Toppositie, qua waardecreatie én omzet.
- Toppositie in thuismarkten met volledig producten- en dienstenpakket.
- Buiten Europa uitsluitend actief in winstgevende niche-markten.
- Uitbreiding activiteiten vóór in de procesketen; BAM vaker initiatiefnemer vanuit conceptuele kracht; duurzaamheid is sleutelbegrip bij conceptontwikkeling.

- Uitbreiding facility management (deels via partnerships) leidt tot voortzetting relatie na oplevering project.
- Handhaving solide financiële structuur door sterke solvabiliteit (2009: >20 procent) en risicomanagement als kerncompetentie.
- BAM handhaaft sterk decentrale structuur; werkmaatschappijen onder leiding van statutaire directies rapporteren aan de raad van bestuur; stafafdelingen op groepsniveau zijn beperkt in omvang, maar internationaal in ervaring en samenstelling.
- Nadruk op belang maatschappelijk verantwoord ondernemen, onder meer tot uitdrukking komend in het veiligheids- en milieubeleid en een transparante organisatie.
- Versterking van 'het merk' BAM.

Doelstellingen 2009

Financieel

BAM heeft voor 2009 financiële doelstellingen geformuleerd. Deze doelstellingen gaan uit van een gezonde economische ontwikkeling en gelden voor de Groep in zijn geheel; voor individuele werkmaatschappijen kunnen de doelstellingen afwijken.

- Winst vóór belasting: 4 procent van de omzet. Margeverbetering dient te resulteren in een verdere toename van de winst per aandeel.
- Solvabiliteit op basis van garantievermogen: >20 procent.
- Rendement op eigen vermogen: >20 procent.

Marktpositie

- Handhaving Europese toppositie impliceert een omzetniveau van circa € 10 miljard.
- Toppositie in het Verenigd Koninkrijk, Ierland, Nederland en België.
- Gezonde positie in Duitsland.

Wereldwijd voert de Groep in nichemarkten gespecialiseerde bouw- en infraprojecten uit via Interbeton. Het uitgebreide kantorennetwerk van ingenieursbureau Tebodin is essentieel om internationaal opererende opdrachtgevers – 'global clients' – optimaal van dienst te kunnen zijn. Beide werkmaatschappijen dragen – vanuit hun internationale spreiding – in belangrijke mate bij aan de technische en technologische kennis in de Groep. Tevens bieden zij medewerkers van de Groep uitdagende, internationale carrièremogelijkheden.

Vier terreinen voor potentiële groei

BAM-werkmaatschappijen opereren hoofdzakelijk in de huidige vijf thuismarkten: België, Duitsland, Ierland, Nederland en het Verenigd Koninkrijk. De Groep levert niet in al deze thuislanden het volledige dienstenpakket. Margeverbetering en volumegroei zullen tot stand komen op vier mogelijke terreinen. BAM zal op alle vier terreinen – hieronder in volgorde van belangrijkheid besproken – in de huidige beleidsperiode nadere stappen zetten.

1. Een aantal werkmaatschappijen kan omzet- en winstgroei realiseren met hun huidige activiteiten binnen de huidige thuismarkt. Deze mogelijkheden zullen als eerste verder worden uitgewerkt.
2. De tweede verkenning betreft het introduceren van BAM-activiteiten in thuismarkten waar de betreffende activiteiten nog geen deel uitmaken van het BAM-pakket. De activiteiten zijn BAM dus niet vreemd, maar nieuw in de betreffende markt.
3. Het derde terrein is de ontwikkeling van beter renderende activiteiten door initiatieven voor nieuwe producten en nieuwe concepten voor opdrachtgevers in de thuismarkten. Dit impliceert Groepsbrede samenwerking tussen werkmaatschappijen. BAM zal zogenoemde conceptteams vormen om deze mogelijkheden verder te onderzoeken.
4. Het vierde en laatste terrein vormt het mogelijk introduceren van BAM-kernactiviteiten in een nieuw, zesde, thuisland. Deze weg wordt uitsluitend gevolgd na grondig onderzoek van zowel land als potentiële partners.

Leidende thema's

BAM werkt aan de uitvoering van de strategische agenda op basis van drie leidende thema's of kernpunten.

1. Primaire proces

BAM blijft zich inspannen voor een continue verbetering van de eigen prestaties in relatie tot de kernactiviteiten. Dit heeft betrekking op de door BAM toegepaste technieken, maar het geldt tevens voor het managen van processen, projecten en samenhangende risico's.

2. Maatschappelijk verantwoord ondernemen

BAM wenst op een verantwoorde wijze deel te nemen aan de maatschappij. Dit impliceert dat de verdere uitwerking van het beleid op het gebied van maatschappelijk verantwoord ondernemen hoog op de agenda staat.

3. Human resources

De verdere ontwikkeling van BAM is onlosmakelijk verbonden met de beschikbaarheid van uiterst professionele en gemotiveerde medewerkers – van management tot bouwplaatsmedewerkers – die allen BAM beschouwen als hun voorkeurswerkgever. BAM zal zich tot het uiterste inspannen om deze professionals te binden, te rekruteren en te stimuleren tot verdere ontwikkeling.

Implementatie strategische agenda in 2007

BAM is de uitwerking van de strategische agenda voor de beleidsperiode 2007-2009 in het achterliggende boekjaar voortvarend gestart. Zo is de Groep erin geslaagd de activiteiten vóór in de procesketen uit te breiden door onder meer de acquisitie van De Wilgen Vastgoed (AM; maart 2007; gespecialiseerd in de ontwikkeling van vastgoedprojecten in binnenstedelijke gebieden in de Randstad), de acquisitie van de Belgische vastgoedontwikkelaar Kairos (maart 2007; gespecialiseerd in de ontwikkeling van kantoren van hoge kwaliteit in met name Brussel en Vlaanderen) en de acquisitie van IPMMC Vastgoed (AM; juni 2007; ontwikkeling, consultancy en management van commercieel vastgoedprojecten in Nederland). Versterking van de Europese basis is bereikt door de eerder genoemde acquisitie van Kairos, de acquisitie van de Belgische infrabouwer Betonac (België) en door desinvestering van Flatiron (Verenigde Staten). In overeenstemming met het implementatieplan zijn in het boekjaar initiatieven ontwikkeld voor de uitwisseling tussen werkmaatschappijen van best practices op de strategische beleidsterreinen en voor de gezamenlijke uitwerking van nieuwe initiatieven.

Aandelen Koninklijke BAM Groep nv

Beursnotering

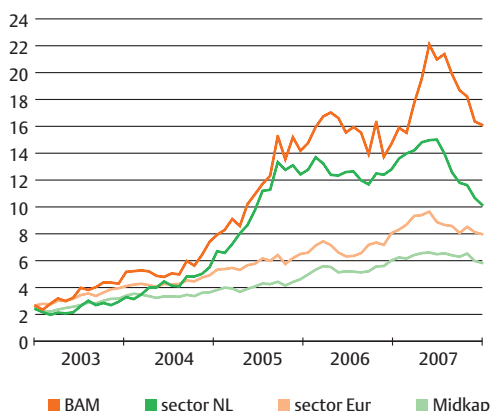
De aandelen Koninklijke BAM Groep nv zijn sinds 1959 genoteerd aan Euronext Amsterdam. Het gewone aandeel BAM maakt sinds 2004 deel uit van de Amsterdam Midkap-index (AMX). Tevens is het aandeel opgenomen in de Euronext NEXT-150 Index en de Dow Jones STOXX 600 Index. Naast de gewone aandelen zijn aan Euronext Amsterdam tevens cumulatief financieringspreferente aandelen BAM genoteerd. Ook worden sinds 2006 opties op gewone aandelen BAM verhandeld door Liffe, het derivatenbedrijf van Euronext.

De totale beurswaarde (marktkapitalisatie) van de Groep bedroeg ultimo 2007 circa € 2,2 miljard, een stijging van circa 10 procent ten opzichte van de stand ultimo 2006 (€ 2,0 miljard).

Koersverloop

De slotkoers van 2007 van het gewone aandeel bedroeg € 16,10, een stijging van circa 10 procent ten opzichte van de slotkoers van 2006 (€ 14,69). Hiermee presteerde het aandeel wederom beter dan zowel de AEX- als de Midkap-index. In de afgelopen acht jaar is het aandeel slechts één jaar (2006) achtergebleven bij beide indices. Over de afgelopen vijf jaar bedroeg de totale koersstijging van het aandeel BAM 480 procent. Ter vergelijking: de Midkap-index is in dezelfde periode met 110 procent gestegen en de AEX met 60 procent. Grafiek 1 toont het koersverloop van het gewone aandeel BAM over de afgelopen vijf jaar.

Koersverloop gewone aandelen
(in € 1,-)

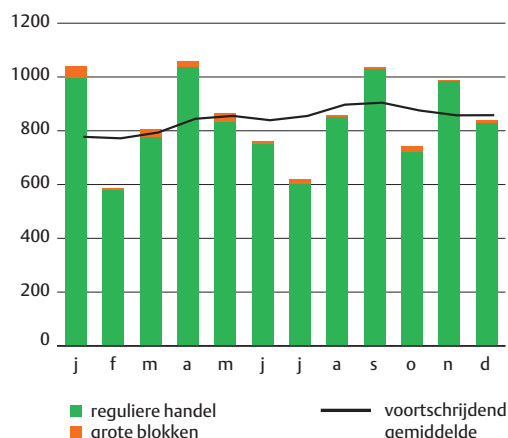

Beurshandel

De liquiditeit van het gewone aandeel Koninklijke BAM Groep is gedurende 2007 verder toegenomen. Het aantal verhandelde gewone aandelen is in het boekjaar met ruim 17 procent gestegen tot een totaal van 216,3 miljoen stukken (2006: 184,4 miljoen). Gemiddeld zijn per dag 848.000 gewone aandelen verhandeld (2006: 723.000). Grafiek 2 toont de ontwikkeling van de gemiddelde dagomzet van de gewone aandelen in 2007.

De handel in financieringspreferente aandelen is in 2007 verder afgenomen naar gemiddeld 190 stukken per dag (2006: 500), hoofdzakelijk als gevolg van het grote aantal preferente aandelen dat sinds 2004 is omgewisseld in gewone aandelen. ABN AMRO, ING, Kempen & Co. en Rabobank treden op als liquidity provider ('animateur') in de handel in het gewone aandeel.

Aantal verhandelde gewone aandelen in 2007
(gemiddeld per dag)

Ontwikkeling aantal uitstaande aandelen

Het aantal uitstaande gewone aandelen is gedurende 2007 met circa 5 procent toegenomen tot circa 129,9 miljoen. Deze toename is het gevolg van de omwisseling in het boekjaar van converteerbare financieringspreferente aandelen in gewone aandelen.

In totaal zijn gedurende 2007 bijna 6,2 miljoen converteerbare preferente aandelen omgewisseld in gewone aandelen. Het resterende aantal uitstaande converteerbare preferente aandelen bedraagt per ultimo 2007 circa 5,6 miljoen. In de eerste maanden van 2008 zijn geen converteerbare preferente aandelen omgewisseld in gewone aandelen.

Het aantal uitstaande niet-converteerbare preferente aandelen bedraagt per ultimo 2007 circa 0,5 miljoen. Het voornemen blijft bestaan om alle resterende niet-converteerbare preferente aandelen in te kopen, waarna de notering van deze stukken kan worden beëindigd. Tot op heden zijn 390.000 stuks door de vennootschap ingekocht.

Het verloop van het aantal uitstaande aandelen in 2007 (inclusief het percentage dat elk soort aandelen vertegenwoordigt op het totaal) is weergegeven in **I** tabel 2.

De aandelen die op grond van conversie zijn uitgegeven, tellen tijdsgewogen mee. Hiermee komt het gemiddeld aantal gewone aandelen in 2007 uit op 124.825.079 (2006: 123.295.593).

Spreiding aandelenbezit

De spreiding van het aandelenbezit is gedurende 2007 in belangrijke mate gewijzigd in vergelijking met het voorgaande jaar. Het buitenlandse aandelenbezit is voor het eerst in vijf jaar afgenomen. Eind 2007 werd circa 56 procent van de uitstaande aandelen in het buitenland gehouden, tegen 63 procent in 2006. Ter vergelijking: eind 2002 lag dit percentage nog onder de 10 procent. Ondanks een toename in het Verenigd Koninkrijk, is het totale aandelenbezit in Europa gedaald in 2007. Het aandelenbezit in de Verenigde Staten is constant gebleven. Dit laatste geldt ook voor het institutionele aandelenbezit. Het overgrote deel van de aandelen wordt sinds jaren gehouden door institutionele beleggers.

I Tabel 3, die de spreiding van het aandelenbezit toont, is gebaseerd op opgaven van verschillende depotbanken en de uitkomsten van een onderzoek naar het institutionele aandelenbezit.

Tabel 2 Aantal uitstaande aandelen in 2007

	Gewone aandelen	Preferente aandelen converteerbaar	Preferente aandelen niet-converteerbaar	Totaal
Geplaatst per 1 januari	123.758.414 (91,0%)	11.780.581 (8,7%)	473.275 (0,3%)	136.012.270 (100%)
Conversie van preferente aandelen	6.147.861	(6.144.047)	–	3.814
Geplaatst per 31 december	129.906.275 (95,5%)	5.636.534 (4,2%)	473.275 (0,3%)	136.016.084 (100%)

Tabel 3 Spreiding aandelenbezit

(in procent)	Institutioneel		Particulier		Totaal	
	2007	2006	2007	2006	2007	2006
Nederland	36	29	8	8	44	37
Verenigd Koninkrijk	25	21			25	21
Overig Europa	23	34			23	34
Verenigde Staten	8	8			8	8
	92	92	8	8	100	100

Volgens het register van de Wet melding zeggenschap (Wmz 2006) hebben zes institutionele beleggers reële belangen van 5 procent of meer. Binnen de meldingsdrempels kunnen echter mutaties zijn opgetreden. I Tabel 4 toont de belangen van 5 procent of meer volgens het register van de Wmz 2006.

Winst per aandeel na conversie

Omwisseling van converteerbare preferente aandelen heeft invloed op zowel het resultaat toerekenbaar aan houders van gewone aandelen (besparing op preferent dividend) als op het aantal winstgerechtigde gewone aandelen.

Onderstaande I tabel 5 toont deze invloeden voor de winst per aandeel 2007.

Dividendbeleid

Koninklijke BAM Groep streeft naar een dividenduitkering op de gewone aandelen tussen 30 procent en 50 procent van de nettowinst. In beginsel wordt het dividend in contanten uitgekeerd. Voorgesteld wordt een dividend over 2007 van € 0,90 in contanten per gewoon aandeel (2006: € 0,45), mede in verband met het resultaat op de verkoop van Flatiron. Het voorstel komt overeen met een pay-out van 33,5 procent op basis van het nettoresultaat over 2007 ad € 349 miljoen. In totaal zal € 116,9 miljoen worden uitgekeerd aan houders van gewone aandelen (op basis van het aantal uitstaande gewone aandelen ultimo 2007). Het dividendrendement op gewone aandelen bedraagt 5,6 procent op basis van het dividendvoorstel en de slotkoers 2007 (2006: 3,1 procent). Voor de converteerbare en niet-converteerbare financieringspreferente aandelen wordt een contant dividend uitgekeerd van € 0,37086 respectievelijk € 0,38346 per aandeel.

Aanvullende informatie betreffende het dividendvoorstel over 2007 is opgenomen in het verslag van de raad van bestuur op pagina 31.

Tabel 4 Belangen van 5 procent of meer volgens het register Wmz 2006

(in procent)	Totaal	Gewone aandelen	Preferente aandelen	Belang boven 5% sinds
A. van Herk	9,8	9,8	-	oktober 2005
Delta Lloyd Levensverzekering (Aviva)	6,0	2,1	3,9	december 2002
ING Groep	5,5	5,5	-	februari 1992
Capital Research & Management	5,3	5,3	-	januari 2007
Fortis	5,2	5,2	-	februari 1992
AllianceBernstein	5,2	5,2	-	oktober 2006

Tabel 5 Winst per aandeel 2007 na conversie

(in procent)	Gemiddeld aantal gewone aandelen	Resultaat toekomend aan houders gewone aandelen (in € miljoen)	Nettoresultaat per gewoon aandeel (in €)
Vóór conversie	124.825.079	349,0	2,80
Conversie preferente aandelen	10.716.382	4,0	-
Na conversie	135.541.461	353,0	2,60

Investor relations

Koninklijke BAM Groep hecht grote waarde aan transparante en gelijke informatieverstrekking aan beleggers. Het investor relationsbeleid van BAM is erop gericht beleggers tijdig, volledig en eenduidig te informeren over strategie, doelstellingen, prestaties en vooruitzichten van de Groep. Daarbij streeft BAM naar een open en levendige dialoog met (potentiële) aandeelhouders, analisten en financiële media. Het doel van deze dialoog is het kennisnemen van de visie van aandeelhouders en het verbeteren van de bekendheid van het aandeel BAM in de financiële wereld. Zonder goede communicatie met beleggers zullen de op projecten behaalde resultaten onvoldoende tot uitdrukking komen in de waardering van het aandeel.

Alle bijeenkomsten voor pers en analisten ter gelegenheid van de publicatie van jaarcijfers en halfjaarcijfers zijn via internet (webcast) voor een ieder toegankelijk. De bijeenkomsten vinden plaats in het Nederlands. Tevens is het mogelijk te kiezen voor simultane Engelse vertaling van de analistenbijeenkomst. Alle conference calls met pers en analisten ter gelegenheid van de publicatie van eerste- en derdekwartalcijfers zijn via de telefoon voor een ieder toegankelijk. Deze Nederlandstalige conference calls zijn tevens beschikbaar in een simultane Engelse vertaling. Meer informatie hierover is te vinden op de website van de onderneming.

De grote belangstelling van de zijde van beleggers komt tot uitdrukking in het grote aantal contacten in de vorm van roadshows, deelname aan seminars en presentaties voor onder meer beleggingsclubs. In 2007 waren er ruim 220 van dergelijke contacten (2006: ruim 170). Alle data en locaties van roadshows, seminars en dergelijke worden gepubliceerd op de website van de onderneming.

Voor vragen of meer informatie over Koninklijke BAM Groep kan men terecht op website www.bam.nl. Aandeelhouders en financieel analisten kunnen zich met vragen richten tot de manager investor relations van Koninklijke BAM Groep, de heer P. Juge, e-mail p.juge@bamgroep.nl, telefoon +31 (0)30 659 86 01.

Gegevens per gewoon aandeel (in € 1,-, tenzij anders vermeld) ¹

	2007	2006	2005	2004	2003 ²
Aantal winstgerechtigde gewone aandelen ultimo jaar	129.906.275	123.758.414	122.371.460	91.582.210	73.825.310
Gemiddeld aantal winstgerechtigde gewone aandelen	124.825.079	123.295.593	105.040.639	85.704.735	73.825.310
Nettoresultaat	2,80	1,11	1,46	1,06	0,52
Nettoresultaat exclusief boete	2,80	1,16	1,46	1,53	0,89
Nettoresultaat uit voortgezette activiteiten	2,15	1,01	1,46	1,06	0,52
Gemiddeld aantal winstgerechtigde gewone aandelen (fully diluted)	135.541.461	135.509.643	125.857.967	118.375.435	118.049.465
Nettoresultaat (fully diluted)	2,60	1,04	1,28	0,87	0,45
Nettoresultaat exclusief boete (fully diluted)	2,60	1,09	1,28	1,21	0,68
Nettoresultaat uit voortgezette activiteiten (fully diluted)	2,01	0,95	1,28	0,87	0,45
Cashflow	3,61	1,92	2,47	2,35	3,05
Eigen vermogen toerekenbaar aan aandeelhouders	7,65	5,58	4,74	2,87	3,27
Dividend ³	0,90	0,45	0,40	0,31	0,31
Pay-out (in procent)	34	41	32	31	73
Dividendrendement (in procent) ⁴	5,6	3,1	2,8	4,2	7,2
Hoogste slotkoers	22,58	18,49	15,46	7,45	4,65
Laagste slotkoers	13,79	12,93	7,05	4,29	1,97
Koers op 31 december	16,10	14,69	14,18	7,40	4,29
Gemiddelde dagomzet (in aantal aandelen)	848.000	723.000	590.000	354.000	236.000
Beurswaarde ultimo jaar (x € 1.000) ⁵	2.196.373	1.998.737	1.933.418	961.972	559.581

Gegevens financieringspreferente aandelen (in € 1,-, tenzij anders vermeld) ¹

	2007	2006	2005	2004	2003
<i>Converteerbare aandelen</i>					
Aantal uitstaande stukken	5.636.534	11.780.581	13.081.135	32.670.700	39.285.715
Conversiekoers	4,20	4,20	4,20	4,20	4,20
Koers op 31 december	18,15	15,11	14,97	7,40	5,00
Dividend ³	0,37	0,37	0,37	0,37	0,37
<i>Niet-converteerbare aandelen</i>					
Aantal uitstaande stukken	473.275	473.275	473.275	8.333.335	8.333.335
Koers op 31 december	5,45	5,75	5,00	5,10	4,65
Dividend ³	0,38	0,38	0,38	0,38	0,38

¹ Gegevens aangepast voor aandelensplitsing 1:5 per 11 mei 2006.² Gegevens gebaseerd op NL GAAP.³ Dividend 2007 betreft voorstel.⁴ Op basis van koers ultimo jaar.⁵ Op basis van totaal aantal uitstaande gewone en financieringspreferente aandelen.

Bericht raad van commissarissen aan aandeelhouders

Jaarrekening en dividendvoorstel

Hierbij leggen wij de door de raad van bestuur opgestelde jaarrekening over het boekjaar 2007 aan de algemene vergadering van aandeelhouders ter vaststelling voor.

De jaarrekening is door de externe accountant, PricewaterhouseCoopers Accountants N.V., gecontroleerd; de goedkeurende accountantsverklaring is op pagina 159 van het jaarrapport opgenomen. De jaarrekening is door de raad van commissarissen met de raad van bestuur in aanwezigheid van de externe accountant besproken. De raad van commissarissen is van oordeel dat de jaarrekening en het verslag van de raad van bestuur een goed beeld geven van de gang van zaken bij de Groep en een goede basis vormen voor de verantwoording die de raad van bestuur aflegt voor het gevoerde bestuur en de raad van commissarissen voor het gehouden toezicht op het gevoerde bestuur.

Aan de algemene vergadering van aandeelhouders van 7 mei 2008 wordt voorgesteld het dividend over het boekjaar 2007 vast te stellen op € 0,90 (2006: € 0,45) in contanten per gewoon aandeel. Op de converteerbare preferente aandelen F wordt een contant dividend uitgekeerd van € 0,37086 per aandeel. Op de niet-converteerbare preferente aandelen F wordt een contant dividend uitgekeerd van € 0,38346 per aandeel.

Samenstelling raad van commissarissen

Op 8 mei 2007 is de heer W.K. Wiechers door de algemene vergadering van aandeelhouders herbenoemd tot lid van de raad van commissarissen van de vennootschap. Na het aftreden van de voorzitter van de raad van commissarissen, de heer G.-J. Kramer, op 8 mei 2007, heeft de raad van commissarissen de heer W.K. Wiechers benoemd tot voorzitter en de heer A. Baar tot vice-voorzitter van de raad.

In 2008 is de heer J.A. Dekker aan de beurt om af te treden als lid van de raad van commissarissen wegens het aflopen van zijn benoemingstermijn. Indien de algemene vergadering van aandeelhouders geen aanbevelingen doet, heeft de raad van commissarissen het voornemen de heer Dekker voor te dragen om door de algemene vergadering van aandeelhouders als commissaris van de vennootschap te worden herbenoemd. De heer Dekker beschikt als voormalig bestuurder van een grote onderneming over veel ervaring en deskundigheid op het gebied van het geven van leiding, directievoering en organisatie. Zijn technische achtergrond past voorts goed bij een onderneming als de vennootschap. Daarbij is de heer Dekker zeer goed bekend met de bouwsector en met de vennootschap in het bijzonder.

De centrale ondernemingsraad heeft met betrekking tot de vacature die ontstaat door het aftreden van de heer Dekker laten weten geen gebruik te maken van het recht om personen aan te bevelen om ter benoeming als commissaris te worden voorgedragen.

De raad van commissarissen bestond gedurende het boekjaar 2007 tot begin mei uit zeven en daarna uit zes leden. De raad van commissarissen is van mening dat een aantal van zes tot zeven leden in de huidige omstandigheden als passend kan worden aangemerkt, gegeven de omvang en het internationale karakter van de Groep.

De raad kent een profielschets, die voor aandeelhouders ter inzage ligt ten kantore van de vennootschap en die is gepubliceerd op de website van de vennootschap. Deze profielschets is in het kader van de aanbevelingen van de Nederlandse corporate governance code (hierna 'de code') met aandeelhouders besproken in de algemene vergadering van aandeelhouders van 9 mei 2005.

Naar het oordeel van de raad is de samenstelling van de raad evenwichtig en in lijn met de profielschets van de raad. De leden beschikken over de ervaring die nodig is om goed te kunnen functioneren bij een groot, internationaal opererend bouwconcern, zijn elk in staat om de hoofdlijnen van het totale beleid te beoordelen, ten opzichte van de andere leden van de raad en de leden van de raad van bestuur kritisch en onafhankelijk te handelen, invulling te geven aan de wettelijke en statutaire taken van de raad van commissarissen en de raad van bestuur gevraagd en ongevraagd advies te geven en met raad ter zijde te staan.

De raad kent in zijn midden een financieel expert met ervaring op financieel-administratief en accounting terrein bij een beursgenoteerde vennootschap. De raad hanteert voor zijn samenstelling daarnaast onder meer als specifieke criteria: breed algemeen inzicht in het ondernemerschap, deskundigheid op het gebied van de bouwnijverheid, deskundigheid op het gebied van leidinggeven aan grote (internationale) ondernemingen en deskundigheid op sociaal en maatschappelijk terrein.

Het rooster van aftreden van de raad van commissarissen is opgenomen op pagina 27 van het jaarrapport en is tevens gepubliceerd op de website van de vennootschap. Commissarissen kunnen, in navolging van de code, in beginsel maximaal drie termijnen van vier jaar aanblijven. Herbenoemingen worden vanzelfsprekend telkens aan aandeelhouders voorgelegd.

De personalia van de commissarissen zijn als onderdeel van dit bericht, vermeld op pagina 27 van het jaarrapport.

De honorering van de leden van de raad van commissarissen is niet afhankelijk van de resultaten van de vennootschap, noch van een change of control in de vennootschap.

De aandeelhoudersvergadering van 16 mei 2003 heeft de jaarlijkse beloning van de leden van de raad vastgesteld op € 40.000,- voor de voorzitter, € 35.000,- voor de vice-voorzitter en € 30.000,- voor de overige leden van de raad, met een opslag van € 5.000,- voor leden van de auditcommissie. De aandeelhoudersvergadering van 9 mei 2005 heeft bepaald dat voormelde opslag geldt voor elke commissaris die lid is van een door de raad ingestelde commissie, met een maximum van één opslag per commissaris. De aandeelhoudersvergadering van 9 mei 2005 heeft voorts ingestemd met het voorstel van de vennootschap om de bezoldiging van leden van de raad van commissarissen voor een aandeelhoudersvergadering alleen dan te agenderen ingeval van voor te stellen wijzigingen in deze bezoldiging. De raad van commissarissen is voornemens om de algemene vergadering van aandeelhouders van 7 mei 2008 voor te stellen om de in 2003 vastgestelde beloning van leden van de raad van commissarissen aan te passen. De sinds 2003 gerealiseerde groei heeft de vennootschap ingrijpend veranderd. Dit rechtvaardigt een aanpassing van de beloning. Voorgesteld wordt om de jaarlijkse beloning van de leden van de raad met ingang van 1 januari 2008 te verhogen met € 10.000,-. De hiervoor genoemde opslag voor het lidmaatschap van de commissies van de raad van commissarissen blijft ongewijzigd. De raad van commissarissen is van mening dat met deze aanpassing de beloning op een niveau komt dat beter is afgestemd op dat van andere vennootschappen die qua aard en omvang vergelijkbaar zijn met de Groep.

De leden van de raad onderhouden geen andere zakelijke relaties met de onderneming. Naar het oordeel van de raad van commissarissen is voldaan aan het vereiste van de bepaling van de code met betrekking tot onafhankelijkheid. De vennootschap heeft in de heer Van Vonno, als oud-voorzitter en voormalig lid van de raad van bestuur van de vennootschap, één commissaris die niet onafhankelijk is in de zin van de code, hetgeen in overeenstemming is met de code.

Geen der commissarissen heeft meer dan vijf commissariaten bij Nederlandse beursgenoteerde vennootschappen. Er is de raad van commissarissen niet gebleken van enig tegenstrijdig belang tussen de vennootschap en leden van de raad van commissarissen, dan wel tussen de vennootschap en natuurlijke of rechtspersonen die ten minste 10 procent van de aandelen in de vennootschap houden.

Raad van bestuur

De raad van bestuur bestond gedurende het boekjaar uit vier leden. Per 8 mei 2007 is de heer A.J.D. Franklin met pensioen gegaan en afgetreden als lid van de raad van bestuur. De raad van commissarissen heeft per 8 mei 2007 de heer P.B. Brooks tot lid van de raad van bestuur benoemd.

Op 7 mei 2008 zal de heer J. Ruis, chief financial officer binnen de raad van bestuur, aftreden als lid van de raad van bestuur in verband met het aflopen van zijn benoemingstermijn van vier jaren. De raad van commissarissen heeft, mede na gevoerde gesprekken met de leden van de raad van bestuur, geconstateerd dat de heer Ruis op een voortreffelijke manier invulling geeft aan de functie van cfo en over grote kennis van zaken beschikt op financieel terrein en met betrekking tot de bouwsector. De raad van commissarissen is voornemens de heer Ruis te herbenoemen tot cfo en lid van de raad van bestuur van de vennootschap voor een periode van vier jaar.

De raad van commissarissen heeft voorts het voornemen om de heer R.P. van Wingerden met ingang van 7 mei 2008 te benoemen tot lid van de raad van bestuur van de vennootschap voor een periode van vier jaar. De heer Van Wingerden trad in 1988 in dienst van de Groep en was werkzaam in een aantal managementfuncties bij werkmatschappijen van BAM. Hij bekleedt thans de positie van voorzitter van de directie van BAM Woningbouw. De heer Van Wingerden beschikt over veel leidinggevende ervaring binnen het bouwbedrijf, opgedaan zowel in het binnen- als in het buitenland.

Met de benoeming van de heer Van Wingerden komt het aantal leden van de raad van bestuur voorlopig op vijf. Een raad van bestuur bestaande uit vier tot vijf leden wordt in de huidige omstandigheden, mede ook gezien de omvang en het internationale karakter van de Groep, passend geacht. De komende jaren zal worden bekeken op continuering van een raad van bestuur met vijf leden als juist wordt ervaren.

De raad van commissarissen heeft ook in het boekjaar 2007 het functioneren van de raad van bestuur en van de individuele leden van die raad geëvalueerd. De raad van commissarissen is van mening dat de raad van bestuur in 2007 goed heeft gefunctioneerd, hetgeen ook tot uitdrukking komt in de goede resultaten van de vennootschap in het boekjaar 2007.

Een zelfde vaststelling geldt voor de individuele leden van de raad van bestuur.

De leden van de raad van bestuur worden benoemd voor een periode van vier jaar. Zij treden af na afloop van de eerstvolgende jaarlijkse algemene vergadering van aandeelhouders te houden in het vierde jaar na het jaar van benoeming. De contractuele afspraken met vóór inwerkingtreding van de code benoemde leden van de raad van bestuur worden gerespecteerd; hun benoeming geldt voor onbepaalde tijd.

Het rooster van aftreden van de raad van bestuur is opgenomen op pagina 28 van het jaarrapport en is tevens gepubliceerd op de website van de vennootschap.

Het reglement van de raad van bestuur is gepubliceerd op de website van de vennootschap.

De bezoldiging van de leden van de raad van bestuur is vermeld op pagina 22 van dit jaarrapport.

De leden van de raad van bestuur houden geen commissariaten bij beursgenoteerde vennootschappen. Er is de raad van commissarissen niet gebleken van enig tegenstrijdig belang tussen de vennootschap en leden van de raad van bestuur.

Werkzaamheden raad van commissarissen

De raad van commissarissen heeft in het verslagjaar zes keer in aanwezigheid van de raad van bestuur vergaderd. Daarnaast heeft de raad van commissarissen een aantal keren vergaderd buiten aanwezigheid van de raad van bestuur. Er werd vrijwel steeds voltallig vergaderd. In de vergaderingen van de raad van commissarissen is telkens verslag gedaan van hetgeen is besproken in vergaderingen van de commissies uit de raad. Voorts is door de raad van bestuur telkens een toelichting gegeven op de gang van zaken, de financiële situatie en de markontwikkelingen bij en risico's van de werkmaatschappijen, een en ander aan de hand van het operationele plan van het lopende boekjaar. Daarnaast zijn aan de orde gekomen onderwerpen als de jaarstukken 2006, de kwartaalstukken 2007, het reserverings- en dividendbeleid en het dividendvoorstel over het jaar 2006, corporate governance, de situatie van de werkmaatschappijen in Duitsland, de verschillende effecten van IFRS (International Financial Reporting Standards) op de financiële rapportages van de Groep, de bestaande beschermingsconstructie van de Groep, de binnen de Groep aanwezige compensabele verliezen en de belangrijkste claims en juridische procedures waarbij onderdelen van de Groep zijn betrokken. Voorts is de jaarlijkse algemene vergadering van aandeelhouders voorbereid en nabesproken.

De raad van commissarissen heeft goedkeuring gegeven aan het operationeel plan 2008, waarin opgenomen de financiële doelstellingen van de Groep, de strategie die moet leiden tot het realiseren van die doelstellingen en de randvoorwaarden die bij de strategie worden gehanteerd.

In vervolg op de in het boekjaar 2006 besproken en goedgekeurde strategische agenda 2007-2009 heeft de raad van commissarissen aandacht gegeven aan een aantal aspecten van deze agenda, waaronder de portfolio, de synergie en de toekomstige structuur van de Groep. Voor een uiteenzetting van de strategische agenda van de Groep wordt verwezen naar pagina 8 van het jaarrapport.

De vergaderingen buiten aanwezigheid van de raad van bestuur waren gewijd aan het eigen functioneren van de raad van commissarissen (zowel als geheel als van de individuele leden), de samenstelling en de profielschets van de raad van commissarissen, de relatie tot de raad van bestuur, de samenstelling en beoordeling van de raad van bestuur (zowel als geheel als van de individuele leden) en de honorering, waaronder de vaststelling van het variabele deel daarvan, van de leden van de raad van bestuur. De raad van commissarissen heeft het door de remuneratiecommissie voorbereide remuneratierapport opgemaakt. Het remuneratierapport is als onderdeel van het bericht van commissarissen vermeld op pagina 22 van het jaarrapport.

Bij de kwartaalvergaderingen werd door de raad van commissarissen – als gebruikelijk – aan de hand van schriftelijke rapportages en daarbij gegeven toelichtingen gesproken over de gang van zaken en de vooruitzichten van zowel de Groep als geheel als van de respectievelijke sectoren en de werkmaatschappijen van de Groep afzonderlijk. Daarbij is onder meer aandacht besteed aan de risico's verbonden aan de onderneming, de interne beheersings- en controlesystemen, alsook de uitkomsten van de beoordeling van de raad van bestuur met betrekking tot deze systemen. De weerslag van hetgeen daarover in de vergaderingen van de raad van commissarissen aan de orde is gekomen is elders in dit jaarrapport vermeld, onder meer op pagina 24.

De raad heeft zich ervan vergewist dat de Groep beschikt over interne risicobeheersings- en controlesystemen, over handleidingen voor de inrichting van de financiële verslaggeving en de voor de opstelling daarvan te volgen procedures en over een systeem van monitoren en rapporteren.

Gedurende het boekjaar heeft de raad van commissarissen zich zowel door de raad van bestuur als door de ex-

terne accountant in het bijzonder op de hoogte laten stellen van de gang van zaken bij BAM Deutschland. Daarbij werd nauwgezet gevolgd of de eind 2006 en begin van het lopende boekjaar getroffen maatregelen naar aanleiding van de verliezen bij Wayss & Freytag Schlüsselfertigbau in het boekjaar 2006, effect sorteerden. De raad van commissarissen heeft de conclusies van de, op verzoek van de vennootschap, door PricewaterhouseCoopers en Ernst & Young uitgevoerde onderzoeken naar aanleiding van die verliezen besproken. De raad van commissarissen heeft zich ervan overtuigd dat de genomen maatregelen adequaat zijn gebleken en dat de controle op de organisatie van het in BAM Deutschland opgenomen resterende deel van het voormalige Wayss & Freytag Schlüsselfertigbau, is hersteld.

Aan de orde zijn verder gekomen de ontwikkeling van de markten waarin de Groep actief is, management development en de kwaliteit van het management.

De raad van commissarissen heeft ook dit boekjaar stilgestaan bij de ontwikkeling van de pps-activiteiten van de Groep. Daarbij is onder meer gesproken over de wijze van betrokkenheid van de Groep bij facility management en het wenselijke niveau van de kapitaalinvestering in pps-activiteiten. Voorts is gesproken over de mogelijkheden om pps-projecten in exploitatie over te dragen aan beleggers. De raad van commissarissen heeft in dat kader kennisgenomen van de stapsgewijze overdracht van een deel van BAM's participatie in vier SPE's in het Verenigd Koninkrijk aan een opgerichte joint venture met Dutch Infrastructure Fund. Ook met betrekking tot het geïnvesteerd vermogen in vastgoed is met de raad van bestuur regelmatig gesproken over het wenselijke risicobeleid.

De raad van commissarissen werd geïnformeerd over de reorganisatie van enige bedrijfsonderdelen van BAM Woningbouw, te weten Villaforte, Houtskeletbouw en de Betonfabriek.

De raad van commissarissen heeft kennisgenomen van de verslagen van de externe accountant en van de management letter over het boekjaar 2006 en heeft deze stukken besproken met de externe accountant en de raad van bestuur. Tevens heeft de raad van commissarissen de opvolging van de bevindingen van de externe accountant met de raad van bestuur besproken. Voorts heeft de raad van commissarissen de relatie met de externe accountant beoordeeld en het voorstel aan de algemene vergadering van aandeelhouders voorbereid om PricewaterhouseCoopers te belasten met de controle van de jaarrekening over het boekjaar 2007.

In een aantal vergaderingen heeft de raad van commissarissen met de raad van bestuur van gedachten gewisseld over de voortgang van de voorgenomen verkoop van werkmaatschappij Flatiron in de Verenigde Staten. De raad van commissarissen heeft zijn goedkeuring gehecht aan het bereikte onderhandelingsresultaat met betrekking tot deze verkoop. Flatiron werd begin december aan de nieuwe eigenaar overgedragen.

De raad van commissarissen heeft verder zijn goedkeuring gehecht aan de verwerving van de Belgische projectontwikkelaar Kairos en het Belgische infrabedrijf Betonac.

De raad van commissarissen heeft met de raad van bestuur in september 2007 een meerdaags bezoek gebracht aan een aantal Nederlandse werkmaatschappijen en bij die gelegenheid van gedachten gewisseld met de directies van die ondernemingen. De raad van commissarissen brengt elk jaar een bezoek aan werkmaatschappijen van de Groep. Voorts vindt van tijd tot tijd een werkbezoek plaats aan een project in uitvoering. Zo werd in februari 2007 een bezoek gebracht aan het door de Groep ontwikkelde en gebouwde woningproject St. Jobsveem te Rotterdam en werd gesproken met de projectleiding.

De raad van commissarissen heeft meerdere malen met de raad van bestuur van gedachten gewisseld over het werkkapitaal, het liquiditeitsniveau, de vermogenspositie en de solvabiliteit van de Groep. In dat kader heeft de raad van commissarissen met de raad van bestuur gesproken over de herfinanciering van de Groep. De raad van commissarissen heeft zijn goedkeuring gehecht aan de herfinanciering middels een senior facility agreement van € 550 miljoen en een verhoging met € 50 miljoen tot € 200 miljoen van de bestaande achtergestelde lening en aan de in verband daarmee door Koninklijke BAM Groep en een aantal van de werkmaatschappijen af te geven garanties tot zekerheid.

De raad van commissarissen heeft voorts goedkeuring verleend aan de wijziging van de statuten van de vennootschap ten einde het gebruik van elektronische communicatiemiddelen in de contacten met aandeelhouders mogelijk te maken. De wijziging van de statuten is door de algemene vergadering van aandeelhouders van 8 mei 2007 goedgekeurd. De statuten zijn vervolgens gewijzigd op 16 mei 2007.

Voorts werd door de raad een wijziging in het BAM-reglement 2005 inzake bezit van en handel in effecten goedgekeurd, welke wijziging nodig was in verband met de inwerkingtreding van de Wet financieel toezicht.

Een wisselende delegatie uit de raad van commissarissen nam ook dit jaar deel aan twee overlegvergaderingen met de centrale ondernemingsraad. De gebruikelijke jaarlijkse informele bijeenkomst van de raad van commissarissen en raad van bestuur met de centrale ondernemingsraad heeft plaatsgevonden in september 2007.

Reglement en commissies van raad van commissarissen

De raad van commissarissen kent een reglement, waarin de samenstelling, taken en werkwijze van de raad en zijn omgang met de raad van bestuur, de algemene vergadering van aandeelhouders en de centrale ondernemingsraad zijn vastgelegd. Het reglement van de raad van commissarissen, de reglementen van de hierna te noemen commissies uit de raad van commissarissen en de samenstelling van die commissies zijn gepubliceerd op de website van de vennootschap.

De raad van commissarissen kent drie vaste commissies, te weten een auditcommissie, een remuneratiecommissie en een selectie- en benoemingscommissie. Deze commissies hebben tot taak de raad van commissarissen te ondersteunen en te adviseren omtrent de hun opgedragen werkzaamheden en de besluitvorming van de raad van commissarissen daaromtrent voor te bereiden. De raad van commissarissen blijft als geheel verantwoordelijk voor de wijze waarop hij zijn taken uitoefent en voor de door de commissies uitgevoerde voorbereidende werkzaamheden. De commissies hebben telkens van hun vergaderingen verslag uitgebracht aan de raad van commissarissen.

De auditcommissie bestaat uit de heren Abrahamsen, Dekker, Van Vonno (vanaf mei 2007) en Wiechers (tot mei 2007), waarvan de heer Dekker als voorzitter. De samenstelling van de auditcommissie is in overeenstemming met de bepalingen van de code.

De auditcommissie ondersteunt onder meer op de hiernavolgende terreinen de raad van commissarissen bij de uitoefening van zijn taak en bereidt de besluitvorming van de raad van commissarissen ter zake voor.

De auditcommissie beoordeelt onder meer:

- de werking van de interne risicobeheersings- en controlesystemen;
- de financiële informatieverschaffing door de vennootschap, waaronder de jaarrekening, de kwartaalcijfers en het proces van totstandkoming van deze informatie;
- de naleving van aanbevelingen en opvolging van opmerkingen van de externe accountant;
- het externe auditproces en het auditplan;

- de relatie met de externe accountant;
- het proces waarmee de vennootschap de naleving van wet- en regelgeving en de eigen gedragscode bewaakt;
- het beleid met betrekking tot belastingplanning;
- de toepassing van de informatie- en communicatietechnologie;
- de financiering van de Groep en
- de financieel-administratieve organisatie.

De commissie kwam in het afgelopen boekjaar viermaal bijeen. In elk van deze vergaderingen was de externe accountant (deels) aanwezig. Tevens waren op uitnodiging aanwezig de voorzitter en de chief financial officer van de raad van bestuur. De belangrijkste onderwerpen die in deze vergaderingen aan de orde zijn gekomen, betroffen de financiële rapportage van de jaarcijfers 2006, de kwartaalcijfers 2007, de management letter 2006, de opvolging van de aanbevelingen van de externe accountant, de risico's en risicobeheersings- en controlesystemen onder meer met betrekking tot projectontwikkeling, publiek-private samenwerking en de ontwikkelingen bij de Duitse werkmaatschappijen, het dividendbeleid, de belastingplanning van de Groep, de werkzaamheden en de bezoldiging van en de relatie met de externe accountant, het auditplan 2007, het operationeel plan 2008, het ict-beleid, de financiering en solvabiliteit van de Groep, de ontwikkeling van het werkkapitaal en liquiditeitsniveau, de binnen de Groep aanwezige compensabele verliezen met name in Duitsland, de financieel-administratieve organisatie, het forensisch onderzoek bij Wayss & Freytag Schlüssel-fertigbau en enige effecten van IFRS op de financiële rapportage, waaronder de verantwoording van goodwill bij acquisities.

De auditcommissie heeft voorts met de raad van bestuur gesproken over de in het boekjaar gerealiseerde herfinanciering van de Groep.

De auditcommissie heeft met de externe accountant eenmaal buiten aanwezigheid van de raad van bestuur overleg gevoerd en heeft aan de raad van commissarissen gerapporteerd over de relatie met de externe accountant.

De remuneratiecommissie bestaat uit de heren Baar, Kramer (tot mei 2007) en Wiechers (vanaf mei 2007), waarvan de heer Baar als voorzitter. De samenstelling van de remuneratiecommissie is in overeenstemming met de bepalingen van de code.

De remuneratiecommissie is onder meer belast met het doen van voorstellen aan de raad van commissarissen met betrekking tot het bezoldigingsbeleid van de vennootschap, alsmede de bezoldigingsstructuur, de hoogte van de bezoldiging en de arbeidsvoorwaarden van de leden van de raad van bestuur en de honorering van leden van

de raad van commissarissen. De commissie overlegt verder met de voorzitter van de raad van bestuur over het arbeidsvoorwaardenbeleid voor de directies van werkmaatschappijen en daarmee, wat functieniveau betreft, gelijk te stellen functionarissen. Voorts doet de remuneratiecommissie een voorstel voor een remuneratierapport, waarin verslag wordt gedaan van de wijze waarop het bezoldigingsbeleid in de praktijk is gebracht.

De remuneratiecommissie kwam in het afgelopen boekjaar driemaal bijeen. In deze vergaderingen is de voorzitter van de raad van bestuur aanwezig geweest. De leden van de commissie hebben buiten vergadering een aantal malen onderling overleg gevoerd.

De remuneratiecommissie heeft een voorstel gedaan voor het bezoldigingsbeleid van de vennootschap voor de jaren 2007 en volgende. De commissie heeft ten behoeve van de raad van commissarissen een voorstel voorbereid tot aanpassing van de beloning van commissarissen van de vennootschap.

De remuneratiecommissie heeft voorts gesproken over de voorwaarden met betrekking tot de bezoldiging van de directies van werkmaatschappijen en stafdirecteuren. De commissie heeft een voorstel gedaan aan de raad van commissarissen met betrekking tot de beloning van de leden van de raad van bestuur en met betrekking tot de criteria voor de variabele beloning 2008. Voorts heeft de remuneratiecommissie het remuneratierapport voorbereid. De remuneratiecommissie heeft in het boekjaar geen gebruik gemaakt van externe adviseurs.

De selectie- en benoemingscommissie bestaat uit de heren Baar, Kramer (tot mei 2007) en Wiechers (vanaf mei 2007), waarvan de heer Kramer tot mei 2007 en de heer Wiechers vanaf mei 2007 als voorzitter. De selectie- en benoemingscommissie is onder meer belast met het doen van voorstellen aan de raad van commissarissen met betrekking tot:

- selectiecriteria en benoemingsprocedures inzake commissarissen en leden van de raad van bestuur;
- omvang en samenstelling van de raad van commissarissen en raad van bestuur en een profielschets van de raad van commissarissen;
- de beoordeling van het functioneren van individuele commissarissen en leden van de raad van bestuur;
- (her)benoemingen van leden van de raad van commissarissen en leden van de raad van bestuur;
- aanvaarding door een lid van de raad van bestuur van het lidmaatschap van de raad van commissarissen van een beursgenoteerde vennootschap;
- tegenstrijdige belangen die kunnen ontstaan bij de aanvaarding door leden van de raad van commissarissen van andere functies.

Tevens houdt de commissie toezicht op het beleid van de raad van bestuur inzake selectiecriteria en benoemingsprocedures voor het hoger management.

De selectie- en benoemingscommissie is in het afgelopen boekjaar éénmaal bijeengekomen. De leden van de commissie hebben buiten vergadering een aantal malen onderling overleg gevoerd.

De commissie heeft in het boekjaar gesproken over de huidige en toekomstige omvang en samenstelling van de raad van commissarissen en de raad van bestuur. Deze onderwerpen zijn tevens besproken door de raad van commissarissen buiten aanwezigheid van de raad van bestuur.

De commissie heeft in het boekjaar de herbenoeming van een lid van de raad van commissarissen en de benoeming van een lid van de raad van bestuur voorbereid. Voorts heeft de commissie (beoordelings)gesprekken gevoerd met elk der leden van de raad van bestuur afzonderlijk.

Corporate governance

De corporate governance structuur van de vennootschap werd in de algemene vergadering van aandeelhouders van 9 mei 2005 met aandeelhouders besproken, tijdens welke vergadering tevens de voorstellen om de statuten van de vennootschap in lijn te brengen met de code zijn goedgekeurd. De statuten werden kort daarop aangepast.

De raad van commissarissen heeft in het boekjaar 2007 de corporate governance structuur van de vennootschap wederom tegen het licht gehouden. Daarbij zijn ook de corporate governance inzichten van enkele institutionele investeerders aan de orde geweest. Een en ander heeft niet geleid tot substantiële wijzingen in de corporate governance structuur van de vennootschap. Met genoegen is geconstateerd dat de vennootschap in enige vergelijkende onderzoeken over dit onderwerp in Nederland een uitstekende score behaalt.

De raad van commissarissen en de raad van bestuur zijn ervan overtuigd dat de corporate governance huishouding van Koninklijke BAM Groep, mede door de code, goed op orde is.

Verwezen wordt naar de op pagina 35 van het jaarrapport gegeven toelichting met betrekking tot de naleving van de code door de vennootschap.

Externe accountant

De raad van commissarissen heeft zich zowel bij de bespreking van de jaarcijfers 2006 als bij de bespreking van de halfjaarcijfers 2007 – als gebruikelijk – laten informeren door de externe accountant. De raad van commissarissen heeft daarbij vastgesteld dat de externe accountant de financiële informatie heeft ontvangen die ten grondslag ligt aan de vaststelling van de kwartaal-, de halfjaar- en de jaarcijfers en aan de overige tussentijdse financiële berichten en in de gelegenheid is gesteld daarop te reageren. De externe accountant was aanwezig in de jaarlijkse algemene vergadering van aandeelhouders van 8 mei 2007. De raad van commissarissen heeft, in het kader van de behandeling van de jaarstukken 2007 en aan de hand van een rapportage van de raad van bestuur en de audit-commissie terzake, de relatie met de externe accountant beoordeeld.

Gezien de goede ervaringen die de raad met de externe accountant heeft, en gezien diens expertise van de bouwwereld in zijn algemeenheid en met de Groep in het bijzonder, ziet de raad van commissarissen geen aanleiding om aandeelhouders voor te stellen om van externe accountant te wisselen.

De aandeelhoudersvergadering van 7 mei 2008 wordt derhalve voorgesteld om PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. wederom te benoemen tot externe accountant, verantwoordelijk voor de controle van de jaarrekening 2008 van de Groep.

De raad van commissarissen heeft met genoegen vastgesteld dat de binnen BAM Deutschland genomen maatregelen effect hebben gesorteerd. Dat heeft er mede toe geleid dat het resultaat van de Groep over het jaar 2007 zich ten opzichte van het resultaat in 2006 goed heeft hersteld. Volgens verwachting bereikte BAM Deutschland over het boekjaar een break-even resultaat. De gang van zaken bij de Duitse werkmaatschappijen zal ook in het boekjaar 2008 de volle aandacht behouden. Het operationele resultaat van de rest van de Groep over het boekjaar 2007 lag wederom op een goed niveau.

Gezien deze positieve ontwikkelingen en mede gelet op de inzet en betrokkenheid van velen binnen het concern, heeft de raad van commissarissen dan ook het volste vertrouwen in de toekomst van Koninklijke BAM Groep.

De raad van commissarissen is de raad van bestuur, het management en de medewerkers van de Groep zeer erkentelijk voor de in het verslagjaar getoonde inzet.

Bunnik, 19 maart 2008
Raad van commissarissen

Remuneratierapport

Onderstaand remuneratierapport van de raad van commissarissen bevat een verslag van de wijze waarop het bezoldigingsbeleid in het afgelopen boekjaar in praktijk is gebracht. In het verslag zijn overzichten opgenomen met gegevens van de ontvangen beloning in 2007. Het remuneratierapport bevat tevens een overzicht van het bezoldigingsbeleid dat het komende boekjaar en de daaropvolgende jaren door de raad van commissarissen wordt voorzien.

Remuneratie 2007

De remuneratiecommissie is een vaste commissie van de raad van commissarissen bestaande uit ten minste twee leden die worden benoemd en ontslagen door de raad van commissarissen. Voor de remuneratiecommissie geldt een door de raad van commissarissen vastgesteld reglement. De commissie bestond het afgelopen boekjaar uit de heren Baar (voorzitter), Kramer (tot mei 2007) en Wiechers (vanaf mei 2007). De remuneratiecommissie kwam het afgelopen boekjaar driemaal bijeen.

Jaarsalaris leden raad van bestuur

In de loop van 2007 zijn de salarissen voor de Nederlandse leden van de raad van bestuur aangepast en meer in lijn gebracht met de salarissen in de relevante beloningsmarkt. Het salaris voor de heer Franklin is conform de ontwikkelingen op de relevante arbeidsmarkt per 1 januari 2007 met 5 procent verhoogd. Tabel 6 geeft een samenvatting van de bezoldiging van de individuele leden raad van bestuur.

Variabele beloning leden raad van bestuur

De variabele beloningen over het boekjaar 2007 zijn vastgesteld op 60 procent. Voor het realiseren van de langetermijndoelstelling in 2007 is conform het lopende langetermijnbonusplan een variabele beloning toegekend van 50 procent van het vaste jaarsalaris.

De vennootschap heeft opties, noch aandelen toegekend aan leden van de raad van bestuur, directies en medewerkers.

Beloning leden raad van commissarissen

De jaarlijkse beloning van de leden van de raad bedraagt, conform het in de aandeelhoudersvergadering van 16 mei 2003 vastgestelde beleid, € 40.000,- voor de voorzitter, € 35.000,- voor de vice-voorzitter en € 30.000,- voor de overige leden van de raad, met een opslag van € 5.000,-, welke sedert de aandeelhoudersvergadering van 9 mei 2005 geldt voor elke commissaris die lid is van een door de raad ingestelde commissie, met een maximum van één opslag per commissaris.

De raad van commissarissen is voornemens om de algemene vergadering van aandeelhouders van 7 mei 2008 voor te stellen om de in 2003 vastgestelde beloning van leden van de raad van commissarissen aan te passen. De sinds 2003 gerealiseerde groei heeft de vennootschap ingrijpend veranderd. Dit rechtvaardigt een aanpassing van de beloning. Voorgesteld wordt om de jaarlijkse beloning van de leden van de raad met ingang van 1 januari 2008 te verhogen met € 10.000,-. De hiervoor genoemde opslag voor het lidmaatschap van de commissies van de raad van commissarissen blijft ongewijzigd. De raad van commissarissen is van mening dat met deze aanpassing de beloning op een niveau komt dat beter is afgestemd op dat van andere vennootschappen die qua aard en omvang vergelijkbaar zijn met de Groep.

De beloning van de leden van de raad van commissarissen is niet afhankelijk van de resultaten van de vennootschap, noch van een change of control in de vennootschap.

Tabel 6 Bezoldiging individuele leden raad van bestuur

(x € 1.000)

	Brutosalaris		Bonus		Langetermijn- bonus '05-'07	Pensioenpremies	
	2007	2006	2007	2006		2007	2006
J.A.P. van Oosten	555	513	330	225	277	83	122
N.J. de Vries	493	463	295	203	246	77	94
A.J.D. Franklin (tot 8 mei 2007)	221	608	123	275	103	74	120
P.B. Brooks (vanaf 8 mei 2007)	352	-	196	-	163	90	-
J. Ruis	430	410	258	180	215	71	110

Remuneratiebeleid vanaf 2007 en volgende jaren

De raad van commissarissen stelt het remuneratiebeleid op voor de leden van de raad van bestuur, op advies van de remuneratiecommissie. Het remuneratiebeleid wordt door de algemene vergadering van aandeelhouders van Koninklijke BAM Groep vastgesteld.

In het door de algemene vergadering van aandeelhouders van 8 mei 2007 vastgestelde remuneratiebeleid vanaf 2007 en volgende jaren wordt in het lopende boekjaar geen wijziging voorzien.

Binnen het vastgestelde remuneratiebeleid stelt de raad van commissarissen, wederom op advies van de remuneratiecommissie, de remuneratie van de individuele leden van de raad van bestuur vast. Het reglement van de remuneratiecommissie is gepubliceerd op de website van de Groep.

Uitgangspunten

Het remuneratiebeleid is erop gericht om gekwalificeerde personen aan te trekken, te behouden en te motiveren om de doelstellingen van Koninklijke BAM Groep te realiseren. Hierbij spelen ervaring in (internationale) activiteiten van de Groep en de benodigde managementkwaliteiten een belangrijke rol.

Tevens is het beleid erop gericht waardegroei van de onderneming te waarborgen, personen te motiveren en aantrekkelijk te zijn om hooggekwalificeerde functionarissen, ook uit andere bedrijfstakken, voor Koninklijke BAM Groep als werkgever te interesseren. Bij de vaststelling van de hoogte en de structuur van de remuneratie worden onder meer de resultatenontwikkeling, evenals andere voor de vennootschap relevante ontwikkelingen, in ogenschouw genomen.

Om de genoemde uitgangspunten te realiseren is het beleid erop gericht de beloning te positioneren op een concurrerend niveau in de algemene Nederlandse beloningsmarkt voor bestuurders van grotere ondernemingen. Voor leden van de raad van bestuur wordt daarbij overigens rekening gehouden met de vergelijkbare beloningsmarkt van het woonland. De raad van commissarissen zal het remuneratiepakket regelmatig toetsen om zich ervan te verzekeren dat het pakket voldoet aan de uitgangspunten van het remuneratiebeleid. Ook het remuneratiebeleid zal regelmatig worden getoetst; wijzigingen in het beleid zullen ter vaststelling aan de algemene vergadering van aandeelhouders worden voorgelegd.

Remuneratiepakket

De totale remuneratie van de leden van de raad van bestuur van Koninklijke BAM Groep bestaat uit een jaarsalaris, een variabele beloning, pensioen en overige secundaire arbeidsvoorwaarden evenals afvloeiingsregelingen bij einde dienstverband. Gekozen is om voor dit totaal het niveau van de mediaan te nemen van de bovengenoemde beloningsmarkt. De vennootschap keert geen aandelen uit aan leden van de raad van bestuur of aan andere binnen de Groep werkzame personen. Aan hen worden ook geen rechten (opties) verleend tot het verkrijgen van aandelen.

De vennootschap kent geen beloningsregeling die is gerelateerd aan een change of control van de vennootschap.

Jaarsalaris

Bij benoeming bevindt het jaarsalaris van het individuele lid, komende uit de eigen organisatie, zich doorgaans onder het normniveau, geldend voor deze functie. De raad van commissarissen bepaalt de doorgroei in salaris waarbij in principe geldt dat bij goed functioneren dit verschil in enkele jaren zal worden overbrugd.

De jaarlijkse evaluatie en aanpassing van het jaarsalaris vinden als regel per 1 januari van het jaar plaats. Hierbij worden het persoonlijk functioneren, de resultaten van het afgelopen jaar, de eventuele ruimte ten opzichte van het normniveau en de algemene aanpassingen in de beloningsmarkt in ogenschouw genomen.

Variabele beloning

Ieder lid van de raad van bestuur komt in aanmerking voor een variabele beloning waarvan de hoogte afhankelijk is van het realiseren van vooraf, tussen de raad van commissarissen en de raad van bestuur afgesproken doelstellingen, die de uitvoering van de strategische agenda van Koninklijke BAM Groep ondersteunen.

De jaarlijkse variabele beloning bedraagt maximaal zestig procent van het jaarsalaris. Hierbij is aansluiting gezocht met de relevante beloningsmarkt en de niveaus van variabele beloningen, zoals die voor topfunctionarissen bij Koninklijke BAM Groep gelden.

De variabele beloning is afhankelijk van het realiseren van vooraf vastgestelde meetbare doelstellingen. Het deel van de variabele beloning dat aan financiële doelstellingen is gerelateerd bedraagt maximaal veertig procent van het jaarsalaris. Het jaarresultaat van Koninklijke BAM Groep is hierbij bepalend. Indien het overeengekomen jaarresultaat wordt gehaald, bedraagt de variabele beloning veertig procent en evenredig minder indien dit niet het geval is. Bij een grote afwijking in negatieve zin vindt geen uit-

betaling voor dit onderdeel plaats. Maximaal twintig procent van het jaarsalaris is gerelateerd aan doelstellingen die zijn afgeleid van de strategische agenda van Koninklijke BAM Groep. In de strategische agenda zijn onder meer doelstellingen geformuleerd die langetermijnwaardecreatie voor aandeelhouders bevorderen, zoals verdere groei in bepaalde marktsegmenten, productontwikkeling, risicobeheersing (waaronder veiligheid), ontwikkeling van medewerkers, kennismanagement en corporate social responsibility. Ook voor deze onderwerpen geldt dat zij zoveel mogelijk in meetbare termen worden geformuleerd en geëvalueerd. De variabele beloning bestaat uit een jaarlijkse vergoeding in contanten en wordt uitbetaald in het volgende jaar. De vaststelling van de hoogte van de variabele beloning vindt plaats door de raad van commissarissen op advies van de remuneratiecommissie.

Voor het realiseren van langetermijndoelstellingen is in het remuneratiebeleid voor leden van de raad van bestuur plaats ingeruimd voor een langetermijnbonusplan. In het lopende langetermijnbonusplan zal, bij het realiseren van een marge op de Groepsomzet van 3,5 procent vóór belasting en vóór goodwillafschrijving, ieder lid van de raad van bestuur in dat jaar in aanmerking komen voor een extra variabele beloning van vijftig procent van zijn jaarsalaris. Indien deze winstmarge niet wordt gerealiseerd, volgt geen enkele uitbetaling. Het plan heeft een looptijd van drie jaar en is ultimo 2007 geëindigd. In 2008 is een nieuwe cyclus gestart op basis van dezelfde condities met als uitgangspunt de in de strategische agenda geformuleerde marge op de Groepsomzet van 4 procent vóór belasting.

De samenstelling van het remuneratiepakket – bestaande uit een vast salaris en begrensde variabele beloningsregelingen – leidt tot een bezoldigingsplafond.

De raad van commissarissen heeft, ingeval de variabele beloning is toegekend op basis van onjuiste (financiële) gegevens, de mogelijkheid deze bij te stellen en de vennootschap heeft het recht (dat deel van) de variabele beloning, toegekend op basis van onjuiste (financiële) gegevens, terug te vorderen van de bestuurder.

Voor nieuwe toekenningen aan bestuurders van variabele beloningen, gebaseerd op gekwantificeerde prestatiecriteria, kan de raad van commissarissen deze wijzigen ten opzichte van het niveau van voorgaande jaren, indien dat naar het oordeel van de raad van commissarissen tot onredelijke uitkomsten leidt, mede in het licht van het door aandeelhouders vastgestelde bezoldigingsbeleid.

De raad van commissarissen heeft tevens de bevoegdheid bestaande voorwaardelijke toekenningen van variabele beloning met gekwantificeerde prestatiecriteria te wijzigen, indien ongewijzigde toepassing naar het oordeel van de raad van commissarissen tot een onredelijk en onbedoeld resultaat zou leiden. De raad van commissarissen gebruikt bovenstaande bevoegdheden alleen als een ultimum remedium. Een en ander zal in de arbeidsovereenkomsten met nieuw te benoemen leden van de raad van bestuur worden opgenomen.

Pensioen

Voor het pensioen zullen zoveel mogelijk de brancheregelingen worden gevolgd met excedentregelingen op basis van beschikbare premies en een eigen bijdrage van de deelnemers. Leden van de raad van bestuur vallen per 1 januari 2006 onder de nieuwe pensioenregeling en overgangsregelingen, zoals die als gevolg van de invoering van de wet VPL per 1 januari 2006 binnen Koninklijke BAM Groep van toepassing zijn.

De nieuwe regeling gold niet voor de heer Franklin. Voor hem werd zijn bestaande regeling gecontinueerd. De heer Brooks ontvangt een niet-pensionabele toeslag op zijn salaris ter compensatie van het feit dat hij niet deelneemt aan enige pensioenregeling binnen Koninklijke BAM Groep.

Overige secundaire arbeidsvoorwaarden

Koninklijke BAM Groep heeft voor de leden van de raad van bestuur, net als voor alle medewerkers, een concurrerend pakket aan secundaire arbeidsvoorwaarden. Hieronder vallen onder meer regelingen met betrekking tot zorgverzekering en arbeidsongeschiktheid, een ongevallenverzekering, een autoregeling en een bestuurdersaansprakelijkheidsverzekering. Koninklijke BAM Groep verstrekt geen leningen, garanties en dergelijke aan directieleden noch medewerkers, behoudens het hierna volgende.

Op (voormalige) leden van de raad van commissarissen en (voormalige) leden van de raad van bestuur is van toepassing de statutaire vrijwaring tegen de gevolgen van aanspraken wegens een handelen of nalaten in de uitoefening van hun functie – plaatsgevonden na 1 januari 2005 – voor zover geen sprake is van opzettelijk, bewust roekeloos of ernstig verwijtbaar handelen of nalaten. Deze regeling is van toepassing op alle (oud-)medewerkers van Koninklijke BAM Groep.

De vennootschap heeft ten behoeve van de leden van de raad van commissarissen, de leden van de raad van bestuur, directeurs van werkmaatschappijen en andere be-

stuurders binnen Koninklijke BAM Groep een zogenoemde 'Directors and Officers' verzekering tegen aansprakelijkheid afgesloten op in de markt gebruikelijke voorwaarden.

Arbeidsovereenkomsten

Leden van de raad van bestuur worden benoemd voor een periode van vier jaar. De contractuele afspraken met vóór inwerkingtreding van de Nederlandse corporate governance code benoemde leden van de raad van bestuur worden gerespecteerd; hun benoeming geldt voor onbepaalde tijd.

Indien het contract met na 1 januari 2004 benoemde leden van de raad van bestuur tussentijds door de onderneming wordt beëindigd zal de maximale ontslagvergoeding één jaarsalaris bedragen. Indien dit voor een lid van de raad van bestuur dat in zijn eerste benoemingstermijn wordt ontslagen kennelijk onredelijk is, komt dit lid in dat geval in aanmerking voor een ontslagvergoeding van maximaal tweemaal het jaarsalaris. De raad van commissarissen kan tot een hogere vergoeding besluiten indien het betreffende lid binnen Koninklijke BAM Groep een lang dienstverband heeft opgebouwd. Zie I tabel 7. Naast bovenstaand remuneratiepakket kent de vennootschap geen andere regelingen inzake vergoedingen bij vertrek van leden van de raad van commissarissen en leden van de raad van bestuur, noch andere rechten op eenmalige uitkeringen.

De arbeidsovereenkomsten van leden van de raad van bestuur zijn voor onbepaalde tijd. Met nieuwe leden die

van buiten het concern tot de raad van bestuur toetreden, wordt een arbeidsovereenkomst voor de tijd van vier jaar afgesloten. Voor de vóór 1 januari 2004 benoemde leden van de raad van bestuur gelden de wettelijke opzegtermijnen. Voor na 1 januari 2004 benoemde leden van de raad van bestuur geldt voor de vennootschap een opzegtermijn van zes maanden en voor leden van de raad van bestuur een opzegtermijn van drie maanden. De vennootschap acht een opzegtermijn van drie maanden voor een bestuurder passend. De opzegtermijn van de vennootschap bedraagt het dubbele van die voor de bestuurder. Daarbij is aangesloten bij de wettelijke regeling inzake opzegtermijnen van arbeidsovereenkomsten.

Bij de benoeming van de heer Brooks is de regeling zoals was vastgelegd in zijn arbeidsovereenkomst met Edmund Nuttall Ltd, voortgezet.

Reglement effecten

De vennootschap beschikt over een reglement inzake het bezit van en transacties in effecten, in welk reglement tevens een regeling is opgenomen voor leden van de raad van bestuur en de raad van commissarissen met betrekking tot het bezit van en transacties in effecten, anders dan die zijn uitgegeven door de vennootschap. Dit reglement is gepubliceerd op de website van de vennootschap.

Bunnik, 19 maart 2008
Raad van commissarissen

Tabel 7 Arbeidsovereenkomsten/benoemingen leden raad van bestuur

	Jaar van indiensttreding	Datum van benoeming	Periode van benoeming	Contractvorm	Opzegtermijn onderneming	Opzegtermijn bestuurder	Afvloeiingsregeling
J.A.P. van Oosten	1976	08.06.1995	niet gelimiteerd	onbepaalde tijd	6 maanden	3 maanden	niet overeengekomen
N.J. de Vries	1977	28.05.1998	niet gelimiteerd	onbepaalde tijd	6 maanden	3 maanden	niet overeengekomen
P.B. Brooks	1979	08.05.2007	4 jaar	onbepaalde tijd	24 maanden	24 maanden	niet van toepassing
J. Ruis	1971	07.05.2004	4 jaar	onbepaalde tijd	6 maanden	3 maanden	€ 800.000,-

Personalia raad van commissarissen

Ir. W.K. Wiechers (67), voorzitter

De heer Wiechers is afgestudeerd in de technische natuurkunde aan de Technische Universiteit Delft. De heer Wiechers is zijn loopbaan in 1966 begonnen bij KEMA te Arnhem en is aldaar werkzaam geweest als onder meer hoofd divisie Elektrotechnische Keuringen, adjunct-directeur en directeur. In 1987 trad de heer Wiechers toe tot de directie van de PNEM (Provinciale Noordbrabantse Energie-Maatschappij), welke functie hij tot en met 1997 bekleedde. In 1998 werd de heer Wiechers voorzitter raad van bestuur van de PNEM-MEGA Groep en in december 1999, na een fusie met EDON, voorzitter raad van bestuur van Essent. Deze functie heeft hij bekleed tot aan zijn vervroegde uittreding per 1 juli 2003. De heer Wiechers heeft de Nederlandse nationaliteit.

Nevenfuncties: voorzitter raad van commissarissen KEMA; lid raad van commissarissen Bank Nederlandse Gemeenten; lid Algemene Energieraad; voorzitter Commissie benchmark kerncentrale Borssele.

De heer Wiechers is in 1999 benoemd en in 2003 en 2007 herbenoemd tot commissaris van de vennootschap. In 2004 werd de heer Wiechers benoemd tot vice-voorzitter en in 2007 tot voorzitter van de raad van commissarissen.

A. Baar (64), vice-voorzitter

De heer Baar heeft vrijwel zijn gehele werkzame leven doorgebracht in de bouwsector. Na op jonge leeftijd op de bouwvloer te zijn begonnen, heeft hij in deze sector veel leidinggevende posities op verschillende niveaus bekleed, zowel uitvoerend als bestuurlijk. Zo bekleedde hij directiefuncties bij Van Wijnen en bij het Amstelland-concern. In dat laatste concern heeft hij buitenlandse ervaring opgedaan in de Verenigde Staten van Amerika. Van 1990 tot 2000 was de heer Baar voorzitter raad van bestuur van NBM-Amstelland. De heer Baar heeft de Nederlandse nationaliteit.

De heer Baar is in 2001 benoemd en in 2005 herbenoemd tot commissaris van de vennootschap. In 2007 werd de heer Baar benoemd tot vice-voorzitter van de raad van commissarissen.

Drs. R.J.N. Abrahamsen (69)

De heer Abrahamsen is afgestudeerd econoom aan de Erasmus Universiteit Rotterdam en heeft een jaar internationale economie gestudeerd aan de Universiteit van Wisconsin in de Verenigde Staten van Amerika. De heer Abrahamsen heeft zijn werkzame leven grotendeels doorgebracht in de financiële wereld en is zijn loopbaan begonnen bij Nedbank in Johannesburg, Zuid-Afrika. In 1989 trad hij in dienst van de toenmalige Algemene Bank Nederland in Amsterdam. In 1994 verliet hij ABN Amro Bank in de functie van senior executive vice president van het directoraat General Global Clients en van het directoraat General Asset Management & Trust. In 1994 is de heer Abrahamsen in dienst getreden bij Koninklijke Luchtvaart Maatschappij als lid van de directie, in het bijzonder belast met het financiële beleid. Deze functie heeft hij bekleed tot aan het bereiken van zijn pensioengerechtigde leeftijd in 2001.

De heer Abrahamsen heeft de Nederlandse nationaliteit.
Nevenfuncties: voorzitter raad van commissarissen Optimix Vermogensbeheer; voorzitter raad van commissarissen Trans Link Systems; lid raad van commissarissen ANP; lid raad van commissarissen Bank Nederlandse Gemeenten; lid raad van commissarissen Fluor Daniel; lid raad van commissarissen Havenbedrijf Rotterdam; lid raad van commissarissen Madurodam; lid raad van commissarissen Pon Holdings; lid raad van commissarissen TNT; lid raad van commissarissen Vitens.

De heer Abrahamsen is in 2002 benoemd en in 2006 herbenoemd tot commissaris van de vennootschap.

Ir. J.A. Dekker (68)

De heer Dekker is als natuurkundig ingenieur afgestudeerd aan de Technische Universiteit Delft. De heer Dekker is zijn loopbaan in 1964 begonnen bij AKZO, waar hij werkzaam is geweest op het gebied van research en productie en vervolgens als internationaal projectmanager en als general manager van een dochteronderneming in Nigeria. In 1981 trad de heer Dekker toe tot de leiding van GTI Holding als voorzitter van de directie, welke functie hij tot 1995 bekleedde. In 1995 werd de heer Dekker voorzitter raad van bestuur van TNO. Deze functie bekleedde hij tot aan het bereiken van zijn pensioengerechtigde leeftijd in 2003. De heer Dekker is thans voorzitter van het KIVI NIRIA (Koninklijk Instituut van Ingenieurs). De heer Dekker heeft de Nederlandse nationaliteit.

Nevenfuncties: lid raad van commissarissen ASML; bestuurslid De Baak; bestuurslid Stichting Continuïteit Ctac; bestuurslid Stichting Continuïteit KBW; voorzitter bestuur Syntens; enkele functies in de gezondheidszorg.

De heer Dekker is in 2000 benoemd en in 2004 herbenoemd tot commissaris van de vennootschap.

H. van Rompuy (60)

De heer Van Rompuy behaalde een baccalaureaat in de wijsbegeerte aan de Universiteit van Leuven. Aan dezelfde universiteit is hij afgestudeerd in de economische wetenschappen. De heer Van Rompuy was een groot deel van zijn werkzame leven in dienst van de Belgische overheid. Daarnaast heeft hij een loopbaan in de Belgische politiek gevolgd, waarbij hij in 1988 de positie van staatssecretaris van Financiën en KMO en van 1993 tot 1999 de positie van vice-eerste minister en minister van Begroting in de Belgische regering heeft bekleed. De heer Van Rompuy is thans volksvertegenwoordiger in het Belgische parlement en Minister van Staat van België. In 2007 is hij verkozen tot voorzitter van de

Kamer van Volksvertegenwoordigers.
De heer Van Rompuy heeft de Belgische nationaliteit.

Nevenfuncties: lid raad van commissarissen Dexia Bank; docent Vlaamse Economische Hogeschool, Brussel.

De heer Van Rompuy is in 2001 benoemd en in 2005 herbenoemd tot commissaris van de vennootschap.

Dr.ir. W. van Vonno (67)

De heer Van Vonno is in 1965 afgestudeerd als natuurkundig ingenieur en in 1968 gepromoveerd tot doctor in de technische wetenschappen, beide aan de Technische Universiteit Delft. Van 1968 tot 1973 was de heer Van Vonno in dienst bij Raadgevend Technisch Bureau Van Heugten te Nijmegen. Van 1973 tot 1982 was hij werkzaam bij Bredero te Utrecht als werkmaatschappijdirecteur en later als divisiedirecteur. De heer Van Vonno was van 1982 tot 1 januari 2006 voorzitter raad van bestuur Koninklijke BAM Groep.

De heer Van Vonno heeft de Nederlandse nationaliteit.

Nevenfuncties: lid raad van commissarissen AM; president-commissaris Convest; voorzitter raad van commissarissen CTP Property; voorzitter raad van commissarissen DHV Groep; lid raad van commissarissen Van Oord; lid raad van commissarissen Optimix Vermogensbeheer; lid raad van commissarissen Van Boldrik Groep; lid raad van commissarissen Schiphol Area Development Company (SADC); lid raad van commissarissen Bank voor de Bouwnijverheid; lid raad van commissarissen Van Nieuwpoort Groep; lid raad van commissarissen Mammoet; voorzitter raad van advies AKD Prinsen Van Wijmen; lid raad van advies Kempen & Co.; bestuurslid Stichting Continuïteit ING Groep; bestuurslid NEN; bestuurslid Stichting Bescherming TNT; lid investeringscommissie NPM Capital; arbiter Stichting Raad van Arbitrage voor Metaalnijverheid en -Handel.

De heer Van Vonno is in 2006 benoemd tot commissaris van de vennootschap.

Van links af: W.K. Wiechers, A. Baar, R.J.N. Abrahamsen, J.A. Dekker, H. van Rompuy en W. van Vonno.

Rooster van aftreden

	<i>per mei 2008</i>	<i>Huidige termijn</i>
Ir. W.K. Wiechers	2011	2
A. Baar	2009	2
Drs. R.J.N. Abrahamsen	2010	2
Ir. J.A. Dekker	2008	2
H. van Rompuy	2009	2
Dr.ir. W. van Vonno	2010	1

Personalia raad van bestuur

Van links af: J.A.P. van Oosten, N.J. de Vries, P.B. Brooks en J. Ruis.

Ir. J.A.P. van Oosten (59), voorzitter

De heer Van Oosten is in 1974 afgestudeerd als ingenieur civiele techniek aan de Technische Universiteit Delft.

De heer Van Oosten trad in 1976 in dienst bij BAM als werkvoorbereider, gevolgd door functies als projectleider, bedrijfsleider en manager projectrealisatie. In 1985 werd hij benoemd tot adjunct-directeur en in 1986 tot directeur van BAM Vastgoed. In 1992 volgde de benoeming tot directeur van BAM Utiliteitsbouw. De heer Van Oosten is sinds 1995 lid raad van bestuur Koninklijke BAM Groep. In 2005 werd de heer Van Oosten benoemd tot voorzitter raad van bestuur. Hij heeft de Nederlandse nationaliteit.

Nevenfuncties: lid Regieraad Bouw; lid ambassadeursnetwerk Glazen Plafond.

Ir. N.J. de Vries (56), vice-voorzitter

De heer De Vries behaalde in 1971 zijn propedeuse bouwkunde en studeerde in 1977 af als ingenieur civiele techniek aan de Technische Universiteit Delft.

De heer De Vries trad in 1977 in dienst bij BAM als werkvoorbereider, gevolgd door functies als projectleider, bedrijfsleider en vestigingsdirecteur. In 1986 werd hij benoemd tot adjunct-directeur en in 1990 tot directeur van BAM Utiliteitsbouw, in 1995 gevolgd door zijn benoeming tot sectordirecteur Infra Koninklijke BAM Groep. De heer De Vries is sinds 1998 lid raad van bestuur Koninklijke BAM Groep. Hij heeft

de Nederlandse nationaliteit.

Nevenfuncties: lid algemeen bestuur Bouwend Nederland; voorzitter Vereniging van Nederlandse aannemers met belangen in het buitenland (NABU); lid raad van bestuur Internationaal Chamber of Commerce Nederland; bestuurslid Stichting Raad van Arbitrage voor de Bouw.

P.B. Brooks CEng, FICE, FlntCES, ACIOB (61)

De heer Brooks is civiel ingenieur. Hij trad in 1979 in dienst van de Britse werkmaatschappij Edmund Nuttall na voordien tien jaar werkzaam te zijn geweest bij een dochterbedrijf van Nuttall, Mears Construction. In 1988 werd de heer Brooks benoemd tot directeur civil engineering contracts,

in 1991 tot deputy managing director en in 1994 tot managing director van Nuttall. In 2004 volgde zijn benoeming tot CEO van Nuttall en van de Britse werkmaatschappij HBG UK. In 1996 werd hij geregistreerd als Chartered Engineer (CEng). De heer Brooks is tevens Fellow van Institution of Civil Engineers (FICE), Fellow van Institution of Civil Engineering Surveyors (FlntCES) en Associate van Chartered Institute of Building (ACIOB). De heer Brooks is sinds 2007 lid raad van bestuur. Hij heeft de Britse nationaliteit.

J. Ruis (57)

De heer Ruis trad in 1971 in dienst van BAM en was werkzaam in diverse financiële functies.

De heer Ruis is sinds 2004 lid raad van bestuur Koninklijke BAM Groep (chief financial officer). Hij heeft de Nederlandse nationaliteit.

Rooster van aftreden

	<i>Datum van benoeming</i>	<i>Periode van benoeming¹</i>
J.A.P. van Oosten	08.06.1995	niet gelimiteerd
N.J. de Vries	28.05.1998	niet gelimiteerd
P.B. Brooks	08.05.2007	vier jaar
J. Ruis	07.05.2004	vier jaar

¹ Vanaf 2004 worden nieuwe leden van de raad van bestuur (her)benoemd voor een periode van vier jaar.

Verslag raad van bestuur

Financiële resultaten

- 2007 een uitstekend jaar voor BAM
- Nettoresultaat 2007: € 349 miljoen (2006: € 137 miljoen)
- Nettoresultaat exclusief boekwinst verkoop Flatiron: € 277 miljoen
- Winstmarge vóór belastingen en boekwinst Flatiron: 4,0 procent (2006: 2,7 procent)
- Herstel van de resultaten in Duitsland
- Sterke orderportefeuille: € 13.800 miljoen ultimo 2007
- Dividendvoorstel € 0,90 in contanten per gewoon aandeel (2006: € 0,45)
- Solvabiliteit op basis van garantievermogen: 18,1 procent (2006: 14,5 procent)
- Vernieuwde financieringsfaciliteiten in 2007 ter waarde van € 750 miljoen

Omzet

Koninklijke BAM Groep heeft in het verslagjaar 2007 een omzet behaald van € 8.954 miljoen, een stijging van circa 4 procent ten opzichte van 2006 (€ 8.646 miljoen). Indien de in het verslagjaar verkochte Amerikaanse activiteiten buiten beschouwing worden gelaten, is de omzet met bijna 5 procent toegenomen tot € 8.539 miljoen (2006: € 8.150), waarvan circa 1 procent als gevolg van acquisities. Het effect van valutakoersverschillen op de omzetgroei is in 2007 verwaarloosbaar.

De verdeling van de omzet over de sectoren is als volgt:

(x € 1 miljoen)	2007	2006
Bouw	3.791	3.393
Vastgoed	1.304	1.376
Infra	3.927	3.842
Publiekprivate samenwerking	73	70
Installatietechniek	206	191
Consultancy en engineering	219	204
Af: interne omzet	-/- 566	-/- 430
	8.954	8.646

De omzetgroei in de sector Bouw is in belangrijke mate in het Verenigd Koninkrijk gerealiseerd, maar ook in Nederland, België en Duitsland is de omzet toegenomen. In de sector Vastgoed is de omzet met circa 5 procent gedaald, ondanks het positieve effect van acquisities in Nederland en België (+4,7 procent). De Britse omzet is afgenomen ten opzichte van het uitzonderlijk hoge omzetniveau in 2006 en ook in Nederland is de omzet gedaald in vergelijking met voorgaand jaar. In de sector Infra is de omzet – exclusief Flatiron – met circa 5 procent gegroeid door toegenomen activiteiten in Ierland, Duitsland en het Verenigd Koninkrijk. Het effect van acquisities op de om-

zetgroei bedroeg circa 1 procent. De omzetgroei in de sector Installatietechniek bedraagt circa 8 procent en is volledig in Nederland behaald. In de sector Consultancy en engineering is de omzettoename van circa 7 procent voor een belangrijk deel door de vestigingen in het Midden-Oosten en Centraal- en Oost-Europa gerealiseerd.

Resultaat

De nettowinst steeg tot € 349,0 miljoen (2006: € 137,0 miljoen), waarbij vrijwel alle sectoren aan de winststijging hebben bijgedragen. De toename van het resultaat houdt tevens verband met het herstel van de resultaten in Duitsland en het resultaat op de verkoop van de Amerikaanse activiteiten.

Het nettoresultaat over beide jaren is als volgt opgebouwd:

(x € 1 miljoen)	2007	2006
Bedrijfsresultaat vóór afschrijvingen, bijzondere waardeverminderingen en boetes	442,0	362,5
Afschrijvingen materiële en immateriële vaste activa	-/- 102,3	-/- 98,9
Bijzondere waardeverminderingen	1,0	-/- 1,0
Bitumenboetes	-	-/- 7,4
Bedrijfsresultaat	340,7	255,2
Financieringsbaten	40,6	25,7
Financieringslasten	-/- 74,6	-/- 73,3
Resultaat uit deelnemingen	49,2	20,8
Resultaat op verkoop beëindigde activiteiten	72,2	-
Resultaat vóór belastingen	428,1	228,4
Belastingen	-/- 77,1	-/- 90,8
Belang derden	-/- 2,0	-/- 0,6
Nettoresultaat	349,0	137,0

De winstmarge vóór belastingen én het resultaat op de verkoop van de Amerikaanse activiteiten is toegenomen tot 4,0 procent (2006: 2,7 procent) en is daarmee gelijk aan de margedoelstelling voor 2009, zoals geformuleerd in de Strategische agenda 2007-2009.

De stijging van het resultaat uit deelnemingen is het gevolg van een beduidend hogere bijdrage van de participatie in baggerbedrijf Van Oord en de gunstige resultaten in de sector Publiekprivate samenwerking.

In 2007 is sprake van een lagere belastingdruk in vergelijking met dezelfde periode vorig jaar door het herstel van de resultaten in Duitsland, een eenmalige belastingbate in het Verenigd Koninkrijk (als gevolg van de verkoop van

commercieel vastgoed uit eigen ontwikkeling in 2006) en het onbelaste resultaat op de verkoop van Flatiron.

Het resultaat op de verkoop van beëindigde activiteiten betreft de verkoop in 2007 van Flatiron. Omzet en resultaten van deze Amerikaanse infrabouwer zijn tot en met het derde kwartaal 2007 geconsolideerd. De boekwinst op de verkoop bedroeg – na aftrek van kosten en voorzieningen – ruim € 72 miljoen. De verkoop van alle Amerikaanse activiteiten past in de strategie van de Groep om de Europese basis te versterken. De vrijgekomen middelen zijn in het verslagjaar onder meer aangewend voor acquisities in Nederland en België.

De bitumenboetes in 2006 hebben betrekking op een additionele voorziening in verband met gerezen onzekerheid over de fiscale aftrekbaarheid van de door de Europese Commissie opgelegde bitumenboetes. Tegen het opleggen van deze boete is beroep aangetekend.

Resultaten sectoren

De verdeling van omzet en resultaat vóór belastingen van de diverse sectoren is weergegeven in onderstaande tabel. De percentages betreffen het resultaat ten opzichte van de omzet.

Voor een toelichting van de resultaten van de sectoren wordt verwezen naar de desbetreffende toelichtingen elders in dit jaarrapport.

Orderportefeuille

De orderportefeuille handhaaft zich op hoog niveau en bedraagt per 31 december 2007 € 13.800 miljoen (ultimo 2006: € 12.200 miljoen, exclusief Flatiron). De toename van ruim 12 procent ten opzichte van de stand ultimo 2006 is voor circa 3 procent het gevolg van acquisities. Het negatieve effect van valutakoersverschillen op de groei van de orderportefeuille bedroeg circa 4 procent, voornamelijk als gevolg van de depreciatie van het Britse pond. De procentuele groei van de orderportefeuille in 2007 was het sterkst in België, maar ook in Nederland en het Verenigd Koninkrijk is de orderportefeuille aanmerkelijk toegenomen. Naar verwachting wordt van de totale orderportefeuille € 7.500 miljoen in 2008 uitgevoerd en € 6.300 miljoen in latere jaren. Voor 2008 is daarmee ruim 80 procent van de verwachte omzet in portefeuille. Een jaar geleden was voor 2007 ongeveer een gelijk percentage van de begrote omzet in portefeuille. De kwaliteit van de orderportefeuille is licht verbeterd ten opzichte van de stand ultimo 2006.

Resultaat per gewoon aandeel

Het gemiddeld aantal winstgerechtigde gewone aandelen is ten opzichte van 2006 licht gestegen tot 124,8 miljoen stukken (2006: 123,3 miljoen stukken). Deze toename volgt uit de omwisseling van converteerbare preferente aandelen in gewone aandelen. Gedurende 2007 zijn circa 6,1 miljoen converteerbare preferente aandelen omgewisseld (2006: 1,3 miljoen stukken). Op dit moment resteren nog circa 5,6 miljoen converteerbare preferente aandelen. De aande-

<i>(x € 1 miljoen)</i>	2007		2006	
	Resultaat	% omzet	Resultaat	% omzet
Bouw	88,3	2,3%	-/- 39,7	-/- 1,2%
Vastgoed	95,8	7,3%	93,6	6,8%
Infra	125,6	3,2%	138,4	3,6%
Publiekprivate samenwerking	29,2	39,8%	2,2	3,1%
Installatietechniek	11,6	5,6%	8,0	4,2%
Consultancy en engineering	28,4	13,0%	24,2	11,8%
Pensioenen / eliminaties ¹	0,7		29,0	
Totaal sectoren	379,6	4,2%	256,1	3,0%
Groepskosten	-/- 16,1		-/- 4,5	
Groepsrente	-/- 47,1		-/- 39,2	
Operationele activiteiten	316,4		212,4	
Baggeren	39,5		23,9	
Resultaat vóór belastingen ²	355,9	4,0%	236,3	2,7%

¹ Met ingang van 2007 worden alle pensioenresultaten toegerekend aan de sectoren.

² Exclusief resultaat op verkoop beëindigde activiteiten (2007) en bitumenboetes (2006).

len die op grond van conversie zijn uitgegeven, tellen tijdsgewogen mee voor de berekening van het gemiddeld aantal winstgerechtigde gewone aandelen.

De nettowinst toerekenbaar aan de houders van gewone aandelen bedraagt € 349,0 miljoen (2006: € 137,0 miljoen), overeenkomend met een winst per aandeel van € 2,80 (2006: € 1,11). Indien het resultaat op de verkoop van de Amerikaanse activiteiten van € 72 miljoen buiten beschouwing wordt gelaten, bedraagt het nettoresultaat in 2007 € 2,22 per gewoon aandeel. Rekeninghoudend met volledige omwisseling van de converteerbare financieringspreferente aandelen, bedraagt het nettoresultaat per gewoon aandeel € 2,60 (2006: € 1,04). Exclusief het resultaat op de verkoop van Flatiron, bedraagt het 'fully diluted' nettoresultaat € 2,07 per gewoon aandeel.

Dividendbeleid en dividendvoorstel 2007

Koninklijke BAM Groep streeft naar een dividenduitkering op gewone aandelen tussen 30 procent en 50 procent van de nettowinst. In beginsel wordt het dividend in contanten uitgekeerd. Aan de algemene vergadering van aandeelhouders, te houden op 7 mei 2008 te Amsterdam, wordt voorgesteld het dividend over 2007 vast te stellen op € 0,90 in contanten per gewoon aandeel (2006: € 0,45), mede in verband met het resultaat op de verkoop van Flatiron. Het voorstel komt overeen met een pay-out van 33,5 procent op basis van het nettoresultaat over 2007 van € 349 miljoen. In totaal zal € 116,9 miljoen worden uitgekeerd aan houders van gewone aandelen (op basis van het aantal uitstaande gewone aandelen ultimo 2007). Het dividendrendement op de gewone aandelen bedraagt hiermee 5,6 procent op basis van de slotkoers 2007 (2006: 3,1 procent).

Op de converteerbare en de niet-converteerbare cumulatief preferente aandelen wordt over 2007 een dividend van € 0,37086 respectievelijk € 0,38346 in contanten voorgesteld. Dit dividend is in 2007 als financieringslast direct ten laste van het resultaat gebracht. Op basis van het gemiddeld aantal uitstaande preferente aandelen gedurende het verslagjaar bedraagt deze financieringslast circa € 4,0 miljoen. Echter, als gevolg van tussentijdse conversie van converteerbare preferente aandelen in 2007, is deze financieringslast hoger dan het daadwerkelijk uit te keren dividend aan houders van preferente aandelen van € 2,1 miljoen (op basis van het aantal uitstaande preferente aandelen ultimo 2007).

Financiering en investeringen

Het garantievermogen is in het verslagjaar met € 326 miljoen gestegen tot € 1.266 miljoen (ultimo 2006: € 940 mil-

joen), hoofdzakelijk door de toename van het eigen vermogen toerekenbaar aan aandeelhouders. Ultimo 2007 bedraagt de solvabiliteit op basis van garantievermogen 18,1 procent (ultimo 2006: 14,5 procent). Hiermee is een duidelijke stap gezet in de richting van de solvabiliteitsdoelstelling voor 2009 van ten minste 20 procent, zoals geformuleerd in de Strategische agenda 2007-2009.

Het eigen vermogen toerekenbaar aan aandeelhouders is met € 301 miljoen toegenomen en bedraagt ultimo 2007 € 994 miljoen (ultimo 2006: € 693 miljoen). Naast het nettoresultaat 2007 (€ 349 miljoen), betreffen de mutaties in het eigen vermogen hoofdzakelijk de dividenduitkering van € 56 miljoen over 2006 aan de houders van gewone aandelen, de conversie van preferente aandelen in gewone aandelen van € 27 miljoen en negatieve valutakoersverschillen van € 24 miljoen.

Het garantievermogen is tevens toegenomen door de verhoging van de achtergestelde lening. BAM heeft in 2007 de financieringsstructuur verder versterkt door de looptijd van de achtergestelde lening van € 150 miljoen met twee jaar te verlengen tot 2013, onder gelijktijdige verhoging met € 50 miljoen tot € 200 miljoen. De overige condities van de achtergestelde lening zijn tevens verbeterd. Daarnaast heeft de Groep een nieuwe gecommiteerde financieringsfaciliteit van € 550 miljoen met een looptijd van vijf jaar afgesloten. De faciliteit is onder meer gebruikt om ongecommiteerde bilaterale kredietlijnen af te lossen. Naast de gecommiteerde langetermijnfaciliteiten behoudt BAM € 180 miljoen aan bilaterale kredietfaciliteiten. De Groep vertrouwt erop met deze structuur de bedrijfsvoering en strategie de komende jaren optimaal te kunnen ondersteunen.

Meer gedetailleerd zijn over de balans ultimo 2007 nog de volgende opmerkingen te maken. De boekwaarde van de materiële vaste activa is per saldo gedaald tot € 435 miljoen (ultimo 2006: € 442 miljoen), als gevolg van de verkoop van de Amerikaanse activiteiten. De netto-investeringen bedroegen in 2007 circa € 132 miljoen (2006: € 119 miljoen). Hiervan is circa € 19 miljoen (2006: € 24 miljoen) toe te rekenen aan de beëindigde activiteiten. De afschrijvingen van materiële vaste activa lagen in 2007 op een vergelijkbaar niveau als in voorgaand jaar en bedroegen circa € 95 miljoen (2006: € 96 miljoen). De afschrijvingen met betrekking tot beëindigde activiteiten bedroegen in 2007 circa € 7 miljoen (2006: € 9 miljoen).

De boekwaarde van immateriële vaste activa is met € 105 miljoen toegenomen tot € 905 miljoen (ultimo 2006:

€ 800 miljoen), mede door de verantwoording van goodwill en overige immateriële vaste activa inzake diverse acquisities in Nederland en België (circa € 76 miljoen). Daarnaast hebben investeringen in concessies (tolwegen in Nederland en Duitsland) in 2007 geleid tot een toename van de balanspost met circa € 59 miljoen. Concessies waarbij de Groep het recht heeft om het gebruik van openbare voorzieningen bij de gebruiker in rekening te brengen, worden verantwoord als immateriële vaste activa. Als laatste, heeft de verkoop van Flatiron en de daarmee samenhangende desinvestering van goodwill geleid tot een daling van de immateriële vaste activa met circa € 25 miljoen. De afschrijvingen immateriële vaste activa bedroegen in 2007 circa € 8 miljoen (2006: € 3 miljoen).

De pps-vorderingen in de geconsolideerde balans zijn in het verslagjaar afgenomen tot € 469 miljoen (ultimo 2006: € 540 miljoen), mede door de start in 2007 van een actief desinvesteringsprogramma. Dit is erop gericht om, na enkele jaren van exploitatie, de gecreëerde waarde van pps-investeringen te gelde te maken. Uit de daarmee vrijkomende middelen wordt het pps-beleid en een toenemend aantal biedingen ondersteund. Eind 2007 is de joint venture van BAM PPP en het investeringsfonds DIF (Dutch Infrastructure Fund) opgericht. BAM PPP heeft vier operationele pps-contracten aan de joint venture overgedragen en houdt hierin thans een belang van 75 procent. De hieruit voortvloeiende deconsolidatie van een kwart van de bovengenoemde vier pps-contracten heeft, samen met de overdracht van een pps-contract op verzoek van een Britse opdrachtgever, geleid tot een daling van de pps-vorderingen. Daarnaast hebben negatieve valutakoersverschillen, voornamelijk als gevolg van de depreciatie van het Britse pond, voor een verdere afname van de pps-vorderingen gezorgd.

Het totaal van de aan pps-contracten gerelateerde immateriële en financiële vaste activa is per saldo met € 11 miljoen gedaald tot € 602 miljoen (ultimo 2006: € 613 miljoen). De non-recourse pps-leningen zijn licht toegenomen tot € 570 miljoen (ultimo 2006: 560 miljoen). BAM heeft in de vijf thuislanden van de Groep momenteel 27 pps-contracten in portefeuille, waarvan twintig contracten operationeel zijn. De netto-investeringsverplichting, het saldo van pps-activa minus non-recourse pps-leningen en overige verplichtingen, voor de pps-contracten in portefeuille bedraagt circa € 160 miljoen (ultimo 2006: € 120 miljoen). Hiervan is per 31 december 2007 circa € 76 miljoen daadwerkelijk geïnvesteerd (ultimo 2006: € 82 miljoen).

De boekwaarde van de deelnemingen is met € 34 miljoen gestegen tot € 155 miljoen (ultimo 2006: € 121 miljoen),

voornamelijk door de hogere boekwaarde van de participatie in baggeronderneming Van Oord. De afname van de overige financiële vaste activa met € 61 miljoen tot € 67 miljoen (ultimo 2006: € 128 miljoen) betreft hoofdzakelijk de aflossing van de financieringspreferente aandelen in Van Oord. In 2007 is een bedrag, tegen boekwaarde, van € 35 miljoen afgelost. De ultimo 2007 resterende aandelen (boekwaarde € 35 miljoen) zijn als kortlopend opgenomen in verband met de aflossing in maart 2008.

Ultimo 2007 heeft de vennootschap onderhanden projecten in opdracht van derden in de balans met per saldo € 353 miljoen voorfinanciering (ultimo 2006: € 419 miljoen voorfinanciering). Afhankelijk van het saldo van de kosten (inclusief resultaten) en de ingediende termijnen, zijn de projecten verantwoord onder de kortlopende vorderingen of schulden. In vastgoedontwikkeling is ultimo 2007 voor € 1.013 miljoen geïnvesteerd (ultimo 2006: € 832 miljoen). Met name AM heeft in het verslagjaar meer geïnvesteerd in gronden en vastgoedontwikkelingsposities, mede door de overnames van De Wilgen Vastgoed en IPMMC Vastgoed. Een belangrijk deel van het (bruto) geïnvesteerde vermogen in vastgoedontwikkeling wordt gefinancierd met projectfinancieringen (grotendeels non-recourse). In totaal zijn projectfinancieringen in mindering gebracht op het geïnvesteerde saldo tot een bedrag van € 690 miljoen (ultimo 2006: € 519 miljoen). Mede afhankelijk van de mate van verkoop en de financieringsstanden zijn de individuele vastgoedontwikkelingsprojecten verantwoord onder de voorraden, vorderingen of schulden. De aangetrokken projectfinancieringen zijn verantwoord als (kort- of langlopende) leningen.

Het werkkapitaal (exclusief liquide middelen en kortlopende bankkredieten) is met € 449 miljoen gestegen tot € 494 miljoen (ultimo 2006: € 45 miljoen). De groei van het werkkapitaal is voornamelijk het gevolg van de toegenomen investeringen in vastgoedontwikkeling (in het bijzonder door AM). Een aanzienlijk deel van de investeringen is gefinancierd met nieuw aangetrokken projectfinancieringen (deels non-recourse). Deze projectfinancieringen maken echter geen onderdeel uit van het werkkapitaal. Daarnaast heeft de eerdergenoemde afname van voorfinanciering van onderhanden projecten in opdracht van derden geleid tot een hoger werkkapitaal.

De kaspositie, het saldo van liquide middelen (€ 773 miljoen) minus kortlopende bankkredieten (€ 207 miljoen), is in 2007 met € 15 miljoen gestegen tot € 566 miljoen (ultimo 2006: € 551 miljoen). Het netto-effect van acquisities op de kaspositie bedroeg in 2007 circa € 142 miljoen negatief, bestaande uit de betaalde overnamesommen

minus de verkregen kasposities.

De verkoop van de Amerikaanse activiteiten had een positief netto-effect op de kaspositie van circa € 97 miljoen, in hoofdzaak bestaande uit de ontvangen koopsom minus de kaspositie van Flatiron. Een gedeelte van de liquide middelen betreft het aandeel van de vennootschap in de liquide middelen van bouwcombinaties en andere samenwerkingsverbanden (ultimo 2007: € 170 miljoen, ultimo 2006: € 239 miljoen).

De rentedragende schulden zijn met € 242 miljoen toegenomen tot € 2.199 miljoen (ultimo 2006: € 1.957 miljoen). Deze stijging is voornamelijk het gevolg van de toegenomen financiering van pps- en vastgoedactiviteiten, overnames in Nederland en België en de verhoging van de achtergestelde lening met € 50 miljoen in het kader van de vernieuwde financieringsfaciliteiten van de Groep. Het overgrote deel van de rentedragende schulden bestaat uit non-recourse pps-leningen en projectfinancieringen (€ 1.010 miljoen), recourse projectfinancieringen (€ 489 miljoen) en de achtergestelde lening (€ 200 miljoen). De nettoschuldpositie, het saldo van rentedragende schulden minus liquide middelen, is in lijn met de toename van de rentedragende schulden gestegen tot € 1.426 miljoen (2006: € 1.195 miljoen).

De personeelsgerelateerde voorzieningen, onder aftrek van de vorderingen voor pensioenrechten, zijn met € 43 miljoen gedaald tot € 113 miljoen (ultimo 2006: € 156 miljoen). De afname is voor een belangrijk deel het gevolg van aanvullende stortingen in de bedrijfspensioenfondsen in het Verenigd Koninkrijk (circa € 28 miljoen).

De balanspost Voorzieningen is met € 37 miljoen afgenomen tot € 168 miljoen (ultimo 2006: € 205 miljoen), hoofdzakelijk door afname van garantieverplichtingen en overige voorzieningen. Het saldo van de latente belastingvorderingen en -verplichtingen in de balans is met € 48 miljoen gedaald tot € 51 miljoen (ultimo 2006: € 99 miljoen). De afname hangt grotendeels samen met de versnelde afdracht van vennootschapsbelasting in Nederland, als gevolg van de gewijzigde fiscale waardering van onderhanden werken.

Het belang derden is met € 7 miljoen toegenomen tot € 11 miljoen (ultimo 2006: € 4 miljoen), mede als gevolg van de acquisitie van Kaïros. Bij een aantal projecten van de Belgische vastgoedonderneming is sprake van een minderheidsbelang.

Acquisities en desinvesteringen

Acquisities

De Wilgen Pacific Vastgoed bv

AM heeft op 19 maart 2007 vastgoedonderneming De Wilgen Pacific Vastgoed bv, gevestigd in Rotterdam, verworven. De Wilgen heeft een portefeuille voor de ontwikkeling van circa 2.000 woningen en 50.000 m² commercieel vastgoed. Bij het bedrijf werken zeventien personen; per jaar worden circa 200 woningen verkocht. De overname van De Wilgen geeft uitvoering aan de groeistrategie van AM als full service gebiedsontwikkelaar.

Kaïros nv

Koninklijke BAM Groep heeft op 29 maart 2007 de Belgische vastgoedonderneming Landsbeek nv en dochteronderneming Kaïros nv verworven, die verder zullen gaan onder de handelsnaam Kaïros. De ondernemingen zijn gevestigd te Wilrijk en sinds 1989 actief als ontwikkelaar van kantoren van hoge kwaliteit in met name Brussel, Antwerpen en de overige stedelijke gebieden in Vlaanderen. De portefeuille omvat ongeveer vijftien projecten in uitvoering en diverse concrete projecten in het vooruitzicht. De onderneming behoort tot de grootste en meest succesvolle spelers in de Belgische vastgoedsector.

IPMMC Vastgoed bv

AM heeft op 5 juni 2007 vastgoedonderneming IPMMC Vastgoed bv, gevestigd te Utrecht, verworven. IPMMC Vastgoed is een onafhankelijke, gespecialiseerde vastgoedonderneming die zich richt op ontwikkeling, consultancy en management van commercieel vastgoedprojecten in Nederland. IPMMC Vastgoed heeft een portefeuille voor de ontwikkeling van circa 550.000 m² commercieel vastgoed, zoals kantoren, winkelcentra en parkeergarages. Bij de onderneming, die is opgericht in 1995, zijn 45 personen werkzaam. In de overname waren tevens IPMMC Consult, IPMMC Concepts en 2BUILD, interim management voor de vastgoedsector, betrokken.

Betonac nv

Koninklijke BAM Groep heeft op 14 september Betonac nv, gevestigd te Sint-Truiden, verworven. Betonac heeft een jaaromzet van circa € 100 miljoen met een goed resultaat. De onderneming telt ongeveer 350 medewerkers. Betonac is opgericht in 1910 en gespecialiseerd in de aanleg van wegen in beton en asfalt, alsook in de bouw van infrastructurele voorzieningen, zoals bruggen, tunnels, viaducten, waterbouwkundige werken, grondwerken, rioolwaterzuiveringsstations en geluidsschermen. Betonac is de belangrijkste bouwonderneming voor de aan-

leg van autosnelwegen in beton in België. De onderneming beschikt over een eigen wegenbouwkundig laboratorium, alsmede over een eigen asfaltcentrale. De overname van Betonac vormt een wezenlijke aanvulling op de infra-activiteiten van BAM op de Belgische markt.

City Projects bv

Na balansdatum heeft AM City Projects in Brussel overgenomen, gespecialiseerd in de ontwikkeling van hoogwaardige woningprojecten, soms gecombineerd met commercieel vastgoed, in onder meer Brussel en Gent. AM verschaft zich met deze overname toegang tot de Belgische markt. City Projects ontwikkelt momenteel zeven projecten, die worden verkocht door de eigen makelaarsorganisatie, City Property, die eveneens onderdeel is van de overname. De verwachte omzet voor de komende jaren van City Projects zal tussen circa € 20 en € 50 miljoen bedragen.

Desinvesteringen

Flatiron Construction Corp.

Koninklijke BAM Groep heeft op 6 december 2007 de verkoop afgerond van de Amerikaanse werkmaatschappij Flatiron Construction Corp. aan Hochtief AG, gevestigd te Essen, Duitsland. Hochtief verwierf alle aandelen van Flatiron voor een bedrag in contanten van circa € 173 miljoen (USD 245 miljoen). BAM realiseerde – na aftrek van kosten en voorzieningen – een boekwinst van ruim € 72 miljoen. BAM heeft omzet en resultaten van Flatiron tot en met het derde kwartaal 2007 geconsolideerd. De verkoop maakt deel uit van de implementatie van de Strategische agenda 2007-2009, waarin onder meer als beleidslijn versterking van de Europese basis van de Groep wordt nagestreefd.

Houtskeletbouwactiviteiten

BAM Woningbouw bv heeft ultimo 2007 de activiteiten van dochteronderneming Villaforte (woningbouw voor particuliere opdrachtgevers) te Woudrichem beëindigd. Tevens heeft BAM Woningbouw in december 2007 de houtskeletbouwactiviteiten, gevestigd in Nederweert, verkocht aan twee particuliere ondernemers. Daarbij zijn de ruim 35 medewerkers in dienst van de nieuwe onderneming getreden. De houtskeletbouwactiviteiten sloten in onvoldoende mate aan bij de overige bedrijfsactiviteiten van BAM Woningbouw.

Betonfabriek

Na balansdatum heeft BAM Woningbouw het voornemen aangekondigd om de Betonfabriek, gevestigd in Weert, te verkopen aan Bruil te Ede. De circa negentig medewerkers komen in dienst van de nieuwe onderneming. BAM Woningbouw wenst de Betonfabriek te verkopen omdat deze activiteit onvoldoende aansluit bij de overige bedrijfsactiviteiten.

Corporate governance

De raad van bestuur en de raad van commissarissen zijn verantwoordelijk voor de corporate governance structuur van de vennootschap en de naleving daarvan. De hoofdlijnen van deze corporate governance structuur worden elk jaar in het jaarrapport uiteengezet.

De raad van commissarissen en de raad van bestuur onderschrijven de principes en best-practice-bepalingen van de Nederlandse corporate governance code (hierna 'de code'). Een enkele bepaling wordt door de raad van bestuur en de raad van commissarissen van een kanttekening voorzien en niet (ten volle) toegepast. Het gaat daarbij om de volgende bepalingen: II.2 (prestatiecriteria variabele beloning), II.2.6 en III.7.3 (het reglement transacties in 'andere' aandelen) en II.2.7 (maximale ontslagvergoeding). Verwezen wordt naar de hiernavolgende nadere toelichting op de wijze van naleving en uitwerking van de Nederlandse corporate governance code door de vennootschap. In de corporate governance structuur van de vennootschap worden geen substantiële veranderingen voorgesteld.

Raad van bestuur

De raad van commissarissen en de raad van bestuur delen het uitgangspunt van de code dat de raad van bestuur, naast het dagelijks besturen van de onderneming, tevens verantwoordelijk is voor de formulering en de realisering van de doelstellingen van de vennootschap, de strategie en het beleid en de daaruit voortvloeiende resultaten. De raad van bestuur legt hierover verantwoording af aan de raad van commissarissen en de algemene vergadering van aandeelhouders. Bij de vervulling van zijn taak richt de raad van bestuur zich naar het belang van de vennootschap en de met haar verbonden onderneming en weegt daartoe de gerechtvaardigde belangen van bij de vennootschap betrokkenen af. De uit dit beginsel voortvloeiende best-practice-bepalingen van de code worden onderschreven.

De leden van de raad van bestuur geven gezamenlijk leiding aan de onderneming en dragen daarvoor een gezamenlijke en hoofdelijke verantwoordelijkheid. Onder goedkeuring van de raad van commissarissen verdelen de leden van de raad van bestuur de werkzaamheden. De voorzitter geeft leiding aan de raad van bestuur. De chieff financial officer draagt specifiek zorg voor financiële taken. De voorzitter en andere leden van de raad van bestuur sturen de onder hun toezicht staande werkmachthouders aan.

De raad van bestuur draagt zorg voor een adequate informatieverstrekking aan de raad van commissarissen. De raad van bestuur rapporteert in het jaarverslag over de werking van de interne risicobeheersings- en controlesystemen en geeft in het jaarrapport een onderbouwde verklaring af over de mate waarin deze systemen adequaat en effectief zijn en op welk gebied verbeteringen zijn gepland.

Voor de raad van bestuur geldt een door de raad van commissarissen goedgekeurd reglement, waarin het functioneren van de raad van bestuur en de relatie met de raad van commissarissen, de aandeelhouders en de centrale ondernemingsraad nader zijn vastgelegd. Het reglement van de raad van bestuur is gepubliceerd op de website van de vennootschap.

Leden van de raad van bestuur worden benoemd door de raad van commissarissen. De raad van commissarissen geeft de algemene vergadering van aandeelhouders kennis van een voorgenomen benoeming van een lid van de raad van bestuur. De raad van commissarissen wijst een van de leden van de raad van bestuur tot voorzitter aan.

In navolging van bepaling II.1.1 van de code worden leden van de raad van bestuur benoemd voor een periode van maximaal vier jaar. Zij treden af na afloop van de eerstvolgende jaarlijkse algemene vergadering van aandeelhouders te houden in het vierde jaar na het jaar van benoeming. Leden van de raad van bestuur kunnen voor een nieuwe periode van vier jaar worden herbenoemd. De contractuele afspraken met vóór inwerkingtreding van de code benoemde leden van de raad van bestuur worden gerespecteerd; hun benoeming geldt voor onbepaalde tijd. Leden van de raad van bestuur treden in de regel af aansluitend aan de jaarlijkse algemene vergadering van aandeelhouders in het jaar waarin zij de 62-jarige leeftijd bereiken. De arbeidsovereenkomsten van leden van de raad van bestuur zijn voor onbepaalde tijd. Met nieuwe leden die van buiten het concern tot de raad van bestuur toetreden, wordt een arbeidsovereenkomst voor de tijd van vier jaar afgesloten.

De bepalingen van de code met betrekking tot hoogte en samenstelling van de bezoldiging van leden van de raad van bestuur en de openbaarmaking daarvan worden onderschreven.

De raad van commissarissen stelt een, door de remuneratiecommissie voorbereid, voorstel op voor het bezoldigingsbeleid van de vennootschap. Dit bezoldigingsbeleid wordt ter vaststelling aan de algemene vergadering van

aandeelhouders voorgelegd. Voorts maakt de raad van commissarissen jaarlijks een, eveneens door de remuneratiecommissie voorbereid, remuneratierapport op. In het remuneratierapport wordt verslag gedaan van de wijze waarop het bezoldigingsbeleid in het boekjaar in de praktijk is gebracht. In het rapport wordt tevens de bezoldiging van de leden van de raad van bestuur vermeld en is een overzicht van het door aandeelhouders vast te stellen bezoldigingsbeleid voor het komende boekjaar en de daaropvolgende jaren opgenomen.

Het remuneratierapport wordt opgenomen in het jaarrapport en wordt tevens gepubliceerd op de website van de vennootschap.

De bezoldiging van de leden van de raad van bestuur wordt vastgesteld door de raad van commissarissen binnen het kader van het bezoldigingsbeleid.

Uitgangspunt is het variabele deel van de beloning van leden van de raad van bestuur te koppelen aan vooraf bepaalde, meetbare en beïnvloedbare doelen. Meetbaarheid zal niet altijd ten volle mogelijk zijn, zoals bij niet-financieel georiënteerde prestatiecriteria. In het geval dat prestatiecriteria zijn gerelateerd aan prestaties van andere bedrijven, zal terughoudendheid worden betracht met het openbaar maken van die criteria. De raad van commissarissen is van mening dat prioriteit gegeven dient te worden aan verdere verbetering van de winstmarge en dat met name de winstontwikkeling als prestatie criterium zal gelden.

Het in bepaling II.2.6 bedoelde reglement, waarin regels worden gesteld ten aanzien van het bezit van en transacties in effecten door bestuurders anders dan die uitgegeven door de vennootschap, is opgenomen in het per januari 2008 gewijzigde BAM-reglement inzake het bezit van en transacties in effecten. Om de uitwerking van bepaling II.2.6 praktisch te houden en mede gezien de waarborgen die het wettelijk kader biedt, is besloten deze regeling uitsluitend van toepassing te laten zijn op in Nederland gevestigde beursgenoteerde vennootschappen die actief zijn in sectoren of aanverwante sectoren waarin de Groep actief is, daaronder mede begrepen vennootschappen die actief zijn als onderaannemer, adviseur of toeleverancier in de bouwindustrie in brede zin.

Bepaling II.2.7 stelt de ontslagvergoeding bij onvrijwillig ontslag op maximaal eenmaal het jaarsalaris en bij kennelijke onredelijkheid, in geval van ontslag in de eerste benoemingstermijn, op maximaal tweemaal het jaarsalaris. Deze bepaling wordt vanaf de datum van inwerkingtreding van de code nageleefd voor zover dat mogelijk is naar Nederlands arbeidsrecht. In het geval dat nieuw te benoe-

men leden van de raad van bestuur uit de eigen organisatie komen, behoudt de vennootschap zich het recht voor de binnen de Groep opgebouwde rechten mee te laten wegen bij de hoogte van de afvloeiingsregeling.

Met betrekking tot vóór inwerkingtreden van de code benoemde leden van de raad van bestuur geldt hetgeen hiervoor met betrekking tot lopende afspraken is vermeld. De vennootschap is van mening dat bestaande rechten dienen te worden gerespecteerd.

De vennootschap kent geen aandelen- of optieplannen. Concrete gedachten over invoering van dergelijke plannen zijn er niet. Mocht tot invoering worden overgegaan dan zal de code worden gevolgd. Principe en best-practice-bepalingen met betrekking tot tegenstrijdige belangen worden onderschreven.

Elke vorm en schijn van belangenverstrengeling tussen de vennootschap en leden van de raad van bestuur dient te worden vermeden. Besluiten tot het aangaan van transacties waarbij tegenstrijdige belangen van leden van de raad van bestuur spelen, die van materiële betekenis zijn voor de vennootschap en/of voor het betreffende lid van de raad van bestuur, behoeven de goedkeuring van de raad van commissarissen. Het reglement van de raad van bestuur bevat een gedetailleerde regeling van de wijze waarop in geval van mogelijke tegenstrijdige belangen dient te worden gehandeld. In dit reglement staat onder meer aangegeven in welke gevallen het om een tegenstrijdig belang kan gaan, de wijze van melding door een lid van de raad van bestuur van een tegenstrijdig belang, de afzijdigheid van het betreffende lid van de raad van bestuur bij de besluitvorming ter zake en de procedure van goedkeuring van de raad van commissarissen.

Raad van commissarissen

De raad van commissarissen heeft tot taak toezicht te houden op het beleid van het bestuur en op de algemene gang van zaken in de vennootschap en de met haar verbonden onderneming. De raad van commissarissen staat voorts de raad van bestuur met raad ter zijde. Ook de raad van commissarissen richt zich naar het belang van de vennootschap en de met haar verbonden onderneming en weegt daartoe de gerechtvaardigde belangen van met de vennootschap betrokkenen af.

Principes en best-practice-bepalingen met betrekking tot de raad van commissarissen worden onderschreven.

De raad van commissarissen bespreekt in de periodieke vergaderingen met de raad van bestuur onder meer de algemene gang van zaken (zoals orderportefeuille, belangrijke inschrijvingen, bijzondere projecten, probleemgebieden, belangrijke claims en juridische procedures) en de

financiële rapportage aan de hand van het operationeel plan van dat jaar (kwartaalrapportages, balans en winst- en verliesrekening, liquiditeiten, kapitaalsbeslag en garanties). De agenda van vergaderingen met de raad van commissarissen bevat voorts onderwerpen zoals belangrijke investeringen (zowel betreffende acquisities en desinvesteringen als vaste activa), human resources, het dividendvoorstel, kwartaal- en halfjaarberichten, het accountantsverslag, de 'management letter' van de externe accountant en de opvolging daarvan, eenmaal per jaar vaststelling van het operationele plan voor het volgende boekjaar, waarin opgenomen de operationele en financiële doelstellingen, en om de drie jaar goedkeuring van het strategisch plan en de daarbij behorende randvoorwaarden. De raad van commissarissen bespreekt in elk geval eenmaal per jaar de strategie en de risico's verbonden aan de onderneming en de uitkomsten van de beoordeling door het bestuur van de opzet en de werking van de interne risicobeheersings- en controlesystemen, alsmede eventuele significante wijzigingen hierin. Van het houden van de besprekingen wordt melding gemaakt in het bericht van de raad van commissarissen.

Voor de raad van commissarissen geldt een reglement, waarin het functioneren van de raad van commissarissen en de relatie met de raad van bestuur, de aandeelhouders en de centrale ondernemingsraad nader zijn vastgelegd. Het reglement van de raad van commissarissen is gepubliceerd op de website van de vennootschap.

De vennootschap is een structuurvennootschap. De leden van de raad van commissarissen worden benoemd door de algemene vergadering van aandeelhouders op voordracht van de raad van commissarissen, welke voordracht wordt gedaan op basis van de profielschets. Deze profielschets wordt bij vaststelling (en bij wijziging) door de raad besproken in de algemene vergadering van aandeelhouders en met de ondernemingsraad.

De algemene vergadering van aandeelhouders en de ondernemingsraad hebben het recht kandidaten aan te bevelen om op de voordracht van de raad van commissarissen te worden geplaatst.

De algemene vergadering van aandeelhouders kan de voordracht van de raad van commissarissen afwijzen met als gevolg dat de raad van commissarissen een nieuwe voordracht moet opmaken. De ondernemingsraad heeft een versterkt aanbevelingsrecht betreffende een derde van de leden van de raad van commissarissen. Wijst de raad van commissarissen de aanbeveling af dan treden de raad en de ondernemingsraad in overleg en doet de ondernemingsraad een nieuwe aanbeveling. Bereiken de raad van commissarissen en de ondernemingsraad geen

overeenstemming dan beslist uiteindelijk de Ondernemingskamer. Neemt de raad van commissarissen de aanbeveling van de ondernemingsraad over dan is de algemene vergadering van aandeelhouders daar echter niet aan gebonden. De algemene vergadering van aandeelhouders kan de gehele raad van commissarissen ontslaan. Daaraan voorafgaand moet de ondernemingsraad zijn visie kunnen geven. De algemene vergadering van aandeelhouders stelt de bezoldiging van de commissarissen vast.

Met betrekking tot de onafhankelijkheid van commissarissen als bedoeld in best-practice-bepaling III.2.1 wordt opgemerkt dat alle huidige commissarissen als onafhankelijk gelden in de zin van de code behoudens één lid van de raad, hetgeen in overeenstemming is met de code.

De raad van commissarissen heeft een profielschets opgesteld, die in de jaarlijkse algemene vergadering van aandeelhouders van 9 mei 2005 met aandeelhouders werd besproken. De raad benoemt een zijner leden tot voorzitter.

De vennootschap zal zorgdragen voor een introductieprogramma voor commissarissen die voor de eerste maal worden benoemd als bedoeld in bepaling III.3.3. Voor het overige zal aan deze bepaling invulling worden gegeven door werkbezoeken te brengen aan werkmaatschappijen van de Groep en door presentaties van directies van werkmaatschappijen aan de raad van commissarissen.

De raad van commissarissen kent drie commissies, te weten een auditcommissie, een remuneratiecommissie en een selectie- en benoemingscommissie. De samenstelling en rol van deze commissies is in lijn met de betreffende bepalingen van de code. De bezetting en de werkzaamheden van de commissies zijn vermeld in het elders in het jaarrapport afgedrukte bericht van de raad van commissarissen.

Principe en best-practice-bepalingen met betrekking tot tegenstrijdige belangen worden onderschreven. Het hiervoor vermelde bij de raad van bestuur is van overeenkomstige toepassing op leden van de raad van commissarissen. Het reglement van de raad van commissarissen bevat een gedetailleerde regeling van de wijze waarop in geval van mogelijke tegenstrijdige belangen dient te worden gehandeld.

Ten aanzien van bepaling III.7.3 (regeling transacties in effecten uitgegeven door andere vennootschappen) is het hiervoor vermelde met betrekking tot de uitwerking van bepaling II.2.6 van overeenkomstige toepassing op leden van de raad van commissarissen.

Aandeelhouders

Onderschreven worden eveneens de principes en best-practice-bepalingen met betrekking tot aandeelhouders. Koninklijke BAM Groep kent geen stemrechtbeperkende bepalingen. Voor elk aandeel kan één stem worden uitgebracht. Het kapitaal bestaat uit gewone aandelen, preferente aandelen F en (op dit moment niet uitgegeven) preferente aandelen B. De gewone en de preferente aandelen F zijn genoteerd aan Euronext in Amsterdam. Het gewone aandeel wordt tevens verhandeld aan de Amsterdamse optiebeurs Euronext.liffe.

Als structuurvennootschap raakt de best-practice-bepaling IV.1.1 (beperking van het recht tot bindende voordracht bij benoeming van bestuurders of commissarissen) de vennootschap niet.

De raad van commissarissen en de raad van bestuur achten het van groot belang dat zoveel mogelijk aandeelhouders deelnemen aan de besluitvorming in aandeelhoudersvergaderingen. De statuten van de vennootschap kennen de mogelijkheid tot het vaststellen van een registratietijdstip, waarmee de termijn waarin aandeelhouders niet over hun aandelen kunnen beschikken, wordt teruggebracht. De raad van bestuur maakt van deze mogelijkheid gebruik.

Oproeping, agenda en te behandelen documentatie voor aandeelhoudersvergaderingen worden in de regel circa één maand voorafgaand aan de vergadering gepubliceerd en op de website van de vennootschap geplaatst. Bij buitengewone vergaderingen van aandeelhouders kan een kortere periode worden gehanteerd. Op de website staat eveneens een geanonimiseerd overzicht van per agenda-punt uit te brengen stemmen op basis van voorafgaand aan de vergadering door de vennootschap ontvangen volmachten.

Met betrekking tot verhoging van de participatie van aandeelhouders spelen ook de onderwerpen stemmen op afstand en volmachtverlening een rol. Op 1 januari 2007 is de wet ter bevordering van het gebruik van elektronische communicatiemiddelen in werking getreden. Deze wet maakt het onder meer mogelijk dat aandeelhouders aan aandeelhoudersvergaderingen deelnemen en in die vergaderingen hun stem kunnen uitbrengen, zonder zelf fysiek aanwezig te zijn. De vennootschap heeft de bij wet geregelde mogelijkheden tot gebruik van elektronische communicatiemiddelen in de statuten opgenomen. De vennootschap is van mening dat de wijze waarop aan aandeelhoudersvergaderingen wordt deelgenomen en in deze vergaderingen wordt gestemd, een zorgvuldige procedure vereist. Derhalve dient, alvorens de vennootschap in

de toekomst van elektronische communicatiemiddelen gebruik zal maken, in voldoende mate zekerheid te bestaan over de adequate werking van deze communicatiemiddelen. Daarnaast blijft het stemmen bij volmacht voor aandeelhouders een goed mechanisme om hun stem te laten horen in vergaderingen waarin zij niet aanwezig kunnen zijn, zodat de vennootschap kennis kan nemen van hun opvattingen. De vennootschap nodigt aandeelhouders in de oproeping tot aandeelhoudersvergaderingen uit om gebruik te maken van de mogelijkheid om een volmacht te geven, zorgt ervoor dat steminstructieformulieren kunnen worden opgevraagd en dat deze formulieren eveneens elektronisch beschikbaar zijn. Aandeelhouders worden er daarbij op gewezen dat een volmacht ook elektronisch kan worden verstrekt. De vennootschap nodigt aandeelhouders uit om voorafgaande aan de vergadering vragen in te dienen, die vervolgens door de vennootschap ter vergadering zullen worden beantwoord.

Voorafgaande goedkeuring van de algemene vergadering van aandeelhouders is vereist voor besluiten omtrent een belangrijke verandering van de identiteit of het karakter van de vennootschap of de onderneming, waaronder de (vrijwel gehele) overdracht van de onderneming, het aangaan van een duurzame, van ingrijpende betekenis voor de vennootschap zijnde, samenwerking en het nemen of afstoten van een deelneming ter waarde van ten minste één derde van het bedrag van de op de geconsolideerde balans verantwoorde activa.

Indien een serieus onderhands bod op een bedrijfsonderdeel of een deelneming, ter waarde van ten minste één derde van het bedrag van de op de geconsolideerde balans verantwoorde activa, in de openbaarheid is gebracht, deelt de raad van bestuur zo spoedig mogelijk zijn standpunt ten aanzien van het bod, alsmede de motivering van dit standpunt, openbaar mee.

Aandeelhouders hebben een recht tot agendering van onderwerpen voor aandeelhoudersvergaderingen. Aandeelhouders die alleen of gezamenlijk ten minste (i) 1 procent van het geplaatste kapitaal of (ii) een waarde van € 50 miljoen vertegenwoordigen, kunnen onderwerpen op de agenda voor de algemene vergadering van aandeelhouders plaatsen, mits een verzoek daartoe door de vennootschap is ontvangen ten minste zestig dagen voor de dag van de vergadering. De raad van commissarissen en de raad van bestuur kunnen agendering slechts weigeren als een zwaarwichtig belang van de vennootschap zich daartegen verzet. Daarnaast kunnen aandeelhouders die ten minste 10 procent van het geplaatste kapitaal van de vennootschap vertegenwoordigen een aandeelhoudersvergadering bijeenroepen.

De algemene vergadering van aandeelhouders wordt jaarlijks een machtiging gevraagd ten behoeve van de raad van bestuur om, onder goedkeuring van de raad van commissarissen, over te gaan tot uitgifte van en/of het verlenen van rechten tot het nemen van aandelen. Deze machtiging wordt beperkt in tijd tot achttien maanden. In omvang wordt deze machtiging ten aanzien van gewone aandelen en preferente aandelen F verder beperkt tot 10 procent van het geplaatste kapitaal, plus een additionele 10 procent, welke additionele 10 procent uitsluitend mag worden aangewend ter gelegenheid van fusies en acquisities door de vennootschap of een werkmaatschappij. Tevens wordt machtiging gevraagd om, onder goedkeuring van de raad van commissarissen, het voorkeursrecht bij uitgifte respectievelijk het verlenen van rechten tot het nemen van gewone aandelen uit te sluiten of te beperken. Eveneens wordt de aandeelhoudersvergadering jaarlijks voor een periode van achttien maanden een machtiging gevraagd ten behoeve van de raad van bestuur tot inkoop van aandelen in de vennootschap, binnen de grenzen die de wet daarvoor stelt.

Van aandeelhoudersvergaderingen wordt een verslag aan aandeelhouders ter beschikking gesteld als in de code voorzien. Binnen vijftien kalenderdagen na afloop van een aandeelhoudersvergadering zullen op de website van de vennootschap de stemresultaten van die vergadering per agendapunt worden gepubliceerd.

Principe IV.2 en de daaruit volgende best-practice-bepalingen betreffen de certificering van aandelen. De vennootschap heeft geen met medewerking van de vennootschap uitgegeven certificaten van aandelen.

Met betrekking tot informatieverschaffing als vermeld in principe IV.3 wordt opgemerkt dat dit principe wordt onderschreven. De raad van commissarissen en de raad van bestuur zijn van mening dat gelijke informatieverstrekking aan beleggers van groot belang is en streeft dit na, met inachtneming van uitzonderingen daarop binnen het bestaande juridische kader. Koninklijke BAM Groep geeft aan de naleving van dit principe de volgende uitwerking. Alle bijeenkomsten voor pers en analisten ter gelegenheid van de publicatie van jaarcijfers en halfjaarcijfers zijn via internet voor een ieder toegankelijk. Alle conference calls met pers en analisten ter gelegenheid van de publicatie van eerste- en derdekwartalcijfers zijn via de telefoon voor een ieder toegankelijk.

Aandeelhoudersvergaderingen zijn voor de pers toegankelijk. Alle data en locaties van roadshows, seminars en dergelijke worden gepubliceerd op de website van de onderneming. Gedurende zes weken voorafgaand aan

elke jaarrapportage en gedurende drie weken voorafgaand aan elke kwartaal- en halfjaarrapportage wordt niet meer inhoudelijk gesproken met beleggers of analisten.

Analistenrapporten en taxaties van analisten worden niet vooraf door de vennootschap beoordeeld, van commentaar voorzien of gecorrigeerd, anders dan op feitelikheden. De vennootschap verstrekt geen vergoeding aan partijen voor het verrichten van onderzoek ten behoeve van analistenrapporten, noch voor de vervaardiging of publicatie van die rapporten, met uitzondering van credit rating bureaus. In de regel zullen de voorzitter van de raad van bestuur en/of de chief financial officer uit de raad van bestuur, gesecondeerd door de investor relations manager, spreken met beleggers en analisten. Deze functionarissen zijn bij uitstek op de hoogte van hetgeen al dan niet bekend is in de markt en zorgen voor een eenduidige uitdraging van informatie. Mocht tijdens enig contact met pers, beleggers of analisten per abuis koersgevoelige informatie worden verstrekt, dan zal onverwijld een persbericht worden uitgegeven.

Met betrekking tot beschermingsmaatregelen tegen ongewenste ontwikkelingen die de zelfstandigheid, continuïteit en/of identiteit van de Groep zouden kunnen aantasten beschikt de vennootschap over de mogelijkheid tot uitgifte van preferente aandelen B. Aan Stichting Aandelenbeheer BAM Groep werd in 1993 een calloptie verstrekt tot het nemen van preferente aandelen B. De gegevens hieromtrent staan vermeld op pagina 156 van het jaarrapport.

Financiële verslaggeving en rol van de accountant

De principes en best-practice-bepalingen met betrekking tot de financiële verslaggeving worden onderschreven. De raad van bestuur is verantwoordelijk voor de kwaliteit en de volledigheid van de openbaar gemaakte financiële berichten. De raad van commissarissen ziet er op toe dat de raad van bestuur deze verantwoordelijkheid vervult.

De principes en best-practice-bepalingen met betrekking tot de rol, benoeming, beloning en beoordeling van het functioneren van de externe accountant worden eveneens onderschreven. Benadrukt wordt dat de externe accountant aanwezig zal zijn in de jaarlijkse algemene vergadering van aandeelhouders om daarin te kunnen worden bevraagd door aandeelhouders over zijn verklaring van getrouwheid van de jaarrekening.

De vennootschap beschikt niet over een interne accountantsafdeling. Gezien het projectmatige karakter van de activiteiten van een bouwconcern en het grote aantal

projecten in uitvoering door onderdelen van de Groep in binnen- en buitenland, wordt om redenen van efficiëntie het auditproces uitgevoerd door de externe accountant in samenwerking met medewerkers van de centrale afdeling financiën en de controllers bij de werkmaatschappijen. Over deze samenwerking zijn duidelijke afspraken gemaakt.

De externe accountant woont de vergaderingen van de raad van commissarissen bij waarin de jaarrekening en de halfjaarcijfers aan de orde komen. De externe accountant rapporteert zijn bevindingen betreffende het onderzoek van de jaarrekening gelijkmatig aan het bestuur en de raad van commissarissen. De externe accountant is voorts aanwezig tijdens de bespreking van de jaarrekening, de halfjaarcijfers en de kwartaalcijfers in de auditcommissie. De externe accountant kan de voorzitter van de auditcommissie vragen om ook bij andere vergaderingen van de auditcommissie aanwezig te zijn. De externe accountant ontvangt de financiële informatie die ten grondslag ligt aan de vaststelling van de kwartaal- en halfjaarcijfers en wordt in de gelegenheid gesteld daarop te reageren. De binnen de externe accountant verantwoordelijke partner kan maximaal zeven jaren achtereen de jaarrekening van de Groep controleren.

De raad van commissarissen en de raad van bestuur zijn ervan overtuigd dat de corporate governance huishouding van Koninklijke BAM Groep, mede door de code, goed op orde is.

Bovenstaande corporate governance structuur werd in de algemene vergadering van aandeelhouders van 9 mei 2005 met aandeelhouders besproken. De vennootschap zal de corporate governance structuur blijven vermelden in het jaarrapport en zal eventuele substantiële veranderingen in de hoofdlijnen daarvan telkens ter bespreking voorleggen aan aandeelhouders.

Besluit artikel 10 overnamerichtlijn

Ingevolge de bepalingen van het Besluit van 5 april 2006 ter uitvoering van artikel 10 van Richtlijn nr. 2004/25/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 21 april 2004 wordt de volgende informatie verstrekt en toegelicht.

Kapitaalstructuur

Ten aanzien van de kapitaalstructuur van de vennootschap wordt verwezen naar I tabel 8.

Aan de aandelen waarin het maatschappelijk kapitaal van de vennootschap is verdeeld, zijn geen andere rechten verbonden dan uit de wet voortvloeien, behoudens de regeling als vermeld in artikel 32 van de statuten omtrent de bestemming van de winst ten aanzien van de preferente aandelen B en de preferente aandelen F. Hieronder volgt een beknopte samenvatting van artikel 32 van de statuten.

Uit de winst die in enig boekjaar is behaald, wordt allereerst, zo mogelijk, op de cumulatief preferente aandelen B uitgekeerd het hierna te noemen percentage van het verplicht op die aandelen, per de aanvang van het boekjaar waarover de uitkering geschiedt, gestorte bedrag. Het hiervoor bedoelde percentage is gelijk aan het gemiddelde van de EURIBOR-percentages voor kasgeldleningen met een looptijd van twaalf maanden – gewogen naar het aantal dagen waarvoor deze percentages golden – gedurende het boekjaar waarover de uitkering geschiedt, verhoogd met 1 procent. Onder EURIBOR wordt verstaan de door de Europese Centrale Bank vastgestelde en gepubliceerde Euro Interbank Offered Rate.

Vervolgens wordt, zo mogelijk, op elk financieringspreferent aandeel van een bepaalde (sub)serie, met inachtneming van het hierna in dit lid bepaalde, een dividend uitgekeerd gelijk aan een percentage berekend over het nominale bedrag van het desbetreffende financieringspreferente aandeel aan het begin van het desbetreffende boekjaar, vermeerderd met het bedrag aan agio dat werd gestort op het financieringspreferente aandeel dat van de desbetreffende (sub)serie werd uitgegeven bij de eerste uitgifte van financieringspreferente aandelen van de desbetreffende (sub)serie, verminderd met hetgeen voorafgaand aan het desbetreffende boekjaar ten laste van de reserve die als agio is gevormd bij de uitgifte van financieringspreferente aandelen van de desbetreffende (sub)serie op elk desbetreffend financieringspreferent aandeel is betaald. Indien en voor zover gedurende de loop van het boekjaar op de desbetreffende financieringspreferente aandelen een uitkering is geschied ten laste

van de reserve die als agio is gevormd bij de uitgifte van financieringspreferente aandelen van de desbetreffende (sub)serie, dan wel een gedeeltelijke terugbetaling op zodanige aandelen is geschied, wordt het bedrag van de uitkering naar tijdsgelang verminderd in de verhouding van het bedrag van de uitkering ten laste van de agioreserve en/of van de terugbetaling ten opzichte van het in de vorige zin bedoelde bedrag. De berekening van het percentage van het dividend voor de financieringspreferente aandelen van een bepaalde serie geschiedt voor elk van de hierna te noemen series financieringspreferente aandelen op de wijze als vermeld achter de desbetreffende serie:

Serie FP1 tot en met serie FP4

Het percentage van het dividend wordt berekend door het rekenkundig gemiddelde te nemen van het effectieve rendement op de staatsleningen ten laste van de Staat der Nederlanden in euro met een (resterende) looptijd die zo nauw mogelijk aansluit bij de looptijd van de desbetreffende serie zoals gepubliceerd in de Officiële Prijscourant, verhoogd met twee procentpunt.

Serie FP5 tot en met serie FP8

Het percentage van het dividend is gelijk aan het gemiddelde van de EURIBOR-percentages voor kasgeldleningen met een looptijd van twaalf maanden – gewogen naar het aantal dagen waarvoor deze percentages golden – gedurende het boekjaar waarover de uitkering geschiedt, verhoogd met twee procentpunt. Deze hiervoor omschreven percentages kunnen eventueel worden verhoogd of verlaagd met een opslag respectievelijk een afslag ter grootte van maximaal driehonderd basispunten.

De raad van commissarissen bepaalt op voorstel van de directie welk gedeelte van de na toepassing van het bepaalde in de vorige leden resterende winst wordt gereserveerd. Het gedeelte van de winst dat resteert na toepassing van het bepaalde in de vorige leden, staat ter beschikking van de algemene vergadering van aandeel-

houders, met dien verstande dat op de preferente aandelen geen verdere dividenduitkering zal geschieden.

Beperking overdracht aandelen

De vennootschap kent geen statutaire of contractuele beperking van overdracht van aandelen of van certificaten die met medewerking van de vennootschap zijn uitgegeven, behoudens de statutaire blokkering van overdracht van preferente aandelen. Artikel 13 van de statuten van de vennootschap bepaalt dat voor overdracht van preferente aandelen B en preferente aandelen F, met uitzondering van de thans geplaatste preferente aandelen F, goedkeuring is vereist van de raad van bestuur van de vennootschap. De regeling is opgenomen om de vennootschap vanwege het specifieke doel van de uitgifte van deze aandelen, te weten het verkrijgen van financiering c.q. het realiseren van bescherming, de mogelijkheid te geven aan de houders van deze aandelen een alternatief te bieden in het geval deze aandeelhouders hun aandelen wensen te vervreemden.

Ten aanzien van de preferente aandelen B zijn Stichting Aandelenbeheer BAM Groep en de vennootschap overeengekomen dat de vennootschap zonder toestemming van deze stichting niet zal overgaan tot uitgifte van deze aandelen of tot het verlenen van een recht om deze aandelen te nemen aan anderen dan voormelde stichting. De stichting zal zonder toestemming van de vennootschap geen preferente aandelen B vervreemden of bezwaren noch het stemrecht daarop afstaan. Met betrekking tot de redenen en de wijze van bescherming van de vennootschap wordt verwezen naar pagina 156 en pagina 157 en volgende van het jaarrapport.

Tabel 8 Aantal uitstaande aandelen in 2007

	Gewone aandelen	Preferente aandelen converteerbaar	Preferente aandelen niet-converteerbaar	Totaal
Geplaatst per 1 januari	123.758.414 (91,0%)	11.780.581 (8,7%)	473.275 (0,3%)	136.012.270 (100%)
Conversie van preferente aandelen	6.147.861	(6.144.047)	–	3.814
Geplaatst per 31 december	129.906.275 (95,5%)	5.636.534 (4,2%)	473.275 (0,3%)	136.016.084 (100%)

Wet melding zeggenschap

De vennootschap is bekend met de volgende deelnemingen in haar kapitaal die zijn gemeld uit hoofde van de bepalingen inzake melding zeggenschap op grond van de Wet melding zeggenschap 2006. Zie I tabel 9.

Bijzondere zeggenschapsrechten

Aan de aandelen waarin het maatschappelijk kapitaal van de vennootschap is verdeeld, zijn geen bijzondere zeggenschapsrechten verbonden.

Werknemersparticipatieplan of werknemersaandelenoptieplan

De vennootschap kent geen werknemersparticipatieplan of werknemersaandelenoptieplan.

Stemrecht

In aandeelhoudersvergaderingen geeft elk aandeel in de vennootschap recht op het uitbrengen van één stem. Er gelden geen beperkingen op de uitoefening van het stemrecht. De statuten van de vennootschap bevatten de gebruikelijke bepalingen met betrekking tot aanmelding om als stem- en vergadergerechtigde in een aandeelhoudersvergadering te worden aangemerkt.

Waar in de statuten van de vennootschap van certificaathouders of houders van certificaten van aandelen, op naam dan wel aan toonder, wordt gesproken, worden daaronder verstaan houders van met medewerking van de vennootschap uitgegeven certificaten van aandelen en personen, die ingevolge artikel 88 of artikel 89, Boek 2, Burgerlijk Wetboek, de rechten hebben, die door de wet zijn toegekend aan houders van met medewerking van de vennootschap uitgegeven certificaten van aandelen.

Overeenkomsten van aandeelhouders

De vennootschap is niet bekend met overeenkomsten waarbij een aandeelhouder van de vennootschap is betrokken en welke overeenkomsten aanleiding kunnen geven tot beperking van (i) de overdracht van aandelen of

van met medewerking van de vennootschap uitgegeven certificaten van aandelen of (ii) het stemrecht.

Benoeming en ontslag leden raad van bestuur en leden raad van commissarissen

Op de vennootschap is het structuurregime van toepassing. De leden van de raad van commissarissen worden benoemd door de algemene vergadering van aandeelhouders op voordracht van de raad van commissarissen. De raad van commissarissen benoemt de leden van de raad van bestuur. De raad van commissarissen geeft de algemene vergadering van aandeelhouders kennis van een voorgenomen benoeming van een lid van de raad van bestuur.

Voor een meer uitgebreide toelichting over de benoeming en het ontslag van commissarissen en leden van de raad van bestuur wordt verwezen naar hetgeen hierover op pagina 37 van het verslag van de raad van bestuur is vermeld in de paragraaf corporate governance.

Bevoegdheden raad van bestuur

De vennootschap wordt bestuurd door een raad van bestuur. De raad van bestuur heeft de bevoegdheden welke voortvloeien uit wet- en regelgeving. Voor een verdere taakomschrijving van de raad van bestuur wordt verwezen naar hetgeen hierover op pagina 35 van het verslag van de raad van bestuur is vermeld in de paragraaf corporate governance. De raad van bestuur is door de algemene vergadering van aandeelhouders van 8 mei 2007 gemachtigd om, onder goedkeuring van de raad van commissarissen, over te gaan tot uitgifte van aandelen en/of het verlenen van rechten tot het nemen van aandelen. Deze machtiging is beperkt in tijd tot achttien maanden. In omvang is deze machtiging ten aanzien van de gewone aandelen en de preferente aandelen F verder beperkt tot 10 procent van het geplaatste kapitaal, plus een additionele 10 procent, welke additionele 10 procent uitsluitend mag worden aangewend ter gelegenheid van fusies en acquisities door de vennootschap of een werkmaatschappij.

Tabel 9 Belangen van 5 procent of meer volgens het register Wmz 2006

(in procent)	Totaal	Gewone aandelen	Preferente aandelen	Belang boven 5% sinds
A. van Herk	9,8	9,8	-	oktober 2005
Delta Lloyd Levensverzekering (Aviva)	6,0	2,1	3,9	december 2002
ING Groep	5,5	5,5	-	februari 1992
Capital Research & Management	5,3	5,3	-	januari 2007
Fortis	5,2	5,2	-	februari 1992
AllianceBernstein	5,2	5,2	-	oktober 2006

Tevens is de raad van bestuur door dezelfde aandeelhoudersvergadering gemachtigd om, onder goedkeuring van de raad van commissarissen, het voorkeursrecht bij uitgifte respectievelijk het verlenen van rechten tot het nemen van gewone aandelen uit te sluiten of te beperken. Voorts heeft de algemene vergadering van aandeelhouders van 8 mei 2007 de raad van bestuur voor een periode van achttien maanden een machtiging verstrekt tot inkoop van aandelen in de vennootschap, binnen de grenzen die de wet daarvoor stelt. De algemene vergadering van aandeelhouders wordt jaarlijks gevraagd voormelde machtigingen te verlenen. Besluiten tot wijziging van de statuten of tot ontbinding van de vennootschap kunnen door de algemene vergadering van aandeelhouders slechts worden genomen op voorstel van de raad van bestuur onder goedkeuring van de raad van commissarissen.

Change of control bepalingen in belangrijke overeenkomsten

In de overeenkomst gesloten tussen de aandeelhouders van baggeronderneming Van Oord nv, waarin de Groep voor 21,5 procent participeert, is een zogenoemde change of control clause opgenomen met betrekking tot Koninklijke BAM Groep. Deze clause bepaalt dat Koninklijke BAM Groep zal zijn gehouden de door de Groep gehouden gewone aandelen in Van Oord aan te bieden aan de andere aandeelhouders in Van Oord, indien ten aanzien van Koninklijke BAM Groep sprake is van een overgang van zeggenschap als bedoeld in artikel 1 lid 1 sub d. van het SER-besluit Fusiegedragsregels aan een derde, waarbij deze derde direct of indirect de meerderheid van de zeggenschap heeft in een onderneming die wordt beschouwd als een belangrijke concurrent van Van Oord. Koninklijke BAM Groep zal in dat geval voorts niet langer zeggenschapsrechten in Van Oord kunnen uitoefenen en zal geen recht op dividend hebben ter zake van de gewone aandelen in Van Oord.

Eenzelfde regeling is van toepassing zodra blijkt dat een derde, niet zijnde een institutionele belegger, direct of indirect houder is van meer dan 15 procent van (certificaten van) de gewone aandelen in het kapitaal van Koninklijke BAM Groep en tegelijkertijd direct of indirect houder is en/of anderszins een economisch belang en/of zeggenschap heeft van meer dan 15 procent van de uitstaande (certificaten van) aandelen in het kapitaal van een vennootschap met een onderneming die wordt beschouwd als een belangrijke concurrent van Van Oord.

In de overeenkomst gesloten tussen de (indirecte) aandeelhouders van AM nv, waarin Koninklijke BAM Groep indirect voor 51 procent participeert, heeft Koninklijke BAM

Groep zich jegens de medeaandeelhouder in AM verplicht het door deze medeaandeelhouder indirect gehouden belang van 49 procent in AM over te nemen, in het geval dat het in redelijkheid te verwachten is dat in verband met het van de beurs halen van Koninklijke BAM Groep of een overname door derden van Koninklijke BAM Groep, de financiële positie van Koninklijke BAM Groep in belangrijke mate negatief zal worden beïnvloed.

Het is niet ongebruikelijk dat in belangrijke samenwerkingsovereenkomsten voor langere termijn, waarbij onderdelen van de Groep partij zijn, een change of control clause voorkomt. Mede in relatie tot de totale omvang van de Groep worden deze clauses niet als belangrijk beschouwd in de zin van het Besluit artikel 10.

Change of control bepalingen in arbeidsovereenkomsten

Noch met bestuurders noch met medewerkers van de vennootschap zijn overeenkomsten gesloten die voorzien in een uitkering bij beëindiging van het dienstverband naar aanleiding van een openbaar bod op de vennootschap.

Risico en risicobeheersing

Ondernemen in de bouw is onlosmakelijk verbonden met risico's. Voor Koninklijke BAM Groep zijn deze risico's niet bijzonder van aard of afwijkend van wat in de branche gebruikelijk kan worden geacht. De Groep kent een strikt beleid, dat erop is gericht huidige en toekomstige risico's zoveel

mogelijk te beperken en te beheersen. Dit beleid wordt in onderstaande paragraaf nader toegelicht.

Financiële risicofactoren, te weten: valuta-, krediet-, debiteuren-, liquiditeits- en renterisico's, komen expliciet aan de orde in de jaarrekening op pagina 99.

De Groep kent naast algemene beheersmaatregelen, zoals interne procedures en instructies, specifieke maatregelen die zijn gericht op de beheersing van nader omschreven risico's. Deze maatregelen gaan gepaard met adequate rapportagesystemen en korte communicatielijnen. De raad van bestuur is van mening dat de algemene en specifieke systemen ter beheersing en controle van risico's adequaat en effectief zijn in die zin dat deze een redelijke mate van zekerheid geven dat de financiële verslaggeving geen onjuistheden van materieel belang bevat. De risicobeheersings- en controlesystemen hebben in het verslagjaar naar behoren gewerkt en er zijn ten aanzien van deze systemen en de werking daarvan geen tekortkomingen geconstateerd die in het boekjaar 2007 en in het lopende boekjaar mogelijk materiële gevolgen hebben.

Met betrekking tot de eind 2006 en in het boekjaar getroffen maatregelen naar aanleiding van de verliezen in het boekjaar 2006 bij Wayss & Freytag Schlüsselfertigbau, welke organisatie vanaf 1 januari 2007 werd ondergebracht bij BAM Deutschland, kan worden vastgesteld dat deze effect hebben gesorteerd. Met de implementatie van die maatregelen in BAM Deutschland werd de controle op de organisatie van het resterende deel van het voormalige Wayss & Freytag Schlüsselfertigbau hersteld. BAM Deutschland behaalde over het boekjaar 2007 conform de verwachting een breakeven-resultaat.

In redelijkheid kan worden vastgesteld dat er geen indicaties zijn dat de risicobeheersings- en controlesystemen in het boekjaar 2008 niet naar behoren zullen werken. De Groep kan echter geen garantie bieden dat zich geen risico's zullen voordoen. Het betekent evenmin dat de risicobeheersings- en controlesystemen geen verdere verbetering behoeven. Optimalisering van interne risicobeheersings- en controlesystemen blijft voor de raad van

bestuur een belangrijk aandachtspunt. Dit kan leiden tot verdere aanscherping of aanvulling van de systemen. De hierna beschreven interne risicobeheersings- en controlesystemen en de werking daarvan zijn door de raad van bestuur met de auditcommissie en de raad van commissarissen besproken.

Algemene beheersmaatregelen

De Groep hanteert diverse instrumenten binnen de risicobeheersings- en controlesystemen. Een algemeen beheersinstrument wordt gevormd door instructies van Koninklijke BAM Groep aan het management van de werkmaatschappijen. Deze instructies bevatten onder meer limieten voor het aangaan van verplichtingen terzake van investeringen en het aannemen van projecten. Verder worden in deze richtlijnen de bevoegdheden van de werkmaatschappijdirecties gedefinieerd en worden eisen gesteld aan de kwaliteit van essentiële beheersmaatregelen. Deze managementinstructies worden jaarlijks opnieuw beoordeeld en zonodig aangepast.

Een tweede algemeen beheersinstrument betreft handleidingen voor de inrichting van de financiële verslaggeving door de werkmaatschappijen, alsook voor de procedures die daarbij dienen te worden gevolgd.

Als derde algemeen beheersinstrument kent de Groep een systeem voor budgettering, rapportering en (interne) controle. Groepsbreed worden uniforme richtlijnen en waarderingsgrondslagen gehanteerd, die als basis dienen voor alle financiële en managementrapportages. Naast de uitgebreide kwartaalrapportages, waarin onder meer de (verwachte) resultaten van de werkmaatschappijen in detail worden gemonitord, rapporteren de werkmaatschappijen tussentijds afwijkingen van verwachte financiële resultaten en ontwikkelingen op het gebied van liquiditeiten, werkvoorraad, omzet en resultaat.

Naast algemene beheersmaatregelen heeft de Groep ook specifieke maatregelen getroffen. Deze richten zich in het bijzonder op markt-, reputatie-, veiligheids-, project-, valuta-, krediet-, debiteuren-, rente- en liquiditeitsrisico's. Deze risico's worden deels onderstaand, deels op pagina 99 van de jaarrekening toegelicht in samenhang met de door de Groep genomen beheersmaatregelen.

Marktrisico

Koninklijke BAM Groep genereert inkomsten in verschillende geografische markten en door uitvoering van verschillende soorten activiteiten. De financiële prestaties van de Groep zijn mede afhankelijk van conjuncturele omstandigheden in landen waarin de Groep opereert. Voor

een aanzienlijk deel van de omzet van de Groep is de afhankelijkheid van conjuncturele omstandigheden beperkt van omvang aangezien deze opdrachten worden verstrekt door overheden. Dit geldt – naar het zich nu laat aanzien – eveneens voor de eventuele gevolgen van de actuele crisis in de financiële markten; de gevolgen van deze crisis voor opdrachten vanuit de overheidsfeer zijn beperkt. De Groep streeft ernaar deze conjunctuurgevoeligheid te beperken door zich nog nadrukkelijker te richten op langdurige contracten met een meer voorspelbare kasstroom. De groei van het aantal pps-contracten waarin de Groep participeert, is hiervan een voorbeeld.

Reputatierisico

Het vertrouwen dat opdrachtgevers, aandeelhouders, kredietverstrekkers, bouwpartners en medewerkers stellen in Koninklijke BAM Groep is essentieel om de continuïteit van de onderneming te kunnen waarborgen. De Groep houdt zich aan algemeen aanvaarde maatschappelijke normen en waarden en aan lokale wetten en regels, in het bijzonder bij de verwerving en uitvoering van opdrachten. Dit uitgangspunt is vastgelegd in de Gedragscode integriteit van Koninklijke BAM Groep. Elke medewerker dient zich in relatie tot opdrachtgevers en zakenpartners, zoals leveranciers en onderaannemers, integer op te stellen, afspraken na te komen en zorgvuldig te handelen. Om integriteit in het dagelijks handelen te verankeren, wordt met grote regelmaat aandacht gegeven aan het thema. De raad van bestuur heeft een centrale 'compliance officer' benoemd. Deze functionaris bevordert de naleving van de gedragscode en adviseert over vraagstukken waarbij integriteit aan de orde komt.

Ook werkmaatschappijen hebben een dergelijke functionaris, aan wie overtredingen van de gedragscode kunnen en moeten worden gemeld, aangesteld. Naast de gedragscode kent de Groep een zogenoemde klokkenluidersregeling. De Groep acht het van belang dat medewerkers melding kunnen doen van vermoedens van misstanden binnen het concern. Daarbij dienen medewerkers op een verantwoorde wijze een melding te kunnen doen, zonder gevolgen voor hun positie. Zowel de gedragscode als de klokkenluidersregeling zijn gemakkelijk toegankelijk gemaakt voor werknemers. Zij staan onder meer vermeld op de intranetsite en op de website van de Groep.

Veiligheidsrisico's

Koninklijke BAM Groep stelt groot belang in veilige en gezonde arbeidsomstandigheden van medewerkers. De Groep is zich ervan bewust dat vooral op de bouwplaats risico op letsel bestaat en treft daarom alle uitvoerbare maatregelen om ongevallen, beroepsziekten en schade te voorkomen. Veiligheids- en gezondheidsrisico's worden

zoveel mogelijk beheerst door bewust te ontwerpen, projecten planmatig voor te bereiden en medewerkers adequaat te instrueren over veilige werkmethoden. Een Groepsbrede richtlijn voor veiligheidsmanagement biedt werkmaatschappijen een kader waaraan het veiligheidsmanagementsysteem moet voldoen. Met Safety Awareness Audits wordt gemonitord in hoeverre de veiligheidsmanagementsystemen van werkmaatschappijen voldoen aan de door de raad van bestuur vastgelegde richtlijn. Tevens geeft deze auditprocedure aan waar verbeteringen in het veiligheidsmanagementsysteem mogelijk zijn.

Projectrisico's

Voorafgaand aan elk project beoordelen werkmaatschappijen de risicofactoren, zowel kwalitatief als kwantitatief. Onzekerheden kunnen verband houden met financiële en contractuele aspecten, veiligheid, bouwmaterialen, materieel, locatie (inbegrepen grondomstandigheden en vergunningen), bouwtijd en -planning, alsook met de opdrachtgever, onderaannemers en bouwpartners. Er vindt een kwantitatieve analyse plaats van de risicofactoren gebaseerd op ervaringscijfers. Op grond van deze analyse kunnen aanpassingen in de projectplanning of bouwmethoden worden doorgevoerd om projectrisico's te beperken. De analyse kan tevens leiden tot een aanpassing van de risico-opslag in de aanneemsom. Inschrijvingen op grote projecten of projecten met bijzondere risico's worden vooraf ter goedkeuring aan de raad van bestuur voorgelegd. Tijdens de uitvoering beoordeelt het projectteam periodiek en systematisch de kansen en risico's van het project. Het projectteam treft, indien nodig, maatregelen om nieuw geïdentificeerde risico's te mitigeren. Daarbij richt het projectteam zich in het bijzonder op de kwaliteit van het op te leveren bouwwerk, het vermijden van bouwgebreken en de tijdigheid van de oplevering. De projectleiders rapporteren de voortgang, belangrijke kansen en risico's, de kwaliteit en de financiële aspecten van hun projecten aan de regiodirecteuren, die ten minste maandelijks rapporteren aan de directies van de werkmaatschappijen. Zij rapporteren op hun beurt via de hierboven beschreven informatiesystemen aan de raad van bestuur.

Of aangenomen projecten tot een goed einde worden gebracht, hangt in belangrijke mate af van de kwaliteit van medewerkers en management. Om op een gestructureerde en effectieve manier getalenteerde medewerkers aan te trekken, uit te dagen en te ontwikkelen, besteedt Koninklijke BAM Groep veel aandacht aan het humanresourcesbeleid, zoals dit op pagina 50 van dit jaarrapport nader wordt besproken.

Om het juridische risico te beperken wordt bij de voor de projecten benodigde juridische documentatie zoveel mogelijk gebruik gemaakt van gestandaardiseerde documenten. Indien sprake is van afwijkende contractvormen, vindt een beoordeling plaats door juristen van Koninklijke BAM Groep. In standaardcontracten zijn onder meer clausules opgenomen waarin is vastgelegd, dat prijsstijgingen van loon- en materiaaleenheden gedurende de bouwperiode kunnen worden doorberekend aan de klant. Deze risico's kunnen ook door opdrachtgevers worden afgekocht.

Het is in de bouwsector gebruikelijk dat de werkmaatschappij van de bouwonderneming aan wie de opdracht is gegund, een garantie doet afgeven als zekerheid voor een goede uitvoering van het project. Deze garantie kan worden verstrekt door de moedermaatschappij, maar ook door externe partijen zoals een bank of een borginstelling. Binnen Koninklijke BAM Groep waarborgen stringente procedures dat de contractuele voorwaarden van de afgegeven garanties voldoen aan de specifieke richtlijnen van de onderneming.

Koninklijke BAM Groep koopt op jaarbasis ruim 70 procent van de omzet in bij leveranciers en onderaannemers. Deze partijen hebben grote invloed op de projecten, zowel in technische als in financiële zin. De Groep streeft naar goede samenwerking met leveranciers en onderaannemers om het bouwproces optimaal te doen verlopen. Dat moet uiteindelijk leiden tot zo laag mogelijke totale kosten én een kwalitatief goed product. Voor een goede samenwerking en beheersing van prijsrisico's is het noodzakelijk om leveranciers vroegtijdig bij het project te betrekken. Deze samenwerking is vastgelegd in raamcontracten waarin afspraken over prijzen en voorwaarden (zoals levertijden, facturering, risico's en bonuskortingen) zijn gemaakt. Op projectniveau kunnen binnen de raamcontracten projectgebonden opdrachten worden geplaatst.

De brede kennis en ervaring van werkmaatschappijen stelt Koninklijke BAM Groep in staat om omvangrijke projecten succesvol zelfstandig te realiseren. Niettemin kan het – onder meer uit het oogpunt van risicospreiding – opportuun zijn om voor de totstandkoming van grote projecten een bouwcombinatie te vormen. Meestal wordt hiertoe een vennootschap onder firma opgericht. Bij deze rechtsvorm zijn alle partijen hoofdelijk aansprakelijk voor wederzijdse verplichtingen met betrekking tot de uitvoering van het project. Koninklijke BAM Groep mitigeert het resulterende risico op bouwpartners door alleen een combinatie aan te gaan met solide en solvabele partners. Indien het risico op de partner vooraf of tijdens de bouwphase toch als te hoog wordt ingeschat, zal de betrokken werkmaat-

schappij van Koninklijke BAM Groep andere zekerheden verlangen. Dit kan in de vorm van een bankgarantie of van het laten aanhouden door de partner van voldoende liquide middelen in de combinatie.

Werkmaatschappijen beperken de betalingsrisico's bij de uitvoering van projecten zoveel mogelijk door vooraf contractueel betalingsschema's overeen te komen. Op deze wijze zijn betalingen van de opdrachtgever zoveel als mogelijk is, ten minste in evenwicht met de kosten van het uitgevoerde deel van het werk. In geval van projecten die worden uitgevoerd in opkomende markten en ontwikkelingslanden, worden ter dekking van het politieke en betalingsrisico voor aanvang van het project afdoende zekerheden overeengekomen of exportkredietverzekeringen afgesloten.

Het aangaan van projectontwikkelingsrisico's vereist altijd voorafgaande goedkeuring van de raad van bestuur. Voor projecten in Nederland geldt dat de beslissing van de raad van bestuur mede is gebaseerd op het advies van een centraal ingestelde vastgoedcommissie, die onafhankelijk van de betrokken werkmaatschappij in Nederland de specifieke risico's van het desbetreffende project beoordeelt. Bij deze risicoanalyse hanteert Koninklijke BAM Groep het uitgangspunt dat de bouw van woningen of andere projecten pas start, wanneer een aanzienlijk aantal te bouwen woningen is verkocht, respectievelijk het te realiseren project grotendeels is verhuurd of verkocht. De gemiddelde prijs waartegen gronden zijn aangekocht of kunnen worden verworven, reflecteert – in samenhang met de termijn waarbinnen met de uitvoering wordt gestart – ten hoogste de huidige marktwaarde.

Het aangaan van pps- en concessiecontracten vereist altijd voorafgaande goedkeuring van de raad van bestuur. De raad van bestuur wordt bij de beoordeling van de risico's bij pps- en concessiecontracten geadviseerd door de directie van BAM PPP. Deze werkmaatschappij is in 2004 opgericht om de in de Groep beschikbare kennis en ervaring optimaal aan te wenden, zowel ten behoeve van de verwerving van nieuwe opdrachten, alsook voor een adequate beoordeling van de specifieke aan concessies gerelateerde risico's.

Verzekeringen

Een belangrijk onderdeel van de risicomanagementstrategie van Koninklijke BAM Groep is het verzekeringsprogramma. Een gespecialiseerde afdeling bewaakt dat alle daarvoor in aanmerking komende risico's tijdens de bouw binnen de centraal afgesloten verzekeringsovereenkomsten worden opgenomen en dat een voldoende dekkend aansprakelijkheidsprogramma wordt afgesloten.

Over de verzekeringsprogramma's van Koninklijke BAM Groep vindt frequent overleg plaats met de professionele assurantiemakelaardij.

Overige risico's

Bedrijven werkzaam in de bouw zijn betrokken bij discussies over financiële afwikkeling van bouwprojecten, zoals minder-/meerwerk, het tijdstip van oplevering en de mate van de kwaliteit van het werk. Het merendeel van deze discussies wordt tot tevredenheid van alle betrokkenen opgelost. Dat een discussie uitloopt op een juridische procedure is niet in alle gevallen te vermijden. Ook Koninklijke BAM Groep is betrokken bij een aantal juridische procedures. Voor een juridische procedure wordt, als het gaat om een vordering op de Groep, in de regel een voorziening getroffen, tenzij een dergelijke vordering enige reële basis ontbeert. Vorderingen van de Groep op derden die onder de rechter zijn, worden in beginsel niet geactiveerd, tenzij voldoening van deze vordering in redelijke mate is zeker gesteld.

De Groep geeft veel aandacht aan het voorkomen van deze procedures door middel van kwaliteitsprogramma's en opleiding van werknemers. Hieronder wordt, vanwege de omvang ervan, kort ingegaan op de betrokkenheid van Koninklijke BAM Groep bij enkele juridische procedures.

Eind 1996 heeft AGIV Real Estate de Duitse bouwonderneming Wayss & Freytag aan HBG verkocht. Bij deze verkoop heeft AGIV de verplichtingen uit zogenoemde huurgaranties van Wayss & Freytag overgenomen. Deze garanties betroffen projecten die vóór 1997 door Wayss & Freytag waren ontwikkeld en waarbij de kopers een bepaalde huuropbrengst werd gegarandeerd. Sinds 2003 is AGIV in gebreke met de nakoming van zijn verplichtingen jegens Wayss & Freytag. Koninklijke BAM Groep – sinds november 2002 eigenaar van HBG – heeft in juridische procedures met succes voor de Duitse rechter nakoming door AGIV van zijn verplichtingen jegens Wayss & Freytag gevorderd. Begin 2005 is AGIV failliet verklaard. De lopende juridische procedures tegen AGIV zijn wegens het faillissement onderbroken. De curator is een aantal juridische procedures begonnen, onder meer tegen een voormalige aandeelhouder van AGIV. De afwikkeling van deze procedures en van het faillissement van AGIV zal naar verwachting enige jaren nemen. De Groep gaat er met de kennis van vandaag van uit dat zich in de toekomst geen substantieel nadelige financiële gevolgen zullen voordoen.

Wayss & Freytag Ingenieurbau werd in 2005 bij de aanleg van een geboorde tunnel voor het project SMART Noord Tunnel in Kuala Lumpur geconfronteerd met grondcondities die afweken van de door de opdrachtgever verstrekte

informatie. Wayss & Freytag heeft het contract begin 2006 opgezegd vanwege niet nakoming door de opdrachtgever van zijn betalingsverplichtingen en vanwege de weigering van de opdrachtgever om de vorderingen van Wayss & Freytag inzake bouwtijdverlenging en vergoeding van kosten in behandeling te nemen. De opdrachtgever heeft van zijn kant eveneens in januari 2006 het contract opgezegd. Wayss & Freytag heeft bij de opdrachtgever een vordering van ruim € 20 miljoen ingediend als vergoeding voor gemaakte kosten. De opdrachtgever heeft voorlopige tegenvorderingen ingediend ten bedrage van € 5 miljoen.

Met de kennis van vandaag gaat de Groep ervan uit dat de getroffen voorziening voldoende is.

In 2002 is de Europese Commissie een onderzoek begonnen naar mogelijke mededingingsrechtelijke overtredingen in verband met het marktgedrag van een aantal bedrijven in de bitumensector, zowel aan de productiezijde als aan de afnemerszijde. Een van de werkmaatschappijen van de vennootschap is als afnemer van bitumen bij dit onderzoek betrokken. In september 2006 heeft de Europese Commissie mededingingsrechtelijke overtredingen geconstateerd en aan de betrokken bedrijven boetes opgelegd. De boete van de betrokken werkmaatschappij van de Groep bedraagt € 20,7 miljoen. Dit bedrag is volledig voorzien. Tegen het opleggen van deze boete is beroep aangetekend.

Duurzaam ondernemen

Beleid

Koninklijke BAM Groep is zich ervan bewust onderdeel te zijn van de samenleving. BAM levert – met vele andere organisaties – een bijdrage aan de ontwikkeling van de maatschappij. De Groep streeft ernaar dit een duurzame bijdrage te laten zijn. BAM kent een toenemend belang toe aan maatschappelijk verantwoord ondernemen, waarbij aandacht voor milieu, sociaal-ethische onderwerpen en resultaat in balans zijn en in overeenstemming met de verwachtingen van de belanghebbenden van de onderneming. In verband hiermee heeft de raad van bestuur drs. T.P.L.M. van Beek benoemd tot directeur Corporate social responsibility teneinde het beleid en de prestaties van de Groep op het gebied van duurzaamheid of maatschappelijk verantwoord ondernemen verder te intensiveren en structureren. De benoeming van deze functionaris draagt tevens bij aan een verdere bewustwording van maatschappelijk verantwoord ondernemen bij BAM.

Om zo transparant mogelijk over duurzaamheidsaspecten of maatschappelijk verantwoord ondernemen te kunnen rapporteren, publiceert Koninklijke BAM Groep naast het reguliere jaarrapport tevens een separaat duurzaamheidsverslag. Belangstellenden kunnen dit verslag downloaden vanaf de website van BAM of kunnen de vennootschap verzoeken tot toezending van een gedrukt exemplaar. Voor een uitgebreide toelichting op de diverse speerpunten die BAM heeft geformuleerd op het gebied van maatschappelijk verantwoord ondernemen, wordt verwezen naar dit separate duurzaamheidsverslag.

Hoewel BAM vanouds op bepaalde deelgebieden – zoals het belangrijke onderwerp veiligheid – een voortrekkersrol inneemt, is het duurzaamheidsbeleid van de Groep nog steeds in ontwikkeling. Niettemin brengen werkmaatschappijen en BAM-medewerkers de uitgangspunten van maatschappelijk verantwoord ondernemen dagelijks op tal van terreinen in praktijk. BAM streeft ernaar in de sector een voorhoedepositie in te nemen en wil die positie in de toekomst ook verder versterken.

Speerpunten

Het belang dat de raad van bestuur toekent aan maatschappelijk verantwoord ondernemen komt onder meer tot uitdrukking in een strikt veiligheids- en integriteitsbeleid en een transparante organisatie. Het management van de werkmaatschappijen besteedt in dit kader bijzondere aandacht aan veiligheids- en omgevingsmanagement. Bij de totstandkoming van infrastructurele en bouwprojecten komen deze verantwoordelijkheden

steeds nadrukkelijker bij de bouwende partij(en) te liggen. Open communicatie met buurtbewoners en andere belanghebbenden ten aanzien van mogelijke overlast en de maatregelen die BAM treft, leidt tot begrip, betrokkenheid en daarbij tot maatschappelijke controle van bouwplaatsen. De – bekroonde – ervaringen van de Britse werkmaatschappijen HBG UK en Nuttall zijn op dit terrein een voorbeeld en inspiratie voor zustermaatschappijen.

BAM heeft op het gebied van maatschappelijk verantwoord ondernemen in 2006 een inventarisatie gemaakt van de voor de Groep meest relevante thema's. Het betreft: veiligheid, communicatie met de omgeving, opleiding/training, afval, energie/klimaatverandering, verantwoorde materialen, luchtkwaliteit, innovatie, klantgericht bouwen en mobiliteit/bereikbaarheid. Deze thema's, alsmede belangrijke onderwerpen als integriteit en diversiteit, worden in het duurzaamheidsverslag van BAM uitvoerig toegelicht.

Human resources management

Bouwen betekent: bouwen op mensen. Het zijn de kwaliteiten van de medewerkers, die bepalend zijn voor de kwaliteit van de projecten van de Groep en daarmee bepalend voor de marktpositie en het rendement. Het human resources beleid van Koninklijke BAM Groep is erop gericht het 'human capital' te behouden en verder te ontwikkelen vanuit het motto 'BAM: Bouwen Aan Mensen'.

De pijlers onder het human resources management zijn:

- het behouden van goede medewerkers door onder meer het bieden van goede arbeidsomstandigheden, waarbij persoonlijke aandacht en korte lijnen van cruciaal belang zijn, alsmede
- een aantrekkelijk arbeidsvoorwaardenpakket;
- een actieve benadering van de arbeidsmarkt om de Groep onder de aandacht van getalenteerde mensen binnen alle functiegebieden te brengen;
- het 'sturen' van prestaties door het maken van duidelijke afspraken, zowel over resultaatsgebieden en zakelijke doelstellingen als over de ontwikkeling van persoonlijke kwaliteiten, zoals kennis, ervaring en persoonlijke competenties;
- opleidingstrajecten voor medewerkers op alle niveaus met aandacht voor thema's als vakmanschap en ondernemerschap;
- een concreet loopbaan- en management-development-beleid met ruimte voor job rotation, het ontwikkelen van persoonlijke kwaliteiten en het tijdig ontdekken van talenten in de Groep.

Arbeidsmarktcommunicatie

Koninklijke BAM Groep besteedt systematisch aandacht aan arbeidsmarktcommunicatie, onder meer door regelmatig onderwijsinstellingen te bezoeken, deel te nemen aan bedrijvenbeurzen en gastcolleges en bedrijfsexcursies te verzorgen. Elk jaar kan een aantal jonge ondernemende afgestudeerden na een selectieprocedure deelnemen aan het traineeprogramma van de Groep. Hierin worden zij in staat gesteld kennis te maken met diverse werkmaatschappijen.

Internationale overeenkomst rechten werknemers

Koninklijke BAM Groep en Building and Woodworkers International (BWI) hebben in 2006 een zogenaamd framework agreement gesloten dat betrekking heeft op de bescherming van de rechten van medewerkers bij alle bedrijfsonderdelen van BAM. BAM bevestigt hiermee de binnen de Groep bestaande praktijk. Medeondertekenaars waren de vakbonden FNV Bouw en Hout- en Bouwbond

CNV. De overeenkomst heeft onder meer betrekking op het recht van alle werknemers om lid te zijn van een vakbond, op het verbod om gebruik te maken van kinderarbeid en op bevordering van gezonde en veilige werkomstandigheden.

Performancemanagement en talentmanagement

De betrokkenheid van medewerkers binnen Koninklijke BAM Groep wordt vergroot door performancemanagement, waarbij consequenties van geformuleerde bedrijfsdoelstellingen naar de individuele functie worden vertaald. Binnen performancemanagement is tevens sprake van ontwikkelingstrajecten voor een succesvollere functie vervulling. Een derde pijler van performancemanagement is het helpen van medewerkers om hun loopbaanwensen te realiseren. Hierbij spelen een verdere ontwikkeling van benodigde professionele kwaliteiten en competenties een belangrijke rol.

Tevens is talentmanagement verder binnen de werkmaatschappijen geïntroduceerd. Talentmanagement beoogt het vroegtijdig herkennen van (toekomstige) sleutelfunctionarissen, hun uitdagende functies en waardevolle ontwikkelingsmogelijkheden te bieden en zo hen voor te bereiden op hun toekomstige functie. Hiervoor komen projectleiders en andere professionals in lijnfuncties in aanmerking, alsook gespecialiseerde stafmedewerkers en medewerkers in algemene managementfuncties.

In dit kader is een belangrijke rol weggelegd voor de BAM Business School. Dit opleidingsinstituut voor medewerkers wordt nader besproken in het Duurzaamheidsverslag.

Kennismanagement

De omvang en diversiteit van de Groep maken dat intern een grote hoeveelheid kennis beschikbaar is op tal van terreinen. Van belang is het verzamelen van die kennis door individuele medewerkers en de overdracht van de kennis naar die plaatsen, waar deze kan worden toegepast voor het bedienen van opdrachtgevers. Het intranet BAM Plaza is ingericht als digitale kennisdrager en kennisverspreider binnen de Groep. Informatie wordt vastgelegd in een Document Management Systeem. De Groep werkt eraan dit Document Management Systeem voor alle medewerkers beschikbaar te stellen, zodat iedereen het kan gebruiken om allerlei vormen van kennis vast te leggen en om de opgeslagen informatie hieruit op te halen en te verspreiden.

Medezeggenschap

Europese ondernemingsraad

In de Europese ondernemingsraad (EOR) zijn onder meer het jaarrapport 2006, en de BAM Safety Awareness Audit behandeld, alsmede de invulling van het framework agreement dat de Groep in 2006 met de International Federation of Building and Woodworkers (BWI) heeft gesloten.

Het dagelijks bestuur van de EOR wordt gevormd door A. van Beusekom (Nederland, voorzitter), en de plaatsvervangend voorzitters F. Dausener (Duitsland) en W. van Dessel (België).

Centrale ondernemingsraad

In Nederland heeft in het verslagjaar met name de wijziging van de pensioenregeling als gevolg van de Wet aanpassing fiscale behandeling VUT/prepensioen en introductie Levensloopregeling (VPL) veel aandacht van de centrale ondernemingsraad (COR) gekregen. Tot de vele andere onderwerpen die zijn besproken, behoren het jaarrapport 2006, het sociaal jaarverslag 2006, de evaluatie gedragscode 2006, de strategische agenda 2007-2009 en de gevolgen van de Wet Harrewijn.

De COR wordt per maart 2008 gevormd door de heren J. van Akkeren, H.C. Beeren, A.A.J. van den Bosch, P.T.J. van den Broek, E. Dedden (voorzitter), H.J. van der Donk, J. Dijkstra, J.L.M. van Gent, G.J.M. van der Goes, J. van Groesen, I. Hallema, T. Innemee, F. Klasen, A. Kromdijk, J.H. Matze, H. Oosterbeek, E.A.G. Oudejans, F. Oudendorp, W.L.H. Philippens, J. de Pinth, J. Prins, H. Vanmulken (secretaris) en O.L.O. Wiegand.

Bouwbarometer

De economische groei in de vijf thuismarkten van de Groep (Nederland, het Verenigd Koninkrijk, België, Duitsland en Ierland) bedroeg in het verslagjaar gemiddeld 3,1 procent. Dit groeicijfer is in lijn met de in het vorige jaarrapport uitgesproken verwachting, dat de economische groei de komende jaren licht zou afvlakken tot gemiddeld 3 procent per jaar. De groei in het Verenigd Koninkrijk, Duitsland en België is licht boven de verwachting uitgekomen.

Voor de periode 2008-2010 wordt voor de vijf landen een groei verwacht van gemiddeld 2,5 procent per jaar. De Amerikaanse kredietcrisis en de daarmee samenhangende groeivertraging in de Verenigde Staten zullen naar verwachting ook de economische groei in Europa remmen. De vooruitzichten voor de Europese economie blijven echter positief mede door de aanhoudende groei van de wereldeconomie en de toenemende export naar opkomende landen. De lage werkloosheid en het gezonde consumenten- en producentenvertrouwen zorgen tevens voor een solide fundament voor verdere economische groei.

Nederland

De bouwnijverheid in Nederland was ook in 2007 een van de belangrijkste pijlers van de economische groei. Volgens het Economisch Instituut voor de Bouwnijverheid (EIB) nam de bouwproductie toe met 6 procent. De economische groei in Nederland bedroeg in dezelfde periode bijna 3 procent. Opnieuw werd de groei van het bouwvolume breed gedragen. De sterkste groei deed zich voor in de woning- en utiliteitsbouwmarkt, maar ook de inframarkt leverde een goede bijdrage aan de groei.

De woningbouwproductie steeg volgens het EIB in 2007 met bijna 8 procent, voornamelijk als gevolg van de verder toegenomen nieuwbouw van woningen. In totaal zijn in 2007 circa 75.000 nieuwe woningen opgeleverd, een lichte stijging in vergelijking met het voorgaand jaar (2006: circa 72.000 woningen). Het aantal opgeleverde woningen blijft echter opnieuw achter bij de eerder afgegeven overheidsdoelstelling van minimaal 80.000 woningen in 2007.

Het beleid van de overheid is de laatste jaren vooral gericht op het stimuleren van de woningbouwproductie door vereenvoudiging van regelgeving en het ter beschikking stellen van middelen voor de aanpak van achterstandswijken. Volgens het regeerakkoord dienen uiteindelijk op jaarbasis tussen de 80.000 en 100.000 woningen aan de woningvoorraad te worden toegevoegd. Ondanks de tegenvallende productieaantallen in de afgelopen periode, is de

verwachting dat het huidige overheidsbeleid tot een verdere toename van de woningbouwproductie zal leiden. Hiervoor is het echter noodzakelijk dat – nu de grote Vinex-locaties op termijn aflopen – kan worden omgeschakeld naar nieuwe (grote) locaties.

De vraag van consumenten naar (nieuwbouw)woningen blijft groot mede door de achterblijvende productie van nieuwbouwwoningen. Volgens het CBS zijn de prijzen van bestaande koopwoningen in 2007 met ruim 4 procent toegenomen. Dit ligt in lijn met de gemiddelde stijging in de afgelopen vier jaar. Door de recente prijsstijgingen neemt echter de betaalbaarheid van koopwoningen voor starters op de woningmarkt steeds verder af.

De utiliteitsbouwsector heeft zich de laatste jaren hersteld van het dieptepunt in de periode 2002-2005. Na een bescheiden groei in 2006, is de utiliteitsbouwproductie in het boekjaar met ruim 9 procent toegenomen. Zowel de marktsector als de budgetsector heeft aan deze groei bijgedragen. In de marktsector heeft onder meer de kantorenmarkt een sterke ontwikkeling doorgemaakt. De opname van kantoorruimte is sterk toegenomen. Hoewel het overaanbod in bepaalde segmenten nog steeds aanhoudt, is de vraag naar kantoorpanden op goede locaties bij zowel eindgebruikers als beleggers groot. De investeringsbereidheid van de marktsector blijft naar verwachting op peil door de gunstige economische vooruitzichten. De vraag van de budgetsector blijft groot, echter naar verwachting zal de groei van bouwproductie voor de gezondheids- en welzijnszorg, alsook het onderwijs de komende jaren licht afvlakken. Het aandeel van de renovatie- en onderhoudsmarkt in de totale utiliteitsbouwproductie zal naar verwachting verder toenemen, mede door de groeiende gebouwenvoorraad en de veroudering daarvan.

Het productievolume in de Nederlandse inframarkt is in 2007 met circa 3 procent gestegen, een licht lagere groei in vergelijking met voorgaand jaar. De investeringen door de rijksoverheid blijven op een hoog niveau. Het overheidsbeleid is gericht op kwaliteitsverbetering van de hoofdinfrastructuur in Nederland, door zowel uitbreiding als verbetering van de infrastructuur. De in 2005 gepresenteerde Nota Mobiliteit zal de komende jaren voor een flinke impuls zorgen, waarbij een deel van de werken in publiekprivate samenwerking tot stand zal komen. In de komende jaren wordt de aanbesteding van een tweetal grote infrastructurele projecten verwacht: Ruimte voor de Rivier en de Mainportontwikkeling Rotterdam. De aandacht bij de overheid zal de komende jaren ook blijven uitgaan naar het onderhoud aan (spoor)wegen.

Verenigd Koninkrijk

De Britse bouwproductie is in het boekjaar met circa 2 procent gestegen, ondanks de vertraging in de woningbouwmarkt. De Britse huizenmarkt staat sinds 2007 onder druk als gevolg van de opgelopen (hypotheek)rente en de aangescherpte leningseisen van banken in reactie op de kredietcrisis. De groei van de bouwproductie in het boekjaar werd echter in belangrijke mate gesteund door een gunstige ontwikkeling van de utiliteitsbouwmarkt.

De Britse utiliteitsbouwmarkt nam in het boekjaar met circa 4 procent toe, onder meer door aanzienlijke groei van de kantorenmarkt. De vooruitzichten op middellange termijn voor de marktsector blijven positief mede door het grote aantal werken dat reeds gepland of in uitvoering is. Verder blijft naar verwachting de vraag van beleggers naar commercieel vastgoed op goede locaties op peil, ondanks de recente onrust op de financiële markten. De vraag van de budgetsector blijft groot, mede door omvangrijke overheidsinvesteringen in de segmenten onderwijs en gezondheidszorg. Ondanks de trage start van het meerjarige investeringsprogramma 'Building Schools for the Future', zal dit overheidsprogramma de komende jaren voor een extra impuls zorgen. Euroconstruct voorspelt een verdere groei van de Britse utiliteitsbouwsector in de periode 2008-2010 van ruim 3 procent op jaarbasis.

De Britse inframarkt is voor het eerst in vijf jaar tijd gegroeid, hoewel de toename van de bouwproductie met 1 procent bescheiden was. De vooruitzichten voor de komende jaren zijn gunstig. Voor de periode 2008-2010 verwacht Euroconstruct een verder herstel van de Britse inframarkt met een gemiddelde groei van 4 procent per jaar. De verwachte groei van de inframarkt steunt voor een belangrijk deel op het verder aantrekken van de wegen- en railbouw. Belangrijke infrastructurele projecten voor de komende jaren zijn onder meer de werkzaamheden voor de Olympische Spelen van 2012, de gefaseerde verbreding van de snelweg M25 en het Crossrail-project in Londen.

Duitsland

De Duitse bouwindustrie lijkt de langdurige recessieperiode in de jaren 1995-2005 definitief te hebben afgesloten. Voor het tweede jaar op rij nam de bouwproductie toe, hoewel minder sterk dan in voorgaand jaar. De woningbouwproductie is in 2007 licht afgenomen. Hier stond echter een groeiversnelling in de utiliteitsbouw- en inframarkt tegenover. De vooruitzichten op de middellange termijn zijn gematigd positief met een verwachte groei van de bouwproductie in de periode 2008-2010 van minder dan 2 procent per jaar.

De utiliteitsbouwmarkt is in het boekjaar met bijna 5 procent gegroeid, voornamelijk door de verbeterde economische situatie in Duitsland. De investeringsbereidheid van de marktsector is de afgelopen jaren sterk toegenomen en ook de vraag van de budgetsector trekt aan. Het aantal utiliteitsbouwprojecten dat in publiekprivate samenwerking tot stand wordt gebracht neemt in deze sector in snel tempo toe. Vooral in het segment onderwijs wordt de komende jaren de aanbesteding van een groot aantal pps-projecten verwacht. Euroconstruct voorspelt in de periode 2008-2010 een verdere groei van de utiliteitsbouwmarkt van ruim 2 procent per jaar.

De Duitse inframarkt is in 2007 met ruim 4 procent gegroeid. De sterkste toename deed zich voor in de wegen- en railbouw, maar ook de sector energie heeft zich positief ontwikkeld. De vooruitzichten voor de komende jaren blijven gematigd positief mede door de geplande investeringen in de Duitse infrastructuur en energiesector. De investeringen in de infrastructuur concentreren zich voornamelijk op de uitbreiding en verbetering van het (spoor)wegennet. Een deel van deze investeringen zal worden gefinancierd uit de in 2005 geïntroduceerde tolheffing voor vrachtauto's. In de energiesector wordt de komende jaren de aanbesteding van meerdere energiecentrales verwacht. Verder zal ook in de inframarkt een toenemend aantal projecten in publiekprivate samenwerking tot stand worden gebracht. Voor de komende jaren verwacht Euroconstruct een groei van de inframarkt van gemiddeld 2 procent per jaar.

Ierland

De hoogconjunctuur in de Ierse bouwnijverheid lijkt in 2007 voorlopig tot een einde te zijn gekomen. De bouwproductie is in het boekjaar voor het eerst in veertien jaar gekrompen. De afname van de productie bedroeg circa 1,5 procent en werd volledig veroorzaakt door een lagere woningbouwproductie. Deze terugval werd echter voor een belangrijk deel gecompenseerd door een krachtige groeiversnelling in de utiliteitsbouwmarkt. De totale bouwproductie zal dit jaar naar verwachting verder afnemen, echter vanaf 2009 wordt een opleving van de bouwproductie voorspeld mede door het verwachte herstel van de woningbouwmarkt. De vraag naar woningen blijft op langere termijn groot in Ierland.

De Ierse utiliteitsbouwmarkt is voor het derde jaar op rij sterk gegroeid. De vraag naar nieuwe kantoor- en winkelpanden blijft groot, met name in en rond de steden Dublin en Cork. Daarnaast profiteert de utiliteitsbouwmarkt van het 'National Development Plan 2007-2013', dat onder meer voorziet in investeringen in de gezond-

heidszorg en het onderwijs. Mede door dit investeringsprogramma blijven de vooruitzichten voor de sector gunstig. Naar verwachting zal pas in 2010 de groei van de utiliteitsbouwmarkt afvlakken.

De Ierse inframarkt heeft in 2007 een bescheiden groei laten zien van 2 procent. De vooruitzichten voor de middellange termijn blijven onverminderd gunstig. De investeringen in infrastructuur zullen naar verwachting verder toenemen, in belangrijke mate door de eerder aangekondigde investeringsprogramma's 'Transport 21' en 'National Development Plan 2007-2013'. In de komende jaren wordt de aanbesteding van een aantal grote infrastructurele projecten verwacht, waaronder diverse wegenbouwprojecten en metro- en lightrailprojecten in Dublin. Euroconstruct verwacht in de periode 2008-2010 een gemiddelde groei van de inframarkt van circa 10 procent per jaar.

België

De Belgische utiliteitsbouwmarkt heeft zich in 2007 wederom positief ontwikkeld met een groei van bijna 5 procent. De bouwproductie is hiermee echter nog niet volledig hersteld van de scherpe terugval begin deze eeuw. De vooruitzichten op de middellange termijn zijn positief met een gemiddelde groei van circa 3 procent per jaar in de periode 2008-2010. Naar verwachting zal een toenemend aantal projecten in publiekprivate samenwerking tot stand worden gebracht, waaronder ziekenhuizen en scholen.

De Belgische inframarkt heeft in het boekjaar een terugval laten zien na een positieve ontwikkeling in 2005 en 2006. In die periode nam de vraag van de budgetsector (tijdelijk) toe in aanloop naar de lokale verkiezingen eind 2006. De vooruitzichten voor de komende jaren zijn gematigd positief. Euroconstruct verwacht een lichte krimp in 2008, vooral als gevolg van teruglopende overheidsinvesteringen in infrastructuur. Vanaf 2009 zal naar verwachting de inframarkt weer aantrekken.

Koninklijke BAM Groep rapporteert met ingang van het boekjaar 2007 afzonderlijk over de bouwactiviteiten en over de vastgoedactiviteiten. Hiermee biedt BAM beter inzicht in de operationele en financiële gang van zaken in de Groep. Bouw en vastgoed kennen afwijkende rendements- en risicoprofielen. Uitgangspunt blijft dat de activiteiten nauw met elkaar zijn verbonden; ook vaak binnen een werkmaatschappij.

In de sector Bouw is Koninklijke BAM Groep actief in Nederland, België, Duitsland, het Verenigd Koninkrijk en – via infrabouwer Ascon – ook in Ierland.

De omzet in de sector Bouw bedroeg in het verslagjaar € 3.791 miljoen (2006: € 3.393 miljoen). Het resultaat bedroeg € 88,3 miljoen (2006: € 39,7 miljoen negatief). De orderportefeuille bedroeg € 5.512 miljoen (2006: € 4.747 miljoen).

Het resultaat in de sector Bouw is in 2007 sterk toegenomen in vergelijking met voorgaand jaar, mede door het herstel van de resultaten in Duitsland. De groei van omzet en orderportefeuille is in belangrijke mate in het Verenigd Koninkrijk gerealiseerd, maar ook in Nederland, België en Duitsland zijn omzet en orderportefeuille toegenomen.

De Nederlandse werkmaatschappijen hebben een goede bijdrage geleverd aan het resultaat, ondanks de onafgebroken margedruk als gevolg van sterk opgelopen prijzen van onderaannemers en toeleveranciers, alsook door een gespannen arbeidsmarkt. De prijsstijgingen houden voorlopig aan, echter het tempo vlakt af. Als gevolg van de fors gestegen bouwkosten passen steeds vaker de aanbiedingen niet meer binnen de beschikbare budgetten van onze opdrachtgevers. Dit leidt, samen met tijdrovende ruimtelijke-orderingsprocedures, tot vertraging of zelfs afstel van projecten. De langetermijnperspectieven voor de

Nederlandse woningbouw blijven gunstig door de aanhoudend grote vraag naar nieuwbouwwoningen, hoewel er sprake is van regionale verschillen. In de utiliteitsbouw blijft de investeringsbereidheid van de marktsector naar verwachting op peil. De vraag naar kantoren en bedrijfshuisvesting op goede locaties is bij zowel eindgebruikers als beleggers groot. De toegenomen economische onzekerheid als gevolg van de wereldwijde kredietcrisis lijkt vooralsnog geen grote gevolgen te hebben voor de Nederlandse woning- en utiliteitsbouwmarkt.

HBG UK heeft in het Verenigd Koninkrijk een uitstekende bijdrage geleverd aan het resultaat, ondanks margedruk als gevolg van sterk opgelopen prijzen van onderaannemers en toeleveranciers. De Britse werkmaatschappij heeft in 2007 de positie op de utiliteitsbouwmarkt verder versterkt. De omzet is fors toegenomen en de huidige orderportefeuille is omvangrijk en van goede kwaliteit. In 2007 is een groot aantal opdrachten verworven. Een toenemend (groot) deel van de omzet wordt uitgevoerd voor publieke opdrachtgevers. De vooruitzichten voor de Britse utiliteitsbouwmarkt blijven gunstig, mede door het grote aantal werken dat reeds gepland of in uitvoering is, onder meer in de segmenten onderwijs en gezondheidszorg. Op middellange termijn kan de toegenomen economische onzekerheid in het Verenigd Koninkrijk leiden tot een tijdelijke vertraging van nieuwe opdrachten, in de marktsector.

In België heeft Interbuild opnieuw een uitstekend resultaat behaald bij een aanmerkelijk hogere omzet. De winstmarge is verder verbeterd en ligt op een uitstekend niveau. De vooruitzichten voor de kantorenmarkt in Brussel en Vlaanderen blijven voor Interbuild gunstig.

Conform de verwachting heeft BAM Deutschland het eerste boekjaar van de nieuwe onderneming afgesloten met een bescheiden winst (€ 1 miljoen). De eind 2006 genomen maatregelen hebben geleid tot resultaattherstel. De samenvoeging van de Duitse utiliteitsbouwactiviteiten in 2007 is succesvol verlopen en het merendeel van de in 2006 verlieslatende werken is afgerond. Gelet op de kwaliteit van de huidige orderportefeuille wordt in 2008 wederom een positief resultaat verwacht.

Uitbreiding en vernieuwing kantoor Westraven voor Rijkswaterstaat, Utrecht.

36 W&R-woningen voor stedelijke vernieuwing wijk Ondiep, Utrecht.

BAM Utiliteitsbouw is gespecialiseerd in ontwikkeling, voorbereiding en bouw, alsmede beheer en onderhoud van utiliteitsbouwwerken in Nederland. De onderneming telt circa 1.800 medewerkers. Om dicht bij opdrachtgevers te staan, werkt BAM Utiliteitsbouw vanuit tien regionale bedrijven en met een landelijk opererende bedrijfseenheid Grote Projecten.

In 2007 zijn onder meer de huisvesting voor de Belastingdienst in Apeldoorn, het hoofdkantoor voor SAP in Den Bosch (ontwikkeling en bouw), de nieuwbouw van het verpleeghuis Overspaarne in Haarlem, het project Spuimarkt in Den Haag en de nieuwbouw en renovatie van kantoor Westraven voor Rijkswaterstaat in Utrecht opgeleverd.

De ruime orderportefeuille omvat onder meer omvangrijke projecten in de onderwijs- en zorgsector en op het gebied van recreatieve voorzieningen. Ook kantoren maken een belangrijk deel uit van de onderhanden zijnde werken.

Schakel & Schrale is het erkende restauratiebedrijf van BAM Utiliteitsbouw. In 2007 is onder meer de restauratie voltooid van de Koninklijke Nederlandse Munt en het Geldmuseum in Utrecht, alsmede van de Academie van Bouwkunst in Amsterdam.

Het eigen advies- en ingenieursbureau, BAM Advies & Engineering, levert bouwkundige, constructieve en projectmanagementexpertise, waarmee BAM Utiliteitsbouw grote toegevoegde waarde en efficiencyvoordelen schept.

BAM Utiliteitsbouw biedt opdrachtgevers diverse productconcepten aan, die aansluiten bij het streven van de onderneming naar voor- en achterwaartse integratie in de bouwprocesketen. Inspelend op de snelle veranderingen in de zorgsector biedt BAM Utiliteitsbouw met Vitaal ZorgVast huisvestings- en vastgoedoplossingen voor zorgverleners. Office-Up houdt zich bezig met herbestemming en herontwikkeling van kantoorpanden. In 2007 is met zusteronderneming BAM Techniek de business unit BAM Gebouwbeheer opgericht, dat voor landelijk opererende klanten het volledige technisch beheer en onderhoud kan verzorgen. Schoolcompagnie biedt maatoplossingen voor nieuwe huisvesting met een langjarige exploitatie aan instellingen in het basis- en voorgezet onderwijs. BAM Facilicom Duet verzorgt voor (eigenaar-)gebruikers van gebouwen integraal gebouwbeheer én facilitaire dienstverlening.

BAM Woningbouw opereert vanuit tien regionale kantoren in de Nederlandse woningmarkt. In 2007 is door circa 2.300 medewerkers gewerkt aan ongeveer 150 bouwprojecten met een grote diversiteit aan woningtypen. De onderneming heeft eind 2007 in de wijk Schuytgraaf in Arnhem de zevenmiljoenste nieuwbouwwoning van Nederland opgeleverd. BAM Woningbouw richt zich op alle onderdelen van de woningmarkt, te weten: ontwikkeling, nieuwbouw, onderhoud en renovatie, alsook herbestemming van gebouwen. De specialistische landelijk opererende bedrijfseenheden W&R (een geoptimaliseerd bouwproces op basis van co-making) en Engineering & Consulting (bouwfysica, bouwkundig tekenwerk, constructief ontwerpen en bouwkundige advisering) bieden de regionale bedrijven ondersteuning in hun regionale markt, dicht bij de opdrachtgevers. Begin 2008 is de 10.000ste woning op basis van het W&R-concept opgeleverd. Een belangrijk deel van de omzet (80 procent) komt voort uit bouwteams.

In het verslagjaar heeft BAM Woningbouw 297 zelf-ontwikkelde woningen (2006: 420 woningen) verkocht. De eigenontwikkelingsportefeuille is een belangrijke factor om succesvol in de woningbouwmarkt te kunnen opereren en om een volwaardige partner te zijn voor BAM Vastgoed, andere projectontwikkelaars en woningcorporaties. Voorbeelden van zelf-ontwikkelde projecten zijn Victoriekwartier in Alkmaar en Hof van Ostade binnen het stedelijke vernieuwingsplan Transvaal in Den Haag. St. Job – de transformatie van een monumentaal havenpakhuis tot een appartementencomplex – is met BAM Vastgoed succesvol afgerond.

In de woningmarkt vindt een verschuiving plaats van nieuwbouwprojecten in uitleggegebieden naar binnenstedelijke, multifunctionele vernieuwingsprojecten. Ook op andere vlakken is de markt volop in beweging. Om succesvol te kunnen blijven opereren, richt BAM Woningbouw zich op vernieuwende samenwerkingsvormen. Dit betekent dat de onderneming als gesprekspartner vanaf het eerste initiatief participeert met een sterke focus op de woonconsument. Ten aanzien van 'maatschappelijk verantwoord ondernemen' is BAM Woningbouw een aantal initiatieven gestart. Zo is een samenwerking aangegaan met Stichting Natuur & Milieu en is de toolkit Duurzame Woningverbetering in ontwikkeling. In samenwerking met BAM Vastgoed wordt gewerkt aan de ontwikkeling van het eerste project op basis van het Passieffhuis-concept. Deze woningen hebben een zeer laag energieverbruik.

88 eenheden als tijdelijk woon- en zorgcentrum De Horst, Emmen.

Ontwikkeling en bouw hoofdkantoor The Phone House in geluidswal langs A1, Amersfoort.

Fort Unitbouw gevestigd in Raamsdonksveer, produceert, verkoopt en verhuurt semi-permanente units. Het bedrijf beschikt over een grote verhuurvloot. Fort Unitbouw levert aan opdrachtgevers in onder meer de gezondheidszorg (verpleeg- en verzorgingshuizen, huisartsenposten) en het onderwijs (scholen). Ook kunnen de units worden ingezet als kantoren of als woonruimte bij grootschalige renovatie van woonwijken of verpleeghuizen en zorgcentra. Van oudsher levert Fort tevens traditionele units als huisvesting op bouwplaatsen. Bij Fort Unitbouw zijn ongeveer honderd medewerkers in dienst.

De brede inzetbaarheid van de units van Fort bleek gedurende 2007 onder meer uit de toepassing voor het gemeentehuis in Blaricum, het supportershome van FC Zwolle, instructielokalen voor de Koninklijke Landmacht in Bussum, diverse tijdelijke kantoren (zoals bij de Efteling in Kaatsheuvel en bij ziekenhuis St. Jansdal in Harderwijk), tijdelijke schoolgebouwen in Goes, Soest en Zwolle, de portiersloge van RAI Amsterdam en verscheidene woonzorgcentra.

Al ruim honderd jaar is **Heilijgers** als onderneming actief in Amersfoort. Deze stad en de directe omgeving vormen het belangrijkste werkgebied voor projectontwikkeling, bouw, beheer en onderhoudswerken. De werkmaatschappij telt ongeveer 225 medewerkers. In 2007 waren circa tien projecten in uitvoering. Het aantal verkochte woningen uit eigen ontwikkeling is 144.

Heilijgers heeft in 2007 het unieke kantoor van The Phone House Netherlands opgeleverd (gevestigd op een markante zichtlocatie in de geluidswal langs de A1). Tevens is een aantal woningbouwprojecten opgeleverd, waaronder de eerste fase van de stationslocatie Amor Forte in Amersfoort (een ontwikkeling in samenwerking met NS Poort) en 28 huurappartementen voor Woonpalet in Zeewolde. In Oudewater zijn zeven zeer luxe koopwoningen opgeleverd. In Soest is de eerste fase van het project de Koningsvogel opgeleverd, dat in totaal 140 woningen en appartementen met een monumentale architectuur omvat. De tweede fase van dit plan is in aanbouw. Eveneens in aanbouw is het Parck, 22 eengezinswoningen in de wijk Schuilenburg in Amersfoort, en – in opdracht van BAM Vastgoed – vijf woningen in het Historisch Buurtje in Hilversum. In Zeewolde realiseert Heilijgers VerreSigt, een complex van negentien luxe appartementen. De bouw van het kantorenproject Between, een van de laatste nieuwbouwlocaties aan de zuidzijde van het stadscentrum van Amersfoort, vordert gestaag.

Heilijgers werkt met NS Poort aan de ontwikkeling van de tweede fase van Amor Forte en met onder meer AM aan de totstandkoming van het project Euryza in Zwijndrecht. Euryza omvat circa 280 nieuwe appartementen en woningen en circa 4.000 m² commerciële ruimte. AM en Heilijgers werken ook samen (met derden) bij de ontwikkeling van Puntenburg in Amersfoort, waar Heilijgers 120 huurappartementen realiseert.

Naast realisatie uit eigen ontwikkeling heeft Heilijgers in opdracht van derden enkele woningbouwprojecten gerealiseerd, waaronder 38 woningen in De Velden in Vathorst. In aanbouw zijn 102 appartementen in het project Timmerwerf Dichterswijk, Utrecht. In opdracht van de gemeente Amersfoort voert Heilijgers alle noodzakelijke werkzaamheden uit voor het behoud van de Elleboogkerk. Deze kerk bood onderdak aan het Armando Museum en is in oktober 2007 door brand verwoest.

Nieuwbouw en renovatie hotel Prinsenhof (95 kamers) en ondergrondse parkeergarage, Brugge.

Bouwbedrijf H. Pennings en Zn is actief op het gehele traject van plan- en projectontwikkeling, woning- en utiliteitsbouw, renovatie en onderhoud. De onderneming is gevestigd te Rosmalen en telt circa 170 medewerkers.

Pennings vervult steeds vaker al in de initiatieffase een adviserende rol bij complexe onderhoudsprojecten. Mede daardoor is de orderportefeuille van de afdeling onderhoud in het verslagjaar sterk toegenomen. Ook bij nieuwbouwprojecten is Pennings steeds vroeger bij de uitwerking van de plannen betrokken. Dit stelt de onderneming in staat opdrachtgevers een optimale prijs-/kwaliteitsverhouding te bieden binnen hun budget.

Tot de projecten die gedurende 2007 door Pennings zijn uitgevoerd behoort nieuwbouw van in totaal 400 woningen in Arnhem, Hendrik-Ido-Ambacht, Utrecht, Hilversum en Oosterhout. Ook heeft de onderneming 8.000 m² kantoor en commerciële ruimte gerealiseerd in Eindhoven en Culemborg. Tot de projecten in de markt voor renovatie en onderhoud behoren de renovatie van ruim 350 woningen in bewoonde staat en de renovatie van een winkelcentrum te Hoofddorp.

BAM Materieel levert het generieke bouwmaterieel en biedt de daarbij behorende dienstverlening voor alle bouwprojecten van BAM in Nederland. Het omvangrijke materieelpark en het uitgebreide dienstenpakket worden beheerd en georganiseerd vanuit drie locaties: Lelystad, Kesteren en Nederweert. BAM Materieel telt circa 450 medewerkers.

In Lelystad heeft BAM Materieel een aangrenzend terrein van 15.000 m² verworven, dat wordt gebruikt voor de opslag van torenkranen en bouwliften. Ook verrijzen hier een magazijn en onderhoudswerkplaats voor de business unit Kranen & Liften. Tevens is in Lelystad in 2007 een nieuwe staalwerkplaats in gebruik genomen, waar onder meer de bekisting voor het gepatenteerde golfbrekerelement Xbloc wordt geproduceerd.

Interbuild is gevestigd te Wilrijk en realiseert utiliteitsbouwprojecten, zowel voor private als publieke opdrachtgevers. Als bouwpartner is Interbuild voornamelijk actief bij nieuwbouw en renovatie van kantoren, distributie- en winkelcentra in Brussel en Vlaanderen. De onderneming telt circa 300 medewerkers en heeft gemiddeld twintig bouwprojecten in uitvoering. Het betreft vaak aansprekende projecten, zoals de renovatie van de 145 meter hoge Financietoren te Brussel.

In het verslagjaar heeft Interbuild diverse projecten voltooid, waaronder het vijfsterrenhotel Prinsenhof te Brugge, de Stadsfeestzaal te Antwerpen en het RAC te Hasselt. Tot de nieuwe projecten die door Interbuild zijn verworven behoren het nieuwe kantoorgebouw Pericles te Brussel voor KBC Real Estate, de renovatie van de WTC II-toren te Brussel, de renovatie van het Markiesgebouw te Brussel en het kantorenproject City-Link te Antwerpen.

In het verslagjaar heeft Interbuild het hoogste punt bereikt op de kantoorprojecten Jean Jacobs en Arlon 80 te Brussel. In maart 2008 wordt gebouw Bayreuth, gelegen in The Corporate Village aan de Brusselse Ring ter hoogte van Zaventem, opgeleverd. Ook de werkzaamheden aan het KBC kantorencomplex te Leuven, de Financietoren te Brussel en het nieuwe kantoor voor de politie van de zone Hekla te Edegem naderen voltooiing.

In Brussel heeft Interbuild in bouwcombinatie met onder meer CEI-De Meyer opdracht verworven voor de afbraakwerkzaamheden ter voorbereiding van de bouw van de nieuwe permanente zetel van de NAVO. Deze werkzaamheden zullen medio 2008 zijn voltooid.

De activiteiten van **CEI-De Meyer** en **Galère** – tevens actief in de Vlaamse en Waalse bouw- en vastgoedsector – worden nader toegelicht onder de sector Infra op pagina 71.

Clydebank College, Glasgow.

Binnenstedelijke ontwikkeling St. Stephen's in Hull.

HBG UK is actief op het gebied van utiliteitsbouw, projectontwikkeling, ontwerp, engineering en facility management in het Verenigd Koninkrijk. Het is een van de leidende bouw- en vastgoedondernemingen en telt circa 2.500 medewerkers.

De bouwportfolio van HBG UK is in 2007 uitgebreid met meer complexe, hoogwaardiger bouwopdrachten. In het verslagjaar zijn 79 projecten voltooid. Twintig van de nieuw verworven projecten waren afkomstig van vaste opdrachtgevers, zoals Argent, de universiteit van Bath en ASDA.

In de winkelsector kon HBG UK de goede werkverhoudingen met enkele van de grootste winkelketens, waaronder ASDA, Sainsbury's, Marks & Spencer, Morrisons en Tesco, voortzetten. Verspreid over het Verenigd Koninkrijk zijn diverse renovatie- en nieuwbouwprojecten in uitvoering.

De onderwijssector vormde opnieuw de grootste markt voor HBG UK, gevolgd door de winkelsector. Gedurende 2007 werkte HBG UK voor zeventien universiteiten. De Britse overheid zette het programma 'Building Schools for the Future' voort en HBG UK is in dit verband een gevestigde partner. Binnen het programma leverde de onderneming met BAM PPP twee middelbare scholen in Bromsgrove op en drie andere zijn grotendeels voltooid. De bouw van vier scholen in Solihull vordert gestaag.

HBG UK is ook actief in de zorgsector. In november 2007 werd de onderneming bij de uitreiking van de Building Better Healthcare Awards uitgeroepen tot 'beste zorg-aannemer' voor het project Essex Cardiothoracic Centre. HBG UK was betrokken bij 41 projecten – in verschillende stadia van uitvoering – in het zorgprogramma P21 voor Engeland. Hiertoe behoort de oplevering van een centrum voor brandwonden, pasgeborenen en onderwijs in het kinderziekenhuis van Birmingham. De onderneming neemt tevens een sterke positie in voor het zorgprogramma in Wales, waar vijf werken in uitvoering zijn, waaronder drie projecten die in 2007 zijn verworven voor de bouw van twee plaatselijke ziekenhuizen en een psychiatrisch jeugdgezondheidscentrum.

HBG UK werkt voor diverse projectontwikkelaars en is in toenemende mate betrokken bij omvangrijke, multifunctionele stedelijke vernieuwingsprojecten, zoals de locatie

King's Cross Central in Londen met Argent en de locatie Mann Island in Liverpool voor Neptune Developments en Countryside Properties. In 2007 voltooide HBG UK onder meer het winkelcentrum St. Stephen's in Hull voor ING Real Estate Development en Willow Place in Corby voor Land Securities.

In het verslagjaar heeft HBG UK opnieuw een aantal prestigieuze projecten verworven, waaronder het Riverside Transport Museum in Glasgow, ontworpen door de internationaal vermaarde architect Zaha Hadid, het laboratorium voor moleculaire biologie in Cambridge voor de Medical Research Council en een nieuwe uitbreiding van het kinderziekenhuis Great Ormond Street in Londen.

De vastgoedactiviteiten door dochteronderneming HBG Properties worden nader toegelicht in het hoofdstuk dat is gewijd aan de sector Vastgoed op pagina 65.

HBG Facilities Management ontwikkelt zich gestaag. Het merendeel van de werkzaamheden vindt plaats op projecten van BAM PPP en betreft dienstverlening, zoals catering, schoonmaak, onderhoud en beveiliging. In 2007 heeft HBG Facilities Management ook het eerste zelfstandige contract verworven voor de catering op een school in Bristol.

HBG UK werkt bij tal van projecten samen met de civiele zusteronderneming Nuttall, waarbij de gebundelde kennis en kunde van beide ondernemingen van toegevoegde waarde is voor opdrachtgevers.

De activiteiten van **Ascon** – met Rohcon en Ascon Property Developments actief op de Ierse bouw- en vastgoedmarkt – worden nader toegelicht onder de sector Infra op pagina 72.

Mövenpick Hotel Stuttgart Airport (326 kamers).

BAM Deutschland heeft het eerste boekjaar van de onderneming afgesloten met een licht positief resultaat. De samenvoeging van de activiteiten van de voormalige werkmaatschappijen Müller-Altwater en Wayss & Freytag Schlüsselfertigbau per 1 januari 2007 is succesvol verlopen. De onderneming wordt geleid door de directie van het voormalige Müller-Altwater, die in de afgelopen jaren heeft bewezen winstgevend in de Duitse utiliteitsbouwmarkt te kunnen opereren. BAM Deutschland behoort tot de leidende ondernemingen in de utiliteitsbouwsector van Duitsland. De werkmaatschappij telt ongeveer 700 medewerkers en opereert vanuit vestigingen in Stuttgart, Berlijn, Dresden, Düsseldorf, Frankfurt am Main, Göttingen en Neurenberg.

BAM Deutschland opereert als totaalaanbieder voor utiliteitsbouwwerken door geheel Duitsland. Met de twee dochterondernemingen HBM Stadien- und Sportstättenbau en Müller-Altwater Gebäudemanagement kunnen opdrachtgevers in elke fase van de bouwprocesketen terzijde worden gestaan. De ervaring en deskundigheid op het gebied van stadionprojecten maakt HBM Stadien- und Sportstättenbau ook internationaal een veelgevraagde partner. De onderneming is samen met Interbeton nauw betrokken bij de totstandkoming van twee stadionprojecten in Zuid-Afrika.

BAM Deutschland is betrokken bij de uitvoering van enkele pps-accommodatieprojecten. Gedurende 2007 zijn pps-overeenkomsten gesloten met de stad Ludwigsburg voor de realisering van een multifunctioneel sportcomplex en met Dresden voor de totstandkoming van een voetbalarena. Bij deze projecten is geen sprake van kapitaaldeelname door BAM.

De goede reputatie van BAM Deutschland op het terrein van hoogbouwprojecten werd herbevestigd door de verwerving van de bouwopdracht voor Frankfurt Hoch Vier, een 135 meter hoge kantoortoren met een opvallende architectuur. Eveneens in Frankfurt wordt in combinatie een omvangrijk datacenter voor Citigroup gerealiseerd.

Met Variooffice beschikt de werkmaatschappij over een concept om voor een vaste en gunstige bouwsom kantoorruimte te realiseren. Eind 2007 is een kantoor in Essen (het vierde Variooffice-project) opgeleverd.

Vastgoed

Koninklijke BAM Groep rapporteert met ingang van het boekjaar 2007 afzonderlijk over de bouwactiviteiten en over de vastgoedactiviteiten. Hiermee biedt BAM beter inzicht in de operationele en financiële gang van zaken in de Groep. Bouw en vastgoed kennen afwijkende rendements- en risico-profielen. Uitgangspunt blijft dat de activiteiten nauw met elkaar zijn verbonden; ook vaak binnen een werkmaatschappij. In de sector Vastgoed is Koninklijke BAM Groep actief in Nederland, België, het Verenigd Koninkrijk, alsook – zij het op meer bescheiden schaal – in Duitsland en in Ierland. De omzet in de sector Vastgoed bedroeg in het verslagjaar € 1.304 miljoen (2006: € 1.376 miljoen). Het resultaat bedroeg € 95,8 miljoen (2006: € 93,6 miljoen). De orderportefeuille bedroeg € 3.125 miljoen (2006: € 3.208 miljoen).

In de sector Vastgoed zijn uitstekende resultaten behaald. De verbetering van de winstmarge is hoofdzakelijk in Nederland gerealiseerd. De omzet is met circa 5 procent gedaald, ondanks het positieve effect van acquisities in Nederland en België (+4,7 procent). De Britse omzet is afgenomen ten opzichte van het uitzonderlijk hoge omzetniveau in 2006 en ook in Nederland is de omzet gedaald in vergelijking met voorgaand jaar.

In Nederland zijn uitstekende resultaten uit ontwikkeling van woningen behaald. AM en BAM Vastgoed hebben wederom een aanzienlijke resultaatsbijdrage geleverd. De omzet is enigszins afgenomen door een lichte teruggang van het aantal verkochte woningen uit eigen ontwikkeling. De omzetsdaling hangt tevens samen met de geleidelijk ingevoerde werkwijze om bij woningprojecten ontwikkeling en realisatie contractueel los te koppelen. De scheiding van koop- en aannemingsovereenkomst heeft een drukkend effect op de omzet en een opwaarts effect op de winstmarge. Het volume van de commercieel vastgoedactiviteiten is op peil gebleven. Er zijn het afgelopen jaar kansrijke nieuwe ontwikkelingsposities aan de portefeuille toegevoegd. De vooruitzichten in de woningmarkt blijven gunstig on-

danks de toegenomen economische onzekerheid als gevolg van de wereldwijde kredietcrisis. De vraag van consumenten naar woningen blijft, mede door de achterblijvende productie van nieuwbouwwoningen, onverminderd groot, hoewel er sprake is van regionale verschillen. Budgetproblemen als gevolg van de gestegen bouwkosten en tijdrovende ruimtelijke-orderingsprocedures leiden ook hier tot vertraging van projecten. Naar verwachting zal de komende jaren de woningbouwproductie licht toenemen, mede op basis van het recente overheidsactieplan Woningproductie. Hiervoor is het noodzakelijk dat – nu de grote Vinex-locaties op termijn aflopen – tijdig kan worden omgeschakeld naar nieuwe (grote) locaties. De Groep heeft in Nederland in 2007 in totaal 5.334 woningen uit eigen ontwikkeling verkocht (2006: 5.376). Naar verwachting zal het aantal woningverkoop uit eigen ontwikkeling weer licht toenemen in 2008. De onverkochte, onverhuurde voorraad van de Groep in Nederland is gering (27 woningen en circa 3.000 m² kantoor). Het totale ontwikkelingspotentieel van de Groep in Nederland bedraagt momenteel circa 75.000 woningen.

Zoals eerder bekendgemaakt, heeft de verkoop aan een belegger van een pakket van kantoorontwikkelingsprojecten een aanzienlijke bijdrage geleverd aan omzet en resultaat in het Verenigd Koninkrijk. De omzet is niettemin gedaald in vergelijking met voorgaand jaar door een hoger verkoopvolume van commercieel vastgoed in 2006. Naar verwachting blijft er vraag van beleggers naar hoogwaardig commercieel vastgoed op goede locaties, ondanks de recente onrust op de financiële markten. Het Britse vastgoedbedrijf HBG Properties zal, uiterst selectief, investeren in nieuwe ontwikkelingsposities.

De begin 2007 verworven Belgische ontwikkelaar Kairos heeft naar verwachting gepresteerd. Omzet en resultaat zijn met ingang van 1 april 2007 geconsolideerd. Kairos vormt een wezenlijke uitbreiding en versterking van de vastgoedactiviteiten van BAM in België. Het belangrijkste werkterrein van de onderneming omvat Brussel, Antwerpen en de overige stedelijke gebieden in Vlaanderen. Kairos werkt hierbij nauw samen met zustermaatschappij Interbuild.

In Ierland heeft het vastgoedbedrijf goed gepresteerd, ondanks de terugval van de Ierse woningbouwmarkt. De start van nieuwe ontwikkelingsprojecten is voorlopig uitgesteld en een ontwikkelingsproject in uitvoering is getemporeerd (ons aandeel: circa 30 woningen). Naar verwachting blijft op langere termijn de vraag naar woningen groot.

In Duitsland heeft Wayss & Freytag Projektentwicklung een licht verlies gerapporteerd, hoofdzakelijk door de afwaarding van geactiveerde rente en ontwikkelingskosten.

Het project Havenkwartier omvat 140 woningen en horecavoorzieningen in het centrum Oud-Beijerland.

Artist's impression City-Link Antwerpen.

BAM Vastgoed telt honderdtwintig medewerkers en is actief op de woningmarkt met zes regionale teams en op de markt voor commercieel vastgoed met gespecialiseerde projectteams. BAM Vastgoed behoort tot de toonaangevende projectontwikkelaars van Nederland en richt zich daarbij op alle segmenten van de vastgoedmarkt: multifunctionele gebiedsontwikkeling, woningen in alle soorten en prijsklassen, winkels, kantoren en 'leisure' (sportaccommodaties en uitgaanscentra).

De ontwikkelingsportefeuille bevat posities verspreid over heel Nederland, met een gevarieerde projectgrootte en grote diversiteit in opgave, gesitueerd op zowel binnenstedelijke locaties als in grootschalige uitleggebieden. Verder participeert BAM Vastgoed in een aantal ontwikkelingscombinaties voor multifunctionele gebiedsontwikkeling. Voorbeelden hiervan zijn: het GETZ entertainmentcenter aan de ArenA Boulevard in Amsterdam; Stationsplein van Eindhoven (in 2007 gestart met ontwikkeling van 70.000 m² kantoren, woningen en horeca) en de herontwikkeling van het Groot Ziekengasthuis-terrein (5 ha.) in het centrum van 's-Hertogenbosch. Voorts is in 2007 gestart met de winkel- en centrumvoorziening De Saen in Saendelft te Assendelft en is het winkel- en wooncomplex de Fonteyne in Vlissingen opgeleverd.

Naoorlogse wijken in de grote steden worden in samenwerking met woningcorporaties tot kansrijke woongebieden herontwikkeld. Voorbeelden van deze stedelijke vernieuwing zijn 110 Morgen (Rotterdam), De Banne (Amsterdam) en Duindorp (Den Haag). Ook transformatie van bestaande gebouwen en locaties behoort tot het werkgebied, zoals onder meer het Havenkwartier in Oud-Beijerland, Dongenburgh de Vesting te Geertruidenberg en Het Bordes in Ridderkerk. De vastgoedconcepten van BAM Vastgoed spelen in op de specifieke behoeften in de markt, zoals Wonen à la Carte voor maximale keuzevrijheid voor de woonconsument en Golden Years voor de seniorenmarkt. Daarnaast wordt samen met andere marktpartijen onderzoek gedaan naar de haalbaarheid van seniorenwoonprogramma's op grotere schaal onder de naam Vilavie.

BAM Vastgoed speelt een vooraanstaande rol in de ontwikkeling en implementatie van duurzame concepten op het gebied van energie en milieu. Dit blijkt uit de voortrekkersrol in het Platform Energietransitie Gebouwde Omgeving (PeGo), ingesteld door de ministeries van VROM en EZ, en uit een aantal Passiehuis-projecten die BAM Vastgoed heeft ontwikkeld en gerealiseerd.

Kairos is sinds 1989 actief als ontwikkelaar van kantoren van hoge kwaliteit. De onderneming behoort tot de grootste en meest succesvolle spelers in de Belgische vastgoedsector. BAM heeft Kairos begin 2007 verworven als uitwerking van de groeistrategie van BAM. Kairos vormt een wezenlijke uitbreiding en versterking van de vastgoedontwikkelingsactiviteiten van BAM in Vlaanderen en Brussel. Het belangrijkste werkterrein van Kairos omvat Brussel, Antwerpen en de overige stedelijke gebieden in Vlaanderen. Het merendeel van de projecten wordt in joint venture met andere – vaak lokale – partijen ontwikkeld. De portefeuille omvat ongeveer vijftien projecten in uitvoering en diverse concrete projecten in het vooruitzicht.

Kantoor The Building, Chiswick, Londen.

Artist's impression Rosenthaler Hof, Berlijn.

HBG Properties is een dochteronderneming van HBG UK. HBG Properties heeft de positie in de Britse vastgoedontwikkelingsmarkt gedurende 2007 verder versterkt. De meest opmerkelijke gebeurtenis voor HBG Properties betrof de transactie voor de verkoop van een portefeuille van zeven kantoorontwikkelingsprojecten op uitstekende locaties aan IVG Immobilien. Deze vastgoedprojecten bevonden zich alle in verschillende ontwikkelingsstadia en zullen tot aan oplevering door HBG Properties worden gemanaged. In totaal verwierf of startte HBG Properties de bouw van ruim 52.500 m² vastgoed in 2007 en verkocht meer dan 33.000 m² kantoor. HBG Properties bezit ruim 56.000 m² voor verdere ontwikkeling. Naast de verplichtingen aan IVG betreft dit winkel- en commerciële ontwikkelingsprojecten in Schotland, Noordwest-Engeland, Midden-Engeland en Londen.

Wayss & Freytag Projektentwicklung vormt een bescheiden organisatie die zich richt op de afwikkeling van de oude Duitse projectontwikkelingsportfolio, alsook op het ontwikkelen van enkele nieuwe projecten, in het bijzonder kantoren.

De bouw van het Rosenthaler Hof, een nieuw kantorenproject voor de koepel van ziektekostenverzekeraars (AOK) op een locatie in Berlijn uit de oude vastgoedportefeuille, maakt goede voortgang. Wayss & Freytag Projektentwicklung heeft dit project verkocht aan een Duits vastgoedfonds.

Vastgoedontwikkelaar **AM** heeft in 2007 een goede bijdrage geleverd aan de winst. BAM heeft sinds 1 februari 2006 een belang van 51 procent in AM. De onderneming opereert zelfstandig en onder eigen identiteit op armlengte van BAM. AM heeft in 2007 uit eigen ontwikkeling in totaal circa 3.500 woningen verkocht.

Koninklijke BAM Groep opereert in de sector Infra op de Nederlandse, Belgische, Britse, Ierse en Duitse markt. Interbeton voert wereldwijd gespecialiseerde bouw- en infraprojecten uit. De Groep behaalde in 2007 in de sector Infra een omzet van € 3.927 miljoen en uit voortgezette activiteiten € 3.512 miljoen (2006: € 3.842 miljoen, respectievelijk € 3.346 miljoen). Het resultaat van de sector Infra bedroeg € 125,6 miljoen en uit voortgezette activiteiten € 111,4 miljoen (2006: € 138,4 miljoen, respectievelijk € 119,7 miljoen). De orderportefeuille bedroeg € 5.003 miljoen (2006: € 4.616 miljoen).

In de sector Infra zijn vrijwel over de gehele linie goede resultaten behaald. Het resultaat is desondanks lager dan in 2006, mede door het wegvallen van de winstbijdrage van enkele grote infrastructurele werken in Nederland. De omzet – exclusief Flatiron – is met circa 5 procent gegroeid door toegenomen activiteiten in Ierland, Duitsland en het Verenigd Koninkrijk. Het effect van acquisities op de omzetgroei bedroeg circa 1 procent. De orderportefeuille van de sector is met ruim 8 procent toegenomen, waarvan circa 3,5 procent door de acquisitie van Betonac in België.

De Nederlandse infrabedrijven hebben in 2007 naar behoren gepresteerd. Vooral in de sectoren wegenbouw, energie en telecom zijn goede resultaten behaald. De in de periode 2005-2006 aangenomen grote werken hebben slechts bescheiden bijgedragen aan het resultaat, onder meer door sterk gestegen prijzen van onderaannemers en toeleveranciers. Het volume in de Nederlandse inframarkt blijft op peil. Het prijsniveau voor nieuwe opdrachten in de inframarkt is in het verslagjaar licht verbeterd, maar is nog niet bevredigend. Regelgeving – onder meer ten aanzien van luchtkwaliteit – leidt in toenemende mate tot vertraging of uitstel van infrastructurele projecten.

Nuttall heeft opnieuw een goed jaar achter de rug, ondanks scherpe concurrentie en toenemende complexiteit van contractvormen. De werkmaatschappij is een van de leidende infrabedrijven in het Verenigd Koninkrijk. De orderportefeuille is goed gevuld. Het volume in de Britse inframarkt blijft naar verwachting op een hoog niveau, mede door de goede vooruitzichten voor de wegen- en railbouw en de werkzaamheden voor de Olympische Spelen van 2012.

De Belgische activiteiten hebben een goede bijdrage geleverd aan het resultaat. De omzet is duidelijk toegenomen, deels door de verwerving van Betonac. Omzet en resultaat van deze wegenbouwer zijn met ingang van 1 september 2007 geconsolideerd. De vooruitzichten voor de Belgische inframarkt zijn gematigd positief onder meer door de aanbesteding van meerdere grote infrastructurele werken, waaronder enkele. De Groep staat in België goed gesteld, onder meer door een sterke orderportefeuille.

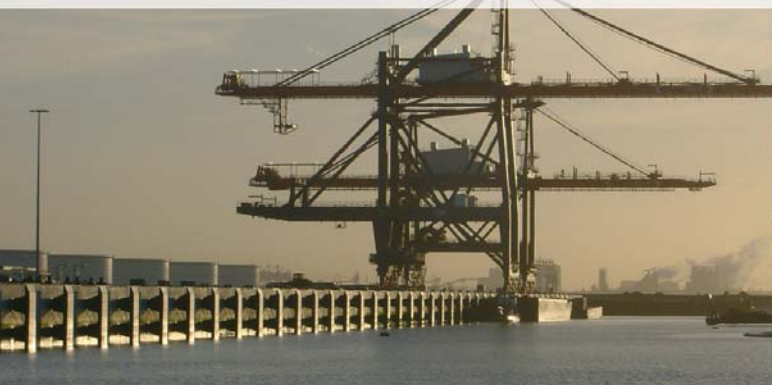
In Ierland heeft Ascon een goede bijdrage geleverd aan het resultaat. Omzet en resultaat zijn verder toegenomen. De vooruitzichten voor de infra- en utiliteitsbouwmarkt blijven gunstig, ondanks de recente economische vertraging. Vooral de vraag van de budgetsector blijft in beide markten naar verwachting groot. De eerder aangekondigde investeringsprogramma's 'Transport 21' en 'National Development Plan 2007-2013' zullen de komende jaren voor een extra impuls zorgen.

Het resultaat van het Duitse Wayss & Freytag Ingenieurbau was overeenkomstig de verwachting licht negatief (€ 3 miljoen verlies). Omzet en orderportefeuille zijn aanzienlijk toegenomen door de verwerving van enkele omvangrijke werken. De vooruitzichten voor de komende jaren zijn overwegend positief, mede door de geplande investeringen in de Duitse infrastructuur en energiesector.

Interbeton – actief in nichemarkten buiten Europa – heeft opnieuw een uitstekend resultaat behaald. De omzet is gestegen door toegenomen activiteiten in onder meer de Golfstaten en Zuid-Afrika. De orderportefeuille is van goede kwaliteit en ligt op een hoog niveau.

In 2007 is de Amerikaanse infrabouwer Flatiron verkocht. Omzet en resultaten zijn tot en met het derde kwartaal 2007 geconsolideerd. De boekwinst op de verkoop bedroeg – na aftrek van kosten en voorzieningen – circa € 72 miljoen. De verkoop van alle Amerikaanse activiteiten past in de strategie van de Groep om de Europese basis te versterken. De vrijgekomen middelen zijn in het verslagjaar onder meer aangewend voor acquisities in Nederland en België.

Kademuur Euromax-terminal, als eerste in Nederland uitgevoerd als diepwand, Maasvlakte.

Aanleg van twee tachtig meter lange zinkerleidingen voor drinkwaterleidingproject, Hoorn

BAM Civiel is gespecialiseerd in het ontwikkelen, ontwerpen, bouwen, beheren en onderhouden van civiele en industriële constructies in Nederland. De onderneming is voor onder meer waterbouwkundige constructies, zoals afgezonden tunnels, ook elders in West-Europa actief.

BAM Civiel telt circa 1.000 medewerkers en is gevestigd in Gouda. Hier houdt ook BAM Civiel Projecten (grote multidisciplinaire projecten) kantoor. Er zijn regionale vestigingen in Amsterdam, Breda, Elsloo en Zuidbroek. Specialistische werken worden uitgevoerd door BAM Grondtechniek, BAM Betontechnieken, BAM Project Support en BAM Civiel Prefab Beton. BAM Civiel werkt voor consultancy- en engineeringdiensten intensief samen met BAM Infraconsult. Hierin zijn per 1 januari 2008 Delta Marine Consultants (DMC) en Multiconsult samengegaan. Beheer en onderhoud zijn binnen de sector Infra gebundeld in BAM Infrabeheer.

BAM Civiel realiseert diverse omvangrijke energieprojecten, zoals de vierde afvalverbrandingslijn bij AZN in Moerdijk, twee convertorstations voor de nieuwe BritNed-hoogspanningsverbinding en de derde verbrandingslijn voor Twence Afvalverwerking in Hengelo.

In Nederland is BAM Civiel marktleider op het gebied van omvangrijke beton- en waterbouwwerken. In combinatie is opdracht verworven voor een betonnen, multifunctioneel hefvaartuig voor offshoreplatforms. Bijzondere projectmomenten werden bereikt bij de Hubertustunnel in Den Haag (voltooiing boorproces) en de rondweg 's-Hertogenbosch (inrijden twee onderdoorgangen in het spoorviaduct over de snelweg A2). Opgeleverd zijn de verdiepte kelders en betonnen ontvangstoppen voor Het Nieuwe Rijksmuseum, de innovatieve Euromax-kademuur, alsmede de verdubbeling van N31/Wâldwei (pps-project; in combinatie).

BAM Civiel is met zusterondernemingen actief in de (ondergrondse) parkeermarkt. Recentelijk zijn opdrachten verworven voor parkeergarages in Nijmegen, Sittard-Geleen, Utrecht, Goes, Nijverdal en Den Haag.

BAM Grondtechniek heeft in het verslagjaar een nieuwe boorkraan in gebruik genomen. Deze veroorzaakt minder geluidsoverlast en is daarom bij uitstek geschikt voor het boren van palen in binnenstedelijk gebied.

BAM Betontechnieken heeft (in combinatie) met een spuitbetonrobot hittewerende bekleding aangebracht in de Hubertustunnel in Den Haag. Deze innovatieve techniek biedt bescherming bij extreme hittebelasting.

BAM Infratechniek is met circa 1.700 medewerkers voornamelijk actief op de Nederlandse markt voor ontwerp, aanleg en onderhoud van kabel- en leidingnetten voor telecommunicatie, data, (afval-)water, elektra, gas en warmte. Ook verkeerssystemen, tunneltechnische installaties en industriële leiding- en opslagsystemen behoren tot de kerncompetenties van de onderneming. Tot de belangrijkste nichemarkten van BAM Infratechniek behoren de specialismen milieutechniek, warmte/koude-opslagsystemen, leidingrenovatietechnieken en digitale registratie.

BAM Infratechniek is georganiseerd rond drie regionale bedrijven (Midden-West, Noordoost en Zuid) en drie landelijk opererende ondernemingen (BAM Leidingen en Industrie, VTN Verkeers- & Besturingstechniek, alsmede Van den Berg Infrastructuur). Vooraanstaande opdrachtgevers zijn onder meer Eneco, Essent, Gasunie, Nuon, Evides, Vitens, KPN, Reggefiber, @Home, Casema, UPC, ProRail en Rijkswaterstaat.

De onderneming heeft de afgelopen jaren een sterke groei doorgemaakt. In toenemende mate verwerft BAM Infratechniek op basis van eigen ontwerpactiviteiten complexe opdrachten, inclusief meerjarig beheer en onderhoud. Onder het beeldmerk BAM Infra realiseert de onderneming met zustermaatschappijen BAM Civiel, BAM Wegen en BAM Rail diverse multidisciplinaire opdrachten, zoals AZN Moerdijk, Sloelijn en meerdere grote wegenbouwprojecten.

BAM Infratechniek heeft in 2007 als vaste partner voor de energie- en waterbedrijven in Nederland vele grote en kleine projecten in uitvoering genomen, vaak als design-and-construct-contract.

BAM Infratechniek neemt in de glasvezelmarkt voor Fiber-to-the-Home en Fiber-to-the-Business een vooraanstaande positie in. Gedurende het verslagjaar werd de marktpositie versterkt door nieuwe opdrachten in onder meer Amersfoort, Amsterdam, Breda, Helmond en Valkenswaard.

BAM Infratechniek beschikt over een uitgebreid netwerk van (neven)vestigingen in Nederland om lokale en landelijk opererende opdrachtgevers optimaal te bedienen. Betrouwbaarheid, engineeringcapaciteit, kennis van beheer en onderhoud, eigen storingsdiensten en een omvangrijke uitvoeringsorganisatie vormen de succesfactoren.

Uitbreiding remise (met Ascon) voor Red Line van Luas-lightrailsysteem in Dublin.

Grond- en wegenwerk in en bij Hubertustunnel, Den Haag.

BAM Rail biedt als allround spoorbouwbedrijf een compleet dienstenpakket, van engineering tot volledige bouw en onderhoud van railverbindingen. ProRail is als beheerder van het Nederlandse spoorwegennet de belangrijkste opdrachtgever. BAM Rail voert deze activiteiten ook uit bij tram- en metrolijnen in de Randstad en bij spoor- en kraanbanen voor de industrie. Voor functieherstel en onderhoud beschikt BAM Rail over een servicedienst, die opdrachtgevers dag en nacht bijstaat. BAM Rail heeft ongeveer 1.000 medewerkers in dienst. Het hoofdkantoor staat in Breda met vestigingen in Dordrecht (Materieelbedrijf), Eindhoven en Rotterdam. Vanuit Breda worden alle nieuwbouw- en vernieuwingsprojecten uitgevoerd. Kleinschalige vernieuwing, onderhoud en functieherstel vinden plaats vanuit Eindhoven en Rotterdam.

BAM Rail is betrokken bij uitbreiding en vernieuwing van de landelijke en lokale railinfrastructuur, zoals nieuwbouw van tramlijn 19 in Den Haag, tramlijn 5 in Amsterdam, aanleg van het derde perron op het NS-station Breda, de ombouw van RandstadRail, spoorverdubbelingen en aanpassingen van baanvakken, verbetering van de veiligheid van overwegen of verbetering en aanpassing van treinbeveiligings- en treinbesturingssystemen.

Voor 2008 zijn diverse uitdagende projecten verworven, zoals nieuwbouw van de Sloelijn, ombouw van het emplacement Maastricht en een vierjarige opdracht voor groot-schalige spoorvernieuwing in Zuid-Nederland. Zowel op het gebied van 'heavy rail' als op het gebied van stedelijk vervoer, worden met diverse (buitenlandse) zusterondernemingen mogelijkheden gecreëerd voor de uitvoering van railactiviteiten binnen en buiten Nederland. Zo is in Ierland een uitbreiding van de tramremise voor de LUAS-lijn gerealiseerd en is in België een uitbreiding van de sporen in de Antwerpse haven uitgevoerd.

Veiligheid staat hoog in het vaandel van BAM Rail. De bevordering van de veiligheid van railwerkers is een extra stimulans tot innovatie. Zo heeft BAM Rail een eigen mobiele werkplaats ontwikkeld voor kleine onderhoudswerken, waardoor spoorwerkers veiliger en comfortabeler aan de slag kunnen. Daarnaast heeft BAM Rail de beschikking over een voertuig met videoschouw voor inspecties en is een tweede voertuig in bestelling. Met deze videoschouw-trein ondervindt het treinverkeer niet alleen aanzienlijk minder hinder van het schouwen van het spoor maar hebben de inspecteurs een grotere persoonlijke veiligheid.

De kernactiviteiten van **BAM Wegen** zijn ontwerp en aanleg van verhardingen, grond-, riool- en milieuwerkzaamheden en geluidsreductie. BAM Wegen telt ongeveer 1.700 medewerkers, die in Nederland jaarlijks circa 2.500 projecten realiseren. De werkmaatschappij telt zeven regiokantoren en acht gespecialiseerde dochterondernemingen die onder meer actief zijn op het terrein van geluidsschermen, milieutechnieken, groenvoorzieningen, sportvelden, machinaal straten en geleiderail.

BAM Wegen heeft diverse omvangrijke wegvernieuwingprojecten in uitvoering. Met zusterondernemingen is de drukbereden snelweg A9 in Noord-Holland voorzien van een nieuwe deklaag, verlichting en geleiderail. Dit zogenoemde Kosmos-project werd voor Rijkswaterstaat uitgevoerd onder een innovatieve contractvorm ('systeemgerichte contractbeheersing').

Met BAM Civiel en BAM Infratechniek is opdracht verworven voor de verbreding van de A2 tussen Zaltbommel en de brug over de Maas. Het ontwerp wordt verzorgd door BAM Infraconsult. Naast de verhardingen vernieuwt BAM Wegen tevens een aantal verzorgingsplaatsen aan weerszijden van de snelweg en plaatst diverse transparante of 'groene' geluidsschermen.

In Nieuwveen (gemeente Nieuwkoop) is BAM Wegen gestart met de aanleg van een 27-holes golfbaan. In Hendrik-Ido-Ambacht heeft BAM Wegen de grootste milieustraat van Nederland gerealiseerd. Dankzij een nieuw logistiek concept behoren wachtrijen tot het verleden. In Den Haag heeft dochteronderneming HABO GWW de herinrichting van het Buitenhof verzorgd.

BAM Wegen heeft in het hoofdkantoor in Utrecht een centraal laboratorium ingericht, dat ten dienste staat van de afdeling Technologie & Ontwikkeling, het kenniscentrum van BAM Wegen. Innovatieve producten en technieken zijn toegepast bij een groot aantal werken, zoals voor de inzending van BAM Wegen voor de prijsvraag Schoner, Stillen en Homogener, een initiatief van Rijkswaterstaat. Tevens heeft BAM Wegen een scherm ontwikkeld, dat de luchtkwaliteit verbetert door de in het scherm aanwezige beplanting. Deze beplanting vangt fijnstof, uitlaatgassen, stikstof- en koolstofverbindingen deels op.

Het nieuwe betonnen platform van luchthaven Brussel-Zuid werd in december in gebruik genomen.

BAM Infraconsult is het advies- en ingenieursbureau voor de sector Infra van Koninklijke BAM Groep. De dienstverlening is primair gericht op ondersteuning van BAM Civiel, BAM Infratechniek, BAM Rail en BAM Wegen, maar BAM Infraconsult is tevens werkzaam voor zusterondernemingen in andere sectoren en voor externe opdrachtgevers. Tot het uitgebreide dienstenpakket van BAM Infraconsult behoren management consultancy, advisering, ontwerp en engineering, inspecteren en adviseren voor beheer en onderhoud, managen van vergunningen, project-, contract- exploitatie- en risicomanagement en RAMS-analyses.

De onderneming bestrijkt de gehele procesketen, van plan-, ontwerp- en calculatiefase tot uitvoeringsfase en natraject van het bouwproces. BAM Infraconsult telt 170 medewerkers en heeft vestigingen in Gouda (hoofdkantoor), Apeldoorn, Culemborg, Den Haag, Dongen en Singapore.

Voor de omvangrijke design-and-construct-contracten, zoals de verbreding A4 Burgerveen-Leiden, aanleg spoortraject Hanzelijn Nieuweland, verbreding A73, spoorkruising A2 Den Bosch en A2 Zaltbommel-Maas, heeft BAM Infraconsult het ontwerp onder systems engineering en het risico- en vergunningsmanagement verzorgd. Ook biedt BAM Infraconsult ondersteuning bij het maken van aanbiedingen, zoals voor het complexe stads- en infrastructuurproject A2 Maastricht.

Op waterbouwkundig terrein was BAM Infraconsult onder meer betrokken bij de toepassing van het innovatieve golfbrekerelement Xbloc in Caladh Mor (Ierland) en Port of Poti (Georgië) en bij het ontwerp van de kademuur voor de havenuitbreiding van Sohar (Oman).

Betonac gevestigd te Sint-Truiden, België, is gespecialiseerd in de aanleg van wegen in beton en asfalt, alsook in de bouw van infrastructurele voorzieningen, zoals bruggen, tunnels, viaducten, waterbouwkundige werken, grondwerken, rioolwaterzuiveringsstations en geluidsschermen. De onderneming is opgericht in 1910 en telt ongeveer 350 medewerkers. Betonac beschikt over een recentelijk volledig vernieuwd laboratorium voor de beproeving van beton- en asfalmengsels, alsook over een eigen ontwerp-bureau voor onder meer stabiliteitsonderzoeken.

Betonac is betrokken geweest bij de aanleg van vrijwel alle autosnelwegen in België. Het in beton uitvoeren van (snel)wegen is een van de specialisaties van de onderneming. Op dit terrein geldt Betonac als marktleider. De werkmatschappij beschikt over drie mobiele betoncentrales. Betonac realiseert tevens betonnen platformen van vliegvelden. In het verslagjaar was de onderneming onder meer actief op vliegveld Charles de Gaulle bij Parijs en luchthaven Bierset bij Luik. In Gosselies – ook wel vliegveld Brussel-Zuid genoemd – zijn in combinatie met Galère de verhardingen aangebracht. In totaal betrof het meer dan 250.000 m² betonnen platform.

Voor de uitvoering van wegenwerken in asfaltbeton is in 2007 een nieuwe, ultramoderne asfaltcentrale in gebruik genomen, gevestigd in Wanze (nabij Luik), waar alle mengsels, inclusief hergebruikt asfalt, kunnen worden geproduceerd.

Nast wegenbouw brengt Betonac ook diverse andere civiele werken tot stand, variërend van waterzuiveringsstations tot tunnels, bruggen en sluizen. In uitvoering zijn diverse werken in het kader van het GEN-project (Gewestelijk Express Net) in de regio Brussel voor de Belgische spoorwegbeheerder Infrabel of voor Tuc Rail.

Betonac beschikt over een modern materieelpark. De slipformpavers en asfaltsets beschikken over satellietnavigatie en zogenoemde 'total stations' voor de maatvoering. De machines worden gevoed met driedimensionale ontwerpgegevens, waardoor uiterst efficiënt kan worden gewerkt en afwijkingen in laagdiktes worden uitgesloten. Bovendien kan Betonac zo opdrachtgevers zeer nauwkeurige rapportages overleggen, die het boren van kernen overbodig maakt. Deze moderne technieken zijn onder meer toegepast bij de reconstructie van de snelwegen in de Ardennen. Betonac heeft hier in de afgelopen twee jaar ongeveer 400.000 m² doorlopend gewapend rijwegbeton geplaatst.

1,2 km lang spoorwegviaduct Snepkaai te Gent voor verdubbeling spoorlijn Gent-Brugge.

Galère en Bateau realiseren gezamenlijk de afvalwaterzuiveringsinstallatie in Louvain-la-Neuve.

De nieuwe organisatie van **CEI-De Meyer** is in 2007 – het eerste volledige jaar na het samengaan – succesvol gebleken bij de verwerving van diverse omvangrijke infrastructurele projecten. Tevens is de positie van de onderneming in de sectoren utiliteitsbouw en industriebouw verder versterkt.

CEI-De Meyer kent twee afdelingen: Infra (operend vanuit het kantoor te Eke, nabij Gent) en Gebouwen (met kantoren te Brussel en Gent). CEI-De Meyer telt circa 600 medewerkers.

De afdeling Infra heeft in 2007 diverse omvangrijke projecten opgeleverd, waaronder de bouw van het metrostation Vandenheuvel te Anderlecht, de spoorverbindingsocht te Leuven en diverse waterbouwkundige werken voor het Leie-tracé te Kortrijk.

Tot de werken in uitvoering van CEI-De Meyer behoren de vernieuwing van perrons, sporen en tunnels van het station van Brugge, de derde fase van de renovatie van de Snepkaai te Gent en de constructie van een nieuwe brug over het Albertkanaal te Vroenhoven. Tevens is CEI-De Meyer in combinatie met onder meer zusteronderneming Wayss & Freytag Ingenieurbau gestart met de uitvoering van het Diabolo-project. Dit werk omvat de uitbreiding van het spoorwegstation van Brussels Airport te Zaventem en het boren van twee tunnelbuizen onder de luchthaven (elk met een lengte van 1.080 meter).

In de industriële sector zijn projecten voltooid voor onder meer BASF te Antwerpen en ArcelorMittal te Gent. In uitvoering zijn projecten bij BP te Geel en de elektriciteitscentrale te Gent.

Tot de projecten in uitvoering van de afdeling Gebouwen behoorde in 2007 de bouw van een rust- en verzorgingstehuis in Zwijndrecht, schoolgebouwen in Laken en Brussel, renovatie- en nieuwbouwwerkzaamheden voor de museumsite te Leuven, Koninklijke Militaire School te Brussel en cultuurcentrum De Singel in Antwerpen. CEI-De Meyer realiseert voor diverse projectontwikkelaars appartementen- en winkelcomplexen in onder meer Aalst, Brugge, Ninove en Brussel.

Galère is vooral actief in de Waalse regio. De onderneming opereert vanuit Luik en heeft tevens een vestiging in Charleroi. De werkmaatschappij heeft in de afgelopen vijftien jaar een zeer sterke groei doorgemaakt en geldt als marktleider in de Franstalige regio van België. Galère vormt met Balteau en FFK BAM Wallonie. Gezamenlijk hebben zij meer dan 1.000 medewerkers in dienst.

De afdeling Infra van Galère heeft in 2007 diverse projecten gerealiseerd, zoals BioWanze, een bio-ethanolfabriek van 300.000 m³ in Wanze, aan de oevers van de Maas, alsook de belangrijke afvalwaterzuiveringsinstallatie in Oupeye (Luik), de aanleg van de Grouftunnel in Luxemburg (samen met Wayss & Freytag Ingenieurbau) en de voltooiing van diverse baanvakken voor de hogesnelheidslijn in Wallonië.

Galère beschikt al vanaf circa 1990 over een afdeling Gebouwen voor de uitvoering van utiliteitsbouwwerken. Tot de omvangrijke contracten in deze sector behoren diverse industriële projecten, zoals in Rixensart de bouw van laboratoria en kantoren voor GlaxoSmithKline Biologicals en een nieuw omvangrijk datacenter in opdracht van Crystal Computing (Google) in Baudour bij Bergen.

Sinds enkele jaren kent Galère een eigen restauratieafdeling, die eind 2007 is gestart met de restauratie van vier monumentale gevels van panden op de Grote Markt in Brussel.

Balteau is gespecialiseerd in het ontwerpen en aanleggen van elektromechanische installaties voor het zuiveren, behandelen en pompen van water. Galère en Balteau werken al sinds 2000 samen bij projecten voor afvalwaterzuiveringsinstallaties.

FFK, gespecialiseerd in geboorde leidingen, is in het verslagjaar volledig geïntegreerd en voert samen met de afdeling Infra diverse projecten uit.

26 kilometer lange geleide-busbaan,
Cambridge.

Bezoekerscentrum bij Cliffs of Moher aan Ierse westkust.

Edmund Nuttall is een van de leidende bedrijven in het Verenigd Koninkrijk voor beton-, weg- en waterbouw, alsmede spoorbouw. De activiteiten van de werkmaatschappij bestrijken alle deelsegmenten van de inframarkt. De onderneming verleent diensten door het gehele land door middel van een wijdvertakt netwerk van regionale kantoren. De organisatie omvat tevens dochteronderneming Ritchies, gespecialiseerd in geotechniek, inclusief springwerkzaamheden in steengroeven. In totaal telt Nuttall ruim 3.000 medewerkers.

Hoewel Nuttall het grootste deel van de omzet behaalt met wegen-, spoor- en waterbouwkundige werken, is de onderneming succesvol bij het betreden van nieuwe groeimarkten, zoals duurzame energie, nucleaire saneringsprojecten, energiewinning uit afval en omvangrijke infrastructurele projecten.

Nuttall heeft een aantal zeer prestigieuze contracten in uitvoering, zoals de grondsanering van het Olympisch Park in Stratford (Oost-Londen), een omvangrijke verbetering van een metroremise voor London Underground, de heropening van de spoorlijn tussen Aidrie en Bathgat in Schotland, het Britned gaspijpleidingproject (waarbij ook zusteronderneming BAM Civiel is betrokken), een verdere uitbreiding van de Humber Sea Terminal (aan de Engelse oostkust) en diverse raamwerkcontracten met Network Rail, Southwest Water en Cheshire County Council.

Gedurende het verslagjaar is een aantal projecten voltooid, waaronder de vervanging van de Surtees Bridge in de snelweg A66 bij Stockton-on-Tees (Noordoost-Engeland) en de bodemsanering van de ontwikkelingslocatie Rochester Riverside langs de Medway-rivier.

Het commitment ten aanzien van de ontwikkeling van medewerkers op elk niveau in de organisatie, blijkt onder meer uit deelname aan National Vocational Qualifications (beroepscertificering) voor bouwplaatsmedewerkers en aan een opleidingsprogramma voor studenten, alsook uit het intensieve management-developmentprogramma. De certificering voor het programma Investors in People is vernieuwd. Ook gaat veel aandacht uit naar het op verantwoorde wijze zakendoen. Dit krijgt vorm door het aangaan van meerjarige partnerships binnen de procesketen, het terugdringen van ongelukken ('Beyond Zero'), milieubeschermingsmaatregelen en betrokkenheid met de gemeenschap.

Ascon Contractors is een van de grootste en meest succesvolle bouwondernemingen van Ierland. De werkmaatschappij opereert onder de naam Ascon in de inframarkt en is daarin marktleider. Onder de naam Rohcon worden utiliteitsbouwprojecten tot stand gebracht. Sinds 2004 is Ascon met dochteronderneming Ascon Property Developments Ltd actief op het gebied van projectontwikkeling.

Ascon heeft diverse omvangrijke wegenbouwprojecten in uitvoering, waaronder (in combinatie) de aanleg van het pps-project N25 Waterford Bypass, de aanleg van de N6/fase 2 tussen Athlone en Kinnegad en de rondweg om Carlow. Opgeleverd zijn de eerste fase van het wegenproject N6 (dit wegvak tussen Kilbeggan en Kinnegad is in mei 2007 voor het verkeer geopend), de afvalwaterzuiveringsinstallatie in Donegal Bay, de verlenging van de kademuur van de Belview containerterminal in de haven van Waterford en het wegenproject Adamstown aan de rand van Dublin. Nieuwe projecten van Ascon omvatten de Mulroy Bay Bridge in County Donegal, het pps-project Portlaoise Bypass (in combinatie), de Ballymore Eastace waterbehandelingsinstallatie in County Kildare en de aanleg van de weg N9 tussen Waterford en Knocktopher, in het zuidwesten van Ierland.

Rohcon voltooide gedurende het verslagjaar de bouw van het hoofdkantoor voor de Ierse paardensportbond (Horse Racing Ireland) in Curragh, County Kildare, het winkelcentrum Gorey in Wexford en het cultureel centrum Clasac in Dublin. In uitvoering is het faculteitsgebouw Informatietechnologie voor de universiteit van Cork en het cultureel centrum in Carlow. Rohcon is van start gegaan met de bouw van twee gemeentelijke verzorgingshuizen in Dublin (in opdracht van Health Services Executive), het nieuwe orthopedisch ziekenhuis in Noord-Dublin en uitbreiding van de farmaceutische fabriek van Lily in Kinsale, County Cork.

Tot de vastgoedprojecten in uitvoering behoort Linn Dubh Development in Cork. Zodra de woningmarkt zich herstelt, kan de bouw van woningen hier worden voortgezet.

Noord-Zuidlijn metro Keulen: ruim drie kilometer tunnel met een bovengrondse en zes ondergrondse haltes.

Twee kilometer lange kademuur in de Omaanse havenstad Sohar met servicekade en overslagplatform.

Met **Wayss & Freytag Ingenieurbau** neemt de Groep een vooraanstaande positie in op de Duitse inframarkt. De werkmaatschappij is gevestigd in Frankfurt am Main en telt circa 700 medewerkers. Wayss & Freytag Ingenieurbau beschikt over een sterke reputatie op het gebied van geboorde tunnels en complexe civieltechnische projecten. Dit maakt de onderneming een veelgevraagde joint-venture-partner, zowel binnen als buiten Duitsland, waarbij veelvuldig wordt samengewerkt met lokale zusterbedrijven.

In 2007 heeft Wayss & Freytag Ingenieurbau enkele omvangrijke contracten verworven. Zo is de onderneming betrokken bij de aanleg van de Finnetunnel, 25 kilometer ten noorden van Weimar. Deze spoortunnel bestaat uit twee tunnelbuizen van 6,8 kilometer lengte en maakt deel uit van de nieuwe spoorverbinding tussen Erfurt en Leipzig. In Zürich maakt Wayss & Freytag deel uit van het consortium dat een 4,8 kilometer lange spoortunnel bouwt tussen het centraal station en de stations Altstetten en Oerlikon. In Oostenrijk is begonnen met de aanleg van de 1,1 kilometer lange Lilienbergtunnel voor autoverkeer bij Völkermarkt. Tevens is de bouw van de 7,7 kilometer lange Hengsbergtunnel gestart, die deel uitmaakt van het baanvak Koralm voor de hogesnelheidslijn. De twee tunnelboormachines die zijn ingezet voor de aanleg van de 9,3 kilometer lange Katzenbergtunnel (in het uiterste zuiden van Duitsland) zijn succesvol doorgebroken.

De onderneming heeft begin 2008 in Hamburg een contract verworven voor de civiele werkzaamheden voor een energiecentrale van 1.640 MW. Wayss & Freytag Ingenieurbau is tevens verantwoordelijk voor de bouw van de energieopwekkingsinstallatie Bernburg, waarmee jaarlijks 550.000 ton restafval wordt verwerkt.

Wayss & Freytag Ingenieurbau maakt deel uit van het internationale consortium dat het eerste Duitse, infrastructuurle pps-project heeft verworven. Het betreft de verbreding van snelweg A8 nabij München over een lengte van 37 kilometer.

De werkzaamheden voor de nieuwe cruise- en ferryterminal in Kiel zijn voltooid. In dezelfde stad vordert de renovatie van de Gablenzbrug, die de belangrijkste verkeersschakel vormt tussen het stadscentrum en de oostelijke voorsteden, gestaag. In Stuttgart is Wayss & Freytag betrokken bij de ruwbouw van een omvangrijk nieuw hospitaalcomplex.

Koninklijke BAM Groep realiseert onder de vlag van werkmaatschappij **Interbeton** projecten buiten Europa. Interbeton heeft wereldwijd ruim twintig projecten in uitvoering. Het betreft zowel bouwkundige als civiele werken. Interbeton beschikt over vier dochterondernemingen, die actief zijn in de landen waar de werkmaatschappij op continue basis projecten verwerft: Higgs & Hill Dubai, PT Decorient Indonesia, Interbeton bv Libya branch en Interbeton bv Ghana Accra office. De onderneming richt zich met een selectief aannemingsbeleid op specialistische nichemarkten.

Begin 2007 verwierf Interbeton in combinatie met Grinaker-LTA opdracht voor twee voetbalstadions in Zuid-Afrika: Soccer City in Johannesburg (94.700 zitplaatsen) en het stadion in Port Elizabeth (45.000 zitplaatsen). Interbeton is eveneens elders op het Afrikaanse continent actief. De onderneming heeft in Limbe, Kameroen, een 700 meter lange golfbreker opgeleverd. In Libië heeft Interbeton, naast contracten voor mechanische en elektrische installatiewerkzaamheden voor de olie- en gassector, opdracht verworven voor de herstelwerkzaamheden van een steiger en golfbreker van Zueitina Harbour. In Ghana is Interbeton verantwoordelijk voor onder meer de aanleg van een 45 kilometer lange weg tussen Sefwi Wiawso en Benkyema en voor de bouw van een cacaooverwerkingsfabriek in Tema.

In Indonesië, waar dochteronderneming Decorient voornamelijk actief is in de sectoren utiliteits- en industriebouw, zijn diverse projecten opgeleverd en recentelijk nieuwe projecten verworven.

De markt in het Midden-Oosten blijft bloeien. Dochteronderneming Higgs & Hill Dubai realiseert onder meer het kantoor- en hotelcomplex Ibn Battuta Gate. Voor de havenuitbreiding van Sohar, Oman, zijn sinds de start van de werkzaamheden in 2006 al meer dan 10.000 blokken geproduceerd en geplaatst voor de verlenging van de kademuur. Medio 2007 verwierf Interbeton in Sur, eveneens in Oman, opdracht voor de in- en uitlaatleidingen voor een waterzuiveringsinstallatie. In Qatar realiseert Interbeton drie – in architectonisch opzicht zeer bijzondere – gebouwen.

De tweede LNG-steiger, die met behulp van hefeiland IB909 werd gebouwd nabij Karratha aan de Australische westkust, is in april 2007 overgedragen aan opdrachtgever Woodside.

Verbreiding over dertien kilometer van N31 Wäldwei en
aanleg diverse kunstwerken (met derden).

74
2007

1. North Bromsgrove High School (circa 1.100 leerlingen), een van vijf nieuwe scholen
in Bromsgrove, Verenigd Koninkrijk. 2. Waterford Bypass, Ierland.

Publiekprivate samenwerking

BAM PPP vertegenwoordigt Koninklijke BAM Groep in de sector Publiekprivate samenwerking. In deze sector worden de opbrengsten en resultaten van de operationele pps-activiteiten verantwoord. Door een aanzienlijk hoger operationeel resultaat, de opbrengsten van een desinvestering van een deel van de portfolio aan een joint venture, alsmede de vroegtijdige beëindiging door de opdrachtgever van een concessie in het Verenigd Koninkrijk is de winst van BAM PPP in 2007 toegenomen tot € 29,2 miljoen (2006: € 2,2 miljoen). Ultimo 2007 bedroeg de orderportefeuille € 513 miljoen (2006: € 388 miljoen). Aan pps-projecten gerelateerde bouw- en onderhoudsactiviteiten worden in de betreffende sector verantwoord. De resultaten van deze activiteiten waren in 2007 ook positief.

BAM PPP telt 75 medewerkers en heeft kantoren in Bunnik, Glasgow, Birmingham, Dublin en Frankfurt am Main. De Groep richt zich op pps-projecten in alle Europese thuismarkten. In 2007 zijn aanbiedingen gedaan in Nederland, België, Duitsland, het Verenigd Koninkrijk en Ierland. BAM PPP is partner in diverse consortia, die aanbiedingen hebben uitstaan voor projecten met een bouwwaarde van meer dan € 2,5 miljard. Bij toekenning van deze projecten zal hiermee voor de Groep een vermogensbelang zijn gemoeid van circa € 125 miljoen.

In Nederland heeft BAM PPP – als partner in een consortium – een aanbidding uitgebracht voor de Kromhoutkazerne bij Utrecht. BAM heeft een meerderheidsbelang in het consortium Poort van Den Bosch, de concessiehouder voor de A59 in de provincie Noord-Brabant. 2007 was het eerste volledige operationele jaar voor deze snelweg. De Groep maakt deel uit van het consortium Infrasppeed, dat voorbereidingen treft voor ingebruikstelling van de HSL-Zuid, de hogesnelheidslijn tussen Amsterdam en de Nederlands- Belgische grens. De verbreding van verkeersweg N31 door het consortium Wäldwei.com is in december 2007 voltooid.

BAM PPP doet in een consortium een aanbidding voor de nieuwe Liefkenshoek-spoortunnel bij Antwerpen. In de komende maanden wordt naar verwachting bekend gemaakt welke aanbieder preferred bidder is.

BAM PPP heeft tien volledig operationele accommodatieprojecten in het Verenigd Koninkrijk. In 2007 heeft BAM PPP het West Dunbartonshire scholenproject verworven, tot op heden het meest omvangrijke scholenproject in het Verenigd Koninkrijk van de Groep. Dit contract voor vier scholen zal naar verwachting een bouwomzet van circa € 150 miljoen genereren. BAM PPP is momenteel in de laatste biedingsronde voor het Barnsley BsF (Building

Schools for the Future)-project. De selectie van de preferred bidder voor dit project wordt later dit jaar verwacht.

In Ierland geldt de Celtic Roads Group (met BAM PPP als een van de deelnemers) na de verwerving van het snelwegproject M7/M8 bij Portlaoise als het meest succesvolle consortium in het tolwegenprogramma van de National Roads Authority. Celtic Roads Group beschikt nu over drie snelwegconcessies, waaronder de volledig operationele M1-randweg om Dundalk en de N25-randweg om Waterford, die in uitvoering is. BAM PPP maakt deel uit van het consortium dat zich heeft geprekwalificeerd om aan te bieden voor het Dublin Metro North-project, een omvangrijk en complex project dat de betrokkenheid vereist van diverse BAM-ondernemingen.

In Duitsland behoort BAM PPP tot het a+ consortium, dat in 2007 het eerste project in het kader van het A-Modelprogramma heeft verworven. Het betreft de verbreding van snelweg A8 nabij München over een lengte van 37 kilometer. BAM PPP is ook betrokken bij de groeiende accommodatiesector. In hechte samenwerking met zusteronderneming BAM Deutschland worden diverse mogelijkheden bestudeerd.

In de meeste utiliteitsbouwprojecten van de Groep streeft BAM PPP naar een meerderheidsbelang in het vermogen. Daarentegen worden de meer complexe infrastructurele werken door BAM uitgevoerd in consortia. BAM PPP zal dit beleid voortzetten en de portfolio van pps-investeringen van de Groep in 2008 verder versterken.

Gedurende 2007 hebben BAM PPP en DIF (Dutch Infrastructure Fund) een joint venture opgericht, waarin vervolgens vier Britse operationele projecten van BAM PPP zijn ondergebracht. In aanvang heeft DIF een 25 procentbelang in de joint venture, waarbij beide partijen zijn overeengekomen dat dit belang eind 2009 is uitgebreid tot 50 procent. Deze desinvestering markeert de start van een actief portfolio-managementprogramma, dat erop is gericht om, na enkele jaren van exploitatie, de gecreëerde waarde van de investeringen van BAM PPP te gelde te maken. Uit de daarmee vrijkomende middelen wordt het actieve beleid en toenemend aantal biedingen ondersteund.

Installatietechniek

BAM Techniek heeft in 2007 een goed resultaat behaald van € 11,6 miljoen (2006: € 8,0 miljoen). De omzet bedroeg € 206 miljoen (2006: € 191 miljoen). De marge was 5,6 procent (2006: 4,2 procent). Ultimo 2007 bedroeg de orderportefeuille € 275 miljoen (ultimo 2006: € 213 miljoen).

Op het gebied van technische installaties, technisch beheer, energiesystemen en cleanroom-technologie behoort BAM Techniek tot de leidende ondernemingen in Nederland. BAM Techniek

verzorgt zowel per discipline als multidisciplinair het ontwerp, levering, installatie, inbedrijfstelling, service en onderhoud van technisch hoogwaardige installaties. De onderneming telt circa 1.300 medewerkers en kent een decentrale organisatiestructuur met een wijdvertakt netwerk van regiolocaties. Naast een centrale organisatie in Bunnik beschikt BAM Techniek over twaalf locaties, verspreid over acht regio's in Nederland.

BAM Techniek realiseert nieuwbouw- en renovatieprojecten in de marktsectoren utiliteitsbouw, industrie, infra en woningbouw. Opdrachtgevers worden tevens ondersteund met de kenniscentra Maintenance, Energy Systems, Security, Brandblussystemen, ICT, High Purity Systemen, Technische Automatisering, Cleanrooms en Operatiekamers.

BAM Techniek richt zich vooral op dienstverlening in het marktsegment technische installaties. De regiolocaties zijn gespecialiseerd in aanleg en onderhoud van alle gebouwgebonden installaties in de disciplines elektrotechniek, tele- en data-installaties, werktuigbouwkunde, beveiliging, industriële en technische automatisering, informatie- en communicatietechnologie. In 2007 heeft BAM Techniek onder meer de elektrotechnische en werktuigbouwkundige installaties gerealiseerd bij de renovatie van het onderwijsgebouw Vrijhof voor Universiteit Twente te Enschede. In Den Haag verzorgde BAM Techniek de elektrotechnische en werktuigbouwkundige installaties, alsmede de sprinklerinstallaties voor het multifunctionele Spuimarkt-complex. In Groningen realiseerde BAM Techniek de werktuigbouwkundige installaties voor het instituut Sportwetenschappen van de Hanze Hogeschool Groningen, in Lelystad de werktuigbouwkundige installaties voor de nieuwbouw van het Openbaar Ministerie en in Apeldoorn elektrotechnische en werktuigbouwkundige werken bij de renovatie van het monumentale zorg- en opvangcentrum Caesarea.

Op industrieel gebied heeft BAM Techniek op basis van design-and-construct de gebouwgebonden installaties verzorgd voor Biovalue, Nederlands eerste grote fabriek van biodiesel aan de Eemshaven.

De activiteit Technisch beheer omvat diensten op het gebied van multidisciplinair beheer van installaties. Deze werkzaamheden worden meestal uitgevoerd op contractbasis. BAM Techniek draagt voor opdrachtgevers (variërend van woningbouwcoöperaties tot beleggers en van kantoren tot zorginstellingen en bedrijfscomplexen) de zorg en verantwoordelijkheid voor het optimaal functioneren van hun technische installaties, 24 uur per dag.

BAM Techniek heeft de kennis en ervaring met betrekking tot energiesystemen samengebracht in het kenniscentrum Energy Systems, gespecialiseerd in ontwerp en ontwikkeling van duurzame energieconcepten en energimanagement. In 2007 is het werkveld verbreed en worden projectontwikkelaars al in de beginfase van projecten geadviseerd over de mogelijkheden voor duurzame energievoorzieningen.

BAM Techniek opereert onder de naam Interflow in de markt voor cleanrooms, operatiekamers en laboratoriuminrichtingen. Daarnaast fabriceert Interflow in de eigen productiefaciliteit zogenoemde laminar airflow units. In 2007 leverde Interflow de nieuwe cleanroom voor Nanotechnologie bij het Zernike Institute for Advanced Materials van de Rijksuniversiteit Groningen.

BAM Techniek heeft in 2007 BAM Duurzaam opgericht. Het werkteerrein omvat investeren, exploiteren, ontwerpen, realiseren en langjarig in stand houden van installaties voor toepassing van duurzame energie in woningen, kantoren en overige bedrijfsgebouwen. BAM Techniek beantwoordt hiermee aan de groeiende vraag naar energieconcepten op basis van energieopslag in de bodem. Voor Ontwikkelingsmaatschappij G4 (waarin BAM Vastgoed deelneemt) werkt BAM Duurzaam aan een centraal systeem voor warmte- en koudeopslag in de twee woontorens in Euroborg te Groningen.

In 2007 heeft BAM Techniek met BAM Utiliteitsbouw de business unit BAM Gebouwbeheer opgericht, dat voor landelijk opererende klanten het volledige technisch beheer en onderhoud kan verzorgen.

Consultancy en engineering

Tebodin Consultants & Engineers is een onafhankelijk, multidisciplinair advies- en ingenieurbureau dat wereldwijd actief is. De omzet van Tebodin is in 2007 met 7 procent toegenomen tot € 219 miljoen (2006: € 204 miljoen). Het resultaat vóór belasting is met ruim 17 procent toegenomen tot € 28,4 miljoen (2006: € 24,2 miljoen). Het aantal medewerkers is toegenomen tot circa 3.000.

Tebodin beschikt over circa vijftig kantoren verspreid over West-, Centraal- en Oost-Europa, het Midden-Oosten en Azië. De onderneming heeft de internationale expansie voortgezet. Het jaar 2007 is het eerste waarin Tebodin meer dan de helft van de winst buiten Nederland heeft behaald. Het wereldwijde kantorennetwerk van Tebodin is van belang om, naast landgebonden opdrachtgevers, ook internationaal opererende opdrachtgevers – zogenoemde global clients – in meerdere landen optimaal van dienst te kunnen zijn.

Tebodin realiseert circa 30 procent van de omzet voor opdrachtgevers in de industriële sector, 10 procent in vastgoed en 25 procent in de sector olie en gas. De farmaceutische en voedingsindustrie vertegenwoordigt ongeveer 10 procent van de omzetportefeuille, evenals nutsvoorzieningen en milieu. Projecten in de infrastructuure sector zijn goed voor 5 procent van de omzet. De resterende 10 procent omvat diverse projecten in overige marktgebieden.

Tebodin heeft zich in 2007 opnieuw goed ontwikkeld. De sterke groei van de markten was gunstig voor de onderneming. Het kantorennetwerk is uitgebreid. Het eerste kantoor in India is geopend in Chennai. De vestiging heeft de eerste projecten verworven. Met de opening van een nieuwe vestiging in Krakow bestaat het Poolse netwerk uit zeven kantoren. In vrijwel alle landen waarin Tebodin aanwezig is, is een uitstekende marktpositie opgebouwd.

In Nederland heeft Tebodin zijn sterke positie gehandhaafd met veel projecten voor vaste opdrachtgevers. Het contract van LOP VOF (een joint venture van Tebodin, HAK en GTI) betreffende alle gaswinningsprojecten op land, is met nog eens 2,5 jaar verlengd. In de zuidelijke regio is het contract met DSM eveneens verlengd. Andere langjarige relaties zijn voortgezet met opdrachten voor Sabic, EdeA, Gasunie, Corus en MSD. Ook zijn projecten uitgevoerd voor Nuon, Vopak en Sabic Innovative Plastics. Tot de nieuwe opdrachtgevers behoren Abener en Sensus.

De Duitse activiteiten toonden in 2007 een sterk herstel. De verbeteringsmaatregelen die in 2006 zijn getroffen, blijken effectief. Met meer dan 25 nieuwe opdrachtgevers (waar-

onder Uhde, Essent, Südchemie en Takenaka Europe) en positieve bedrijfsresultaten, ligt Tebodin Duitsland weer op koers. Diverse projecten zijn succesvol gerealiseerd, waaronder voor Shell. De Tebodin-vestiging in België verwierf onder meer een capaciteitsuitbreidingsproject bij BASF.

Tot de projecten in uitvoering van de Tebodin-vestigingen in Polen behoort ontwerp, inkoop en constructiemanagement voor een rubberproductiefabriek voor bandenfabrikant Michelin. Naast projecten in de vastgoedmarkt, zijn ook in andere marktsegmenten contracten verworven, zoals voor glasproducent Euroglass. Tebodin Czech Republic heeft opdrachten gerealiseerd voor grote multinationals, zoals SAB Miller, Foxconn, ACG Flatglass Europe (in samenwerking met Tebodin Rusland) en Skoda Auto. Het kantoor in Roemenië heeft projecten uitgevoerd in zowel de vastgoedmarkt, als de olie- en gasmarkt voor opdrachtgevers als GTC en Petrom.

In Rusland heeft Tebodin een raamwerkcontract gesloten met Castorama, een internationale winkelketen voor bouwmaterialen. Ook zijn diverse andere projecten toegekend door onder meer cementproducent Holcim en Shell. Tebodin Russia heeft tevens diverse opdrachten in uitvoering, zoals de realisering van een autofabriek voor Nissan in St. Petersburg en een nieuwe vlakglasfabriek voor Guardian in de stad Ryazan. De Tebodin-vestiging in de Oekraïne stond enkele opdrachtgevers in de cementindustrie terzijde en heeft daarmee een sterke positie in dit marktsegment opgebouwd. Ook in andere marktsegmenten zijn projecten in uitvoering, zoals een project voor Shell dat de vernieuwing van het tankstation-netwerk omvat.

De Tebodin-vestigingen in het Midden-Oosten (Abu Dhabi, Dubai, Bahrein, Oman en Qatar) hebben in het verslagjaar een sterke groei doorgemaakt. Het aantal medewerkers is gestegen tot meer dan 650. Er worden langjarige relaties onderhouden met opdrachtgevers in de sectoren olie- en gasindustrie, waterdistributie en vastgoedontwikkeling. Ook zijn in de regio projecten uitgevoerd voor wereldwijd opererende opdrachtgevers, zoals een vlakglasfabriek voor Guardian. In Oman kon Tebodin de relatie met PDO voortzetten, door verwerving van een meerjarig conceptueel engineering services-contract.

In het derde bedrijfsjaar van het kantoor in China (Shanghai) zijn projecten uitgevoerd voor opdrachtgevers als Dumex (Nutricia), DSM en Michelin. Diverse projecten zijn succesvol voltooid, waaronder projecten voor Pollmann en Heidelberg Druckmaschinen. Voor laatstgenoemde trad Tebodin op als klantvertegenwoordiger bij de bouw van een nieuwe fabriek.

Jaarrekening 2007

Inhoud

82	Geconsolideerde balans per 31 december
83	Geconsolideerde winst- en verliesrekening
84	Geconsolideerd vermogensoverzicht
85	Geconsolideerd kasstroomoverzicht
86	Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening
86	1. Algemene informatie
86	2. Bedrijfsprofiel
87	3. Samenvatting van de belangrijkste grondslagen voor verslaglegging
99	4. Financieel risicobeheer
103	5. Belangrijkste schattingen en beoordelingen in de jaarrekening
104	6. Gesegmenteerde informatie
107	7. Overzicht projecten
109	8. Materiële vaste activa
111	9. Immateriële vaste activa
113	10. Pps-vorderingen
114	11. Deelnemingen
115	12. Overige financiële vaste activa
116	13. Voorraden
116	14. Handels- en overige vorderingen
117	15. Liquide middelen
118	16. Aandelenkapitaal
119	17. Reserves
119	18. Garantievermogen
120	19. Leningen
126	20. Derivaten
126	21. Personeelsgerelateerde vorderingen en voorzieningen
131	22. Voorzieningen
132	23. Latente belastingen
133	24. Handels- en overige schulden
134	25. Personeelskosten
134	26. Financieringsbaten en -lasten
135	27. Belastingen over het resultaat
135	28. Winst per aandeel
136	29. Dividend
137	30. Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen
138	31. Contractuele verbintenissen
138	32. Bedrijfsfusies en overnames
141	33. Vaste activa aangehouden voor verkoop en beëindigde activiteiten
142	34. Transacties met verbonden partijen
144	35. Joint ventures
144	36. Dienstverlening uit hoofde van concessies
146	37. Overheidssubsidies
146	38. Onderzoek en ontwikkeling
146	39. Gebeurtenissen na balansdatum
147	Enkelvoudige balans per 31 december
147	Enkelvoudige winst- en verliesrekening
148	Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening
156	Overige gegevens
159	Accountantsverklaring

Geconsolideerde balans per 31 december

(x € 1.000)

		2007	2006
8	Materiële vaste activa	434.692	442.124
9	Immateriële vaste activa	905.358	799.647
10	Pps-vorderingen	460.726	530.022
11	Deelnemingen	154.642	120.916
12	Overige financiële vaste activa	66.576	128.392
20	Derivaten	14.239	10.751
21	Vorderingen voor pensioenrechten	60.176	32.906
23	Latente belastingvorderingen	21.344	19.695
	Vaste activa	2.117.753	2.084.453
13	Vorraden	1.671.386	1.313.165
14	Handels- en overige vorderingen	2.401.988	2.284.668
	Te vorderen winstbelasting	21.008	51.434
20	Derivaten	365	205
15	Liquide middelen	772.804	761.329
33	Vaste activa aangehouden voor verkoop	168	1.555
	Vlottende activa	4.867.719	4.412.356
	Totaal activa	6.985.472	6.496.809
16	Aandelenkapitaal	447.889	422.916
17	Reserves	(35.063)	(14.860)
	Ingehouden resultaten	580.723	284.577
	Eigen vermogen toerekenbaar aan aandeelhouders van de vennootschap	993.549	692.633
	Belang derden	10.802	4.216
	Groepsvermogen	1.004.351	696.849
19	Leningen	1.826.607	1.544.000
20	Derivaten	16.892	22.926
21	Personeelsgerelateerde voorzieningen	173.495	188.588
22	Voorzieningen	84.399	109.609
23	Latente belastingverplichtingen	72.660	118.643
	Langlopende verplichtingen	2.174.053	1.983.766
19	Leningen	372.016	412.726
24	Handels- en overige schulden	3.299.712	3.238.528
20	Derivaten	2.274	16
22	Voorzieningen	83.381	95.340
	Verschuldigde winstbelasting	49.685	69.584
	Kortlopende verplichtingen	3.807.068	3.816.194
	Totaal groepsvermogen en verplichtingen	6.985.472	6.496.809
18	Garantievermogen	1.265.795	939.836

De toelichting op pagina 86 tot en met 146 maakt integraal deel uit van deze geconsolideerde jaarrekening.

Geconsolideerde winst- en verliesrekening

(x € 1.000)

		2007			2006		
		Voortgezette activiteiten	Beëindigde activiteiten	Totaal	Voortgezette activiteiten	Beëindigde activiteiten	Totaal
6	Opbrengsten	8.538.555	415.200	8.953.755	8.150.179	495.952	8.646.131
	Grond- en hulpstoffen	(1.460.963)	(124.621)	(1.585.584)	(1.213.439)	(172.802)	(1.386.241)
	Uitbesteed werk en andere externe kosten	(4.809.986)	(175.495)	(4.985.481)	(4.789.778)	(189.569)	(4.979.347)
25	Personeelskosten	(1.538.926)	(90.092)	(1.629.018)	(1.417.857)	(100.204)	(1.518.061)
8, 9	Afschrijvingen materiële en immateriële vaste activa	(95.707)	(6.547)	(102.254)	(90.261)	(8.640)	(98.901)
8, 9, 33	Bijzondere waardeverminderingen	1.000	-	1.000	(1.005)	-	(1.005)
	Overige bedrijfskosten	(305.450)	(5.043)	(310.493)	(395.204)	(6.865)	(402.069)
	Valutakoersverschillen	(1.346)	156	(1.190)	1.945	112	2.057
	Mededingingsboetes	-	-	-	(7.347)	-	(7.347)
	Totaal bedrijfskosten	(8.211.378)	(401.642)	(8.613.020)	(7.912.946)	(477.968)	(8.390.914)
	Bedrijfsresultaat	327.177	13.558	340.735	237.233	17.984	255.217
26	Financieringsbaten	40.276	309	40.585	24.991	755	25.746
26	Financieringslasten	(74.943)	324	(74.619)	(73.203)	(99)	(73.302)
11	Resultaat uit deelnemingen	49.243	-	49.243	20.785	-	20.785
33	Resultaat op verkoop van beëindigde activiteiten	-	72.234	72.234	-	-	-
	Resultaat vóór belastingen	341.753	86.425	428.178	209.806	18.640	228.446
27	Belastingen	(71.462)	(5.677)	(77.139)	(84.368)	(6.442)	(90.810)
	Nettoresultaat voor het jaar	270.291	80.748	351.039	125.438	12.198	137.636
Toerekenbaar aan:							
	Aandeelhouders van de vennootschap	268.275	80.748	349.023	124.757	12.198	136.955
	Belang derden	2.016	-	2.016	681	-	681
		270.291	80.748	351.039	125.438	12.198	137.636

83
2007

Winst per aandeel voor resultaat toerekenbaar aan aandeelhouders van de vennootschap

(in € per aandeel)

		2007			2006		
		Voortgezette activiteiten	Beëindigde activiteiten	Totaal	Voortgezette activiteiten	Beëindigde activiteiten	Totaal
28	Gewoon	2,15	0,65	2,80	1,01	0,10	1,11
28	Fully diluted	2,01	0,59	2,60	0,95	0,09	1,04

De toelichting op pagina 86 tot en met 146 maakt integraal deel uit van deze geconsolideerde jaarrekening.

Geconsolideerd vermogensoverzicht

(x € 1.000)

		Toerekenbaar aan aandeelhouders van de vennootschap			Belang derden	Groeps- vermogen
		Aandelen- kapitaal	Reserves	Ingehouden resultaten		
Per 1 januari 2006		417.271	(34.911)	199.360	2.301	584.021
20	Reële waarde kasstroomafdekkingen	-	28.454	-	-	28.454
	Valutakoersverschillen	-	(8.403)	-	7	(8.396)
	Nettoresultaat direct opgenomen in het eigen vermogen	-	20.051	-	7	20.058
	Resultaat boekjaar	-	-	136.955	681	137.636
	Totaal resultaat	-	20.051	136.955	688	157.694
16	Conversie preferente aandelen	5.282	-	637	-	5.919
29	Betaald dividend	363	-	(49.418)	(503)	(49.558)
	Overige mutaties	-	-	(2.957)	1.730	(1.227)
		5.645	-	(51.738)	1.227	(44.866)
Per 31 december 2006		<u>422.916</u>	<u>(14.860)</u>	<u>284.577</u>	<u>4.216</u>	<u>696.849</u>
20	Reële waarde kasstroomafdekkingen	-	3.512	-	-	3.512
	Valutakoersverschillen	-	(23.715)	-	(18)	(23.733)
	Nettoresultaat direct opgenomen in het eigen vermogen	-	(20.203)	-	(18)	(20.221)
	Resultaat boekjaar	-	-	349.023	2.016	351.039
	Totaal resultaat	-	(20.203)	349.023	1.998	330.818
16	Conversie preferente aandelen	24.957	-	1.901	-	26.858
29	Betaald dividend	16	-	(55.707)	(451)	(56.142)
32	Verwerving van dochterondernemingen	-	-	-	5.039	5.039
	Overige mutaties	-	-	929	-	929
		24.973	-	(52.877)	4.588	(23.316)
Per 31 december 2007		<u>447.889</u>	<u>(35.063)</u>	<u>580.723</u>	<u>10.802</u>	<u>1.004.351</u>

Geconsolideerd kasstroomoverzicht

(x € 1.000)

	2007	2006
Nettoresultaat boekjaar	351.039	137.636
Aanpassingen voor:		
27 - Belastingen	77.139	90.810
8 - Afschrijvingen materiële vaste activa	94.532	95.456
9 - Afschrijvingen immateriële vaste activa	7.722	3.445
8 - Bijzondere waardevermindering materiële vaste activa	(1.000)	1.000
9 - Bijzondere waardevermindering immateriële vaste activa	-	5
33 - Resultaat op verkoop beëindigde activiteiten	(72.234)	-
- Resultaat op verkoop materiële vaste activa	(5.282)	(3.342)
26 - Financieringsbaten	(40.585)	(25.746)
26 - Financieringslasten	74.619	73.302
11 - Resultaat uit deelnemingen	(49.243)	(20.785)
21,22 Mutaties in voorzieningen	(78.296)	(24.204)
Mutaties in werkkapitaal (exclusief netto-liquiditeiten)	(202.242)	37.019
Kasstroom uit operationele activiteiten	156.169	364.596
Betaalde rente	(112.872)	(95.121)
Betaalde winstbelasting	(117.728)	(53.195)
Netto-kasstroom uit bedrijfsactiviteiten	(74.431)	216.280
32 Verwerving van dochterondernemingen	(141.798)	(305.388)
8 Investerings in materiële vaste activa	(157.566)	(137.824)
9 Investerings in immateriële vaste activa	(62.565)	(1.294)
10,11,12 Investerings in financiële vaste activa	(106.454)	(131.242)
33 Verkoop van dochterondernemingen	96.813	-
8 Desinvesteringen van materiële vaste activa	31.148	19.837
9 Desinvesteringen van immateriële vaste activa	429	-
10,11,12 Desinvesteringen van financiële vaste activa	100.063	106.721
Vaste activa aangehouden voor verkoop	1.331	-
Ontvangen rente	35.133	21.637
11,26 Ontvangen dividend (inclusief preferent dividend)	18.476	13.516
Netto-kasstroom uit investeringsactiviteiten	(184.990)	(414.037)
16,19 Inkoop niet-converteerbare preferente aandelen	-	(130)
19 Nieuwe langlopende leningen	808.146	581.409
19 Aflossing langlopende leningen	(449.749)	(406.966)
29 Betaald dividend (inclusief preferent dividend)	(60.076)	(53.486)
Betaald dividend aan belang derden	(451)	(503)
Netto-kasstroom uit financieringsactiviteiten	297.870	120.324
Toename/afname netto-liquiditeiten	38.449	(77.433)
15 Beginstand netto-liquiditeiten	551.163	632.332
Valutakoersresultaat netto-liquiditeiten	(23.351)	(3.736)
15 Eindstand netto-liquiditeiten	566.261	551.163

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

1. Algemene informatie

Koninklijke BAM Groep nv (de vennootschap) is opgericht en gevestigd in Nederland. In de geconsolideerde jaarrekening 2007 zijn de financiële gegevens opgenomen van de vennootschap en haar dochterondernemingen (samen de Groep) en zijn aandeel in joint ventures.

Koninklijke BAM Groep is een aan Euronext Amsterdam genoteerde naamloze vennootschap.

Deze geconsolideerde jaarrekening heeft betrekking op het boekjaar 2007 en is op 19 maart 2008 door de raad van bestuur vrijgegeven voor publicatie. De jaarstukken 2007 zijn goedgekeurd door de raad van commissarissen op 19 maart 2008 en worden ter vaststelling voorgelegd aan de algemene vergadering van aandeelhouders van 7 mei 2008.

2. Bedrijfsprofiel

Deze paragraaf geeft een samenvatting van de activiteiten van de Groep vanuit het perspectief van verslaglegging. Benadrukt wordt dat in dit verband deze informatie limitatief is en geen deel uitmaakt van de samenvatting van de belangrijkste grondslagen voor verslaglegging zoals beschreven in paragraaf 3.

De activiteiten van de Groep kunnen in dit kader worden samengevat als:

- projecten in opdracht van derden;
- projecten voor eigen rekening (vastgoedontwikkeling);
- projecten inzake publiekprivate samenwerking (pps);
- verlening van diensten en overige activiteiten.

Het merendeel van de activiteiten van de Groep betreft projecten in opdracht van derden. Hiervan worden opbrengsten en resultaten naar rato van voortgang van de werkzaamheden in de winst- en verliesrekening verantwoord. In de balans worden de projecten gepresenteerd als vorderingen op of schulden aan opdrachtgevers, afhankelijk van het saldo van gemaakte kosten (inclusief verantwoord resultaat) en gefactureerde termijnen. Zie Toelichting 3.10, 3.11 en 3.22.

Projecten die voor rekening van de Groep worden gestart (vastgoedontwikkeling), worden in de balans opgenomen als voorraden. Vanaf het moment van (gedeeltelijke) overdracht van het economisch eigendom aan derden, worden opbrengsten en resultaten in de winst- en verliesrekening verantwoord. Tevens worden de (gedeeltelijk) overgedragen projecten vanaf dat moment in de balans gepresenteerd als vordering op of schuld aan de opdrachtgever, overeenkomstig projecten in opdracht van derden. Non-recourse leningen die in verband met projecten zijn aangegaan, worden afzonderlijk onder de leningen verantwoord. Zie Toelichting 3.9, 3.11, 3.16 en 3.22.

De activiteiten inzake publiekprivate samenwerking betreffen projecten waarbij (openbare) voorzieningen ter beschikking worden gesteld aan derden. De ontvangen vergoedingen zijn veelal gerelateerd aan de beschikbaarheid van de voorziening, en in enkele gevallen aan het daadwerkelijk gebruik ervan. In de balans worden deze projecten opgenomen als financiële vaste activa (pps-vorderingen) respectievelijk immateriële vaste activa (concessies). Non-recourse pps-leningen die in verband met projecten zijn aangegaan, worden afzonderlijk onder de leningen verantwoord.

Indien de vergoeding afhankelijk is van de beschikbaarheid van de voorziening, bestaan de inkomende kasstromen uit aflossingen en rentebaten inzake de pps-vorderingen en (uitgestelde) concessieopbrengsten. Indien de vergoeding afhankelijk is van het daadwerkelijk gebruik van de voorziening, bestaan inkomende kasstromen uit de werkelijk ontvangen vergoedingen voor het gebruik. Uitgaande kasstromen bestaan uit aflossingen en rentelasten van de leningen en kosten met betrekking tot de concessieactiviteiten. Het renteresultaat, het concessieresultaat en de afschrijvingslast worden verantwoord in de winst- en verliesrekening. Gedurende de constructiefase worden pps-projecten behandeld als projecten in opdracht van derden. Zie Toelichting 3.7, 3.16 en 3.22.

De verlening van diensten betreft overwegend onderhoudswerkzaamheden in opdracht van derden. Opbrengsten en resultaten worden in de winst- en verliesrekening verantwoord. Zie Toelichting 3.10 en 3.22.

Wanneer het waarschijnlijk is dat de totale projectkosten hoger uitvallen dan de totale projectopbrengsten, wordt het volledige verwachte verlies opgenomen als last.

Kosten inzake het verwerven van projecten worden initieel verantwoord in de winst- en verliesrekening. Als voldoende zekerheid bestaat dat een project wordt gegund aan de Groep, worden de kosten vanaf dat moment geactiveerd.

3. Samenvatting van de belangrijkste grondslagen voor verslaglegging

3.1 Algemeen

De geconsolideerde jaarrekening van de Groep wordt opgesteld in overeenstemming met de International Financial Reporting Standards (IFRS), zoals aanvaard door de Europese Unie.

De enkelvoudige jaarrekening van Koninklijke BAM Groep nv wordt opgesteld volgens de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 Burgerlijk Wetboek en artikel 2:402 Burgerlijk Wetboek. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de door artikel 2:362 lid 8 Burgerlijk Wetboek geboden mogelijkheid om in de enkelvoudige jaarrekening de grondslagen van waardering en resultaatbepaling toe te passen die in de geconsolideerde jaarrekening worden gehanteerd.

De geconsolideerde jaarrekening wordt opgesteld op basis van historische kostprijs. Alle vaste activa en financiële instrumenten, gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, worden getoetst op bijzondere waardevermindering en eventueel aangepast tot een lagere waarde. Derivaten worden gewaardeerd tegen reële waarde. Financiële verplichtingen worden eerst opgenomen tegen reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs.

In de geconsolideerde balans ultimo 2006 is een aantal herrubriceringen doorgevoerd. Tevens is deze balans aangepast door het alsnog proportioneel consolideren van een tweetal Ierse joint ventures (pps-contracten). Dit heeft geleid tot een verhoging van de immateriële activa met € 73,4 miljoen, een verhoging van de langlopende leningen met € 59,8 miljoen en een afname van de deelnemingen met € 13,6 miljoen. Gelet op het geringe belang zijn de cijfers niet aangepast in de geconsolideerde winst- en verliesrekening 2006. Genoemde aanpassingen hebben geen invloed op het eigen vermogen ultimo 2006 en het resultaat over 2006.

In 2007 heeft de Groep IFRS 7 (Toelichting op financiële instrumenten) en de aanvullende bepalingen op IAS 1 (Presentatie van de jaarrekening – Toelichting op financieringsstructuur) voor het eerst toegepast. De toepassing verschaft inzicht in de aard en de omvang van de risico's van de financiële instrumenten van de Groep. De toepassing heeft niet geresulteerd in een wijziging van de presentatie en waardering van de financiële instrumenten.

De Groep heeft de mogelijke effecten van IFRIC 14 (IAS 19 – Het plafond van het actief uit hoofde van toegezegd-pensioenregelingen, de minimaal vereiste dekkingsgraad en hun interactie) bestudeerd. Deze interpretatie ziet toe op toegezegd-pensioenregelingen waarbij de reële waarde van de fondsbeleggingen hoger is dan de pensioenverplichtingen. Deze interpretatie heeft voor de Groep geen gevolgen.

De Groep bestudeert de effecten van de volgende IFRS-bepalingen op de gang van zaken bij de Groep: het amendement op IAS 23 (Financieringskosten), IFRS 8 (Toelichting op operationele segmenten) en IFRIC 12 (Dienstverlening uit hoofde van concessie-overeenkomsten).

De Groep evalueert de mogelijkheden om IFRS-bepalingen eerder dan de voorgeschreven ingangsdatum toe te passen en geeft een toelichting op de effecten van IFRS-bepalingen die in het volgende jaar met terugwerkende kracht moeten worden toegepast.

3.2 Consolidatie

a) *Dochterondernemingen*

Dochterondernemingen zijn alle entiteiten waarin de Groep direct of indirect beslissende zeggenschap heeft over het financiële en operationele beleid. Dit gaat in het algemeen gepaard met het bezit van meer dan de helft van de stemgerechtigde aandelen. Hierbij wordt tevens rekening gehouden met potentiële stemrechten die per balansdatum kunnen worden uitgeoefend.

Dochterondernemingen worden volledig geconsolideerd vanaf de datum waarop de Groep beslissende zeggenschap verkrijgt. Deconsolidatie vindt plaats op het moment dat beslissende zeggenschap is overgedragen.

De verwerving van dochterondernemingen wordt door de Groep verantwoord volgens de overnamemethode. De kostprijs van een overname wordt gesteld op de reële waarde van de opgegeven activa, de uitgegeven eigenvermogensinstrumenten per overnamedatum en de overgenomen of aangegane verplichtingen, alsmede de rechtstreeks aan de overname toe te schrijven kosten.

Bij een overname opgegeven identificeerbare activa en overgenomen (voorwaardelijke) verplichtingen worden bij eerste verwerking in de jaarrekening gewaardeerd tegen reële waarde per overnamedatum, ongeacht de omvang van een eventueel minderheidsbelang. Indien de kostprijs hoger is dan de reële waarde van het aandeel van de Groep in de opgegeven netto-identificeerbare activa, wordt het verschil opgenomen als goodwill. Indien de kostprijs lager is dan de reële waarde van de netto-identificeerbare activa wordt het verschil rechtstreeks verantwoord in de winst- en verliesrekening.

b) *Deelnemingen*

Deelnemingen zijn alle entiteiten waarover de Groep invloed van betekenis, maar geen beslissende zeggenschap kan uitoefenen. Dit gaat in het algemeen gepaard met het bezit van meer dan een vijfde van de stemgerechtigde aandelen. Hierbij wordt tevens rekening gehouden met potentiële stemrechten die per balansdatum kunnen worden uitgeoefend.

Investerings in deelnemingen worden bij eerste verwerking in de jaarrekening opgenomen tegen kostprijs en daarna verantwoord volgens de equitymethode. De waardering van deelnemingen is inclusief de bij verwerving vastgestelde goodwill onder vermindering van eventuele cumulatieve bijzondere waardeverminderingen. De Groep verantwoordt zijn deel van de mutaties in reserves en de toerekenbare resultaten van de deelneming in de boekwaarde van de deelneming. Het aandeel in het resultaat van de deelneming dat aan de Groep wordt toegerekend, wordt verwerkt in de winst- en verliesrekening. Het aandeel van de mutaties in de reserves van een deelneming die na overnamedatum aan de Groep toerekenbaar zijn, wordt opgenomen in de reserves van de Groep. De Groep neemt verliezen hoger dan het bedrag van de boekwaarde van de deelneming (inclusief overige niet door zekerheden gedekte vorderingen) slechts op, indien daartoe een verplichting bestaat.

Deelnemingen worden verantwoord vanaf de datum waarop de Groep invloed van betekenis verkrijgt, tot het moment waarop de invloed ophoudt te bestaan.

c) *Joint ventures*

De belangen in entiteiten waarover de Groep contractueel overeengekomen gezamenlijk met derden zeggenschap uitoefent, worden proportioneel geconsolideerd. De Groep combineert zijn aandeel in de opbrengsten en kosten, activa en verplichtingen van de joint ventures post voor post met overeenkomstige posten in de jaarrekening van de Groep.

d) *Eliminatie van interne transacties*

Interne transacties, vorderingen en verplichtingen en niet-gerealiseerde winsten op transacties tussen dochterondernemingen worden geëlimineerd. Niet-gerealiseerde verliezen worden eveneens geëlimineerd, tenzij de transactie aantoonbare waardevermindering van de overgedragen actiefpost tot gevolg heeft.

Niet-gerealiseerde winsten op transacties tussen de Groep en zijn deelnemingen en joint ventures worden geëlimineerd naargelang het belang van de Groep in de deelnemingen en joint ventures. Niet-gerealiseerde verliezen worden eveneens geëlimineerd, tenzij de transactie aantoonbare waardevermindering van de overgedragen actiefpost tot gevolg heeft.

De waarderingsgrondslagen van de dochterondernemingen, deelnemingen en joint ventures zijn waar nodig in overeenstemming gebracht met die van de Groep.

3.3 Gesegmenteerde informatie

Een segment is een bedrijfsonderdeel dat soortgelijke producten voortbrengt of diensten verleent en waarvan het rendements- en risicoprofiel afwijkt van dat van andere bedrijfsonderdelen. De segmenten van de Groep zijn de sectoren: Bouw, Vastgoed, Infra, Publiekprivate samenwerking, Installatietechniek en Consultancy en engineering. De sectoren reflecteren tevens de bestuurlijke en rapportagestructuur van de Groep. Een geografisch segment is gebaseerd op producten of diensten binnen een bepaalde economische omgeving, waarin de risico's en rendementen anders zijn dan die van segmenten in een andere economische omgeving. De Groep is werkzaam in de volgende geografische segmenten: Nederland, Verenigd Koninkrijk, België, Duitsland, Ierland en overige (wereldwijd). In 2007 heeft de Groep de activiteiten in de Verenigde Staten beëindigd.

3.4 Vreemde valuta

a) Functionele en presentatievaluta

Posten in de jaarrekening van de dochterondernemingen worden gewaardeerd in de valuta van de economische omgeving waarin de entiteit primair opereert ('de functionele valuta'). De geconsolideerde jaarrekening van de Groep luidt in euro's (€), de functionele en presentatievaluta van de Groep. Bedragen zijn vermeld in duizendtallen (x 1.000), tenzij anders is aangegeven.

b) Dochterondernemingen waarvan de jaarrekening luidt in een vreemde valuta

De resultaten en vermogensposities van dochterondernemingen waarvan de functionele valuta afwijkt van die van de presentatievaluta, worden als volgt omgerekend in de presentatievaluta:

- (i) voor elke balans worden de activa en verplichtingen omgerekend tegen de valutakoers op de balansdatum;
- (ii) voor elke winst- en verliesrekening worden de opbrengsten en kosten omgerekend tegen de gemiddelde valutakoersen; en
- (iii) alle hieruit voortvloeiende valutakoersverschillen worden verantwoord als afzonderlijk vermogensbestanddeel in het eigen vermogen.

Goodwill en reële waardeaanpassingen die ontstaan door de verwerving van een buitenlandse entiteit worden beschouwd als activa en verplichtingen van de buitenlandse entiteiten en omgerekend tegen de valutakoersen per balansdatum.

c) Dochterondernemingen waarvan de transacties luiden in vreemde valuta

Transacties in vreemde valuta worden omgerekend naar de functionele valuta volgens de koers op de transactiedatum. Voor elke balans worden monetaire posten in vreemde valuta omgerekend tegen de slotkoers op de balansdatum. Bij de afwikkeling van dergelijke transacties en bij de omrekening per jaareinde ontstane valutakoersverschillen worden opgenomen in de winst- en verliesrekening.

d) Valutakoersen

De ten opzichte van de euro gehanteerde koersen van de voor de Groep belangrijke valuta zijn:

	2007	2006
Koers per balansdatum		
US dollar	0,678933	0,761093
Pond sterling	1,355197	1,490980
Gemiddelde koers		
US dollar	0,729469	0,797282
Pond sterling	1,458627	1,465387

Met betrekking tot de beëindigde activiteiten, inzake de verkoop van Flatiron, zijn de volgende US dollarkoersen gehanteerd: € 0,706964 (koers per balansdatum) en € 0,743416 (gemiddelde koers).

3.5 Materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden opgenomen tegen kostprijs verminderd met cumulatieve afschrijvingen en/of bijzondere waardeverminderingen. Inbegrepen in de kostprijs zijn de bijkomende kosten die direct toerekenbaar zijn aan de verkrijging of vervaardiging van het actief.

Kosten gemaakt na eerste verwerking in de jaarrekening worden inbegrepen in de boekwaarde van het actief dan wel als afzonderlijk actief opgenomen, indien het waarschijnlijk is dat toekomstige economische voordelen ten goede komen aan de Groep en de kosten van het actief betrouwbaar kunnen worden bepaald.

Overige kosten worden verantwoord in de winst- en verliesrekening in de periode waarin zij zich voordoen.

Materiële vaste activa worden tot hun restwaarde lineair afgeschreven over de geschatte gebruiksduur, tegen de onderstaande percentages per jaar. Op gronden wordt niet afgeschreven.

Bedrijfsterreinen (verbeteringen)	10% tot 25%
Bedrijfsgebouwen	3% tot 10%
Materieel aannemingsbedrijven	12,5% tot 25%
Materieel in verhuur	12,5% tot 25%
Machines en installaties	15% tot 50%
Inventarissen	10% tot 25%
Computers en andere hardware	10% tot 25%
Transportmiddelen	25%
Woningen	2%

Indien een post onder materiële vaste activa belangrijke componenten met een verschillende gebruiksduur bevat, worden deze componenten afzonderlijk behandeld voor de berekening van de afschrijvingen.

Jaarlijks worden de gebruiksduur en restwaarde van de materiële vaste activa vastgesteld en waar nodig aangepast.

Winsten en verliezen op verkoop van activa worden berekend als het verschil tussen opbrengsten en boekwaarden en worden verantwoord in de winst- en verliesrekening.

Leaseovereenkomsten voor materiële vaste activa, op grond waarvan de Groep vrijwel alle risico's en voordelen die aan het eigendom van een actief verbonden zijn overneemt, worden geclassificeerd als financiële lease. De geleaste activa worden bij het aangaan van de overeenkomst geactiveerd tegen de reële waarde van het actief, of de lagere netto contante waarde van de minimale leasebetalingen. De leasebetalingen worden gesplitst in een aflossingsdeel en een financieringsdeel. Het financieringsdeel wordt opgenomen in de winst- en verliesrekening. Materiële vaste activa verkregen onder financiële-leaseovereenkomsten worden afgeschreven over de gebruiksduur van het actief of kortere leaseovereenkomstperiode.

3.6 Immateriële vaste activa

a) Goodwill

Goodwill ontstaat als de verkrijgingsprijs van een acquisitie hoger is dan het aan de Groep toe te rekenen deel van de reële waarde van de identificeerbare activa en verplichtingen van de verkregen dochteronderneming op overnamedatum. Het als goodwill verantwoorde bedrag wordt gewaardeerd tegen de kosten verminderd met cumulatieve bijzondere waardeverminderingen.

Ten behoeve van het onderkennen van bijzondere waardeverminderingen wordt de goodwill toegerekend aan de kasstroomgenererende eenheden waarvan verwacht wordt dat ze voordeel hebben van de acquisitie waarbij de goodwill tot stand gekomen is. Kasstroomgenererende eenheden worden onderkend voor de primaire rapportagesegmenten waar de Groep actief is.

De bij verkrijging van deelnemingen berekende goodwill wordt opgenomen in de waardering van de deelneming.

Bij verkoop van een entiteit wordt de boekwaarde van de goodwill als onderdeel van het boekresultaat in de winst- en verliesrekening verwerkt.

b) Niet-geïntegreerde software

Niet-geïntegreerde software wordt opgenomen tegen kostprijs verminderd met cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen. Niet-geïntegreerde software wordt tot de restwaarde lineair afgeschreven over de geschatte gebruiksduur (vier tot tien jaar).

Jaarlijks worden de gebruiksduur en restwaarde van de niet-geïntegreerde software vastgesteld en waar nodig aangepast.

c) Concessies

Concessies betreffen de van overheden verkregen rechten om het gebruik van openbare voorzieningen (tolwegen), op basis van het daadwerkelijke gebruik in rekening te brengen aan de gebruiker en worden opgenomen tegen kostprijs verminderd met cumulatieve afschrijvingen. Concessies worden tot de restwaarde afgeschreven in overeenstemming met het gebruik van de openbare voorziening.

Jaarlijks worden de opbrengsten en afschrijvingen van concessies vastgesteld en waar nodig aangepast.

d) Overige immateriële vaste activa

Overige immateriële vaste activa betreffen marktposities, inclusief (merk)namen en management van aangekochte dochterondernemingen en worden opgenomen tegen kostprijs verminderd met cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen. Overige immateriële vaste activa worden tot hun restwaarde lineair afgeschreven over de geschatte gebruiksduur (vier jaar).

Jaarlijks worden de gebruiksduur en restwaarde van de overige immateriële vaste activa vastgesteld en waar nodig aangepast.

3.7 Pps-vorderingen

Pps-vorderingen betreffen de van overheden nog te ontvangen concessievergoedingen in verband met pps-projecten, gebaseerd op de beschikbaarheid van de betreffende voorziening. Pps-vorderingen worden verantwoord als financiële activa. Bij de eerste verwerking in de jaarrekening worden deze opgenomen tegen reële waarde en daarna tegen de geamortiseerde kostprijs.

3.8 Overige financiële vaste activa

De overige financiële vaste activa bestaan uit niet-beursgenoteerde vorderingen en effecten (niet zijnde derivaten). De niet-beursgenoteerde vorderingen kennen vaste of bepaalde aflossingen. Bij de eerste verwerking in de jaarrekening worden deze opgenomen tegen reële waarde en daarna gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs.

Effecten betreffen belangen in entiteiten waarover de Groep geen invloed van betekenis kan uitoefenen op het financiële en operationele beleid. Deze worden opgenomen tegen reële waarde (met de reële waarde mutatie via de winst- en verliesrekening) of kostprijs, indien de reële waarde niet betrouwbaar kan worden vastgesteld of het verschil tussen de reële waarde en de kostprijs wordt beoordeeld als niet van materieel belang voor de geconsolideerde jaarrekening.

3.9 Voorraden

a) Grond en bouwrechten

Voorraden grond en bouwrechten worden opgenomen tegen kostprijs of lagere opbrengstwaarde. De Groep activeert rente als onderdeel van de kosten, vanaf het moment dat de grond een bouwbestemming heeft en met de actieve ontwikkeling is begonnen.

b) Vastgoedontwikkeling

Voorraden betreffende vastgoedontwikkeling worden opgenomen tegen kostprijs of lagere opbrengstwaarde. De Groep activeert rente en andere gemaakte kosten als onderdeel van de kosten voor vastgoedontwikkeling. Activering van rentekosten begint bij aanvang van een project, wordt opgeschort gedurende de periode dat de actieve ontwikkeling wordt onderbroken en wordt beëindigd bij voltooiing of verkoop van het project.

Indien overdracht van het economisch eigendom van een (deel)project aan derden heeft plaatsgevonden, worden de geactiveerde kosten betrekking hebbende op het (deel)project verwerkt in de winst- en verliesrekening en vindt de daaraan gerelateerde opbrengstverantwoording plaats. In de balans vindt dan verwerking plaats conform onderhanden projecten in opdracht van derden.

c) Grondstoffen en verbruiksgoederen

Voorraden grondstoffen en verbruiksgoederen worden opgenomen tegen kostprijs of lagere opbrengstwaarde. De kostprijs wordt gewaardeerd onder toepassing van de first-in, first-out (FIFO) methode en bestaat uit de verkrijgingsprijs en kosten gemaakt om de voorraden naar de huidige locatie over te brengen en in de huidige conditie te brengen.

De opbrengstwaarde van de voorraden is de geschatte verkoopprijs bij normale bedrijfsvoering, verminderd met de geraamde kosten van voltooiing en verkoop. Activa worden aangemerkt als voorraad als deze in de normale bedrijfsvoering worden verbruikt.

3.10 Onderhanden projecten in opdracht van derden

De Groep voert projecten uit in opdracht van derden tot het vervaardigen van een actief, op basis van specifiek onderhandelde overeenkomsten. Kosten uit hoofde van een project worden verantwoord wanneer deze worden gemaakt. Indien de resultaten van een project betrouwbaar kunnen worden geschat, worden projectopbrengsten en -kosten verantwoord over de periode van het contract. Indien de resultaten van een project niet betrouwbaar kunnen worden geschat, worden opbrengsten slechts verantwoord tot het bedrag van de gemaakte projectkosten, voor zover deze met voldoende zekerheid worden gedekt uit de opbrengsten van het project. Als het waarschijnlijk is dat de totale projectkosten hoger uitvallen dan de totale projectopbrengsten, wordt het volledige verwachte verlies opgenomen als last.

De Groep gebruikt de 'percentage of completion methode' voor het meten van de verrichte prestaties bij de uitvoering van de projecten. Onder deze methode worden de gemaakte projectkosten vergeleken met en uitgedrukt in een percentage van de totale (verwachte) projectkosten. Opbrengsten en kosten worden verantwoord in de winst- en verliesrekening op basis van deze voortgang. Kosten die in een jaar zijn gemaakt ten behoeve van projectactiviteiten in het opvolgende jaar worden niet meegenomen in de berekening.

Projecten worden in de balans gepresenteerd als vordering op dan wel schuld aan de opdrachtgever uit hoofde van het contract. Er is sprake van een vordering indien het bedrag van de gemaakte kosten (inclusief het verantwoorde resultaat) hoger is dan het bedrag van de gefactureerde termijnen. Indien het bedrag van de gemaakte kosten (inclusief het verantwoorde resultaat) lager is dan de gefactureerde termijnen, is sprake van een schuld.

Overeenkomsten waarin zowel de vervaardiging als het mogelijk meerjarig onderhoud van het actief afzonderlijk van elkaar zijn opgenomen of afzonderlijk van elkaar in de markt zouden kunnen worden overeengekomen, worden behandeld als twee afzonderlijke overeenkomsten. Opbrengsten en resultaten worden verantwoord in de winst- en verliesrekening overeenkomstig onderhanden projecten in opdracht van derden en verlening van diensten.

3.11 Handels- en overige vorderingen

Handels- en overige vorderingen worden bij de eerste verwerking in de jaarrekening opgenomen tegen reële waarde en daarna tegen de geamortiseerde kostprijs onder aftrek van bijzondere waardeverminderingen. Bijzondere waardeverminderingen worden verantwoord als er objectief bewijs is dat de Groep het te vorderen bedrag niet kan innen. Faillissementsdreiging, financiële reorganisaties of uitblijvende betalingen worden beoordeeld als een indicatie voor een mogelijke bijzondere waardevermindering. Bijzondere waardeverminderingen zijn gelijk aan het verschil tussen de verwachte lagere opbrengstwaarde en de boekwaarde. Het verschil wordt in de winst- en verliesrekening verwerkt en in een afzonderlijke voorziening voor oninbaarheid op de handels- en overige vorderingen in mindering gebracht. Op het moment dat het te vorderen bedrag daadwerkelijk oninbaar is, worden de vordering en de voorziening afgeboekt en het eventuele verschil in de winst- en verliesrekening verwerkt.

Handels- en overige vorderingen worden verondersteld in de normale bedrijfsvoering te worden voldaan, gewoonlijk binnen twaalf maanden. De reële waarde van de vorderingen en de naar verwachting na meer dan twaalf maanden af te wikkelen bedragen worden vermeld in de Toelichting op de jaarrekening.

3.12 Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit banktegoeden, kassaldi en bankdeposito's voorzover deze direct opvraagbaar zijn en integraal deel uitmaken van het liquiditeitsmanagement van de Groep. Bankkredieten worden opgenomen onder de kortlopende leningen.

3.13 Vaste activa aangehouden voor verkoop

Vaste activa waarvan de boekwaarde wordt gerealiseerd door verkoop en niet door voortgezet gebruik, worden opgenomen als vaste activa aangehouden voor verkoop. Deze worden opgenomen tegen de boekwaarde of lagere reële waarde onder vermindering van de verkoopkosten. De verplichtingen die samenhangen met de vaste activa aangehouden voor verkoop worden afzonderlijk weergegeven onder de kortlopende verplichtingen. Op vaste activa worden geen afschrijvingen meer verantwoord, zodra classificatie als vaste activa aangehouden voor verkoop heeft plaatsgevonden.

3.14 Bijzondere waardeverminderingen

Op activa met een onbepaalde gebruiksduur wordt niet afgeschreven, maar vindt een jaarlijkse toetsing plaats op bijzondere waardevermindering. Voor activa waarop wel wordt afgeschreven, alsmede voor overige activa, wordt jaarlijks beoordeeld of er aanwijzingen zijn die erop duiden dat de opbrengstwaarde lager is dan de boekwaarde. In dat geval wordt een verlies uit hoofde van een bijzondere waardevermindering verantwoord voor het verschil tussen de boekwaarde van de activa en de lagere realiseerbare waarde. De realiseerbare waarde is de hoogste van de reële waarde (onder vermindering van verkoopkosten) en de bedrijfswaarde. Indien de bedrijfswaarde wordt gebruikt, wordt de bijzondere waardevermindering vastgesteld op het niveau van kasstroomgenererende eenheden.

Activa, anders dan goodwill, die aan een bijzondere waardevermindering onderhevig zijn geweest, worden op balansdatum beoordeeld op een mogelijke terugname van de bijzondere waardevermindering. Teruggenomen wordt maximaal het oorspronkelijke bedrag van de bijzondere waardevermindering, maar nooit meer dan de boekwaarde zou zijn geweest indien de bijzondere waardevermindering niet was verantwoord.

3.15 Eigen vermogen toerekenbaar aan aandeelhouders van de vennootschap

a) Aandelenkapitaal

Gewone aandelen zijn onderdeel van het eigen vermogen. Converteerbare en niet-converteerbare financieringspreferente aandelen worden opgenomen als verplichtingen. Het eigenvermogensbestanddeel van de converteerbare financieringspreferente aandelen betreft het verschil tussen de uitgifteprijs en de reële waarde van het vreemdvermogensbestanddeel en wordt als zodanig opgenomen onder het eigen vermogen.

Kosten direct toerekenbaar aan de uitgifte van nieuwe aandelen worden direct in het eigen vermogen in mindering gebracht op de emissieopbrengst, onder verrekening van belastingen.

Indien de Groep of een dochteronderneming aandelen in de vennootschap koopt (ingekochte eigen aandelen), wordt het betaalde bedrag, onder verrekening van direct toerekenbare kosten en belastingen, in mindering gebracht op het eigen vermogen. Indien aandelen verkocht of opnieuw uitgegeven worden, wordt de opbrengst, onder verrekening van direct toerekenbare kosten en belastingen, in het eigen vermogen verwerkt.

b) Reserves

De reserves bestaan uit reserves voor kasstroomafdekkingen en translatiereserves voor omrekeningsverschillen.

c) Ingehouden resultaten

Dit betreft de cumulatieve resultaten uit voorgaande boekjaren onder vermindering van het betaalbaar gesteld dividend aan houders van gewone aandelen van de vennootschap. Op het moment dat het dividend wordt gedeclareerd, wordt het opgenomen onder de verplichtingen. Dividenden betaalbaar gesteld aan houders van preferente aandelen in de vennootschap worden opgenomen als financieringslast in de winst- en verliesrekening en als verplichting op de balans.

3.16 Leningen

De achtergestelde lening betreft een lening waarbij de hoofdsom is achtergesteld bij alle andere verplichtingen. De bijbehorende renteverplichtingen zijn niet achtergesteld.

Financieringspreferente aandelen worden opgenomen als verplichtingen, onder vermindering van het eigenvermogensbestanddeel dat onder de reserves in het eigen vermogen wordt verantwoord. Dividend op preferente aandelen wordt als financieringslast opgenomen in de winst- en verliesrekening.

Non-recourse leningen houden rechtstreeks verband met de bijbehorende activa (concessies, pps-vorderingen en vastgoedontwikkeling).

De overige projectfinancieringen houden eveneens rechtstreeks verband met de bijbehorende activa, maar kennen daarnaast gelimiteerde aanvullende zekerheden.

Het belang van derden aandeelhouders in AM wordt als verplichting geclassificeerd. Het dividend wordt als financieringslast opgenomen in de winst- en verliesrekening.

De verplichtingen uit hoofde van financiële-leaseovereenkomsten worden opgenomen onder vermindering van financieringslasten. Het rentedeel van de leaseverplichtingen wordt opgenomen in de winst- en verliesrekening.

Bankkredieten hebben een kortlopend karakter en worden opgenomen tegen reële waarde.

Leningen worden bij eerste verwerking in de jaarrekening opgenomen tegen reële waarde (onder aftrek van transactiekosten) en daarna tegen geamortiseerde kostprijs.

Leningen worden verantwoord als kortlopend tenzij de Groep een onvoorwaardelijk recht heeft om afwikkeling van de verplichting uit te stellen tot ten minste twaalf maanden na balansdatum.

3.17 Derivaten

De Groep gebruikt derivaten om zich in te dekken tegen valuta- en renterisico's in het kader van operationele en financieringsactiviteiten. Derivaten worden alleen gebruikt als instrument voor kasstroomafdekking op zekere toekomstige kasstromen in vreemde valuta en voor variabele rentes op leningen.

Derivaten worden bij eerste verwerking in de jaarrekening opgenomen tegen de reële waarde op de datum waarop het derivatencontract wordt gesloten en vervolgens tegen de reële waarde op elk rapporteringsmoment. De methode voor verantwoording van het resultaat is afhankelijk van de vraag of hedge accounting wordt toegepast en de hedgerelatie effectief is.

Bij het aangaan van een transactie documenteert de Groep de relatie tussen het afdekkingsinstrument en de af te dekken post, evenals de doelstelling van zijn risicobeheer en strategie voor het uitvoeren van diverse afdekkingstransacties. De Groep documenteert zijn inschattingen, zowel bij het aangaan van de afdekking als vervolgens continu, of de gebruikte derivaten een effectieve compensatie bieden voor mutaties in de kasstromen van afgedekte posities. Indien effectief, dan wordt de mutatie verwerkt in het eigen vermogen en anders in de winst- en verliesrekening. De mutatie in het eigen vermogen bestaat uit: (i) toevoegingen uit hoofde van nieuwe afdekkingsinstrumenten, (ii) de waardeontwikkeling van bestaande afdekkingsinstrumenten en (iii) de vrijval ten gunste van het resultaat, op het moment dat de corresponderende transactie in de winst- en verliesrekening wordt verwerkt.

De Groep past hedge accounting toe op alle renteswaps en valutatermijncontracten voor projecten die omgerekend een waarde vertegenwoordigen van meer dan € 1 miljoen.

De reële waarde van diverse voor afdekking gebruikte derivaten wordt toegelicht in de Toelichting op de jaarrekening.

3.18 Personeelsbeloningen

a) Pensioenverplichtingen

De Groep kent zowel toegezegd-pensioen- als toegezegde-bijdrageregelingen. Deze regelingen worden in het algemeen gefinancierd door afdrachten aan bedrijfstakpensioenfondsen, verzekeringsmaatschappijen of ondernemingspensioenfondsen. Een toegezegd-pensioenregeling is een regeling waarbij aan werknemers een pensioen wordt toegezegd, waarvan de hoogte afhankelijk is van leeftijd, dienstjaren en beloning.

Bij een toegezegde-bijdrageregeling worden vastgestelde premies betaald en heeft de Groep geen juridische of feitelijke verplichting om aanvullende premies te betalen indien de verzekeringsmaatschappij of het pensioenfonds onvoldoende middelen heeft om de huidige of toekomstige pensioenen te betalen. Toegezegd-pensioenregelingen ondergebracht bij bedrijfstakpensioenfondsen worden verwerkt als toegezegde-bijdrageregelingen.

Toegezegd-pensioenregelingen

De in de balans opgenomen vorderingen en verplichtingen voor toegezegd-pensioenregelingen zijn de contante waarde van de verplichtingen uit hoofde van toegezegd-pensioenregelingen op balansdatum, verminderd met de reële waarde van de fondsbeleggingen. De niet-verwerkte actuariële winsten of verliezen en nog niet opgenomen pensioenkosten van verstreken dienstjaren worden hiermee verrekend. De toegezegd-pensioenaanspraken worden jaarlijks berekend door onafhankelijke actuarissen met gebruik van de 'projected unit credit-methode'. De contante waarde van de toegezegd-pensioenaanspraken wordt bepaald door het contant maken van de geschatte toekomstige uitgaande kasstroom. Hierbij wordt uitgegaan van rentetarieven die gelden voor hoge kwaliteit bedrijfsobligaties die zijn uitgegeven in dezelfde valuta als waarin de pensioenen betaald zullen worden, en die een looptijd zullen hebben die ongeveer gelijk is aan de looptijd van de gerelateerde pensioenverplichting.

De Groep volgt de 'corridor-methode' voor verantwoording van actuariële winsten en verliezen als gevolg van veranderingen in actuariële veronderstellingen. Actuariële winsten en verliezen groter dan 10 procent van het hoogste van de fondsbeleggingen of pensioenverplichting (maximum corridor), worden ten laste van het resultaat gebracht gedurende de verwachte, gemiddelde toekomstige dienstjaren van de betreffende personeelsleden. De nog niet verwerkte pensioenkosten van de verstreken dienstdtijd worden direct in de winst- en verliesrekening verwerkt, tenzij de wijzigingen in de pensioenregeling afhankelijk zijn van het in dienst blijven voor een bepaalde periode (de wachtperiode). In dat geval worden de lasten over verstreken dienstdtijd lineair verwerkt gedurende de wachtperiode.

Toegezegde-bijdrageregelingen

Voor toegezegde-bijdrageregelingen betaalt de Groep op verplichte, contractuele of vrijwillige basis premies aan pensioenfondsen of verzekeringsmaatschappijen. Behalve de betaling van premies heeft de Groep geen verdere verplichtingen. De premies worden verantwoord als personeelskosten zodra deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als actief indien deze tot een terugstorting of tot een vermindering van toekomstige betalingen leiden.

b) Overige langetermijn personeelsverplichtingen

Deze betreffen voorzieningen voor jubileumuitkeringen, tijdelijk verlof en dergelijke, en hebben een langlopend karakter. Deze voorzieningen zijn gewaardeerd tegen contante waarde.

c) Vertrekregelingen

Dit betreft verplichtingen uit hoofde van het vóór de normale pensioendatum beëindigen van dienstverbanden met werknemers. De Groep verwerkt de ontslagvergoedingen indien aantoonbaar sprake is van een verplichting tot beëindiging van dienstverbanden van medewerkers als onderdeel van een geformaliseerd en onherroepelijk plan. Vergoedingen worden tegen de contante waarde opgenomen. De verplichting wordt als zodanig opgenomen en toegelicht onder kort- en langlopende voorzieningen.

d) Bonus- en winstdelingsregelingen

De Groep neemt een verplichting op voor bonusregelingen en winstdelingen op basis van de relevante prestatie-regelingen. De verplichting wordt als zodanig opgenomen onder de overige schulden.

3.19 Voorzieningen

Voorzieningen worden opgenomen wanneer de Groep een juridische of feitelijke verplichting heeft die voortvloeit uit gebeurtenissen uit het verleden, het waarschijnlijk is dat voor de afwikkeling van die verplichting een uitstroom van middelen nodig is en het bedrag op betrouwbare wijze kan worden geschat. Voorzieningen voor toekomstige exploitatieverliezen worden niet in aanmerking genomen. Het als voorziening opgevoerde bedrag is gebaseerd op een zo goed mogelijke schatting van de verwachte kosten voor het voldoen aan de verplichting. Indien de tijdswaarde van geld een rol van betekenis speelt, is het bedrag van de voorziening gelijk aan de contante waarde van de uitgaande kasstroom.

a) *Garantieverplichtingen*

Deze voorziening heeft betrekking op ingeschatte verplichtingen en lopende procedures betreffende geschillen inzake opgeleverde projecten.

b) *Reorganisatie*

Een voorziening voor reorganisatie wordt opgenomen wanneer de Groep een gedetailleerd en formeel reorganisatieplan heeft goedgekeurd en de reorganisatie is begonnen of algemeen is bekendgemaakt. Voor toekomstige verliezen wordt geen voorziening opgenomen.

c) *Huurgaranties*

Dit betreft de geschatte verplichtingen uit hoofde van aan derden afgegeven huurgaranties.

d) *Overig*

Dit betreft overige juridische en constructieve verplichtingen waaronder milieukwesties (bodemverontreiniging) en doorlopende huurverplichtingen.

3.20 Latente belastingen

Latente belastingen worden opgenomen voor tijdelijke verschillen tussen de fiscale waarden van activa en verplichtingen en de boekwaarden daarvan in de geconsolideerde jaarrekening. De latentie wordt echter niet verantwoord indien deze is ontstaan uit een eerste verantwoording van een actief of verplichting uit een transactie (anders dan een fusie of overname) die noch de commerciële noch de fiscale winst (verlies) beïnvloedt. Latenties worden berekend op basis van vastgestelde belastingtarieven (en -wetten) die uiterlijk op de balansdatum (materieel) zijn vastgesteld en naar verwachting van toepassing zullen zijn op het moment dat de gerelateerde latente belastingvorderingen gerealiseerd worden of de latente belastingverplichtingen betaald worden.

Latente belastingvorderingen worden opgenomen voor zover het waarschijnlijk is dat er in de toekomst sprake zal zijn van voldoende belastbare winst om de tijdelijke verschillen en de beschikbare verliezen te benutten.

Latente belastingen worden opgenomen voor tijdelijke verschillen die ontstaan op investeringen in dochterondernemingen en deelnemingen, tenzij de Groep niet in staat is het tijdstip van afloop van het tijdelijke verschil te bepalen en het niet waarschijnlijk is dat het tijdelijke verschil in de voorzienbare toekomst zal aflopen.

Belastinglatenties worden gesaldeerd indien het wettelijk is toegestaan belastingvorderingen te verrekenen met belastingschulden en wanneer de uitgestelde vennootschapsbelasting door dezelfde belastingdienst wordt geheven bij dezelfde belastingplichtige.

Latente belastingvorderingen en -verplichtingen worden als zodanig gerubriceerd en op de balans weergegeven als vaste activa en langlopende verplichtingen.

3.21 Handels- en overige schulden

Handels- en overige schulden worden opgenomen tegen kostprijs.

Handels- en overige schulden worden verondersteld in de normale bedrijfsvoering te worden voldaan, gewoonlijk binnen twaalf maanden. De reële waarde van de schulden en de naar verwachting na meer dan twaalf maanden te betalen bedragen, worden vermeld in de Toelichting op de jaarrekening.

3.22 Opbrengsten

a) *Onderhanden projecten in opdracht van derden*

De Groep verantwoordt opbrengsten in verband met onderhanden projecten in opdracht van derden. De opbrengsten bestaan uit de oorspronkelijk overeengekomen aanneemsom, meer- en minderwerk als gevolg van wijzigingen in de overeenkomst, claims en prestatievergoedingen.

De projectopbrengsten en -kosten worden naar rato van de voortgang van de werkzaamheden opgenomen in de winst- en verliesrekening, indien de resultaten van een project op betrouwbare wijze kunnen worden geschat. Dit is van toepassing indien: (i) de totale opbrengsten van het project op betrouwbare wijze kunnen worden vastgesteld; (ii) het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen aan de Groep toekomen; (iii) de nog benodigde kosten voor afronding van het project en de fase van afronding betrouwbaar kunnen worden gemeten en (iv) de kosten duidelijk kunnen worden onderscheiden en gemeten, zodat de werkelijke kosten kunnen worden vergeleken met eerdere inschattingen. Opbrengsten en kosten worden opgenomen naar rato van de op balansdatum verrichte prestaties bij de uitvoering van het project.

Indien de resultaten van een project niet betrouwbaar kunnen worden geschat, worden opbrengsten slechts opgenomen tot het bedrag van de gemaakte projectkosten, voor zover deze met voldoende zekerheid worden gedekt uit de opbrengsten van het project.

b) *Vastgoedontwikkeling*

De Groep verantwoordt opbrengsten uit hoofde van vastgoedontwikkeling. Deze opbrengsten bestaan uit de overeengekomen bedragen van de transacties. Er worden geen opbrengsten genomen zolang de risico's en voordelen verbonden aan het (economisch) eigendom van een actief niet zijn overgedragen aan derden. Indien en voor zover overdracht van economisch eigendom van een actief aan derden heeft plaatsgevonden, worden opbrengsten verantwoord. Overdracht vindt plaats als ten minste: (i) de opbrengsten op betrouwbare wijze kunnen worden vastgesteld; (ii) het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen aan de Groep toekomen en (iii) de gemaakte en nog te maken kosten betrouwbaar zijn vast te stellen. Opbrengsten en kosten worden opgenomen naar rato van de op balansdatum verrichte prestaties bij de uitvoering van het project en indien en voor zover het economisch eigendom is overgedragen.

De overdracht van het economisch eigendom wordt geacht plaats te vinden als en voor zover aan het eigendom verbonden risico's en voordelen worden overgedragen aan de klant. Dit kan zowel het gehele project betreffen als significante onderdelen daarvan, wanneer daarmee ook de daaraan gerelateerde risico's en voordelen zijn overgedragen. Dit is bijvoorbeeld het geval bij de overdracht van grondposities.

c) *Concessies*

Gedurende de constructie van het actief wordt een pps-project verantwoord als onderhanden project in opdracht van derden. Voor wat betreft de winst- en verliesrekening betekent dit dat de projectopbrengsten en -kosten naar rato van de voortgang van de werkzaamheden worden opgenomen.

Tijdens de operationele fase zijn de opbrengsten van concessiemanagement afhankelijk van de beschikbaarheid van de voorziening of het daadwerkelijke gebruik van de voorziening. Indien de vergoeding afhankelijk is van de beschikbaarheid van de voorziening, bestaan opbrengsten uit: (i) de reële waarde van de levering van contractueel overeengekomen diensten en (ii) de rentebaten gerelateerd aan de investering in het project.

Indien de vergoeding afhankelijk is van het daadwerkelijke gebruik van de voorziening, bestaan opbrengsten uit de werkelijk ontvangen vergoeding voor het gebruik van de voorziening.

In beide gevallen worden opbrengsten verantwoord op het moment dat de hieraan gerelateerde diensten worden geleverd. Vooruitontvangen bedragen voor de verlening van deze diensten worden opgenomen als verplichting en als opbrengsten verantwoord op het moment van verlening van de betreffende diensten. Rente wordt verantwoord als opbrengsten in de periode waarop deze betrekking heeft.

d) Verkoop van goederen en verlening van diensten

Opbrengsten van verkopen van goederen worden verantwoord wanneer deze aan de klant zijn geleverd, de klant ze heeft geaccepteerd en de inbaarheid van de gerelateerde vordering redelijkerwijs zeker is. De opbrengsten bestaan uit het overeengekomen bedrag van de betreffende transactie.

Opbrengsten uit hoofde van dienstverlening worden verantwoord als het resultaat van de transactie betrouwbaar kan worden vastgesteld. De opbrengsten worden opgenomen naar rato van geleverde prestaties. Als het resultaat van een transactie niet betrouwbaar kan worden geschat dan worden opbrengsten verantwoord voor zover het waarschijnlijk is dat de gemaakte kosten kunnen worden terugverdiend.

e) Overige

Overige opbrengsten bestaan uit opbrengsten ontvangen uit hoofde van operationele-leaseovereenkomsten of (onder-) verhuur van bedrijfsgebouwen, materieel of installaties. Ontvangen opbrengsten (onder aftrek van prestatievergoedingen voor de lessee) worden opgenomen in de winst- en verliesrekening.

3.23 Kosten

a) Verwervingskosten

Kosten inzake het verwerven van projecten worden initieel verantwoord in de winst- en verliesrekening. Als voldoende zekerheid bestaat dat een project wordt gegund aan de Groep, worden deze kosten vanaf dat moment geactiveerd.

b) Operationele-leasebetalingen

Te betalen bedragen uit hoofde van operationele-leaseovereenkomsten worden (onder verrekening van prestatievergoedingen) lineair over de leaseperiode opgenomen in de winst- en verliesrekening.

c) Financiële-leasebetalingen

Betalen uit hoofde van financiële-leaseovereenkomsten worden deels verantwoord als een verplichting en deels als financieringslasten. De financieringslasten worden opgenomen in de winst- en verliesrekening gedurende de periode van de lease, zodat er over het resterende deel van de verplichting een constante periodieke rentevoet ontstaat.

d) Overheidssubsidies

Overheidssubsidies worden opgenomen tegen reële waarde indien er met een redelijke mate van zekerheid kan worden gesteld dat de subsidie ontvangen zal worden en dat aan de aan de subsidie gekoppelde voorwaarden zal worden voldaan. Overheidssubsidies met betrekking tot kosten worden opgenomen in de winst- en verliesrekening in de periode waarin de betreffende kosten worden verantwoord.

e) Onderzoek en ontwikkeling

Kosten inzake onderzoek en ontwikkeling, direct verband houdend met projecten, worden opgenomen in de kostprijs van deze projecten. Kosten van overig onderzoek en ontwikkeling komen niet in aanmerking voor activering en worden opgenomen in de winst- en verliesrekening in de periode waarin de betreffende kosten worden gemaakt.

f) Financieringsbaten en -lasten

Financieringsbaten bestaan uit renteopbrengsten en dividendopbrengsten. Financieringslasten betreffen rentelasten van leningen en financiële- leaseovereenkomsten alsmede betaald preferent dividend, verminderd met geactiveerde rente op pps-projecten in de constructiefase en vastgoedontwikkeling.

Indien de variabele rente van leningen door middel van een renteswap is gefixeerd, wordt naast deze variabele rente tevens de waardemutatie van de gerelateerde renteswap in de winst- en verlies rekening verantwoord. Hierdoor is sprake van een gefixeerde (financierings)last.

4. Financieel risicobeheer

De Groep onderkent financiële risicofactoren ten aanzien van valuta, rente, krediet en liquiditeit. Deze financiële risico's zijn niet bijzonder van aard of afwijkend van wat er in de branche gebruikelijk kan worden geacht. De Groep kent een strikt beleid, dat erop is gericht deze risico's zoveel mogelijk te beperken en te beheersen. Hiertoe wordt gebruik gemaakt van algemene beheersmaatregelen, zoals interne procedures en instructies, specifieke maatregelen en/of financiële instrumenten. Deze maatregelen gaan gepaard met adequate rapportagesystemen en korte communicatielijnen. De financiële risicofactoren van de Groep, de beheersmaatregelen en het resterende risico worden hieronder nader toegelicht.

4.1 Financiële risicofactoren

a) Valutarisico's

De Groep kent omvangrijke activiteiten in het Verenigd Koninkrijk en andere landen die geen deel uitmaken van de eurozone. Tot en met het derde kwartaal 2007 was de Groep ook actief in de Verenigde Staten. Resultaat en eigen vermogen staan derhalve onder invloed van valutakoersschommelingen. In het algemeen is de Groep in genoemde markten actief via lokale dochterondernemingen. Hierdoor is het valutarisico beperkt, aangezien transacties voor het grootste deel in gelijke munteenheid luiden.

Een beperkt aantal dochterondernemingen opereert in markten waarin contracten luiden in een andere dan hun functionele valuta. Volgens het beleid van de Groep luiden kosten en opbrengsten van deze projecten voornamelijk in gelijke munteenheden, waardoor het valutarisico beperkt is. Het resterende valutarisico wordt door de Groep op projectbasis afgedekt door middel van valutatermijntransacties. Hierbij worden onvoorwaardelijke, aan projecten gerelateerde valutarisico's groter dan € 1 miljoen afgedekt op het moment waarop deze zich voordoen. Bijkomende valutarisico's tijdens de aanbesteding en in geval van contractuele wijzigingen worden per geval beoordeeld.

Nadat kosten en opbrengsten in gelijklopende valuta op projectniveau op elkaar zijn afgestemd en het eventueel resterende valutarisico is afgedekt met behulp van valutatermijntransacties, ondervindt het resultaat van de Groep vrijwel geen invloed van valutakoerswijzigingen.

Er zijn procedures vastgesteld ten behoeve van een adequate vastlegging van de afdekkingstransacties. Er zijn systemen ingericht om de hierbij vereiste afdekkingseffectiviteitsmetingen regelmatig uit te voeren en te analyseren.

b) Renterisico's

Het renterisico van de Groep hangt samen met rentedragende vorderingen en liquide middelen enerzijds en rentedragende leningen anderzijds. In geval van variabele rente betekent dit voor de Groep een kasstroom-renterisico. Bij een vaste rente is sprake van een reële-waarde-renterisico.

De Groep beperkt het kasstroom-renterisico zoveel mogelijk door gebruik te maken van renteswaps, waarbij renteverplichtingen op basis van een variabele rente worden omgezet in vaste rentes. De Groep maakt geen gebruik van renteswaps waarbij renteverplichtingen op basis van een vaste rente wordt omgezet in variabele rente om het reële-waarde-renterisico af te dekken.

Bij de analyse van het kasstroom-renterisico wordt rekening gehouden met de aanwezige liquide middelen, de netto-schuldpositie en de gebruikelijke fluctuaties in de werkkapitaalbehoefte van de Groep. Diverse alternatieve mogelijkheden worden bestudeerd en afdekkingen overwogen.

Volgens het beleid van de Groep worden kasstroom-renterisico's uit hoofde van langlopende leningen grotendeels afgedekt door renteswaps (voornamelijk achtergestelde en pps-leningen). De Groep is hierdoor echter niet volledig ongevoelig voor rentebewegingen. Ultimo 2007 was ruim de helft (2006: idem) van de rente over de netto-schuldpositie van de Groep gefixeerd. Het niet-afgedekte deel betreft vrijwel geheel kortlopende projectfinancieringen.

Wanneer gedurende het jaar 2007 de rente (EURIBOR en LIBOR) gemiddeld 100 basispunten hoger was geweest, dan was het resultaat van de Groep na belastingen, (en verondersteld dat alle andere variabelen constant blijven) circa € 2 miljoen lager geweest (2006: circa € 1 miljoen lager).

c) *Kredietrisico's*

De Groep kent kredietrisico's uit hoofde van financiële bezittingen waaronder pps-vorderingen, handelsvorderingen, liquide middelen en deposito's bij banken.

Pps-vorderingen en een aanmerkelijk deel van de handelsvorderingen ontstaan uit contracten met overheden of overheidsorganisaties, waardoor het kredietrisico van deze contracten beperkt is.

Voorts is een aanzienlijk deel van de handelsvorderingen gebaseerd op contracten waarbij sprake is van vooruitbetalingen respectievelijk betalingen naar rato van voortgang van werkzaamheden, hetgeen de kredietrisico's beperkt tot de uitstaande posities.

Het kredietrisico van pps-vorderingen en handelsvorderingen wordt bewaakt door de betrokken dochterondernemingen. De kredietwaardigheid van opdrachtgevers wordt vooraf geanalyseerd en vervolgens gevolgd voor de duur van het project. Hierbij wordt rekening gehouden met de financiële positie van de klant, eerdere samenwerkingsverbanden en andere factoren.

Het beleid van de Groep is erop gericht om deze kredietrisico's te beperken door toepassing van diverse instrumenten, zoals uitstel van eigendomsoverdracht tot ontvangst van betaling, vooruitbetalingen en gebruik van bankgaranties.

Het kredietrisico van liquide middelen en deposito's aangehouden bij banken is, door de keuze van de Groep alleen met gerenommeerde banken zaken te doen, minimaal.

De boekwaarde van de financiële bezittingen waarover kredietrisico wordt gelopen is als volgt:

		2007	2006
	Vaste activa		
10	Pps-vorderingen	460.726	530.022
12	Financiële belangen	3.631	3.476
20	Derivaten	14.604	10.956
	Vlottende activa		
14	Netto-handelsvorderingen	1.156.262	1.061.930
14	Retenties	113.488	120.437
14	Pps-vorderingen	8.453	9.559
15	Liquide middelen	772.804	761.329
		<u>2.529.968</u>	<u>2.497.709</u>

Ultimo 2007 en 2006 zijn geen pps-vorderingen vervallen en zijn geen voorzieningen voor bijzondere waardevermindering opgenomen.

Van de handelsvorderingen is ultimo 2007 circa € 470 miljoen (2006: circa € 530 miljoen) vervallen, waarvoor een bijzondere waardevermindering is opgenomen ter hoogte van circa € 107 miljoen (2006: circa € 99 miljoen). Circa € 95 miljoen hiervan is meer dan een jaar vervallen (2006: circa € 115 miljoen). Hiervoor is een bijzondere waardevermindering opgenomen van circa € 70 miljoen (2006: circa € 70 miljoen).

Voor de overige financiële bezittingen zijn geen bijzondere waardeverminderingen opgenomen.

d) *Liquiditeitsrisico*

Liquiditeitsrisico's kunnen zich voordoen indien de uitvoering van nieuwe projecten stagneert en minder (vooruit)betalingen worden ontvangen, of wanneer investeringen in grondposities, vastgoedontwikkeling of werkkapitaal een te groot beslag zouden leggen op de beschikbare financieringsmiddelen en/of de operationele cashflow. Door de omvang van individuele transacties kunnen op korte termijn relatief grote schommelingen in de liquiditeitspositie ontstaan. De Groep beschikt over voldoende krediet- en rekening-courant-faciliteiten om deze schommelingen te kunnen opvangen. Het beleid van de Groep is erop gericht om de continuïteit van haar activiteiten te waarborgen.

Om het liquiditeitsrisico te beheersen, stellen dochterondernemingen maandelijks een liquiditeitsprognose op voor de komende twaalf maanden. Bij de analyse van het liquiditeitsrisico wordt rekening gehouden met de aanwezige liquide middelen, de kredietfaciliteiten en de gebruikelijke fluctuaties in de werkkapitaalbehoefte. Dit geeft de Groep voldoende mogelijkheden om de vrij beschikbare liquiditeiten en kredietfaciliteiten zo flexibel mogelijk aan te wenden of eventuele tekorten tijdig te signaleren.

De eerst mogelijke verwachte uitgaande kasstromen van financiële verplichtingen, naar de stand ultimo boekjaar, die op nettobasis worden afgewikkeld bestaan uit (contractuele) aflossingen en (een schatting van) rentebetalingen. Voor 2008 bedraagt de totale verwachte netto-uitstroom circa € 3,8 miljard (inclusief handels- en overige schulden). Voor de periode 2009 en verder bedraagt deze verwachte netto-uitstroom circa € 2,3 miljard.

De eerst mogelijke verwachte uitgaande kasstromen van derivaten, welke op brutobasis worden afgewikkeld, bedragen ultimo 2007 € 80 miljoen (2006: € 24 miljoen). De inkomende kasstromen bedragen ultimo 2007 € 79 miljoen (2006: € 22 miljoen). Deze derivaten betreffen valutatermijncontracten met een looptijd korter dan een jaar; deze kasstromen zijn direct gerelateerd aan de kasstromen uit operationele activiteiten van de Groep.

Tegenover de verwachte uitgaande kasstromen staat de inkomende kasstroom uit hoofde van operationele activiteiten. Daarnaast heeft de Groep gesyndiceerde en bilaterale kredietfaciliteiten beschikbaar van respectievelijk € 550 miljoen en € 180 miljoen.

4.2 Financieringsrisico's

De Groep streeft naar een financieringsstructuur waarbij de continuïteit van de activiteiten wordt gewaarborgd en vermogenskosten worden geminimaliseerd. Flexibiliteit en toegang tot vermogensmarkten zijn hierbij belangrijke randvoorwaarden.

Zoals gebruikelijk binnen de branche bewaakt de Groep de financieringsstructuur onder andere op basis van een solvabiliteitsratio. De solvabiliteit wordt berekend als het garantievermogen gedeeld door het totaal van de activa. Het garantievermogen van de Groep bestaat uit het eigen vermogen toerekenbaar aan aandeelhouders van de vennootschap, de achtergestelde lening, de preferente aandelen en derden aandeelhouders AM.

De Groep vindt een solvabiliteitsratio van 15 procent een minimumvereiste. Dit percentage is ook overeengekomen in de met banken afgesproken financieringsratio's bij het in 2007 afronden van de herfinanciering van de Groep. De Groep streeft naar een solvabiliteit van ten minste 20 procent ultimo 2009. Ultimo 2007 bedroeg de solvabiliteitsratio 18,1 procent (2006: 14,5 procent).

4.3 Financiële instrumenten per categorie

De Groep kent vier categorieën financiële instrumenten. Deze financiële instrumenten zijn in diverse balansposten opgenomen. Sommige balansposten kwalificeren zich volledig als financieel instrument. Navolgend overzicht geeft per relevante balanspost aan voor welke waarden financiële instrumenten zijn verantwoord.

		Financiële instrumenten			Geen financiële instrumenten	Totaal
		Leningen en vorderingen / verplichtingen	Reële waarde via winst- en verliesrekening	Derivaten gebruikt voor afdekkingen		
2007						
10	Pps-vorderingen	460.726	-	-	-	460.726
12	Overige financiële vaste activa	-	3.631	-	62.945	66.576
20	Derivaten	-	-	14.604	-	14.604
14	Handels- en overige vorderingen	1.278.203	-	-	1.123.785	2.401.988
15	Liquide middelen	772.804	-	-	-	772.804
		2.511.733	3.631	14.604	1.186.730	3.716.698
19	Leningen	1.992.080	-	-	206.543	2.198.623
20	Derivaten	-	-	19.166	-	19.166
24	Handels- en overige schulden	1.224.260	-	-	2.075.452	3.299.712
		3.216.340	-	19.166	2.281.995	5.517.501
2006						
10	Pps-vorderingen	530.022	-	-	-	530.022
12	Overige financiële vaste activa	-	3.476	-	124.916	128.392
20	Derivaten	-	-	10.956	-	10.956
14	Handels- en overige vorderingen	1.191.926	-	-	1.092.742	2.284.668
15	Liquide middelen	761.329	-	-	-	761.329
		2.483.277	3.476	10.956	1.217.658	3.715.367
19	Leningen	1.747.010	-	-	209.716	1.956.726
20	Derivaten	-	-	22.942	-	22.942
24	Handels- en overige schulden	1.143.365	-	-	2.095.163	3.238.528
		2.890.375	-	22.942	2.304.879	5.218.196

4.4 Schatting van reële waarden

De reële waarde van niet op een actieve markt verhandelde financiële instrumenten wordt bepaald met behulp van waarderingmethoden. De Groep gebruikt verschillende methoden en maakt aannames die gebaseerd zijn op de markt-omstandigheden per balansdatum.

Een van de methoden is de berekening op basis van de contante waarde van de verwachte kasstroom (DCF-methode). Aanvullend wordt voor renteswaps een waardering van bankiers opgevraagd. De reële waarde van renteswaps wordt berekend als de contante waarde van de geschatte toekomstige kasstromen. De reële waarde van valutatermijncontracten wordt vastgesteld op basis van de 'forward' valutakoersen per balansdatum.

Verondersteld wordt dat de nominale waarde (verminderd met de geschatte aanpassingen) van handelsvorderingen en handelsschulden de reële waarde benadert.

5. Belangrijkste schattingen en beoordelingen in de jaarrekening

Schattingen en beoordelingen worden voortdurend geëvalueerd en zijn gebaseerd op in het verleden opgedane ervaring en andere factoren, waaronder verwachtingen ten aanzien van toekomstige gebeurtenissen die zich geleet op de omstandigheden redelijkerwijs kunnen voordoen.

5.1 Belangrijke schattingen en aannames in de jaarrekening

De Groep maakt schattingen en doet veronderstellingen ten aanzien van de toekomst. Schattingen in de verantwoording zijn per definitie vrijwel nooit gelijk aan het werkelijke resultaat. Schattingen en veronderstellingen zijn gebaseerd op in het verleden opgedane ervaringen en andere factoren, waaronder ook verwachtingen over toekomstige gebeurtenissen zoals deze zich, naar de huidige stand van zaken, redelijkerwijs kunnen voordoen. Schattingen en beoordelingen worden continu geëvalueerd.

Schattingen en veronderstellingen die in het komende boekjaar kunnen leiden tot materiële aanpassing van de boekwaarde van activa en verplichtingen, worden vermeld in de Toelichting op de jaarrekening.

Indien de resultaten op een project betrouwbaar kunnen worden geschat, worden opbrengsten en kosten verantwoord over de periode van het contract, naar rato van de voortgang van de verrichte prestaties. De verrichte prestaties worden gemeten via de 'percentage of completion methode'. Als het waarschijnlijk is dat de totale projectkosten hoger uitvallen dan de totale projectopbrengsten, wordt het volledige verwachte verlies opgenomen als last.

De basis hiervoor zijn de periodieke projectbeoordelingen door de projectteams, op grond van projectadministraties, projectdossiers en deskundigheid van de betrokkenen. Inherent aan dit proces zijn schattingen, die mogelijk later afwijken van de werkelijkheid. Dit geldt met name voor langjarige projecten. Overigens blijkt uit ervaringen in het verleden dat de schattingen over het algemeen voldoende betrouwbaar zijn.

5.2 Kritische uitgangspunten bij het toepassen van de waarderingsgrondslagen

Zoals toegelicht, verantwoordt de Groep omzet en resultaat op basis van (gedeeltelijke) economische overdracht aan derden (IAS 18 appendix 9). Deze verwerkingswijze is onderwerp van evaluatie door de internationale regelgevende instanties. Op 5 juli 2007 is hierover de IFRIC conceptinterpretatie D21 (Verkoop van vastgoed) verschenen. Deze interpretatie geeft aanvullende richtlijnen ter bepaling van het moment waarop de verkoop van (nog te realiseren) vastgoedproject als gerealiseerd beschouwd mag worden. De Groep zal deze interpretatie gaan toepassen met ingang van het boekjaar waarin deze van kracht wordt. Naar de huidige inzichten zal dat 2008 zijn.

Toegezegde pensioenrechten vormen een kostenpost in het kader van de normale bedrijfsuitoefening, maar betreffen verplichtingen die pas ver in de toekomst moeten worden nagekomen. Pensioenlasten worden bepaald aan de hand van actuariële grondslagen. Daaraan ligt een aantal veronderstellingen ten grondslag, zoals personeelsverloop, discontingsvoet, sterftcijfers, pensioengerechtigde leeftijd, verwacht rendement van fondsbeleggingen, toekomstige salarisstijgingen en de gerelateerde indexatie van de uitkeringen.

Doorgaans worden deze aannames aan het begin van elk boekjaar opnieuw beoordeeld. Daadwerkelijke omstandigheden kunnen afwijken van deze veronderstellingen, waardoor een andere pensioenverplichting ontstaat die vervolgens zou kunnen leiden tot een extra bate of last in de geconsolideerde winst-en-verliesrekening. Wijzigingen in de desbetreffende pensioenlasten kunnen zich in de toekomst voordoen als gevolg van bijgestelde veronderstellingen.

Behoudens het voorgaande en de elementen vermeld in de Toelichting op de jaarrekening, zijn er geen belangrijke schattingen of aannames bij de toepassing van de waarderingsgrondslagen van de Groep die nadere vermelding vergen.

6. Gesegmenteerde informatie

Primaire rapportage - sectoren

Opbrengsten en resultaten per sector	Bouw	Vastgoed	Infra	Pps	Installatie- techniek	Consultancy en engineering	Beëindigde activiteiten	Overige inclusief eliminaties ¹	Totaal
2007									
Opbrengsten derden	3.317.199	1.303.884	3.446.874	73.411	180.408	213.441	415.200	3.338	8.953.755
Sectoropbrengsten	473.669	-	65.226	-	24.970	5.692	-	(569.557)	-
Opbrengsten	3.790.868	1.303.884	3.512.100	73.411	205.378	219.133	415.200	(566.219)	8.953.755
Bedrijfsresultaat	60.277	102.652	93.994	47.075	10.693	27.959	13.559	(15.474)	340.735
Netto financieringslasten	27.997	(15.755)	17.041	(21.794)	907	452	633	(43.515)	(34.034)
Resultaat uit deelnemingen	-	8.917	395	3.969	-	-	-	35.962	49.243
Resultaat op verkoop beëindigde activiteiten	-	-	-	-	-	-	72.234	-	72.234
Resultaat vóór belastingen	88.274	95.814	111.430	29.250	11.600	28.411	86.426	(23.027)	428.178
Belastingen									(77.139)
Nettoresultaat voor het jaar									351.039

2006									
Opbrengsten derden	3.024.377	1.375.897	3.305.816	70.319	169.817	199.924	495.952	4.029	8.646.131
Sectoropbrengsten	368.483	-	39.917	-	21.081	4.322	-	(433.803)	-
Opbrengsten	3.392.860	1.375.897	3.345.733	70.319	190.898	204.246	495.952	(429.774)	8.646.131
Bedrijfsresultaat	(53.063)	118.780	103.182	27.950	7.600	24.859	17.987	7.922	255.217
Netto financieringslasten	23.049	(24.839)	15.086	(26.657)	394	259	656	(35.504)	(47.556)
Resultaat uit deelnemingen	-	(451)	616	908	-	-	-	19.712	20.785
Resultaat vóór belastingen	(30.014)	93.490	118.884	2.201	7.994	25.118	18.643	(7.870)	228.446
Belastingen									(90.810)
Nettoresultaat voor het jaar									137.636

Balansgegevens per sector	Bouw	Vastgoed	Infra	Pps	Installatie- techniek	Consultancy en engineering	Beëindigde activiteiten	Overige inclusief eliminaties ¹	Totaal
2007									
Activa	1.591.789	2.521.921	2.389.961	755.796	95.525	150.157	-	(674.319)	6.830.830
Deelnemingen	1.153	4.943	5.902	3.994	-	-	-	138.650	154.642
Totaal activa	1.592.942	2.526.864	2.395.863	759.790	95.525	150.157	-	(535.669)	6.985.472
Verplichtingen	1.134.188	2.104.264	1.637.100	635.644	71.344	79.447	-	319.134	5.981.121
Groepsvermogen	-	-	-	-	-	-	-	1.004.351	1.004.351
Groepsvermogen en verplichtingen	1.134.188	2.104.264	1.637.100	635.644	71.344	79.447	-	1.323.485	6.985.472
2006									
Activa	1.913.007	1.676.258	2.269.402	725.921	83.776	147.734	209.417	(649.622)	6.375.893
Deelnemingen	999	3.670	5.782	58	-	-	-	110.407	120.916
Totaal activa	1.914.006	1.679.928	2.275.184	725.979	83.776	147.734	209.417	(539.215)	6.496.809
Verplichtingen	1.484.385	1.444.916	1.510.093	628.871	58.566	75.549	131.763	465.817	5.799.960
Groepsvermogen	-	-	-	-	-	-	-	696.849	696.849
Groepsvermogen en verplichtingen	1.484.385	1.444.916	1.510.093	628.871	58.566	75.549	131.763	1.162.666	6.496.809

¹ Inclusief niet-operationele activa en verplichtingen.

Overige sectorinformatie	Bouw	Vastgoed	Infra	Pps	Installatie- techniek	Consultancy en engineering	Beëindigde activiteiten	Overige inclusief eliminaties ¹	Totaal
2007									
Investeringsen ²	36.135	53.037	109.584	60.962	4.093	3.154	25.927	3.277	296.169
Afschrijvingen	20.332	5.019	58.872	1.666	1.769	2.090	6.547	5.959	102.254
Teruggenomen bijzondere waardeverminderingen	1.000	-	-	-	-	-	-	-	1.000
Gemiddeld aantal medewerkers	8.098	570	14.136	74	1.270	2.629	952	278	28.007
Aantal medewerkers ultimo jaar	8.140	614	14.476	76	1.290	2.705	-	277	27.578
2006									
Investeringsen ²	31.535	229.954	76.128	49	1.940	4.322	25.082	5.011	374.021
Afschrijvingen	19.269	1.369	59.591	10	1.839	1.869	8.640	6.314	98.901
Bijzondere waardeverminderingen	1.000	-	-	-	-	-	-	5	1.005
Gemiddeld aantal medewerkers	8.130	470	14.696	52	1.333	2.275	1.090	284	28.330
Aantal medewerkers ultimo jaar	8.122	497	16.362	55	1.338	2.512	1.172	280	30.338

Secundaire rapportage - geografisch

Opbrengsten per geografisch segment ³	Bouw	Vastgoed	Infra	Pps	Installatie- techniek	Consultancy en engineering	Beëindigde activiteiten	Overige inclusief eliminaties ¹	Totaal
2007									
Nederland	1.550.404	1.049.812	1.280.558	4.177	204.402	110.127	-	(356.626)	3.842.854
Verenigd Koninkrijk	1.524.204	170.376	863.206	67.869	-	-	-	(193.994)	2.431.661
België	176.051	43.819	408.403	-	153	1.609	-	-	630.035
Duitsland	522.690	-	204.059	1.365	654	24.831	-	15.531	769.130
Ierland	-	39.877	463.197	-	3	-	-	(31.413)	471.664
Verenigde Staten	-	-	655	-	-	-	415.200	-	415.855
Overige (wereldwijd)	17.519	-	292.022	-	166	82.566	-	283	392.556
	3.790.868	1.303.884	3.512.100	73.411	205.378	219.133	415.200	(566.219)	8.953.755
2006									
Nederland	1.320.098	1.119.509	1.351.389	8.287	189.507	124.280	-	(164.957)	3.948.113
Verenigd Koninkrijk	1.407.757	239.109	827.295	62.032	33	-	-	(257.730)	2.278.496
België	154.283	-	357.655	-	222	427	-	(93)	512.494
Duitsland	507.059	996	162.289	-	1.097	16.682	-	3.503	691.626
Ierland	-	16.283	384.389	-	-	-	-	(10.550)	390.122
Verenigde Staten	-	-	24	-	30	-	495.952	-	496.006
Overige (wereldwijd)	3.663	-	262.692	-	9	62.857	-	53	329.274
	3.392.860	1.375.897	3.345.733	70.319	190.898	204.246	495.952	(429.774)	8.646.131

¹ Inclusief niet-operationele activa en verplichtingen.

² Bruto-investeringen in materiële en immateriële vaste activa.

³ Geografische segmentatie op basis van locatie van de projecten.

Activa per geografisch segment ¹

	2007	2006
Nederland	3.561.468	3.265.758
Verenigd Koninkrijk	1.788.400	1.812.326
België	576.361	325.071
Duitsland	532.436	453.940
Ierland	574.286	467.275
Verenigde Staten	-	201.816
Overige (wereldwijd)	247.183	226.690
Eliminaties, deelnemingen en niet-toegewezen activa	<u>(294.662)</u>	<u>(256.067)</u>
	6.985.472	6.496.809

Investerings per geografisch segment ²

	2007	2006
Nederland	86.404	284.240
Verenigd Koninkrijk	16.660	14.051
België	63.946	9.225
Duitsland	30.930	16.284
Ierland	58.098	9.086
Verenigde Staten	26.396	25.082
Overige (wereldwijd)	13.735	16.053
	<u>296.169</u>	<u>374.021</u>

¹ Geografische segmentatie op basis van locatie van de activa.

² Bruto-investeringen in materiële en immateriële vaste activa op basis van geografische locatie van de activa.

Overige rapportage**Opbrengsten per categorie**

	2007	2006
Projecten in opdracht van derden	6.917.076	6.460.223
Vastgoedontwikkeling	1.303.884	1.388.021
Concessies	73.411	70.319
Diensten en overige	244.184	231.616
Beëindigde activiteiten	415.200	495.952
	<u>8.953.755</u>	<u>8.646.131</u>

7. Overzicht projecten

Projecten voor derden en voor eigen rekening

Deze projecten vormen een belangrijk deel van de activiteiten van de Groep en worden in de balans gepresenteerd onder diverse posten. Als aanvulling op de reguliere toelichtingen en om inzicht te verschaffen in de totale positie betreffende de activiteiten van de Groep zijn in het navolgende overzicht de relevante balansposten weergegeven.

	Vastgoed- ontwikkeling	Projecten voor derden	Totaal
2007			
Grond en bouwrechten, vastgoedontwikkeling	1.646.815	-	1.646.815
Van opdrachtgevers te vorderen bedragen	<u>157.978</u>	<u>434.859</u>	<u>592.837</u>
Totale activa	1.804.793	434.859	2.239.652
Non-recourselingen	440.158	-	440.158
Overige projectgerelateerde financieringen	249.365	-	249.365
Aan opdrachtgevers verschuldigde bedragen	<u>101.922</u>	<u>787.980</u>	<u>889.902</u>
Totale verplichtingen	791.445	787.980	1.579.425
Per 31 december	<u>1.013.348</u>	<u>(353.121)</u>	<u>660.227</u>
2006			
Grond en bouwrechten, vastgoedontwikkeling	1.287.215	-	1.287.215
Van opdrachtgevers te vorderen bedragen	<u>156.231</u>	<u>380.208</u>	<u>536.439</u>
Totale activa	1.443.446	380.208	1.823.654
Non-recourselingen	305.149	-	305.149
Overige projectgerelateerde financieringen	214.209	-	214.209
Aan opdrachtgevers verschuldigde bedragen	<u>92.113</u>	<u>799.195</u>	<u>891.308</u>
Totale verplichtingen	611.471	799.195	1.410.666
Per 31 december	<u>831.975</u>	<u>(418.987)</u>	<u>412.988</u>

De cumulatieve kosten (inclusief resultaat) en cumulatieve gefactureerde termijnen van de projecten voor derden, opgenomen in de balans ultimo 2007, bedragen respectievelijk € 10.289 miljoen (2006: € 11.373 miljoen) en € 10.642 miljoen (2006: € 11.792 miljoen).

Pps-projecten

De totale positie van de pps-projecten waarbij de Groep is betrokken, is als volgt:

	Langlopend	Kortlopend	Totaal
2007			
Immateriële vaste activa (concessies)	132.383	-	132.383
Pps-vorderingen	460.726	8.453	469.179
Non-recourse pps-leningen	(537.162)	(32.653)	(569.815)
	<u>55.947</u>	<u>(24.200)</u>	<u>31.747</u>
Saldo overige activa en verplichtingen	(16.287)	44.370	28.083
Pps-projecten (dochterondernemingen)	<u>39.660</u>	<u>20.170</u>	<u>59.830</u>
Pps-projecten (deelnemingen en langlopende vorderingen)	<u>16.621</u>	<u>-</u>	<u>16.621</u>
Netto-investering per 31 december	<u>56.281</u>	<u>20.170</u>	<u>76.451</u>
2006			
Immateriële vaste activa (concessies)	73.425	-	73.425
Pps-vorderingen	530.022	9.559	539.581
Non-recourse pps-leningen	(544.325)	(15.437)	(559.762)
	<u>59.122</u>	<u>(5.878)</u>	<u>53.244</u>
Saldo overige activa en verplichtingen	(17.016)	32.735	15.719
Pps-projecten (dochterondernemingen)	<u>42.106</u>	<u>26.857</u>	<u>68.963</u>
Pps-projecten (deelnemingen en langlopende vorderingen)	<u>12.685</u>	<u>-</u>	<u>12.685</u>
Netto-investering per 31 december	<u>54.791</u>	<u>26.857</u>	<u>81.648</u>

8. Materiële vaste activa

	Bedrijfs- gebouwen en -terreinen	Materieel, machines en installaties	Overige materiële vaste activa	Totaal
Per 1 januari 2006				
Kostprijs	210.841	467.500	122.520	800.861
Cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen	(52.605)	(265.991)	(64.488)	(383.084)
Boekwaarde	158.236	201.509	58.032	417.777
2006				
Boekwaarde 1 januari	158.236	201.509	58.032	417.777
Investerings	10.554	93.352	33.918	137.824
Verwerving van dochterondernemingen	-	-	1.539	1.539
Desinvesteringen	(2.481)	(10.891)	(3.123)	(16.495)
Herrubriceringen tussen categorieën	1.445	4.080	(5.525)	-
Bijzondere waardeverminderingen	(1.000)	-	-	(1.000)
Afschrijvingen	(10.076)	(63.745)	(21.635)	(95.456)
Valutakoersverschillen	(234)	(1.483)	(348)	(2.065)
Boekwaarde 31 december	156.444	222.822	62.858	442.124
Per 31 december 2006				
Kostprijs	230.686	519.716	169.549	919.951
Cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen	(74.242)	(296.894)	(106.691)	(477.827)
Boekwaarde	156.444	222.822	62.858	442.124
2007				
Boekwaarde 1 januari	156.444	222.822	62.858	442.124
Investerings	14.178	96.534	46.854	157.566
Verwerving van dochterondernemingen	382	9.351	2.159	11.892
Desinvesteringen	(3.029)	(20.771)	(2.066)	(25.866)
Verkoop van dochterondernemingen	(7.478)	(34.145)	(10.520)	(52.143)
Herrubriceringen tussen categorieën	1.445	4.493	(5.938)	-
Teruggenomen bijzondere waardevermindering	1.000	-	-	1.000
Afschrijvingen	(9.326)	(62.199)	(23.007)	(94.532)
Valutakoersverschillen	(1.104)	(3.194)	(1.051)	(5.349)
Boekwaarde 31 december	152.512	212.891	69.289	434.692
Per 31 december 2007				
Kostprijs	229.076	504.474	179.003	912.553
Cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen	(76.564)	(291.583)	(109.714)	(477.861)
Boekwaarde	152.512	212.891	69.289	434.692

De in 2007 teruggenomen bijzondere waardevermindering (€ 1 miljoen) hangt samen met de in het voorgaande jaar verantwoorde bijzondere waardevermindering in de sector Bouw. De opbrengstwaarden van deze activa zijn bepaald aan de hand van de best beschikbare informatie om te kunnen komen tot de reële waarde onder aftrek van de verkoopkosten.

In de boekwaarde van de overige materiële vaste activa is € 21 miljoen (2006: € 8 miljoen) begrepen inzake uitgaven voor materiële activa in aanbouw. Deze hebben voornamelijk betrekking op materieel, machines en installaties. Voor contractuele verplichtingen ten aanzien van materiële vaste activa wordt verwezen naar Toelichting 31.

De reële waarde van de materiële vaste activa bedraagt ultimo 2007 € 545 miljoen (2006: € 550 miljoen, inclusief Flatiron).

De materiële vaste activa, voor zover geen activa uit hoofde van financiële-leaseovereenkomsten, zijn niet als zekerheid gesteld voor leningen (2006: € 22 miljoen, inzake Flatiron).

Materiële vaste activa, gefinancierd door middel van financiële-leaseovereenkomsten, hebben onderstaande boekwaarden:

	2007	2006
Bedrijfsgebouwen en -terreinen	25.497	26.307
Materieel, machines en installaties	21.209	19.930
Overige materiële vaste activa	64	5.920
Per 31 december	46.770	52.157

De met leaseovereenkomsten samenhangende betalingsverplichtingen zijn opgenomen onder de kort- en langlopende leningen. Zie Toelichting 19.

Financieringslasten en afschrijvingen met betrekking tot deze activa zijn opgenomen in de winst- en verliesrekening.

9. Immateriële vaste activa

	Goodwill	Niet-ge- integreerde software	Concessies	Overige	Totaal
Per 1 januari 2006					
Kostprijs	503.650	14.358	-	-	518.008
Cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen	(5.408)	(10.044)	-	-	(15.452)
Boekwaarde	<u>498.242</u>	<u>4.314</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>502.556</u>
2006					
Boekwaarde 1 januari	498.242	4.314	-	-	502.556
Investerings	-	1.294	-	-	1.294
Verwerving van dochterondernemingen	232.903	-	-	2.000	234.903
Bijzondere waardeverminderingen	-	(5)	-	-	(5)
Afschrijvingen	-	(2.779)	-	(666)	(3.445)
Valutakoersverschillen	(140)	(6)	-	-	(146)
Overige mutaties	(8.935)	-	73.425	-	64.490
Boekwaarde 31 december	<u>722.070</u>	<u>2.818</u>	<u>73.425</u>	<u>1.334</u>	<u>799.647</u>
Per 31 december 2006					
Kostprijs	727.478	15.406	75.397	2.000	820.281
Cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen	(5.408)	(12.588)	(1.972)	(666)	(20.634)
Boekwaarde	<u>722.070</u>	<u>2.818</u>	<u>73.425</u>	<u>1.334</u>	<u>799.647</u>
2007					
Boekwaarde 1 januari	722.070	2.818	73.425	1.334	799.647
Investerings	-	2.040	60.525	-	62.565
Verwerving van dochterondernemingen	49.639	291	-	26.108	76.038
Desinvesteringen	(25.168)	(109)	-	-	(25.277)
Afschrijvingen	-	(2.232)	(1.567)	(3.923)	(7.722)
Valutakoersverschillen	122	(15)	-	-	107
Boekwaarde 31 december	<u>746.663</u>	<u>2.793</u>	<u>132.383</u>	<u>23.519</u>	<u>905.358</u>
Per 31 december 2007					
Kostprijs	752.071	17.561	135.922	28.108	933.662
Cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen	(5.408)	(14.768)	(3.539)	(4.589)	(28.304)
Boekwaarde	<u>746.663</u>	<u>2.793</u>	<u>132.383</u>	<u>23.519</u>	<u>905.358</u>

9.1 Goodwill

De goodwill ultimo 2007 betreft voornamelijk de overnames van HBG in 2002 en AM in 2006. De boekwaarde van de goodwill van HBG bedraagt ultimo 2007 € 429 miljoen (2006: € 454 miljoen). De afname in 2007 betreft de goodwill van Flatiron. De boekwaarde van de goodwill van AM is ongewijzigd en bedraagt ultimo 2007 € 228 miljoen.

De goodwill uit hoofde van verwerving van dochterondernemingen in 2007 betreft de overnames van De Wilgen Pacific Vastgoed bv, Landsbeeck nv (Kairos), IPMMC Vastgoed bv en Betonac nv. De desinvestering in goodwill betreft de verkoop van Flatiron. Zie Toelichting 32 en 33.

De overige mutatie betreffende goodwill in 2006 houdt verband met gerealiseerde fiscaal compensabele verliezen van Flatiron in de sector Infra, die ten tijde van de overname van HBG door de Groep niet waren gewaardeerd.

De goodwill is als volgt toegerekend aan de sectoren van de Groep:

	2007	2006
Bouw	132.246	132.246
Vastgoed	330.874	297.833
Infra	234.333	242.752
Installatietechniek	1.857	1.857
Consultancy en engineering	47.353	47.382
Per 31 december	746.663	722.070

De goodwill is getoetst voor bijzondere waardeverminderingen door de huidige boekwaarden van de activa, inclusief toegerekende goodwill, van de kasstroomgenererende eenheden, te vergelijken met de bedrijfswaarden ervan. De bedrijfswaarden zijn berekend op basis van de geprognosticeerde kasstromen, uitgaande van prognoses van de opbrengsten en winstpercentages (vóór belasting), voor een periode van vijf jaar en zoals goedgekeurd door het management. De prognoses zijn gebaseerd op realisaties uit het verleden en op verwachtingen over de markt en ontwikkelingen in de verschillende sectoren.

De geschatte kasstromen zijn contant gemaakt tegen een disconteringsvoet (vóór belasting) die de huidige marktsituatie, de tijdswaarde van geld en de aan het activum gerelateerde risico's reflecteert. De gebruikte disconteringsvoet (vóór belasting) reflecteert het risicoprofiel van de betreffende sectoren en varieert tussen 9,0 procent en 11,3 procent (2006: 8,5 procent respectievelijk 11 procent).

Ultimo 2007 heeft deze toets niet geresulteerd in een bijzondere waardevermindering van de goodwill. Ook indien de gebruikte disconteringsvoet gemiddeld 1 procent hoger zou zijn geweest, zou dit geen bijzondere waardevermindering tot gevolg hebben gehad.

9.2 Concessies

Concessies betreffen pps-projecten (tolwegen) in Ierland en Duitsland. De looptijd van deze concessieovereenkomsten ligt tussen 15 en 30 jaar.

De investeringen in 2007 betreffen de pps-projecten Waterford en Portlaoise in Ierland en de A8 in Duitsland.

De overige mutaties in 2006 betreffen het in consolidatie nemen van de twee Ierse joint ventures Celtic Roads Group (Dundalk en Waterford).

De concessies zijn als zekerheid gesteld ten behoeve van bijbehorende non-recourse pps-leningen, welke zijn opgenomen onder de langlopende en kortlopende verplichtingen. Zie Toelichting 19.

Voor nadere informatie met betrekking tot concessieovereenkomsten wordt verwezen naar Toelichting 36.

9.3 Overige

In 2007 is in het kader van overnames waarde toegekend aan de marktposities, inclusief (merk)namen en management van de overgenomen bedrijven. Zie Toelichting 32.

10. Pps-vorderingen

	2007	2006
Per 1 januari	539.581	543.244
Desinvesteringen	(63.670)	-
Consolidaties	9.039	-
Verstreckte vorderingen	81.000	78.672
Aflossingen vorderingen	(48.797)	(8.924)
Valutakoersverschillen	(47.974)	13.034
Overige mutaties	-	(86.445)
Per 31 december	469.179	539.581

De pps-vorderingen zijn als volgt opgenomen in de balans:

	2007	2006
Langlopend	460.726	530.022
Kortlopend	8.453	9.559
	469.179	539.581

De pps-vorderingen betreffen nog te ontvangen vergoedingen uit hoofde van concessieovereenkomsten in Nederland en het Verenigd Koninkrijk. Het kortlopend deel van de pps-vorderingen wordt verantwoord onder de handels- en overige vorderingen.

De gemiddelde looptijd van de pps-vorderingen is 23 jaar. Van het langlopend deel heeft circa € 420 miljoen een looptijd van langer dan vijf jaar (2006: € 480 miljoen).

De rentepercentages op pps-vorderingen zijn vrijwel gelijk aan de rentepercentages (na afdekking) van de bijbehorende non-recourse pps-leningen. De rentepercentages zijn vast gedurende de looptijd. Het gemiddelde rentepercentage op pps-vorderingen bedraagt 5,5 procent (2006: 5,1 procent).

De desinvestering in 2007 betreft het netto-effect van de inbreng van vier bestaande pps-entiteiten in een nieuw opgerichte joint venture met Dutch Infrastructure Fund (DIF). Op het moment van overdracht bedroeg het totaal van de pps-vorderingen van deze vier pps-entiteiten € 255 miljoen. Aangezien het aandeel van DIF in de joint venture 25 procent is, bedraagt de desinvestering voor de Groep € 63,7 miljoen. Ultimo 2007 heeft de Groep een belang van 75 procent in de joint venture en behoudt daarmee € 191 miljoen van deze pps-vorderingen.

In de aflossingen 2007 is het effect begrepen van de overdracht van een Brits pps-contract op verzoek van de opdrachtgever.

De overige mutaties in 2006 betreffen de overdracht aan de Bank Nederlandse Gemeenten van een deel van de pps-vorderingen uit hoofde van één concessieovereenkomst. De corresponderende non-recourse lening van deze concessieovereenkomst is hiermee verrekend. Zie Toelichting 19.

De pps-vorderingen zijn als zekerheid gesteld ten behoeve van bijbehorende non-recourse pps-leningen, welke zijn opgenomen onder de langlopende en kortlopende verplichtingen.

Voor nadere informatie met betrekking tot concessieovereenkomsten wordt verwezen naar Toelichting 36.

11. Deelnemingen

	2007	2006
Per 1 januari	120.916	110.316
Investeringen	155	6.239
Desinvesteringen	-	(264)
Consolidaties en deconsolidaties	(6)	(8.090)
Aandeel in resultaat	49.243	20.785
Winstuitkeringen en ontvangen dividend	(12.795)	(9.316)
Valutakoersverschillen	973	(794)
Overige mutaties	(3.844)	2.040
Per 31 december	154.642	120.916

In onderstaand overzicht wordt een specificatie gegeven van de door de Groep gehouden belangen in (niet-beursgenoteerde) deelnemingen. De vermelde bedragen betreffen het belang van de Groep in de balans van de betreffende deelnemingen ultimo boekjaar en het aandeel in de opbrengsten en het resultaat over het betreffende boekjaar.

	Land van vestiging	% belang	Activa	Verplichtingen	Saldo	Opbrengsten	Resultaat
2007							
Van Oord nv	Nederland	21,49	354.130	215.658	138.472	354.975	35.962
Infraspeed (Holdings) bv	Nederland	21,50	121.076	117.082	3.994	3.609	3.969
Railpro bv	Nederland	10,00	6.083	3.342	2.741	9.658	(104)
			481.289	336.082	145.207	368.242	39.827
Overige					9.435		9.416
Per 31 december					154.642		49.243
2006							
Van Oord nv	Nederland	21,49	322.396	212.080	110.316	325.748	19.712
Infraspeed (Holdings) bv	Nederland	21,50	226.552	226.527	25	734	-
Railpro bv	Nederland	10,00	5.435	2.547	2.888	15.198	364
			554.383	441.154	113.229	341.680	20.076
Overige					7.687		709
Per 31 december					120.916		20.785

Inbegrepen zijn deelnemingen waarin de Groep minder dan twintig procent van het (potentiële) aantal stemgerechtigde aandelen houdt, maar waarin de Groep door lidmaatschappen van directies en/of raden van commissarissen invloed van betekenis uitoefent.

Bij enkele deelnemingen zijn aanzienlijke beperkingen gesteld aan de overdracht van gelden. Dit betreft vooral bepalingen op grond waarvan aflossing van externe schulden voorrang heeft boven dividenduitkeringen.

De overige deelnemingen in 2007 betreffen de belangen van de Groep in diverse projectgerelateerde entiteiten.

Het in deelnemingen geïnvesteerde bedrag is inclusief € 32 miljoen (2006: € 32 miljoen) aan goodwill. Op deze goodwill is geen bijzondere waardevermindering toegepast.

12. Overige financiële vaste activa

	Langlopende vorderingen	Overig	Totaal
Per 1 januari 2006	90.673	4.857	95.530
Investerings	-	108	108
Consolidaties en deconsolidaties	12.480	382	12.862
Verstrekte leningen	41.091	-	41.091
Aflossingen leningen	(11.088)	-	(11.088)
Valutakoersverschillen	(45)	-	(45)
Overige mutaties	497	(593)	(96)
	<u>133.608</u>	<u>4.754</u>	<u>138.362</u>
Waarvan kortlopend:	(9.970)	-	(9.970)
Per 31 december 2006	<u>123.638</u>	<u>4.754</u>	<u>128.392</u>
Investerings	-	93	93
Consolidaties en deconsolidaties	(655)	135	(520)
Verstrekte leningen	16.979	-	16.979
Aflossingen leningen	(41.768)	-	(41.768)
Valutakoersverschillen	(29)	-	(29)
Overige mutaties	6.716	(73)	6.643
	<u>114.851</u>	<u>4.909</u>	<u>119.760</u>
Waarvan kortlopend:	(53.184)	-	(53.184)
Per 31 december 2007	<u>61.667</u>	<u>4.909</u>	<u>66.576</u>

De reële waarde van de langlopende vorderingen bedraagt eind 2007 € 120 miljoen (2006: € 140 miljoen). Het effectieve rentepercentage is 9,0 procent (2006: 6,4 procent).

De kolom Overig betreft belangen in (niet-beursgenoteerde) deelnemingen waarover de Groep geen invloed van betekenis uitoefent.

In aflossingen leningen 2007 is een bedrag begrepen, tegen boekwaarde, van € 35 miljoen inzake de inkoop van financieringspreferente aandelen door Van Oord. De ultimo 2007 resterende aandelen, met een boekwaarde van € 35 miljoen, zijn als kortlopend opgenomen in verband met eenzelfde aflossing in maart 2008.

13. Voorraden

	2007	2006
Grond en bouwrechten	815.838	654.375
Vastgoedontwikkeling	830.977	632.840
Grond- en hulpstoffen	19.303	20.894
Onderhanden werk en halffabrikaten	612	498
Gereed product	4.656	4.558
	<u>1.671.386</u>	<u>1.313.165</u>

In de toename van grond en bouwrechten en vastgoedontwikkeling zijn de effecten begrepen van de overnames in 2007.

Inherent aan de normale bedrijfsvoering hebben grond en bouwrechten een overwegend langlopend karakter (langer dan een jaar). Het merendeel van de onder vastgoedontwikkeling gerapporteerde investeringen heeft een vlottend karakter (korter dan een jaar).

De overige voorraden hebben een overwegend kortlopend karakter. In 2007 is € 55 miljoen (2006: € 65 miljoen) aan overige voorraden in de winst- en verliesrekening opgenomen. Afwaarderingen op overige voorraden hebben niet plaatsgevonden.

14. Handels- en overige vorderingen

	2007	2006
Handelsvorderingen	1.263.039	1.160.698
Af: bijzondere waardevermindering van vorderingen	(106.777)	(98.768)
Netto-handelsvorderingen	1.156.262	1.061.930
Van opdrachtgevers te vorderen bedragen	592.837	536.439
Te vorderen van deelnemingen	64.575	32.520
Retenties	113.488	120.437
Vooruitbetaalde kosten en nog te factureren bedragen	85.233	64.180
Pps-vorderingen	8.453	9.559
Overige vorderingen	381.140	459.603
	<u>2.401.988</u>	<u>2.284.668</u>

De reële waarde van de handels- en overige vorderingen benadert de nominale waarde, vanwege het kortetermijn-karakter van deze vorderingen. Gewoonlijk worden deze vorderingen binnen de normale bedrijfsvoering (korter dan een jaar) voldaan, met uitzondering van circa € 69 miljoen (2006: € 29 miljoen). De reële waarde van dit langlopende deel bedraagt circa € 63 miljoen (2006: € 27 miljoen) en is berekend met een rentepercentage van 5,5 procent (2006: 4,0 procent).

Bij de handelsvorderingen is geen sprake van een significante concentratie van het kredietrisico, omdat de Groep een groot aantal opdrachtgevers in binnen- en buitenland heeft.

Het verloop van de bijzondere waardeverminderingen is als volgt:

	2007	2006
Per 1 januari	98.768	82.909
Opgenomen in de winst- en verliesrekening:		
- nieuwe voorzieningen	21.523	17.766
- vrijval van niet-gebruikte voorzieningen	(9.804)	(1.130)
Besteed gedurende het jaar	(13.015)	(782)
Herrubriceringen ¹	9.324	-
Valutakoersverschillen	(19)	5
Per 31 december	106.777	98.768

¹ Betreft herrubricering van voorzieningen (zie Toelichting 22).

Van opdrachtgevers te vorderen bedragen betreffen onderhanden projecten in opdracht van derden en bestaan uit het positieve saldo van gemaakte kosten (inclusief verantwoord resultaat) en gefactureerde termijnen. Zie Toelichting 7.

De retenties betreffen door opdrachtgevers op gefactureerde termijnen ingehouden bedragen. Met name in het Verenigd Koninkrijk en Duitsland is het gebruikelijk om een vooraf overeengekomen percentage in te houden tot het moment van oplevering van het project.

15. Liquide middelen

	2007	2006
Banktegoeden en kassen	319.927	329.585
Kortetermijn-deposito's	452.877	431.744
Liquide middelen	772.804	761.329

De liquide middelen staan ter vrije beschikking van de Groep. De deposito's hebben een looptijd tot uiterlijk 31 januari 2008. In het saldo liquide middelen is € 170 miljoen (2006: € 239 miljoen) begrepen, zijnde het aandeel van de Groep in de liquide middelen van de joint ventures van de Groep. Dit bedrag staat niet ter vrije beschikking van de Groep.

De liquide middelen zijn niet verrekend met de opgenomen bankkredieten op korte termijn, gelet op de geografische locatie hiervan per balansdatum. Gedurende het jaar vindt zoveel mogelijk verrekening plaats op basis van een actief Groepsbeleid.

De samenstelling van de netto-liquiditeiten is als volgt:

	2007	2006
Liquide middelen	772.804	761.329
Af: bankkredieten	(206.543)	(210.166)
Netto-liquiditeiten	566.261	551.163

De effectieve rente op kortlopende bankdeposito's is gemiddeld 4,2 procent (2006: 3,2 procent).

De deposito's hebben een gemiddelde looptijd van circa twee weken (2006: circa twee weken).

16. Aandelenkapitaal

	Uitstaand aantal aandelen	Gewone aandelen	Converteerbare preferente aandelen	Agio- reserve	Totaal
Per 1 januari 2006	135.925.870	12.237	43	404.991	417.271
Conversie van preferente aandelen	-	130	(4)	5.156	5.282
Betaald dividend	86.400	9	-	354	363
Per 31 december 2006	<u>136.012.270</u>	<u>12.376</u>	<u>39</u>	<u>410.501</u>	<u>422.916</u>
Conversie van preferente aandelen	-	615	(20)	24.362	24.957
Betaald dividend	3.814	-	-	16	16
Per 31 december 2007¹	<u>136.016.084</u>	<u>12.991</u>	<u>19</u>	<u>434.879</u>	<u>447.889</u>

¹ Uitstaand aantal aandelen per 31 december 2007 inclusief ter beurze ingekochte 389.955 niet-converteerbare preferente aandelen.

Voor een nadere specificatie van de uitstaande aandelen wordt verwezen naar Toelichting 7 van de enkelvoudige jaarrekening.

16.1 Algemeen

Ultimo 2007 bedroeg het maatschappelijk kapitaal van de Groep tweehonderd miljoen gewone aandelen (2006: tweehonderd miljoen) en driehonderd miljoen preferente aandelen (2006: driehonderd miljoen), alle met een nominale waarde van € 0,10 per aandeel (2006: € 0,10 per aandeel). Alle geplaatste aandelen zijn volgestort.

Aan de Stichting Aandelenbeheer BAM Groep werd in 1993 een calloptie verstrekt tot het nemen van preferente aandelen-B. Voor nadere gegevens wordt verwezen naar de Overige gegevens van de enkelvoudige jaarrekening.

16.2 Gewone aandelen

In 2007 is het aantal geplaatste gewone aandelen met 6.147.861 (2006: 1.386.954) toegenomen tot 129.906.275 (2006: 123.758.414). De toename betreft mede de conversie van 6.144.047 (2006: 1.300.554) converteerbare financieringspreferente aandelen in gewone aandelen. Daarnaast is in 2007 het aantal gewone aandelen met 3.814 (2006: 86.400) toegenomen als gevolg van een beperkt preferent dividend dat in de vorm van gewone aandelen is uitgekeerd.

16.3 Financieringspreferente aandelen

Door conversie in gewone aandelen daalde het aantal converteerbare financieringspreferente aandelen in 2007 met 6.144.047 stuks tot 5.636.534. In 2006 werden 1.300.554 converteerbare financieringspreferente aandelen in gewone aandelen geconverteerd.

Het aantal niet-converteerbare financieringspreferente aandelen bleef in 2007 gelijk met 473.275. Het aantal via de beurs ingekochte niet-converteerbare financieringspreferente aandelen is in 2007 gelijk gebleven met 389.955 stuks. De Groep beoogt ook de resterende aandelen op deze wijze in te kopen.

Financieringspreferente aandelen worden als verplichtingen geclassificeerd (zie Toelichting 19). Dividend op preferente aandelen wordt als financieringslast opgenomen in de winst- en verliesrekening. Zie Toelichting 26.

17. Reserves

	Translatie- reserve	Afdekkings- reserve	Totaal
Per 1 januari 2006	2.526	(37.437)	(34.911)
Kasstroomafdekkingen:			
Effectief deel:			
- Reële-waardemutatie in boekjaar	-	39.925	39.925
- Belasting op reële-waardemutatie	-	(11.471)	(11.471)
Valutakoersverschillen:			
- Dochterondernemingen	(7.609)	-	(7.609)
- Deelnemingen	(794)	-	(794)
	<u>(8.403)</u>	<u>28.454</u>	<u>20.051</u>
Per 31 december 2006	<u>(5.877)</u>	<u>(8.983)</u>	<u>(14.860)</u>
Kasstroomafdekkingen:			
Effectief deel:			
- Reële-waardemutatie in boekjaar	-	8.705	8.705
- Belasting op reële-waardemutatie	-	(2.220)	(2.220)
Ineffectief deel:			
- Reële-waardemutatie in boekjaar	-	(3.990)	(3.990)
- Belasting op reële-waardemutatie	-	1.017	1.017
Valutakoersverschillen:			
- Dochterondernemingen	(24.688)	-	(24.688)
- Deelnemingen	973	-	973
	<u>(23.715)</u>	<u>3.512</u>	<u>(20.203)</u>
Per 31 december 2007	<u>(29.592)</u>	<u>(5.471)</u>	<u>(35.063)</u>

In 2007 bedraagt de netto-reële-waardemutatie van de afdekkingsreserve € 3,5 miljoen positief (2006: € 28,5 miljoen positief). De mutatie hangt samen met nieuw afgesloten renteswaps ten bedrage van € 4,4 miljoen negatief (2006: € 3,4 miljoen positief) en reeds bestaande renteswaps ten bedrage van € 7,9 miljoen positief (2006: € 25,1 miljoen positief).

In 2007 is een valutakoersverschil van € 3,9 miljoen verantwoord in de winst- en verliesrekening in verband met de verkoop van Flatiron.

De beperking in uitkeerbaarheid van reserves wordt bepaald door wettelijke en statutaire reserves als onderdeel van de enkelvoudige jaarrekening.

18. Garantievermogen

	2007	2006
Eigen vermogen toerekenbaar aan aandeelhouders van de vennootschap	993.549	692.633
Achtergestelde lening	200.000	150.000
Preferente aandelen	23.246	48.203
Derden aandeelhouders AM	49.000	49.000
	<u>1.265.795</u>	<u>939.836</u>

19. Leningen

2007	Langlopend	Kortlopend	Totaal
Achtergestelde lening	200.000	-	200.000
Preferente aandelen	22.896	350	23.246
Derden aandeelhouders AM	49.000	-	49.000
Non-recourse pps-leningen	537.162	32.653	569.815
Non-recourse projectfinancieringen	352.555	87.603	440.158
Overige projectfinancieringen	225.584	12.977	238.561
Lening Terra Amstel	137.500	25.000	162.500
Lening AM	250.000	-	250.000
Financiële-leaseovereenkomsten	45.124	5.141	50.265
Overige leningen	6.786	1.749	8.535
Bankkredieten	-	206.543	206.543
	1.826.607	372.016	2.198.623
Korter dan 1 jaar			372.016
Langer dan 1 jaar en korter dan of gelijk aan 5 jaar			1.272.882
Langer dan 5 jaar			553.725
			2.198.623
2006	Langlopend	Kortlopend	Totaal
Achtergestelde lening	150.000	-	150.000
Preferente aandelen	47.853	350	48.203
Derden aandeelhouders AM	49.000	-	49.000
Non-recourse pps-leningen	544.325	15.437	559.762
Non-recourse projectfinancieringen	269.410	123.276	392.686
Overige projectfinancieringen	188.790	21.631	210.421
Lening Terra Amstel	162.500	25.000	187.500
Lening AM	80.000	-	80.000
Financiële-leaseovereenkomsten	40.820	13.977	54.797
Overige leningen	11.302	2.889	14.191
Bankkredieten	-	210.166	210.166
	1.544.000	412.726	1.956.726
Korter dan 1 jaar			412.726
Langer dan 1 jaar en korter dan of gelijk aan 5 jaar			1.074.728
Langer dan 5 jaar			469.272
			1.956.726

19.1 Achtergestelde lening

Op 6 augustus 2007 is met een consortium van banken een nieuwe achtergestelde lening ter waarde van € 200 miljoen afgesloten. De nieuwe achtergestelde lening versterkt de solvabiliteit van de Groep, heeft gunstiger (rente)condities en een langere looptijd. Met de opbrengst van de lening is de oude lening van € 150 miljoen vroegtijdig afgelost. De looptijd van de nieuwe achtergestelde lening is twee jaar langer dan die van de oude achtergestelde lening. Van de hoofdsom van de nieuwe achtergestelde lening dient € 100 miljoen te worden afgelost in juli 2012 en het restant in juli 2013. De rente op de nieuwe achtergestelde lening is gebaseerd op de recourse leverage ratio van de Groep en bedraagt EURIBOR plus een opslag, die kan variëren van minimaal 230 tot maximaal 320 basispunten. Ultimo 2007 bedroeg de opslag 250 basispunten.

De rente op de oude achtergestelde lening bedroeg zesmaands EURIBOR plus 280 basispunten.

Begin 2006 is ter afdekking van het renterisico op de oude achtergestelde lening een renteswap afgesloten over een bedrag van € 150 miljoen. De renteswap is gebaseerd op het initiële aflossingsschema van de oude achtergestelde lening, zijnde € 75 miljoen af te lossen in juni 2010 en het restant in juni 2011. In 2007 is deze lening vervroegd afgelost waardoor de hedgerelatie is verbroken en de waarde van de renteswap in de winst- en verliesrekening wordt verantwoord (zie Toelichting 26). Na balansdatum heeft de Groep de renteswap aangepast aan de nieuwe achtergestelde lening. De nieuwe renteswap fixeert EURIBOR op 3,99 procent. Inclusief de opslag ultimo 2007 bedraagt de rente voor de achtergestelde lening daarmee 6,49 procent.

Onder de leningsovereenkomst zijn met het syndicaat van banken bepaalde ratio's overeengekomen. Deze ratio's zijn recourse leverage, recourse interestdekking, en recourse solvabiliteit. Ultimo 2007 voldeed de Groep aan deze ratio's.

19.2 Preferente aandelen

In december 2002 zijn 39.285.715 converteerbare financieringspreferente aandelen en 8.333.335 niet-converteerbare financieringspreferente aandelen uitgegeven. Gedurende een eerste periode van acht jaar (tot en met 2010) is het dividend op de financieringspreferente aandelen vast, te weten 8,83 procent voor de converteerbare en 9,13 procent voor de niet-converteerbare preferente aandelen, beide te betalen over de uitgiftekoers van € 4,20 per aandeel.

Converteerbare financieringspreferente aandelen

Op verzoek van de houder kunnen converteerbare financieringspreferente aandelen direct worden geconverteerd in gewone aandelen tegen een koers gelijk aan de uitgiftekoers (€ 4,20). In 2007 zijn 6.144.047 aandelen geconverteerd (2006: 1.300.554 aandelen). Ultimo 2007 stonden nog 5.636.534 converteerbare financieringspreferente aandelen uit (2006: 11.780.581).

De reële waarde van de schuldcomponent, die onder langlopende schulden is opgenomen, is berekend op basis van een marktrente gelijk aan het dividendpercentage op de niet-converteerbare financieringspreferente aandelen.

Deze berekeningswijze levert een reële waarde op van € 4,062 per converteerbaar financieringspreferent aandeel.

Het verschil van € 0,138 per aandeel tussen de uitgiftekoers van € 4,20 per aandeel en de reële waarde van de schuldcomponent, zijnde de waarde van de eigenvermogenscomponent, is onder de reserves toegerekend aan het eigen vermogen.

De balanswaardering van de converteerbare financieringspreferente aandelen is als volgt:

	2007	2006
Nominale waarde per 1 januari	49.478	54.941
Eigenvermogensbestandeel per 1 januari	(1.625)	(1.806)
Vreemdvermogensbestandeel per 1 januari	47.853	53.135
Conversie van aandelen	(24.957)	(5.282)
Vreemdvermogensbestandeel per 31 december	22.896	47.853
Eigenvermogensbestandeel per 31 december	778	1.625
Nominale waarde per 31 december	23.674	49.478

De financieringslasten van de converteerbare financieringspreferente aandelen worden bepaald met de effectieve rentemethode, waarbij de effectieve rente van 9,13 procent wordt toegepast op de schuldcomponent.

Niet-converteerbare financieringspreferente aandelen

In 2007 bleef het aantal niet-converteerbare financieringspreferente aandelen ongewijzigd op 83.320. De Groep beoogt deze resterende aandelen via de beurs in te kopen. In 2006 zijn 24.650 niet-converteerbare financieringspreferente aandelen ingekocht. De meerderheid van de niet-converteerbare financieringspreferente aandelen is in 2005 ingekocht.

De niet-converteerbare financieringspreferente aandelen worden in de balans opgenomen als financiële verplichting.

Het verloop van deze post is als volgt:

	2007	2006
Verplichting per 1 januari	350	453
Inkoop niet-converteerbare aandelen	-	(103)
Verplichting per 31 december	350	350

De financieringslasten van de niet-converteerbare financieringspreferente aandelen worden bepaald door middel van de effectieve rentemethode, waarbij het effectieve rentepercentage van 9,13 procent wordt gehanteerd.

19.3 Non-recourse pps-leningen

Deze hebben betrekking op pps-projecten in het Verenigd Koninkrijk, Ierland, Nederland en Duitsland. De bijbehorende financiële vaste activa (pps-vorderingen) en immateriële vaste activa (concessies) bedragen € 602 miljoen (2006: € 613 miljoen) en gelden als zekerheid voor de financiers.

De gemiddelde looptijd van de pps-leningen is 23 jaar. Van het langlopend deel heeft circa € 450 miljoen een looptijd van langer dan vijf jaar (2006: circa € 460 miljoen).

De rentepercentages op pps-leningen zijn variabel, maar door middel van renteswaps gefixeerd op gelijkwaardige percentages als de bijbehorende pps-vorderingen. Het gemiddelde rentepercentage op pps-leningen bedraagt 5,5 procent (2006: 5,1 procent).

In 2006 heeft verrekening plaatsgevonden van een van de pps-leningen met een deel van de corresponderende pps-vorderingen. Deze verrekening hangt samen met de overdracht van de betreffende pps-vorderingen aan de Bank Nederlandse Gemeenten in 2006. Zie Toelichting 10.

19.4 Non-recourse projectfinancieringen

Deze leningen zijn aangegaan ter financiering van gronden ten behoeve van vastgoedontwikkeling en van vastgoedontwikkelingsprojecten in uitvoering. De boekwaarde van de betreffende activa bedraagt ultimo 2007 circa € 630 miljoen (2006: circa € 490 miljoen). Deze activa gelden als zekerheid voor de financiers.

19.5 Overige projectfinancieringen

Deze leningen zijn eveneens aangegaan ter financiering van gronden ten behoeve van vastgoedontwikkeling en van vastgoedontwikkelingsprojecten in uitvoering. Niet alleen gelden de activa als zekerheid voor de financiers, ook is sprake van (gelimiteerde) aanvullende zekerheden. De boekwaarde van de betreffende activa bedraagt ultimo 2007 circa € 280 miljoen (2006: circa € 245 miljoen).

19.6 Lening Terra Amstel

In 2006 is met een consortium van banken een lening van € 200 miljoen afgesloten ter financiering van de overname van AM. De lening heeft een looptijd van vijf jaar en een jaarlijkse aflossingsverplichting van € 25 miljoen. Het resterende deel van € 75 miljoen dient te worden afgelost aan het einde van de looptijd van de lening. De lening kent een rentetarif van zesmaands EURIBOR plus 95 basispunten. Ter afdekking van het renterisico is een renteswap afgesloten over een bedrag van € 175 miljoen. Voor dit deel van de lening bedraagt de rente 4,5 procent. Ultimo 2007 bedroeg de boekwaarde van de lening € 162,5 miljoen, waarvan € 137,5 miljoen is afgedekt.

Onder de leenovereenkomst is de Groep verplicht een vooraf overeengekomen intrestdekking te realiseren. Ultimo 2007 voldeed de Groep aan deze voorwaarde.

19.7 Lening AM

AM beschikt over een gecommiteerde kredietfaciliteit ter grootte van € 250 miljoen, die ultimo 2007 volledig is opgenomen. De kredietfaciliteit wordt aangewend ten behoeve van de normale bedrijfsuitoefening.

Voor het opgenomen deel van de kredietfaciliteit geldt een rentetarif van eenmaands EURIBOR plus 75 basispunten. Ter afdekking van het renterisico is een renteswap afgesloten over een bedrag van € 50 miljoen. Voor dit deel van de lening bedraagt de rente 3,6 procent.

Voor de kredietfaciliteit is overeengekomen dat aan een aantal voorwaarden dient te worden voldaan. De belangrijkste voorwaarde betreft het realiseren van ratio's ter zake van solvabiliteit, interestdekking en loan to value. Ultimo 2007 voldeed AM aan alle voorwaarden.

19.8 Derden aandeelhouders AM

Ten behoeve van de overname van AM heeft een consortium van investeerders onder leiding van ING Corporate Investments Participaties bv, via de Houdstermaatschappij Terra Amstel Holding bv (HTAH), een aandelenbelang genomen ter waarde van € 49 miljoen (49 procent) in Terra Amstel Holding bv (TAH). Omdat HTAH recht heeft op een vaste dividendvergoeding van jaarlijks 8,9 procent, hebben deze aandelen het karakter van vreemd vermogen.

De Groep heeft het recht het 49 procent-belang van HTAH te kopen in de periode tussen 1 februari 2009 en 1 februari 2011, tegen een bedrag tussen € 63 miljoen en € 75 miljoen, ervan uitgaande dat sinds 1 februari 2006 geen dividend is uitgekeerd.

Na februari 2011 heeft HTAH het recht haar belang van 49 procent in Terra Amstel Holding bv te verkopen aan de Groep tegen een prijs van € 75 miljoen, ervan uitgaande dat sinds 1 februari 2006 geen dividend is uitgekeerd. Indien vanaf 1 februari 2006 elk jaar het verschuldigde dividend wordt uitgekeerd, bedraagt de overnameprijs van het belang van 49 procent € 49 miljoen.

In 2007 is door TAH het verschuldigde dividend over 2006 uitgekeerd. Dit bedrag wordt derhalve in mindering gebracht op de voornoemde overnameprijzen.

19.9 Financiële-leaseovereenkomsten

Dit betreft overwegend financieringen van bedrijfsgebouwen en materieel. De looptijden van de financiële-leaseverplichtingen zijn als volgt:

	2007	2006
Looptijd korter dan 1 jaar	5.424	16.630
Looptijd langer dan 1 jaar en korter dan of gelijk aan 5 jaar	50.725	39.159
Looptijd langer dan 5 jaar	246	5.190
	<u>56.395</u>	<u>60.979</u>
Toekomstige financieringslasten op financiële lease	(6.130)	(6.182)
De contante waarde van de financiële-leaseverplichting	<u>50.265</u>	<u>54.797</u>

De contante waarde van de financiële-leaseverplichtingen is als volgt:

	2007	2006
Looptijd langer dan 1 jaar en korter dan of gelijk aan 5 jaar	44.890	35.679
Looptijd langer dan 5 jaar	234	5.141
	<u>45.124</u>	<u>40.820</u>
Looptijd korter dan 1 jaar	5.141	13.977
	<u>50.265</u>	<u>54.797</u>

19.10 Overige leningen

De overige leningen hebben betrekking op de financiering van bedrijfsgebouwen en materieel. Deze activa zijn niet als zekerheid gesteld voor financiers.

19.11 Bankkredieten

De Groep heeft haar financieringsstructuur in 2007 versterkt door een nieuwe gecommiteerde financieringsfaciliteit ter hoogte van € 550 miljoen. De faciliteit is gedeeltelijk gebruikt om bestaande ongecommiteerde bilaterale kredietlijnen af te lossen.

De faciliteit kan worden gebruikt voor zowel de gebruikelijke werkkapitaalfinanciering als alle andere voorkomende activiteiten. De looptijd van de faciliteit is vijf jaar. Voor de opgenomen delen van de faciliteit gelden variabele rentetarieven met een opslag variërend tussen de 30 tot 85 basispunten. Ultimo 2007 bedroeg de opslag 50 basispunten. Voor deze gecommiteerde financieringsfaciliteit gelden dezelfde ratio's als voor de nieuwe achtergestelde lening. Voor de faciliteit zijn door de Groep zekerheden gesteld middels garantstellingen door de belangrijkste dochtermaatschappijen. Ultimo 2007 heeft de Groep van de faciliteit een bedrag van € 140 miljoen opgenomen.

Naast de gecommiteerde langetermijnfaciliteit behoudt de Groep € 180 miljoen aan bilaterale kredietfaciliteiten (2006: € 490 miljoen) waarvan ultimo 2007 € 66,5 miljoen is opgenomen (2006: € 210,2 miljoen).

19.12 Overige informatie

De boekwaarde van de leningen wijkt niet significant af van de reële waarde.

De effectieve rentepercentages zijn als volgt:

	2007			2006		
	Euro	US dollar	Pond sterling	Euro	US dollar	Pond sterling
Achtergestelde lening	6,1%	-	-	5,7%	-	-
Preferente aandelen	9,1%	-	-	9,1%	-	-
Derden aandeelhouders AM	8,9%	-	-	8,9%	-	-
Non-recourse pps-leningen	4,6%	-	6,7%	3,6%	-	5,9%
Non-recourse projectfinancieringen	5,0%	-	6,6%	4,1%	-	6,1%
Overige projectfinancieringen	5,1%	-	-	4,3%	-	-
Lening Terra Amstel	4,9%	-	-	4,1%	-	-
Lening AM	4,5%	-	-	3,9%	-	-
Financiële-leaseovereenkomsten	5,3%	-	5,7%	5,8%	5,6%	5,7%
Overige leningen	4,6%	-	-	4,0%	7,1%	-

De Groep heeft renteswaps afgesloten ter beperking van de mogelijke gevolgen van renteschommelingen en contractuele renteherzieningen van zijn financiële verplichtingen. Per 31 december 2007 was de positie van de Groep als volgt:

	Korter dan 1 jaar	1-5 jaar	Langer dan 5 jaar	Totaal
Totaal leningen	372.016	1.272.882	553.725	2.198.623
Afgedekt met renteswaps	(57.653)	(396.333)	(453.329)	(907.315)
Per 31 december 2007	<u>314.363</u>	<u>876.549</u>	<u>100.396</u>	<u>1.291.308</u>
Totaal leningen	412.726	1.074.728	469.272	1.956.726
Afgedekt met renteswaps	(40.437)	(430.820)	(403.739)	(874.996)
Per 31 december 2006	<u>372.289</u>	<u>643.908</u>	<u>65.533</u>	<u>1.081.730</u>

Tevens is voor een pps-project een renteswap afgesloten door de concessiegever ter afdekking van de bijbehorende pps-lening ter hoogte van circa € 33 miljoen (2006: circa € 51 miljoen).

Het totaalbedrag van leningen van de Groep betreft de volgende oorspronkelijke valuta:

	2007	2006
Euro	1.708.496	1.309.796
US dollar	-	22.319
Pond sterling	490.127	624.611
	<u>2.198.623</u>	<u>1.956.726</u>

20. Derivaten

	2007			2006		
	Activa	Verplichtingen	Reële waarde	Activa	Verplichtingen	Reële waarde
Renteswaps	14.203	16.892	(2.689)	10.740	22.926	(12.186)
Valutatermijncontracten	401	2.274	(1.873)	216	16	200
	<u>14.604</u>	<u>19.166</u>	<u>(4.562)</u>	<u>10.956</u>	<u>22.942</u>	<u>(11.986)</u>
Waarvan kortlopend:	365	2.274	(1.909)	205	16	189

20.1 Renteswaps

Per 31 december 2007 stonden renteswaps uit ter afdekking van de renterisico's op de achtergestelde lening, de non-recourse pps-leningen, de lening Terra Amstel en de lening AM met een variabele rente. De reële waarde van de uitstaande renteswaps bedroeg per saldo € 2,7 miljoen negatief (2006: € 12,2 miljoen negatief). Alle renteswaps hebben een looptijd langer dan 1 jaar.

Ultimo 2007 ligt de vaste rente van deze swaps tussen 3,6 procent en 6,3 procent (2006: tussen 3,6 procent en 6,3 procent). De variabele rente van de corresponderende leningen is gebaseerd op EURIBOR of LIBOR met een opslag.

In 2007 is de oude achtergestelde lening vervroegd afgelost waardoor de betreffende hedgerelatie is verbroken en de waarde van de renteswap in de winst- en verliesrekening is verantwoord (zie Toelichting 26). De overige verantwoorde derivaten bieden ultimo 2007 een effectieve compensatie voor mutaties in de kasstromen van de afgedekte posities, op grond waarvan de waardemutaties in het eigen vermogen zijn verwerkt.

20.2 Valutatermijncontracten

Per 31 december 2007 bedraagt het totaal aan valutatermijncontracten € 80,9 miljoen (2006: € 24,3 miljoen) met een reële waarde van per saldo € 1,9 miljoen negatief (2006: € 0,2 miljoen positief). Deze contracten hadden een looptijd tot maximaal 1 jaar (€ 80,4 miljoen) respectievelijk tussen 1 en 2 jaar (€ 0,5 miljoen). Ultimo 2006 bedroegen deze respectievelijk € 23,8 miljoen en € 0,5 miljoen.

21. Personeelsgerelateerde vorderingen en voorzieningen

	2007	2006
Balansvordering voor pensioenrechten	<u>60.176</u>	<u>32.906</u>
Balansverplichting voor pensioenrechten	152.914	167.425
Overige personeelsvoorzieningen	<u>20.581</u>	<u>21.163</u>
	<u>173.495</u>	<u>188.588</u>

De Groep draagt bij aan een aantal toegezegd-pensioenregelingen in binnen- en buitenland, die voorzien in pensioen-uitkeringen aan medewerkers vanaf hun pensioengerechtigde leeftijd.

Door toepassing van de 'corridor-methode' ontstaan bij enkele regelingen langetermijn-pensioenvorderingen. Bij geen van deze fondsbeleggingen is de reële waarde hoger dan de pensioenverplichtingen. De bepalingen schrijven voor dat dergelijke pensioenvorderingen afzonderlijk in de balans gepresenteerd dienen te worden.

De actuariële uitgangspunten en bedragen zoals opgenomen in de balans en winst- en verliesrekening, zijn als volgt:

2007	Nederland	Verenigd Koninkrijk	België	Duitsland	Ierland	Totaal
Netto-balansverplichting voor pensioenrechten						
Balansverplichting voor pensioenrechten	(58.397)	(49.164)	(1.377)	(43.976)	-	(152.914)
Balansvordering voor pensioenrechten	37.456	20.580	-	-	2.140	60.176
Per 31 december 2007	(20.941)	(28.584)	(1.377)	(43.976)	2.140	(92.738)
Ten laste van de winst- en verliesrekening	(10.029)	(18.367)	(274)	(2.631)	(3.611)	(34.912)
Mutatie in pensioenverplichting						
Per 1 januari 2007	(849.921)	(603.468)	(2.670)	(66.713)	(82.472)	(1.605.244)
Valutakoersverschillen	-	54.957	-	-	-	54.957
Servicekosten	(10.569)	(18.810)	(162)	(452)	(3.698)	(33.691)
Rentekosten	(38.357)	(28.674)	(109)	(2.981)	(3.904)	(74.025)
Werknemersbijdrage	(1.999)	(6.906)	(71)	-	(958)	(9.934)
Wijzigingen en planaanpassingen	8.204	-	-	-	-	8.204
Uitbetaalde pensioenen	29.646	11.952	141	3.797	549	46.085
Actuarieel resultaat	36.104	9.084	223	7.410	9.343	62.164
Per 31 december 2007	(826.892)	(581.865)	(2.648)	(58.939)	(81.140)	(1.551.484)
Mutatie in fondsbeleggingen						
Per 1 januari 2007	789.668	479.643	1.808	18.478	67.663	1.357.260
Valutakoersverschillen	-	(43.682)	-	-	-	(43.682)
Verwacht rendement op fondsbeleggingen	38.159	30.080	94	906	4.536	73.775
Werkgeversbijdrage	14.597	46.756	192	3.101	5.227	69.873
Werknemersbijdrage	1.999	6.906	71	-	958	9.934
Wijzigingen en planaanpassingen	(5.757)	-	-	-	-	(5.757)
Uitbetaalde pensioenen	(28.983)	(11.952)	(141)	(3.797)	(549)	(45.422)
Actuarieel resultaat	(21.968)	4.001	(29)	(121)	(9.944)	(28.061)
Per 31 december 2007	787.715	511.752	1.995	18.567	67.891	1.387.920
Netto verplichting op de balans						
Saldo tussen verplichtingen en beleggingen	(39.177)	(70.113)	(653)	(40.372)	(13.249)	(163.564)
Niet-opgenomen netto actuarieel resultaat	18.236	41.529	(724)	(3.604)	15.389	70.826
Per 31 december 2007	(20.941)	(28.584)	(1.377)	(43.976)	2.140	(92.738)
Componenten van verantwoorde pensioenlast						
Servicekosten	(5.549)	(18.810)	(162)	(452)	(3.698)	(28.671)
Rentekosten	(38.357)	(28.674)	(109)	(2.981)	(3.904)	(74.025)
Verwacht rendement op fondsbeleggingen	38.159	30.080	94	906	4.536	73.775
Pensioenverplichtingen over verstreken diensttijd	(5.020)	(409)	-	-	-	(5.429)
Afschrijving van actuarieel resultaat	(1.709)	(554)	25	(104)	(545)	(2.887)
Overige waaronder wijzigingen en planaanpassingen	2.447	-	(122)	-	-	2.325
Netto verantwoorde pensioenlast	(10.029)	(18.367)	(274)	(2.631)	(3.611)	(34.912)
Veronderstelling vanaf 1 januari 2007						
Disconteringsvoet	5,5%	5,6%	5,5%	5,5%	5,5%	
Verwacht rendement op fondsbeleggingen	5,4%	5,8% - 6,4%	4,6%	5,0%	5,9%	
Gemiddelde loontrend	2,0%	4,0% - 4,2%	1,0% - 3,0%	2,0%	4,5%	
Indexatie	0% - 2,0%	3,2%	2,0%	2,0%	1,5% - 2,75%	

2006	Nederland	Verenigd Koninkrijk	België	Duitsland	Ierland	Totaal
Netto-balansverplichting voor pensioenrechten						
Balansverplichting voor pensioenrechten	(58.555)	(63.130)	(1.294)	(44.446)	-	(167.425)
Balansvordering voor pensioenrechten	32.382	-	-	-	524	32.906
Per 31 december 2006	(26.173)	(63.130)	(1.294)	(44.446)	524	(134.519)
Ten laste van de winst- en verliesrekening	11.554	(24.194)	(190)	(2.518)	(3.885)	(19.233)
Mutatie in pensioenverplichting						
Per 1 januari 2006	(794.963)	(528.739)	(3.183)	(76.045)	(74.254)	(1.477.184)
Pensioenverplichtingen uit verwerving						
dochterondernemingen	(76.001)	-	-	-	-	(76.001)
Valutakoersverschillen	-	(12.300)	-	-	-	(12.300)
Servicekosten	(3.191)	(21.586)	(207)	(474)	(3.793)	(29.251)
Rentekosten	(32.013)	(26.752)	(119)	(2.960)	(3.148)	(64.992)
Werknemersbijdrage	(2.086)	(7.865)	(70)	-	(806)	(10.827)
Wijzigingen en planaanpassingen	9.762	-	101	-	(128)	9.735
Uitbetaalde pensioenen	28.944	13.133	496	7.771	348	50.692
Actuarieel resultaat	19.627	(19.359)	312	4.995	(691)	4.884
Per 31 december 2006	(849.921)	(603.468)	(2.670)	(66.713)	(82.472)	(1.605.244)
Mutatie in fondsbeleggingen						
Per 1 januari 2006	681.347	400.520	2.011	21.437	56.422	1.161.737
Fondsbeleggingen uit verwerving						
dochterondernemingen	69.254	-	-	-	-	69.254
Valutakoersverschillen	-	9.316	-	-	-	9.316
Verwacht rendement op fondsbeleggingen	33.430	30.168	126	1.167	3.917	68.808
Werkgeversbijdrage	12.244	34.619	177	3.800	4.555	55.395
Werknemersbijdrage	2.086	7.865	70	-	806	10.827
Wijzigingen en planaanpassingen	4.582	-	10	-	2.311	6.903
Uitbetaalde pensioenen	(28.944)	(13.133)	(496)	(7.771)	(348)	(50.692)
Actuarieel resultaat	15.669	10.288	(90)	(155)	-	25.712
Per 31 december 2006	789.668	479.643	1.808	18.478	67.663	1.357.260
Netto-verplichting op de balans						
Saldo tussen verplichtingen en beleggingen	(60.253)	(123.825)	(862)	(48.235)	(14.809)	(247.984)
Niet-opgenomen netto actuarieel resultaat	34.080	60.695	(432)	3.789	15.333	113.465
Per 31 december 2006	(26.173)	(63.130)	(1.294)	(44.446)	524	(134.519)
Componenten van verantwoorde pensioenlast						
Servicekosten	(3.191)	(21.586)	(207)	(474)	(3.793)	(29.251)
Rentekosten	(32.013)	(26.752)	(119)	(2.960)	(3.148)	(64.992)
Verwacht rendement op fondsbeleggingen	33.430	24.881	126	1.167	3.917	63.521
Pensioenverplichtingen over verstreken diensttijd	(18.193)	-	-	-	(128)	(18.321)
Afschrijving van actuarieel resultaat	(1.016)	(737)	10	(251)	(733)	(2.727)
Overige waaronder wijzigingen en planaanpassingen	32.537	-	-	-	-	32.537
Netto verantwoorde pensioenlast	11.554	(24.194)	(190)	(2.518)	(3.885)	(19.233)
Veronderstelling vanaf 1 januari 2006						
Disconteringsvoet	4,6%	5,1%	4,2%	4,1%	4,8%	
Verwacht rendement op fondsbeleggingen	4,9%	5,7% - 6,4%	5,0%	6,0%	6,4%	
Gemiddelde loontrend	2% - 2,5%	4,0% - 4,2%	1% - 3%	2,0%	4,3%	
Indexatie	0% - 2,0%	2,7%	2,0%	1,8%	1,5% - 2,75%	

De verschillende fondsen beleggen in aandelen, geïndexeerde en vastrentende waarden. Het risicoprofiel van de verschillende portefeuilles is in overeenstemming met de bepalingen zoals opgenomen in de betreffende pensioenreglementen en kan gekwalificeerd worden als gemiddeld tot laag. De opbouw van de fondsbeleggingen is als volgt:

	Nederland	Verenigd Koninkrijk	België	Duitsland	Ierland	Totaal
Liquiditeiten en overige	94.345	24.548	1.995	1.474	8.723	131.085
Geïndexeerde obligaties	-	74.726	-	10.936	-	85.662
Vastrentende obligaties	500.231	68.668	-	-	8.730	577.629
Aandelen	193.139	343.810	-	6.157	50.438	593.544
Per 31 december 2007	787.715	511.752	1.995	18.567	67.891	1.387.920
Liquiditeiten en overige	72.069	31.957	1.808	820	8.274	114.928
Geïndexeerde obligaties	-	62.178	-	11.093	-	73.271
Vastrentende obligaties	514.957	57.741	-	-	6.696	579.394
Aandelen	202.642	327.767	-	6.565	52.693	589.667
Per 31 december 2006	789.668	479.643	1.808	18.478	67.663	1.357.260

Onderstaande tabel geeft de opbouw van de netto-balansverplichting uit hoofde van pensioenrechten over de afgelopen vier jaar.

	2007	2006	2005	2004
Saldo tussen verplichtingen en beleggingen:				
Pensioenverplichting	(1.551.484)	(1.605.244)	(1.477.184)	(1.848.639)
Reële waarde fondsbeleggingen	1.387.920	1.357.260	1.161.737	1.548.464
	(163.564)	(247.984)	(315.447)	(300.175)
Niet-opgenomen netto actuariel resultaat:				
Niet-opgenomen netto actuariel resultaat voorgaand jaar	113.465	153.462	106.379	-
Niet-opgenomen actuariel resultaat pensioenverplichting	(62.164)	4.884	177.379	181.042
Niet-opgenomen actuariel resultaat fondsbeleggingen	28.061	(25.712)	(95.881)	(74.663)
Afschrijving van netto actuariel resultaat	(2.887)	(2.727)	(338)	-
Effect van wijzigingen en planaanpassingen	(5.649)	(16.442)	(34.077)	-
	70.826	113.465	153.462	106.379
Netto-balansverplichting voor pensioenrechten	(92.738)	(134.519)	(161.985)	(193.796)

De totale werkgeversbijdrage zal in 2008 naar verwachting niet bijzonder afwijken ten opzichte van 2007.

Nederland

De historische pensioenaanspraken zijn ten dele opgebouwd in ondernemingspensioenfondsen van voormalige juridische entiteiten. Deze regelingen zijn inmiddels gesloten voor nieuwe toetreders.

Voor opbouw van toekomstige pensioenaanspraken is het basispensioen voor iedere werknemer ondergebracht bij bedrijfstakpensioenfondsen. Dit betreffen met name het pensioenfonds voor de Bouwnijverheid en het pensioenfonds Metaal en Techniek. Beide fondsen voeren een geïndexeerde middelloonregeling uit. Deze toegezegd-pensioenregelingen zijn verwerkt als toegezegde-bijdrageregeling, omdat de administraties van deze fondsen niet zijn ingericht om het deel van de pensioenverplichtingen en fondsbeleggingen dat aan de Groep toebehoort inzichtelijk te maken. Voor deze regelingen is de Groep gehouden de vooraf bepaalde premie af te dragen. De Groep kan geen aanspraak maken op een eventueel overschot en niet worden verplicht tot aanzuivering van een eventueel tekort, anders dan door toekomstige premieaanpassingen. De dekkingsgraden van deze fondsen ultimo 2006 liggen boven de 130 procent. De Groep verwacht in de nabije toekomst dan ook geen bijzondere verhogingen van premies.

Via de BAM-aanvullingsregeling vinden tot 2021 op voorwaardelijk basis compensaties plaats van uit het verleden bestaande regelingen. Het effect van de wijziging van de regelingen en overdracht van aanspraken naar bedrijfstak-pensioenfondsen is grotendeels in 2006 in de financiële resultaten verwerkt.

In 2007 is verder vorm gegeven aan het overdragen en afbouwen van bestaande ondernemingspensioenfondsen. Het Bedrijfspensioenfonds BAM NBM is in 2007 geliquideerd. Voor het Bedrijfspensioenfonds Wilma en het Bedrijfspensioen-fonds HBG zijn trajecten leidend tot liquidatie in gang gezet, die naar verwachting in 2008 zullen worden afgerond.

In het kader van de verantwoording over het gevoerde en nog uit te voeren pensioenbeleid van de Groep, inzake onder andere toeslagen en beleggingsresultaten, is vanuit de Groep een verantwoordingsoverleg ingevoerd met vertegenwoordiging vanuit de Centrale Ondernemingsraad (COR) en de Sociaal Economische Commissie van de Vereniging BAM-gepensioneerden (SEC).

De pensioenverplichtingen en fondsbeleggingen uit verwervingen van dochterondernemingen, in 2006 van per saldo € 6,7 miljoen, hebben betrekking op de verwerving van AM. Zie Toelichting 32.

Verenigd Koninkrijk

In het Verenigd Koninkrijk heeft de Groep toegezegd-pensioenregelingen en toegezegde-bijdrageregelingen die zijn ondergebracht bij bedrijfstakpensioenfondsen, ondernemingspensioenfondsen en externe verzekeraars. Twee van de toegezegd-pensioenregelingen, ondergebracht bij ondernemingspensioenfondsen, zijn gesloten voor nieuwe toetreders en vervangen door een toegezegde-bijdrageregeling ondergebracht bij een externe verzekeraar. Een aantal toegezegd-pensioenregelingen is verwerkt als toegezegde-bijdrageregeling omdat de externe partijen waar deze regelingen zijn ondergebracht niet in staat zijn de vereiste informatie beschikbaar te stellen. Het aantal deelnemers in deze regelingen is echter beperkt. Voor deze regelingen is de Groep gehouden de vooraf bepaalde premie af te dragen. De Groep kan geen aanspraak maken op een eventueel overschot en niet worden verplicht tot aanzuivering van een eventueel tekort, anders dan door toekomstige premieaanpassingen.

Wegens de bestaande financieringstekorten bij de ondernemingspensioenfondsen worden vanaf 2006 tot en met 2010 aanvullende stortingen in deze fondsen gedaan. De omvang van de aanvullende stortingen is in overleg met de deelnemersraden vastgesteld. Voor 2007 bedraagt deze aanvullende storting € 28,4 miljoen (2006: € 11,6 miljoen). Voor 2008, 2009 en 2010 bedragen deze respectievelijk circa € 18 miljoen, circa € 14 miljoen en circa € 7 miljoen.

België

In België draagt de Groep bij aan een relatief kleine toegezegd-pensioenregeling, die is ondergebracht bij een externe verzekeraar. Verder heeft de Groep regelingen getroffen voor haar medewerkers om te kunnen participeren in een toegezegde-bijdrageregeling.

Duitsland

In Duitsland heeft de Groep diverse toegezegd-pensioenregelingen. Deze worden gefinancierd door de werkgever en zijn gedeeltelijk ondergebracht bij een ondernemingspensioenfonds. Enkele van deze regelingen zijn al gesloten voor nieuwe toetreders en de Groep streeft ernaar de overige regelingen eveneens te sluiten. Sinds 2006 worden toekomstige pensioenaanspraken opgebouwd in een toegezegde-bijdrageregeling waarin medewerkers de mogelijkheid hebben op individuele basis bij te dragen.

Ierland

In Ierland heeft de Groep een toegezegd-pensioenregeling die is ondergebracht in een ondernemingspensioenfonds. De bedrijfstakpensioenregeling is per 1 januari 2006 in zijn geheel omgezet van een toegezegd-pensioenregeling naar een toegezegde-bijdrageregeling.

22. Voorzieningen

	Garantie- ver- plichtingen	Reorga- nisatie- kosten	Huur- garanties	Overige voor- zieningen	Totaal
Per 1 januari 2007	94.073	23.610	30.635	56.631	204.949
Opgenomen in de winst- en verliesrekening:					
- Nieuwe voorzieningen	34.319	4.266	6.566	3.290	48.441
- Vrijval van niet-gebruikte voorzieningen	(12.959)	(2.890)	-	(4.881)	(20.730)
Besteed gedurende het jaar	(27.353)	(11.263)	(4.980)	(15.046)	(58.642)
Consolidaties en deconsolidaties	730	-	-	(2.672)	(1.942)
Herrubriceringen ¹	(9.324)	-	-	-	(9.324)
Wijzigingen in contante waarde	2.205	473	1.282	1.688	5.648
Valutakoersverschillen	(338)	-	-	(282)	(620)
Per 31 december 2007	81.353	14.196	33.503	38.728	167.780

¹ Betreft herrubricering naar bijzondere waardeverminderingen van vorderingen. Zie Toelichting 14.

De voorzieningen zijn als volgt opgenomen in de balans:

	2007	2006
Langlopend	84.399	109.609
Kortlopend	83.381	95.340
	167.780	204.949

De voorziening voor garantieverplichtingen heeft betrekking op ingeschatte verplichtingen en lopende procedures betreffende geschillen inzake opgeleverde projecten. De uit hoofde van garantieverplichtingen gemaakte kosten worden ten laste van deze voorziening gebracht. De omvang van de voorziening wordt periodiek getoetst op basis van een inschatting van de risico's. Circa de helft van de voorzieningen heeft een kortlopend karakter.

De voorziening voor reorganisatiekosten betreft de kosten samenhangend met in gang gezette reorganisaties. De vorming van de reorganisatievoorziening vindt plaats op het moment waarop tot aanpassing van de organisatie is besloten en dit kenbaar is gemaakt aan de betrokkenen. De voorzieningen hebben betrekking op reorganisaties in Nederland en in afnemende mate in Duitsland. Deze voorzieningen hebben een overwegend kortlopend karakter.

De voorziening voor huurgaranties betreft verplichtingen in verband met aan derden afgegeven huurgaranties (met name in Duitsland). In de voorziening is rekening gehouden met de verwachte opbrengsten uit onderverhuur. De huurgaranties in Duitsland betreffen meerdere objecten en hebben een overwegend langlopend karakter. Voor drie objecten heeft de afgegeven huurgarantie een lange resterende looptijd, tot respectievelijk 2010, 2014 en 2017.

De overige voorzieningen betreffen overwegend risico's inzake de afhandeling van oude projectontwikkelingsactiviteiten, claims en juridische verplichtingen in Duitsland, milieuvorzieningen (hoofdzakelijk bodemverontreiniging) en doorlopende huurverplichtingen ten aanzien van (tijdelijk) ongebruikte panden. Circa de helft van de voorzieningen heeft een kortlopend karakter.

Het langlopende deel van de voorzieningen is contant gemaakt tegen een rentevoet van circa 5 procent.

23. Latente belastingen

	2007	2006
Latente belastingvorderingen:		
- Looptijd langer dan 1 jaar	16.801	10.509
- Looptijd korter dan 1 jaar	4.543	9.186
	<u>21.344</u>	<u>19.695</u>
Latente belastingverplichtingen:		
- Looptijd langer dan 1 jaar	62.885	42.121
- Looptijd korter dan 1 jaar	9.775	76.522
	<u>72.660</u>	<u>118.643</u>
Saldo verplichtingen en vorderingen	<u>51.316</u>	<u>98.948</u>

Het bruto-verloop in het saldo belastingvorderingen en verplichtingen is als volgt:

	2007	2006
Per 1 januari	98.948	88.049
Verantwoord in winst- en verliesrekening	(48.504)	(31.960)
Verantwoord in het eigen vermogen	1.203	11.471
Verwerving van dochteronderneming	(1.913)	30.930
Verkoop van een dochteronderneming	(74)	-
Valutakoersverschillen	1.656	458
Per 31 december	<u>51.316</u>	<u>98.948</u>

Het verloop van de latente belastingen, zonder saldering van latente belastingvorderingen en verplichtingen binnen hetzelfde belastinggebied, is als volgt:

Latente belastingvorderingen

	Voor- zieningen	Verlies- compen- satie	Reële waarde resultaten	Overige	Totaal
Per 1 januari 2006	33.133	26.021	14.491	(226)	73.419
Verantwoord in winst- en verliesrekening	(11.612)	(21.772)	-	4.715	(28.669)
Verantwoord in het eigen vermogen	-	-	(8.529)	-	(8.529)
Verwerving van dochteronderneming	2.813	1.264	-	-	4.077
Valutakoersverschillen	721	(1.049)	-	13	(315)
Per 31 december 2006	<u>25.055</u>	<u>4.464</u>	<u>5.962</u>	<u>4.502</u>	<u>39.983</u>
Verantwoord in winst- en verliesrekening	(4.549)	448	-	129	(3.972)
Verantwoord in het eigen vermogen	-	-	(1.746)	-	(1.746)
Verwerving van dochteronderneming	-	-	-	2.346	2.346
Verkoop van een dochteronderneming	-	(2.732)	-	35	(2.697)
Valutakoersverschillen	(1.737)	(218)	-	-	(1.955)
Per 31 december 2007	<u>18.769</u>	<u>1.962</u>	<u>4.216</u>	<u>7.012</u>	<u>31.959</u>

Latente belastingverplichtingen

	Onder- handen projecten	Afschrij- vingen	Reële waarde resultaten	Overige	Totaal
Per 1 januari 2006	157.895	2.978	-	595	161.468
Verantwoord in winst- en verliesrekening	(83.031)	3.722	-	18.680	(60.629)
Verantwoord in het eigen vermogen	-	-	2.942	-	2.942
Verwerving van dochteronderneming	35.007	-	-	-	35.007
Valutakoersverschillen	500	-	-	(357)	143
Per 31 december 2006	<u>110.371</u>	<u>6.700</u>	<u>2.942</u>	<u>18.918</u>	<u>138.931</u>
Verantwoord in winst- en verliesrekening	(56.801)	(2.282)	-	6.607	(52.476)
Verantwoord in het eigen vermogen	-	-	(543)	-	(543)
Verwerving van dochteronderneming	433	-	-	-	433
Verkoop van een dochteronderneming	-	(74)	-	(2.697)	(2.771)
Valutakoersverschillen	(14)	(285)	-	-	(299)
Per 31 december 2007	<u>53.989</u>	<u>4.059</u>	<u>2.399</u>	<u>22.828</u>	<u>83.275</u>

Latente belastingvorderingen worden niet verantwoord indien het niet waarschijnlijk is dat de Groep in de toekomst zal kunnen beschikken over belastbare winsten ter realisatie van tijdelijke verschillen en beschikbare compensabele verliezen.

Latente belastingen voor tijdelijke verschillen die ontstaan op investeringen in dochterondernemingen en deelnemingen worden opgenomen, tenzij de Groep niet in staat is het tijdstip en de waarschijnlijkheid van de afloop van het tijdelijke verschil te bepalen. Op grond hiervan heeft de Groep geen latente belastingvordering opgenomen met betrekking tot nog niet gebruikte fiscaal compensabele verliezen in Duitsland ter hoogte van circa € 1,1 miljard (2006: circa € 1,1 miljard). Op basis van de relevante fiscale wetgeving in Duitsland is het gebruik van fiscaal compensabele verliezen gelimiteerd. In enig jaar kan maximaal € 1 miljoen fiscale winst volledig worden verrekend; boven € 1 miljoen kan slechts 60 procent van de fiscale winst worden verrekend. De Groep onderzoekt de mogelijkheden om de Duitse fiscale positie op termijn tot waardering te brengen.

24. Handels- en overige schulden

	2007	2006
Handelsschulden	1.224.260	1.143.365
Aan opdrachtgevers verschuldigde bedragen	889.902	891.308
Verschuldigd aan deelnemingen	52.496	36.605
Premies sociale verzekeringen en overige belastingen	114.521	104.868
Pensioenpremies	17.228	15.911
Kosten afgesloten projecten	124.742	112.579
Overige kortlopende verplichtingen	876.563	933.892
	<u>3.299.712</u>	<u>3.238.528</u>

De reële waarde van de handels- en overige schulden benadert de nominale waarde, vanwege het korte termijn karakter van deze verplichtingen. Gewoonlijk worden deze schulden binnen de normale bedrijfsvoering (korter dan een jaar) voldaan, met uitzondering van circa € 37 miljoen (2006: € 23 miljoen). De reële waarde van dit langlopende deel bedraagt € 34 miljoen (2006: € 21 miljoen) en is berekend met een rentepercentage van circa 5 procent (2006: 4 procent).

Aan opdrachtgevers verschuldigde bedragen betreffen onderhanden projecten in opdracht van derden en bestaan uit het negatieve saldo van gemaakte kosten (inclusief verantwoord resultaat) en gefactureerde termijnen. Zie Toelichting 7.

25. Personeelskosten

	2007	2006
Lonen en salarissen	1.331.565	1.241.048
Sociale lasten	192.081	189.916
Pensioenkosten - toegezegde-bijdrageregeling	70.460	67.864
Pensioenkosten - toegezegd-pensioenregeling	34.912	19.233
	<u>1.629.018</u>	<u>1.518.061</u>

In de pensioenkosten 2006 is een bate van € 24 miljoen verantwoord. Dit betreft het saldo van een gedeeltelijke vrijval van de onder IFRS gevormde pensioenvoorzieningen, de overdracht van toegezegd-pensioenregelingen aan derden en de uitwerking van VPL-wetgeving en de nieuwe bedrijfstakregeling Bouwnijverheid op de bestaande toegezegd-pensioenregelingen in Nederland.

Ultimo 2007 telde de Groep 27.578 medewerkers (2006: 30.338). Het gemiddelde aantal medewerkers bedroeg 28.007 (2006: 28.330).

Voor nadere informatie met betrekking tot de pensioenkosten wordt verwezen naar Toelichting 21.

26. Financieringsbaten en -lasten

	2007	2006
Financieringsbaten:		
- Renteopbrengsten	32.096	21.537
- Dividendopbrengsten	3.637	4.209
- Reële-waarderesultaten kasstroomafdekkingen	4.852	-
	<u>40.585</u>	<u>25.746</u>
Financieringslasten:		
- Achtergestelde leningen	10.562	8.610
- Kosten achtergestelde leningen	2.422	450
- Preferente aandelen	4.009	4.576
- Derden aandeelhouders AM	4.306	4.046
- Non-recourse pps-leningen	32.951	29.893
- Overige non-recourse leningen	17.958	13.342
- Kredietinstellingen	20.521	17.502
- Financiële-leaseovereenkomsten	2.453	3.108
- Overige leningen	21.836	15.804
- Geactiveerde rente op eigen projecten	(33.486)	(24.575)
- Geactiveerde rente op pps-projecten	(6.004)	(2.796)
- Resultaat kasstroomafdekkingen	(2.909)	3.342
	<u>74.619</u>	<u>73.302</u>
Netto financieringslasten	<u>(34.034)</u>	<u>(47.556)</u>

In 2007 is de oude achtergestelde lening vervroegd afgelost, waardoor de hedgerelatie is verbroken en de waardemutatie van de renteswap in de winst- en verliesrekening is verantwoord.

Voor een nader overzicht van de gewogen gemiddelde rentepercentages voor activering van rente wordt verwezen naar Toelichting 19.

27. Belastingen over het resultaat

	2007	2006
Acute belastingen	125.643	122.770
Latente belastingen	(48.504)	(31.960)
	<u>77.139</u>	<u>90.810</u>

De verantwoorde vennootschapsbelasting wijkt af van het bedrag dat in theorie verschuldigd zou zijn bij hantering van het gewogen gemiddelde belastingtarief dat van toepassing is op de resultaten van de geconsolideerde vennootschappen. De afwijking is als volgt toe te lichten:

	2007	2006
Resultaat vóór belastingen	428.178	228.446
Nominale vennootschapsbelasting Nederlands tarief	109.185	67.621
Effect van buitenlandse belastingtarieven	564	(17.209)
Onbelaste positieve resultaten en fiscaal niet-verrekende verliezen in diverse landen, per saldo	6.240	52.748
Bitumenboetes	-	520
Effect tariefsverlaging op latente belastingen	(396)	(13.939)
Verandering latente belastingschulden als gevolg van definitieve aanslagen of niet eerder erkende tijdelijke verschillen, per saldo	(2.751)	2.390
Effect eerder niet opgenomen compensabele verliezen	(3.626)	-
Deelnemingsvrijstelling	(33.783)	(5.852)
Te betalen / ontvangen preferent dividend	1.207	1.359
Overige inclusief niet-aftrekbare kosten	499	3.172
Effectieve belastingdruk	<u>77.139</u>	<u>90.810</u>
Effectieve belastingdruk	18,0%	39,8%

Het gewogen gemiddelde tarief voor de vennootschapsbelasting was 25,6 procent (2006: 22,1 procent). De verandering is toe te schrijven aan de verlaging van het Nederlandse tarief en een andere spreiding van resultaten over landen.

28. Winst per aandeel

	2007	2006
Gewogen gemiddeld uitstaand aantal gewone aandelen (<i>x 1.000</i>)	124.825	123.296
Nettoresultaat toerekenbaar aan aandeelhouders	349.023	136.955
Gewone winst per aandeel (€)	2,80	1,11
Nettoresultaat uit voortgezette activiteiten toerekenbaar aan aandeelhouders	268.275	124.757
Gewone winst per aandeel uit voortgezette activiteiten (€)	2,15	1,01
Nettoresultaat uit beëindigde activiteiten toerekenbaar aan aandeelhouders	80.748	12.198
Gewone winst per aandeel uit beëindigde activiteiten (€)	0,65	0,10

De aandelen die op grond van conversie zijn uitgegeven, tellen tijdsgewogen mee in de bepaling van het gewogen gemiddeld uitstaand aantal gewone aandelen.

Rekening houdend met verwatering is de winst per aandeel als volgt:

	2007	2006
Gewogen gemiddeld uitstaand aantal gewone aandelen (<i>x 1.000</i>)	124.825	123.296
Gevolg van conversie van converteerbare cumulatief financieringspreferente aandelen	10.716	12.214
Gewogen gemiddeld uitstaand aantal gewone aandelen (<i>diluted</i>) (<i>x 1.000</i>)	<u>135.541</u>	<u>135.510</u>
Nettoresultaat toerekenbaar aan aandeelhouders	349.023	136.955
Dividend op converteerbare cumulatief financieringspreferente aandelen (<i>na belasting</i>)	3.977	4.540
Nettoresultaat toerekenbaar aan aandeelhouders (<i>diluted</i>)	<u>353.000</u>	<u>141.495</u>
Fully diluted winst per aandeel (€)	2,60	1,04
Nettoresultaat uit voortgezette activiteiten toerekenbaar aan aandeelhouders (<i>diluted</i>)	272.252	129.297
Fully diluted winst uit voortgezette activiteiten per aandeel (€)	2,01	0,95
Nettoresultaat uit beëindigde activiteiten toerekenbaar aan aandeelhouders (<i>diluted</i>)	80.748	12.198
Fully diluted winst uit beëindigde activiteiten per aandeel (€)	0,59	0,09

Na balansdatum zijn geen converteerbare financieringspreferente aandelen geconverteerd in gewone aandelen.

29. Dividend

In 2007 en 2006 is aan de houders van gewone aandelen contant dividend uitgekeerd ter waarde van € 55,7 miljoen (€ 0,45 per aandeel) respectievelijk € 49,1 miljoen (€ 0,40 per aandeel).

Aan houders van converteerbare financieringspreferente aandelen is in 2007 en 2006 contant dividend uitgekeerd ter waarde van respectievelijk € 4,4 miljoen (€ 0,37086 per aandeel) en € 4,4 miljoen (€ 0,37086 per aandeel). Naast contant dividend is aan houders van converteerbare financieringspreferente aandelen een beperkt deel van het dividend uitgekeerd in gewone aandelen. Het aantal gewone aandelen is daardoor in 2007 en 2006 met respectievelijk 3.814 en 86.400 stuks toegenomen.

Aan houders van niet-converteerbare financieringspreferente aandelen is in 2007 en 2006 contant dividend uitgekeerd ter waarde van respectievelijk € 0,03 miljoen (€ 0,38346 per aandeel) en € 0,1 miljoen (€ 0,38346 per aandeel).

Voorgesteld wordt om over het boekjaar 2007 op gewone aandelen een contant dividend uit te keren van € 0,90 per aandeel. Hiermee is een bedrag van ongeveer € 116,9 miljoen gemoeid. Het dividendvoorstel is nog niet in mindering gebracht op de ingehouden winsten in het eigen vermogen.

Voorgesteld wordt aan de houders van converteerbare financieringspreferente aandelen in 2008 (over het boekjaar 2007) een dividend van € 2,09 miljoen (€ 0,37086 per aandeel) te betalen. Voorgesteld wordt aan de houders van niet-converteerbare financieringspreferente aandelen in 2008 (over het boekjaar 2007) een dividend te betalen van € 0,03 miljoen (€ 0,38346 per aandeel). Het totale dividend te betalen aan de houders van financieringspreferente aandelen bedraagt € 2,12 miljoen en is als kortlopende verplichting opgenomen in de balans ultimo 2007.

Conversie van converteerbare financieringspreferente aandelen in 2008 voor de 'ex-dividend' datum geeft de nieuwe houders van gewone aandelen recht op gewoon dividend over 2007. Het cumulatief preferente dividend komt voor deze aandeelhouders te vervallen. Hierdoor kunnen verschillen ontstaan in de voorgestelde dividenduitkeringen en de uiteindelijke dividendbetalingen.

30. Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

De Groep kent uit hoofde van lopende procedures en geschillen met opdrachtgevers aanzienlijke rechten. Het is niet mogelijk met voldoende zekerheid de omvang en het tijdstip van instroom van mogelijke economische voordelen vast te stellen. In verband hiermee zijn deze rechten niet gewaardeerd.

In het kader van de reguliere bedrijfsvoering worden garanties afgegeven aan (potentiële) opdrachtgevers. Deze verplichtingen zijn niet in de balans opgenomen. De Groep verwacht niet dat hieruit risico's van materieel belang zullen voortvloeien.

De afgegeven garanties zijn door de Groep zelf (concerngaranties) of door derden (banken, borgmaatschappijen) gesteld. De door derden gestelde garanties kunnen opvraagbaar zijn met of zonder tussenkomst van een onafhankelijke derde.

Door de Groep zijn aan opdrachtgevers concerngaranties afgegeven tot een bedrag van € 333 miljoen (2006: € 332 miljoen). De door derden ten behoeve van de Groep gestelde garanties bedragen € 1.268 miljoen (2006: € 1.331 miljoen). Daarnaast is in totaal voor € 190 miljoen aan surety bonds uitgegeven (2006: € 950 miljoen, inclusief Flatiron).

De totale verplichtingen jegens derden van vennootschappen waarvoor de Groep hoofdelijk aansprakelijk is (zoals vennootschappen onder firma) bedragen ultimo 2007 € 2.643 miljoen (2006: € 1.454 miljoen). Hiervan is het aandeel van de Groep ter grootte van € 1.530 miljoen (2006: € 655 miljoen) in de geconsolideerde balans opgenomen. De toename betreft de pps-projecten Celtic Roads Group (Dundalk en Waterford), de nieuw opgerichte joint venture met Dutch Infrastructure Fund en joint ventures uit hoofde van projectontwikkeling.

Naar aanleiding van de transactie met Van Oord Groep nv in december 2003 inzake de verkoop van de baggeractiviteiten zijn voor bepaalde balansposities van BHD garanties afgegeven.

De vennootschap zal zijn gehouden de door de Groep gehouden gewone aandelen in Van Oord aan te bieden aan de andere aandeelhouders in Van Oord, indien ten aanzien van de vennootschap sprake is van een overgang van zeggenschap als bedoeld in artikel 1 lid 1 sub d. van het SER-besluit Fusiegedragsregels aan een derde, waarbij deze derde direct of indirect de meerderheid van de zeggenschap heeft in een onderneming die wordt beschouwd als een belangrijke concurrent van Van Oord. De vennootschap zal in dat geval voorts niet langer zeggenschapsrechten in Van Oord kunnen uitoefenen en zal geen recht op dividend hebben ter zake van de gewone aandelen in Van Oord. Eenzelfde regeling is van toepassing zodra blijkt dat een derde, niet zijnde een institutionele belegger, direct of indirect houder is van meer dan 15 procent van (certificaten van) de gewone aandelen in het kapitaal van de vennootschap en tegelijkertijd direct of indirect houder is en/of anderszins in economisch belang en/of zeggenschap heeft van meer dan 15 procent van de uitstaande (certificaten van) aandelen in het kapitaal van een vennootschap met een onderneming die wordt beschouwd als een belangrijke concurrent Van Oord.

In de overeenkomst gesloten tussen de (indirecte) aandeelhouders van AM nv, waarin de vennootschap indirect voor 51 procent participeert, heeft de vennootschap zich jegens de medeaandeelhouder in AM verplicht het door deze medeaandeelhouder indirect gehouden belang van 49 procent in AM over te nemen, in dat geval dat het in redelijkheid te verwachten is dat in verband met het van de beurs halen van de vennootschap of een overname door derden van de vennootschap, de financiële positie van de Groep in belangrijke mate negatief zal worden beïnvloed.

Voor nadere gegevens wordt verwezen naar Besluit artikel 10 overnamerichtlijnen zoals opgenomen in het verslag van de raad van bestuur.

31. Contractuele verbintenissen

De Groep heeft ultimo 2007 verplichtingen uit hoofde van investeringen in materiële vaste activa ter grootte van € 5 miljoen (2006: € 11 miljoen). Deze verplichtingen hebben voornamelijk betrekking op materieel, machines en installaties.

De Groep kent contractuele verplichtingen om gronden te verwerven ten behoeve van projectontwikkelingsactiviteiten ter hoogte van € 290 miljoen (2006: € 320 miljoen).

Uit hoofde van niet-opzegbare operationele-leaseovereenkomsten least de Groep van derden bedrijfsauto's, bedrijfsgebouwen en materieel. Deze overeenkomsten kennen verschillende looptijden, doorberekeningsclausules en verlengingsbepalingen. De lease-uitgaven, inclusief ontvangen leasebonussen, worden gedurende de looptijd van de lease lineair ten laste van het resultaat gebracht. In het boekjaar bedragen de kosten van operationele-leaseovereenkomsten € 77 miljoen (2006: € 71 miljoen).

De totale minimale leasebetalingen zijn als volgt:

	2007	2006
Korter dan 1 jaar	82.607	71.048
Langer dan 1 jaar en korter dan of gelijk aan 5 jaar	162.729	147.282
Langer dan 5 jaar	32.624	49.179
	<u>277.960</u>	<u>267.509</u>

Uit hoofde van niet-opzegbare operationele-leaseovereenkomsten verhuurt de Groep materieel en bedrijfsgebouwen aan derden. Deze overeenkomsten kennen verschillende looptijden, doorberekeningsclausules en verlengingsbepalingen. De boekwaarde van de betreffende activa bedraagt € 18 miljoen (2006: € 11 miljoen). De leaseopbrengsten, inclusief ontvangen leasebonussen, zijn als opbrengsten in de winst- en verliesrekening verwerkt.

De totale minimale leaseontvangsten zijn als volgt:

	2007	2006
Korter dan 1 jaar	6.812	6.080
Langer dan 1 jaar en korter dan of gelijk aan 5 jaar	15.328	14.289
Langer dan 5 jaar	5.734	3.601
	<u>27.874</u>	<u>23.970</u>

32. Bedrijfsfusies en overnames

2007

De uit hoofde van acquisities verkregen netto-activa, verplichtingen en goodwill zijn als volgt:

	2007
Betaalde kostprijs	181.958
Directe kosten met betrekking tot de acquisities	985
Voorwaardelijke nabetalingsverplichtingen	11.281
Reële waarde van verkregen netto-activa en verplichtingen	<u>(144.585)</u>
Goodwill	<u>49.639</u>

De activa en verplichtingen uit hoofde van de acquisitie zijn op overnamedatum als volgt:

	Boek- waarde	Reële- waarde- correctie	Reële waarde
Materiële vaste activa	11.892	-	11.892
Immateriële vaste activa	-	26.108	26.108
Financiële vaste activa	135	-	135
Latente belastingvorderingen	3.839	-	3.839
Vorraden	85.163	14.226	99.389
Handels- en overige vorderingen	49.938	578	50.516
Liquide middelen	41.145	-	41.145
Leningen	(36.422)	-	(36.422)
Latente belastingsschulden	(823)	(1.103)	(1.926)
Handels- en overige schulden	(50.091)	-	(50.091)
Verkregen netto-activa en verplichtingen	<u>104.776</u>	<u>39.809</u>	<u>144.585</u>
Goodwill als gevolg van verwerving van dochterondernemingen			49.639
Tegenprestatie voldaan in liquiditeiten			181.958
Directe kosten met betrekking tot de acquisitie			985
Liquide middelen verkregen in dochteronderneming			<u>(41.145)</u>
Uitstroom liquide middelen als gevolg van overname			<u>141.798</u>

Vastgoed

Op 19 maart 2007 heeft de Groep via haar dochteronderneming AM alle projectontwikkelingsactiviteiten van De Wilgen Pacific Vastgoed BV overgenomen. De onderneming is gespecialiseerd in het ontwikkelen van vastgoedprojecten in binnenstedelijke gebieden in de Randstad, met name in Zuid-Holland. De portefeuille bestaat uit circa 2.000 woningen en 50.000 m² commercieel vastgoed.

De overnamesom inclusief directe kosten bedraagt € 42,1 miljoen. Bij de overname is circa € 1,7 miljoen aan goodwill geïdentificeerd. De goodwill houdt verband met de hoge mate van winstgevendheid van de verworven activiteiten en met de synergievoordelen die naar verwachting zullen worden gerealiseerd. Deze synergievoordelen hangen samen met een verbeterde marktaanwezigheid en met schaalvoordelen.

De overname heeft in 2007 geen materiële invloed op de omzet en het resultaat van de Groep gehad.

Op 29 maart 2007 heeft de Groep alle aandelen van de Belgische vastgoedonderneming Landsbeeck nv verworven, die verder is gegaan onder de handelsnaam Kaïros. De onderneming is sinds 1989 actief als ontwikkelaar van kantoren van hoge kwaliteit in voornamelijk Brussel, Antwerpen en de overige stedelijke gebieden in Vlaanderen. De portefeuille omvat ongeveer vijftien projecten in uitvoering en diverse concrete projecten in het vooruitzicht. Het huidige management blijft tot minimaal 2010 aan Kaïros verbonden. Kaïros werkt voor de realisering van de projecten nauw samen met de Belgische utiliteitsbouwonderneming Interbuild, die sinds 1998 deel uitmaakt van de Groep.

De overnamesom bedraagt naar verwachting € 93,7 miljoen, waarvan € 80,9 miljoen per 31 december 2007 is betaald. De betaling van het restant van € 12,8 miljoen is afhankelijk gesteld van toekomstige bedrijfsresultaten van de verworven activiteiten. Dit bedrag is per 31 december 2007 verantwoord onder de kortlopende verplichtingen. Bij de overname is circa € 16 miljoen aan goodwill geïdentificeerd. De goodwill houdt verband met de hoge mate van winstgevendheid van de verworven activiteiten en met de synergievoordelen die naar verwachting zullen worden gerealiseerd. Deze synergievoordelen hangen samen met een verbeterde marktaanwezigheid en met schaalvoordelen.

De omzet- en resultaatbijdrage in 2007 bedragen respectievelijk € 43,8 miljoen en € 0,7 miljoen.

Op 5 juni 2007 heeft de Groep via haar dochteronderneming AM alle aandelen van vastgoedonderneming IPMMC Vastgoed bv verworven. De onderneming is een onafhankelijke, gespecialiseerde vastgoedonderneming die zich richt op ontwikkeling, consultancy en management van commercieel vastgoedprojecten in Nederland.

De overnamesom inclusief directe kosten bedraagt € 22,4 miljoen, daarnaast is sprake van een eventuele nabetaling afhankelijk van de toekomstige bedrijfsresultaten van de verworven activiteiten. Bij de overname is circa € 15,3 miljoen aan goodwill geïdentificeerd. De goodwill houdt verband met de hoge mate van winstgevendheid van de verworven activiteiten en met de synergievoordelen die naar verwachting zullen worden gerealiseerd. Deze synergievoordelen hangen samen met een verbeterde marktaanwezigheid en met schaalvoordelen.

De overname heeft in 2007 geen materiële invloed op de omzet en het resultaat van de Groep gehad.

De reële waarde van de verkregen netto-activa en verplichtingen uit alle bovenstaande acquisities bedraagt totaal € 125,2 miljoen tegen een boekwaarde van € 92,9 miljoen (inclusief verkregen liquide middelen van € 38,6 miljoen).

De aanpassingen naar reële waarde hebben voor € 18,6 miljoen betrekking op de waardering van onder meer merknaam en klantenbestand (immateriële vaste activa) en voor € 13,1 miljoen op de waardering van lopende projecten.

Infra

Op 14 september 2007 heeft de Groep alle aandelen van de Belgische infrabouwer Betonac nv verworven. De aandelen waren in eigendom van het management. Betonac is de belangrijkste bouwonderneming voor de aanleg van autosnelwegen in beton in België. De onderneming beschikt over een eigen wegenbouwkundig laboratorium, alsmede een eigen asfaltcentrale. De onderneming telt ongeveer 350 medewerkers.

De overnamesom bedraagt naar verwachting € 36 miljoen. Bij de overname is circa € 16,6 miljoen aan goodwill geïdentificeerd. De goodwill houdt verband met de hoge mate van winstgevendheid van de verworven activiteiten en met de synergievoordelen die naar verwachting zullen worden gerealiseerd. Deze synergievoordelen hangen samen met een verbeterde marktaanwezigheid en schaalvoordelen.

De omzet- en resultaatbijdrage in 2007 bedragen respectievelijk € 29 miljoen en € 0,2 miljoen.

De reële waarde van de verkregen netto-activa en verplichtingen uit deze acquisitie bedraagt totaal € 19,4 miljoen tegen een boekwaarde van € 11,9 miljoen (inclusief verkregen liquide middelen van € 2,5 miljoen). De aanpassingen naar reële waarde hebben betrekking op de marktposities (immateriële vaste activa).

2006

Vastgoed

In 2006 heeft de Groep, via haar dochteronderneming Terra Amstel Holding bv, na een openbaar bod, vrijwel alle aandelen en alle warrantrechten in AM nv verkregen. Na beëindiging van de beursnotering van AM nv in 2006 heeft Terra Amstel via een uitkoopprocedure de resterende aandelen verworven in 2007.

Het openbaar bod bedroeg € 10,15 per aandeel en € 2,30 per warrant. Op basis hiervan en uitgaande van het totale aandelenkapitaal (inclusief warrants) van AM bedroeg het bod € 952,3 miljoen. De aan de acquisitie toerekenbare directe kosten bedroegen € 14,2 miljoen.

De Groep heeft Terra Amstel Holding bv gefinancierd met € 51 miljoen eigen vermogen (51%) en met een achtergestelde lening van € 100 miljoen. Daarnaast heeft een consortium van investeerders, in hoofdzaak bestaande uit banken, een aandelenbelang in Terra Amstel Holding ter waarde van € 49 miljoen (49%). Het restant van de koopprijs is gefinancierd door een bankenconsortium en met behulp van op dat moment beschikbare liquide middelen.

Het aandelenbelang van de mede-investeerders kent een vaste vergoeding. Op grond hiervan kwalificeren deze aandelen onder IFRS als vreemd vermogen in plaats van eigen vermogen en de vergoeding als financieringslast. In het verlengde hiervan dient de Groep Terra Amstel volledig te consolideren zonder dat sprake is van een belang derden.

In het kader van de overname heeft AM in 2006 haar dochter AM Development bv verkocht aan Morgan Stanley Real Estate Fund voor een bedrag van € 479 miljoen. Na deze verkoop bedraagt de reële waarde van de door de Groep verkregen netto-activa en verplichtingen € 738,3 miljoen, tegen een boekwaarde van € 745,2 miljoen (inclusief verkregen liquide middelen van € 697,9 miljoen). De aanpassingen naar reële waarde hebben ondermeer betrekking op de waardering van de merknaam, de lopende projecten en de netto-pensioenverplichting uit hoofde van toegezegd-pensioenregelingen. Bij de overname is verder een bedrag van € 228 miljoen goodwill geïdentificeerd. De goodwill houdt verband met de hoge mate van winstgevendheid van de verworven activiteiten en met de synergievoordelen die naar verwachting zullen worden gerealiseerd. Deze synergievoordelen hangen samen met een verbeterde marktaanwezigheid en schaalvoordelen.

Infra

Op 20 maart 2006 heeft de Groep, via haar dochteronderneming Galère sa, alle aandelen van Balteau sa in België verworven. De overnamesom bedraagt € 5,4 miljoen. In verband met deze overname is € 3,3 miljoen goodwill verantwoord. De activiteiten van de onderneming betreffen het ontwerp en aanleggen van elektromechanische waterzuiveringsinstallaties. De jaaromzet van de onderneming bedraagt circa € 13 miljoen. De resultaatbijdrage in 2006 bedroeg circa € 0,7 miljoen. Balteau telt ongeveer zestig medewerkers.

Consultancy en engineering

Eind 2006 heeft de Groep via haar dochteronderneming Tebodin Czech Republic s.r.o. het resterende 49%-belang in Sindat Engineering s.r.o. verworven. De totale overnamesom bedroeg € 0,5 miljoen. Bij de overname is het bestaande belang opnieuw beoordeeld en circa € 0,4 miljoen aan goodwill geïdentificeerd. De omzet- en resultaatbijdrage in 2006 van dit aanvullende belang is gezien het moment van overname te verwaarlozen.

Op 1 januari 2006 heeft de Groep via haar dochteronderneming Tebodin Consultants & Engineers het resterende 20%-belang verworven in haar dochteronderneming SAP Projekt Sp. Z o.o. De overnamesom bedroeg circa € 1,1 miljoen. Bij de overname is het bestaande belang opnieuw beoordeeld en circa € 1 miljoen aan goodwill geïdentificeerd. De omzet en resultaatbijdrage in 2006 van dit aanvullende belang is gezien de omvang van de overname te verwaarlozen.

Begin 2006 heeft Tebodin het ingenieursbureau Doebel & Folger in Duitsland overgenomen. Deze onderneming legt zich voornamelijk toe op het ontwerp van productiefaciliteiten voor chemische en farmaceutische ondernemingen en realiseert met 55 medewerkers een jaaromzet van circa € 3,5 miljoen. Bij de overname is geen goodwill geïdentificeerd.

Eind 2006 heeft Tebodin het resterende 50%-belang verworven in de Belgische dochteronderneming SmitsTebodin. SmitsTebodin realiseert met circa tien medewerkers een jaaromzet van circa € 1,2 miljoen. Bij de overname is geen goodwill geïdentificeerd.

33. Vaste activa aangehouden voor verkoop en beëindigde activiteiten

De ultimo 2007 voor verkoop aangehouden vaste activa hebben betrekking op de sector Infra.

De aan het einde van het jaar 2006 voor verkoop aangehouden vaste activa hebben betrekking op bedrijfsgebouwen en -terreinen in de sector Infra. Dit betreft voor € 1,6 miljoen een pand waarop de huidige huurder een koopoptie heeft.

De beëindigde activiteiten in 2007 betreffen de Amerikaanse dochteronderneming Flatiron, waar de overwegende zeggenschap van de Groep is opgehouden te bestaan per 28 september 2007, bij de ondertekening van de intentieverklaring met Hochtief. De verkoop is op 6 december 2007 afgerond.

De overnameprijs bedraagt circa € 173 miljoen in contanten. De Groep realiseert, na aftrek van kosten en voorzieningen, een boekwinst van circa € 72 miljoen. De Groep heeft omzet en resultaat van Flatiron tot en met het derde kwartaal 2007 geconsolideerd en verantwoordt deze afzonderlijk als beëindigde activiteit.

Op het moment van de verkoop was de balans van Flatiron als volgt opgebouwd:

	2007	2006
Vaste activa	54.108	43.286
Vlottende activa	127.537	84.544
Liquide middelen	68.286	53.961
	<u>249.931</u>	<u>181.791</u>
Eigen vermogen	51.470	30.056
Langlopende verplichtingen	22.259	12.139
Kortlopende verplichtingen	176.202	139.566
	<u>249.931</u>	<u>181.761</u>

Het resultaat en de kasstroom van Flatiron zijn als volgt opgebouwd:

	2007	2006
Operationeel resultaat	8.514	12.198
Boekwinst beëindigde activiteiten	72.234	-
	<u>80.748</u>	<u>12.198</u>
Netto-kasstroomen uit bedrijfsactiviteiten	9.084	(3.656)
Netto-kasstroomen uit investeringsactiviteiten	6.019	(22.772)
Netto-kasstroomen uit financieringsactiviteiten	6.784	7.827
Valutakoersverschillen	(5.822)	(6.433)
	<u>96.813</u>	<u>(12.836)</u>

Voorts heeft de Groep ultimo 2007 de activiteiten van Villaforte (woningbouw voor particuliere opdrachtgevers) te Woudrichem beëindigd en heeft zij de activiteiten met betrekking tot houtskeletbouw en fabricage van betonelementen, beide gevestigd te Nederweert, verkocht. Deze transacties hebben geen materiële invloed op de omzet en het resultaat van de Groep.

34. Transacties met verbonden partijen

De Groep onderscheidt de navolgende verbonden partijen: joint ventures, deelnemingen, de raad van bestuur en de raad van commissarissen en bij de pensioenregelingen betrokken derden.

Joint ventures en deelnemingen

Een belangrijk deel van de activiteiten van de Groep wordt uitgevoerd in joint ventures. Belangrijke transacties in dit kader zijn het inbrengen van grondposities en/of de financiering ervan alsmede het uitvoeren van projecten voor derden. Voor een nader overzicht van het aandeel van de Groep in de bedrijfsopbrengsten en de balansen van de joint ventures wordt verwezen naar Toelichting 35.

De Groep verrichtte transacties met deelnemingen uit hoofde van verkoop van goederen en diensten voor € 20,7 miljoen (2006: € 17,1 miljoen) en inkoop van goederen en diensten voor € 3,6 miljoen (2006: € 2,3 miljoen).

Ultimo 2007 bedragen de openstaande vorderingen en verplichtingen als gevolg van voornoemde transacties met deelnemingen per saldo € 0,3 miljoen (2006: € 0,2 miljoen). De Groep verantwoordt voor € 35,0 miljoen (2006: € 70,4 miljoen) leningen aan deelnemingen.

Raad van bestuur

De volgende salarissen, bonussen en pensioenpremies zijn ten laste gebracht van de winst- en verliesrekening:

	2007				2006			
	Bruto-salaris	Bonus	Lange-termijn bonus	Pensioen-premie	Bruto-salaris	Bonus	Lange-termijn bonus	Pensioen-premie
J.A.P. van Oosten	555	330	277	83	513	225	-	122
N.J. de Vries	493	295	246	77	463	203	-	94
P. B. Brooks ¹	352	196	163	90	-	-	-	-
J. Ruis	430	258	215	71	410	180	-	110
A.J.D. Franklin ²	221	123	103	74	608	275	-	120

¹ Met ingang van 8 mei 2007, brutosalaris 2007 op basis van £ 241, pensioenpremie op basis van toelage op salaris.

² Brutosalaris 2007 op basis van £ 152 en 2006 op basis van £ 415, teruggetreden met ingang van 8 mei 2007.

De jaarlijkse variabele beloning bedraagt maximaal zestig procent van het jaarsalaris. De variabele beloning is afhankelijk van het realiseren van vooraf vastgestelde meetbare doelstellingen. Het deel van de variabele beloning dat aan financiële doelstellingen is gerelateerd bedraagt maximaal 40 procent van het jaarsalaris. Het jaarresultaat van de Groep is hierbij bepalend. Maximaal 20 procent van het jaarsalaris is gerelateerd aan doelstellingen die zijn afgeleid van de strategische agenda van de Groep.

De variabele bonussen over het boekjaar 2007 zijn op basis van bovengenoemde overwegingen vastgesteld op 60 procent van het vaste inkomen (2006: 45 procent). Voor het realiseren van de lange-termijndoelstelling is conform het lange-termijnbonusplan een variabele beloning toegekend van 50 procent van het vaste jaarsalaris.

Raad van commissarissen

De beloning van de leden van de raad van commissarissen bedraagt € 0,239 miljoen (2006: € 0,243 miljoen) en is ten laste van het resultaat gebracht.

	2007	2006
W.K. Wiechers, voorzitter ¹	44	40
A. Baar, vice-voorzitter ¹	39	35
R.J.N. Abrahamsen	35	35
J.A. Dekker	35	35
H. van Rompuy	30	30
W. van Vonno ²	34	23
G.-J. Kramer ¹	23	45

¹ Tot en met 8 mei 2007 de heer Kramer voorzitter, de heer Wiechers vice-voorzitter, daarna de heer Kramer afgetreden.

² Met ingang van 3 mei 2006.

Aan de leden van de raad van bestuur en de raad van commissarissen zijn geen optierechten op aandelen toegekend.

De leden van de raad van bestuur en de raad van commissarissen houden geen aandelen in de vennootschap.

Aan genoemde functionarissen zijn geen leningen of voorschotten verstrekt.

Overige verbonden partijen

De Groep heeft geen materiële transacties verricht met overige verbonden partijen.

35. Joint ventures

Een belangrijk deel van de activiteiten van de Groep wordt uitgevoerd in joint ventures. Dit geldt voor alle activiteiten en voor alle landen waar de Groep actief is. Het aantal joint ventures waarin de Groep participeert bedraagt ongeveer 530 (2006: 550). Deze samenwerkingsverbanden blijven bestaan tot de oplevering van het project en zijn daarmee eindig; de looptijd van veel joint ventures is in de praktijk beperkt tot een periode van circa 1 à 3 jaar. Geen van de belangen in joint ventures wordt beoordeeld als van materieel belang in de zin van het in de Toelichting op de jaarrekening gestelde vereiste.

Het groepsaandeel in de opbrengsten van deze joint ventures bedraagt in 2007 circa € 1,1 miljard (2006: circa € 1,3 miljard), ofwel ongeveer 12 procent van de opbrengsten van de Groep (2006: 15 procent).

Zowel in 2007 als 2006 is het aandeel in het nettoresultaat gerealiseerd in joint ventures bovengemiddeld ten opzichte van het nettoresultaat van de gehele Groep.

Het aandeel van de Groep in de balansen van joint ventures is als volgt:

(€ x miljoen)

	2007	2006
Activa:		
- vaste activa	418	122
- vlottende activa	1.179	661
	1.597	783
Verplichtingen:		
- langlopende verplichtingen	737	62
- kortlopende verplichtingen	793	654
	1.530	716
Eigen vermogen	67	67

De toename in 2007 betreft in hoofdzaak joint ventures inzake pps-projecten, de joint venture met Dutch Infrastructure Fund en joint ventures uit hoofde van projectontwikkeling.

De Groep kent geen voorwaardelijke verplichtingen en investeringsverplichtingen uit hoofde van joint ventures.

36. Dienstverlening uit hoofde van concessies

De Groep is actief op het gebied van dienstverlening uit hoofde van concessies. Deze activiteiten vinden veelal plaats in afzonderlijke juridische entiteiten, al dan niet met derden. Indien de Groep (gezamenlijk) beslissende zeggenschap kan uitoefenen, wordt de entiteit (proportioneel) geconsolideerd. Daar waar de Groep geen beslissende zeggenschap, maar invloed van betekenis heeft, wordt de entiteit verantwoord als een deelneming.

De pps-contracten waarbij de Groep is betrokken, betreffen de volgende soorten en landen:

	2007			2006		
	Accom- modaties	Infra- structuur	Totaal	Accom- modaties	Infra- structuur	Totaal
Nederland	-	3	3	-	3	3
Verenigd Koninkrijk	12	1	13	12	1	13
België	2	-	2	2	-	2
Ierland	-	3	3	-	2	2
Duitsland	5	1	6	5	-	5
	19	8	27	19	6	25
Waarvan operationeel	15	5	20	14	3	17
Waarvan in realisatie	4	3	7	5	3	8

Over 2007 is met de operationele concessies een omzet gerealiseerd van € 73,4 miljoen (2006: € 70,3 miljoen) met een resultaat vóór belastingen van € 29,3 miljoen (2006: € 2,2 miljoen). Zie ook Toelichting 6.

De totale netto-investering van de Groep ultimo 2007 in pps-projecten bedraagt € 76,5 miljoen (ultimo 2006: € 81,6 miljoen). Zie ook Toelichting 7.

De nog te realiseren omzet uit bouwactiviteiten voor pps-projecten in de realisatiefase betreft circa € 470 miljoen.

De operationele concessies zijn als volgt nader toe te lichten.

Accommodaties

Deze concessies betreffen scholen, politiebureaus, ziekenhuizen, een sportcomplex en een laboratoriumgebouw. De concessievergoedingen zijn volledig afhankelijk van de beschikbaarheid van de accommodatie. Het daadwerkelijke gebruik van de accommodatie heeft geen invloed op de vergoedingen. In de concessies is (soms) begrepen het verzorgen van ondersteunende diensten ten behoeve van de accommodatie, zoals onderhoud en facility management. Opbrengsten en resultaten worden verantwoord op basis van de (vaste) ontvangen vergoedingen van de overheid. Voor zover de vergoeding betrekking heeft op het verrichten van (ondersteunende) diensten vindt verantwoording plaats naar rato van de levering van deze diensten.

De concessies zijn gestart van 2000 tot en met 2007, voor periodes variërend van 15 tot 30 jaar. Gedurende de concessieperiodes blijft de vergoeding gebaseerd op de beschikbaarheid en de ondersteunende diensten. Het merendeel van de concessieovereenkomsten bevat indexatiebepalingen. Met betrekking tot (onderdelen van) de diensten vindt periodieke, over het algemeen vijfjaarlijks, marktvergelijking plaats. Op grond hiervan kan het betreffende deel van de vergoeding worden bijgesteld. De volatiliteit van de totale opbrengsten en resultaten is echter beperkt.

In 2007 is het pps-contract inzake West Lothian College op verzoek van de concessiegever beëindigd. Voorts heeft de Groep vier operationele pps-contracten ondergebracht in een nieuw opgerichte joint venture met Dutch Infrastructure Fund. Het belang van de Groep in deze joint venture bedraagt ultimo 2007 75 procent. Zie Toelichting 10.

Van de vijftien accommodaties zijn tien eigendom van de overheid, de andere vijf worden aan het einde van de concessieperiode overgedragen aan de overheid. Van deze vijf worden drie gehuurd en zijn twee eigendom van de Groep.

Infrastructuur

Deze concessies betreffen autowegen en een spoorlijn in Nederland en Ierland en een kustbeschermingsproject in het Verenigd Koninkrijk.

In Nederland en het Verenigd Koninkrijk zijn de concessievergoedingen gebaseerd op de beschikbaarheid van de betreffende infrastructuur. De beschikbaarheid wordt getoetst op basis van contractueel vastgestelde normen. Deze normen betreffen onder meer de intensiteit van het gebruik, tijdelijke afsluitingen en onderhoud. Indien de beschikbaarheid afwijkt van de daaraan gestelde normen kan sprake zijn van (tijdelijke) bijstelling van de concessievergoeding. Opbrengsten en resultaten worden verantwoord op basis van de ontvangen vergoedingen van de overheid. De volatiliteit van opbrengsten en resultaten is beperkt.

In Ierland zijn de concessievergoedingen direct gerelateerd aan het volume van het wegverkeer (tolheffing). De opbrengsten en resultaten van deze entiteit zijn daarmee afhankelijk van het wegverkeer, waardoor deze in beginsel in enige mate volatiel zijn.

De concessies zijn gestart vanaf 2004 tot en met 2007, voor perioden variërend van 15 tot 30 jaar. Alle infrastructurele faciliteiten zijn eigendom van de overheid.

37. Overheidssubsidies

In het boekjaar is circa € 3 miljoen (2006: circa € 2 miljoen) subsidie ontvangen. De subsidies hebben hoofdzakelijk betrekking op opleiding, onderzoek en ontwikkeling en lonen. De ontvangen subsidies zijn verrekend met de gemaakte kosten.

38. Onderzoek en ontwikkeling

Kosten inzake onderzoek en ontwikkeling, die overwegend direct verband houden met projecten, zijn opgenomen in de kostprijs van deze projecten. Overige kosten van onderzoek en ontwikkeling zijn direct in de winst- en verliesrekening opgenomen, ter hoogte van circa € 2 miljoen (2006: circa € 2 miljoen).

39. Gebeurtenissen na balansdatum

In 2008 heeft de Groep, via haar dochteronderneming AM, City Projects in Brussel overgenomen. City Projects is een gespecialiseerde vastgoedonderneming die zich toelegt op de ontwikkeling van woningprojecten, soms gecombineerd met commercieel vastgoed. De verwachte jaaromzet van City Projects ligt tussen circa € 20 miljoen en € 50 miljoen.

Enkelvoudige balans per 31 december

(vóór winstbestemming, x € 1.000)

	2007	2006
2 Materiële vaste activa	26.532	27.342
3 Immateriële vaste activa	491.656	483.315
4 Financiële vaste activa	1.803.245	1.408.901
Vaste activa	2.321.433	1.919.558
5 Vorderingen	68.146	71.443
6 Liquide middelen	143	30
Vlottende activa	68.289	71.473
Totaal activa	2.389.722	1.991.031
Geplaatst en opgevraagd kapitaal	13.010	12.415
Agioreserve	434.121	408.915
Statutaire reserve	758	1.586
Koersverschillen-/afdekkingsreserve	(35.063)	(14.860)
Andere wettelijke reserves	41.649	14.522
Overige reserves	190.051	133.100
Resultaat boekjaar	349.023	136.955
7 Eigen vermogen	993.549	692.633
8 Personeelsgerelateerde voorzieningen	8.485	7.936
8 Voorzieningen	-	229
	8.485	8.165
9 Leningen	233.332	208.589
Langlopende verplichtingen	233.332	208.589
Leningen	175.155	188.315
Overige kortlopende verplichtingen	979.201	893.329
10 Kortlopende verplichtingen	1.154.356	1.081.644
Totaal passiva	2.389.722	1.991.031

Enkelvoudige winst- en verliesrekening

(x € 1.000)

	2007	2006
Resultaat van deelnemingen na belasting	390.422	136.236
Overige baten en lasten na belasting	(41.399)	719
Nettoresultaat	349.023	136.955

Bunnik, 19 maart 2008

Raad van commissarissen:

W.K. Wiechers
A. Baar
R.J.N. Abrahamsen
J.A. Dekker
H. van Rompuy
W. van Vonno

Raad van bestuur:

J.A.P. van Oosten
N.J. de Vries
P.B. Brooks
J. Ruis

Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening

1. Grondslagen van waardering en resultaatbepaling

1.1 Algemeen

De enkelvoudige jaarrekening van Koninklijke BAM Groep nv is opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening en opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9, boek 2 Burgerlijk Wetboek. Hierbij wordt gebruikgemaakt van de door artikel 2:362 lid 8 Burgerlijk Wetboek geboden mogelijkheid om in de enkelvoudige jaarrekening de grondslagen van waardering en resultaatbepaling toe te passen die in de geconsolideerde jaarrekening worden gehanteerd.

Indien geen nadere grondslagen zijn vermeld, wordt verwezen naar de vermelde grondslagen in de geconsolideerde jaarrekening van Koninklijke BAM Groep nv. Voor een juiste interpretatie van de enkelvoudige jaarrekening van Koninklijke BAM Groep nv dient de geconsolideerde jaarrekening van Koninklijke BAM Groep nv te worden geraadpleegd.

Koninklijke BAM Groep nv heeft zijn geconsolideerde jaarrekening opgesteld in overeenstemming met International Financial Reporting Standards (IFRS), zoals aanvaard door de Europese Unie.

1.2 Financiële vaste activa

Deelnemingen in dochterondernemingen

Deelnemingen in dochterondernemingen zijn alle entiteiten waarin Koninklijke BAM Groep nv beslissende zeggenschap kan uitoefenen over het financiële en operationele beleid. Dochterondernemingen worden gewaardeerd op de nettovermogenswaarde. De nettovermogenswaarde wordt bepaald door de activa, voorzieningen en verplichtingen te waarderen en het resultaat te berekenen volgens de grondslagen die worden gehanteerd in de geconsolideerde jaarrekening.

Andere deelnemingen met invloed van betekenis

Deelnemingen in entiteiten waarin Koninklijke BAM Groep nv invloed van betekenis uitoefent op het zakelijke en financiële beleid, maar geen overheersende zeggenschap heeft, worden gewaardeerd volgens de vermogensmutatiemethode. De eerste verwerking in de jaarrekening geschiedt tegen verkrijgingsprijs. Vervolgens wordt de waarde van deze deelnemingen aangepast met het aandeel van Koninklijke BAM Groep nv in de resultaten van de deelneming, gebaseerd op de grondslagen van bepaling van het resultaat zoals toegepast in de geconsolideerde jaarrekening, en met het aandeel in de overige mutaties in het eigen vermogen van de deelneming die na overnamedatum aan Koninklijke BAM Groep nv toerekenbaar zijn.

Deelnemingen; verwerking van verliezen

Indien het aandeel van verliezen toerekenbaar aan Koninklijke BAM Groep nv de boekwaarde van de deelneming (inclusief separaat gepresenteerde goodwill en overige niet door zekerheden gedekte vorderingen) overschrijdt, worden de verdere verliezen niet meer verwerkt tenzij door Koninklijke BAM Groep nv zekerheden zijn gesteld ten behoeve van de deelneming dan wel verplichtingen zijn aangegaan of betalingen namens de deelneming zijn verricht. In dat geval zal de overschrijding worden voorzien.

1.3 Eigen vermogen

Statutaire reserves

Ingevolge de statuten is Koninklijke BAM Groep nv verplicht een statutaire reserve aan te houden voor de uitstaande converteerbare financieringspreferente aandelen. Als gevolg van de toegepaste grondslagen uit de geconsolideerde jaarrekening om de converteerbare financieringspreferente aandelen, met uitzondering van de hierin besloten optiewaarde, te presenteren als verplichting wordt de statutaire reserve slechts gevormd voor het aandeel dat is opgenomen onder het eigen vermogen.

Andere wettelijke reserves

Deze post betreft de aangehouden reserves voor reële-waardeveranderingen van uitgestelde resultaten uit hoofde van kasstroomafdekkingen en wettelijke reserve deelnemingen. Er kunnen geen uitkeringen worden gedaan ten laste van deze reserves.

2. Materiële vaste activa

	Bedrijfs- gebouwen en -terreinen	Overige materiële vaste activa	Totaal
Per 1 januari 2006			
Kostprijs	26.267	5.848	32.115
Cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen	(3.755)	(4.661)	(8.416)
Boekwaarde	<u>22.512</u>	<u>1.187</u>	<u>23.699</u>
Mutaties in de boekwaarde			
Investeringen	4.235	1.621	5.856
Afschrijvingen	(1.562)	(651)	(2.213)
Saldo mutaties	<u>2.673</u>	<u>970</u>	<u>3.643</u>
Per 31 december 2006			
Kostprijs	30.187	3.916	34.103
Cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen	(5.002)	(1.759)	(6.761)
Boekwaarde	<u>25.185</u>	<u>2.157</u>	<u>27.342</u>
Mutaties in de boekwaarde			
Investeringen	274	1.033	1.307
Desinvesteringen	-	(12)	(12)
Afschrijvingen	(1.226)	(879)	(2.105)
Saldo mutaties	<u>(952)</u>	<u>142</u>	<u>(810)</u>
Per 31 december 2007			
Kostprijs	30.461	4.057	34.518
Cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen	(6.228)	(1.758)	(7.986)
Boekwaarde	<u>24.233</u>	<u>2.299</u>	<u>26.532</u>

3. Immateriële vaste activa

	Goodwill	Niet-geïntegreerde software	Totaal
Per 1 januari 2006			
Kostprijs	496.262	7.732	503.994
Cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen	(5.300)	(5.155)	(10.455)
Boekwaarde	<u>490.962</u>	<u>2.577</u>	<u>493.539</u>
Mutaties in de boekwaarde			
Afschrijvingen	-	(1.289)	(1.289)
Overige mutaties	(8.935)	-	(8.935)
Saldo mutaties	<u>(8.935)</u>	<u>(1.289)</u>	<u>(10.224)</u>
Per 31 december 2006			
Kostprijs	487.327	7.732	495.059
Cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen	(5.300)	(6.444)	(11.744)
Boekwaarde	<u>482.027</u>	<u>1.288</u>	<u>483.315</u>
Mutaties in de boekwaarde			
Investeringen	32.569	-	32.569
Verkoop van dochterondernemingen	(22.940)	-	(22.940)
Afschrijvingen	-	(1.288)	(1.288)
Saldo mutaties	<u>9.629</u>	<u>(1.288)</u>	<u>8.341</u>
Per 31 december 2007			
Kostprijs	496.956	7.732	504.688
Cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen	(5.300)	(7.732)	(13.032)
Boekwaarde	<u>491.656</u>	<u>-</u>	<u>491.656</u>

Bovenstaande goodwill houdt verband met direct verkregen deelnemingen. Voor de jaarlijkse toetsing op bijzondere waardevermindering wordt deze goodwill toegewezen aan de relevante kasstroomgenererende entiteiten.

4. Financiële vaste activa

	Aandelen in dochter- onder- nemingen	Vorderingen op dochter- onder- nemingen	Overige deel- nemingen	Overige leningen en vorderingen	Totaal
Per 1 januari 2006	591.314	353.518	95.843	70.171	1.110.846
Nettoresultaat	116.520	-	19.716	-	136.236
Ontvangen dividenden	(136.956)	-	(4.314)	-	(141.270)
Aanpassingen in groepsstructuur	110.006	-	-	-	110.006
Kapitaalstortingen	150.964	-	-	-	150.964
Verstrekkings / aflossingen	-	25.128	-	(87)	25.041
Valutakoersverschillen	(7.586)	-	(817)	-	(8.403)
Mutaties afdekkingsreserve	25.481	-	-	-	25.481
Per 31 december 2006	849.743	378.646	110.428	70.084	1.408.901
Nettoresultaat	354.460	-	35.962	-	390.422
Ontvangen dividenden	(125.403)	-	(8.834)	-	(134.237)
Aanpassingen in groepsstructuur	(6.289)	-	(25)	-	(6.314)
Investerings in dochterondernemingen	86.303	-	-	-	86.303
Kapitaalstortingen	10.000	-	-	-	10.000
Vermindering van kapitaal	(1.356)	-	-	-	(1.356)
Verstrekkings / aflossingen	-	136.621	-	(69.996)	66.625
Valutakoersverschillen	(24.611)	-	1.028	-	(23.583)
Mutaties afdekkingsreserve	6.484	-	-	-	6.484
Per 31 december 2007	1.149.331	515.267	138.559	88	1.803.245

Voor de vorderingen per balansdatum worden geen voorzieningen noodzakelijk geacht. Voor een overzicht van de belangrijkste dochterondernemingen en deelnemingen wordt verwezen naar de Overige gegevens.

5. Vorderingen

	2007	2006
Vorderingen op dochterondernemingen	11.005	14.139
Vorderingen op deelnemingen	37.173	7.388
Belastingen en sociale lasten	-	30.747
Overige vorderingen en overlopende activa	19.968	19.169
	68.146	71.443

De looptijd van de vorderingen is korter dan een jaar.

6. Liquide middelen

	2007	2006
Banktegoeden	<u>143</u>	<u>30</u>
	143	30

De liquide middelen staan geheel ter vrije beschikking.

7. Eigen vermogen

Ultimo 2007 bedroeg het maatschappelijk kapitaal van Koninklijke BAM Groep nv tweehonderd miljoen gewone aandelen (2006: tweehonderd miljoen) en driehonderd miljoen preferente aandelen (2006: driehonderd miljoen), alle met een nominale waarde van € 0,10 per aandeel (2006: € 0,10 per aandeel). Alle geplaatste aandelen zijn volgestort.

Ultimo 2007 bedroeg het geplaatste en gestorte aantal aandelen 136.016.084 (2006: 136.012.270), verdeeld in 129.906.275 (2006: 123.758.414) gewone aandelen, 5.636.534 (2006: 11.780.581) converteerbare financieringspreferente aandelen en 473.275 (2006: 473.275) niet-converteerbare financieringspreferente aandelen, alle met een nominale waarde van € 0,10 per aandeel.

Het verloop van het aantal uitstaande geplaatste en gestorte aandelen is als volgt:

	Gewone aandelen	Converteer- bare preferente aandelen	Niet-conver- teerbare preferente aandelen	Totaal
Per 1 januari 2006	122.371.460	13.081.135	473.275	135.925.870
Conversie preferente aandelen	1.300.554	(1.300.554)	-	-
Betaald dividend	86.400	-	-	86.400
Per 31 december 2006	<u>123.758.414</u>	<u>11.780.581</u>	<u>473.275</u>	<u>136.012.270</u>
Conversie preferente aandelen	6.144.047	(6.144.047)	-	-
Betaald dividend	3.814	-	-	3.814
Per 31 december 2007	<u>129.906.275</u>	<u>5.636.534</u>	<u>473.275</u>	<u>136.016.084</u>

In 2007 is het aantal geplaatste gewone aandelen met 6.147.861 (2006: 1.386.954) toegenomen tot 129.906.275. (2006: 123.758.414). De toename betreft mede de conversie van 6.144.047 (2006: 1.300.554) converteerbare financieringspreferente aandelen in gewone aandelen. Daarnaast is in 2007 het aantal gewone aandelen met 3.814 (2006: 86.400) toegenomen als gevolg van een beperkt preferent dividend dat in de vorm van gewone aandelen is uitgekeerd.

Het mutatieoverzicht van het eigen vermogen over 2006 en 2007 is als volgt:

	Geplaatst en opgevraagd kapitaal	Agio- reserve	Statutaire reserve	Koers- verschillen-/ afdekkings- reserve	Andere wettelijke reserves	Overige reserves	Resultaat boekjaar	Totaal
Per 1 januari 2006	12.280	403.229	1.762	(34.911)	-	46.018	153.342	581.720
Resultaat boekjaar	-	-	-	-	-	-	136.955	136.955
Verdeling winst voorgaand boekjaar	-	-	-	-	-	153.342	(153.342)	-
Preferente aandelen								
- inkoop niet-converteerbare preferente aandelen	-	-	-	-	-	(27)	-	(27)
- conversie	126	5.332	(176)	-	-	637	-	5.919
Betaald dividend	9	354	-	-	-	(49.418)	-	(49.055)
Mutatie reële waarde kasstroom afdekkingen	-	-	-	28.454	-	-	-	28.454
Valutakoersverschillen	-	-	-	(8.403)	-	-	-	(8.403)
Overige mutaties	-	-	-	-	14.522	(17.452)	-	(2.930)
Per 31 december 2006	<u>12.415</u>	<u>408.915</u>	<u>1.586</u>	<u>(14.860)</u>	<u>14.522</u>	<u>133.100</u>	<u>136.955</u>	<u>692.633</u>
Resultaat boekjaar	-	-	-	-	-	-	349.023	349.023
Verdeling winst voorgaand boekjaar	-	-	-	-	-	136.955	(136.955)	-
Preferente aandelen								
- inkoop niet-converteerbare preferente aandelen	-	-	-	-	-	-	-	-
- conversie	595	25.190	(828)	-	-	1.901	-	26.858
Betaald dividend	-	16	-	-	-	(55.707)	-	(55.691)
Mutatie reële waarde kasstroomafdekkingen	-	-	-	3.512	-	-	-	3.512
Valutakoersverschillen	-	-	-	(23.715)	-	-	-	(23.715)
Overige mutaties	-	-	-	-	27.127	(26.198)	-	929
Per 31 december 2007	<u>13.010</u>	<u>434.121</u>	<u>758</u>	<u>(35.063)</u>	<u>41.649</u>	<u>190.051</u>	<u>349.023</u>	<u>993.549</u>

De koersverschillenreserve bedraagt € 29,6 miljoen negatief (2006: € 5,9 miljoen negatief) en de reserve voor reële-waardeveranderingen van kasstroomafdekkingen bedraagt € 5,5 miljoen negatief (2006: € 9,0 miljoen negatief)

De beperking in uitkeerbaarheid van de reserves bedraagt € 42,4 miljoen (2006: € 16,1 miljoen). De overige reserves zijn beperkt in uitkeerbaarheid ter hoogte van € 35,1 miljoen (2006: € 14,9 miljoen).

De vennootschap is voornemens over het boekjaar 2007 op de gewone aandelen een dividend in contanten te betalen van € 0,90 per aandeel. Hiermee is een bedrag van circa € 116,9 miljoen gemoeid. Dit voorstel is niet verwerkt in de jaar-rekening.

Conversie van converteerbare financieringspreferente aandelen in 2008 voor de 'ex-dividend' datum geeft de nieuwe houders van gewone aandelen recht op gewoon dividend over 2007. Het cumulatief preferente dividend komt voor deze aandeelhouders dan te vervallen. Hierdoor kunnen verschillen ontstaan in de voorgestelde dividenduitkeringen en de uiteindelijke dividendbetalingen.

Resultaatbestemming

In 2007 en 2006 is aan de houders van gewone aandelen contant dividend uitgekeerd ter waarde van € 55,7 miljoen (€ 0,45 per aandeel) respectievelijk € 49,1 miljoen (€ 0,40 per aandeel).

Aan houders van converteerbare financieringspreferente aandelen is in 2007 en 2006 contant dividend uitgekeerd ter waarde van respectievelijk € 4,4 miljoen (€ 0,37086 per aandeel) en € 4,4 miljoen (€ 0,37086 per aandeel). Naast contant dividend is aan houders van converteerbare financieringspreferente aandelen een beperkt deel van het dividend uitgekeerd in gewone aandelen. Het aantal gewone aandelen is daardoor in 2007 en 2006 met respectievelijk 3.814 en 86.400 stuks toegenomen.

Aan houders van niet-converteerbare financieringspreferente aandelen is in 2007 en 2006 contant dividend uitgekeerd ter waarde van respectievelijk € 0,03 miljoen (€ 0,38346 per aandeel) en € 0,1 miljoen (€ 0,38346 per aandeel).

8. Voorzieningen

	2007	2006
Personeelsgerelateerde voorziening	8.485	7.936
Reorganisatievoorziening	-	229
	<u>8.485</u>	<u>8.165</u>

9. Langlopende verplichtingen

	2007	2006
Achtergestelde leningen	200.000	150.000
Preferente aandelen	22.896	47.853
Financiële-leaseovereenkomsten	10.436	10.736
	<u>233.332</u>	<u>208.589</u>

Voor een toelichting op de langlopende leningen wordt verwezen naar de geconsolideerde balans.

10. Kortlopende verplichtingen

	2007	2006
Bankkredieten	174.505	186.416
Preferente aandelen	350	350
Financiële-leaseovereenkomsten	300	1.549
Schulden aan groepsmaatschappijen	897.756	865.176
Belastingen en sociale lasten	45.457	-
Overige verplichtingen	35.988	28.153
	<u>1.154.356</u>	<u>1.081.644</u>

11. Werknemers

Gedurende het jaar 2007 waren bij de vennootschap gemiddeld 174 (2006: 178) werknemers in dienst.

12. Bestuurders en commissarissen

Voor een overzicht van de bezoldiging van bestuurders en commissarissen wordt verwezen naar Toelichting 34 van de geconsolideerde jaarrekening.

13. Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Aansprakelijkheidsstelling

De vennootschap heeft zich hoofdelijk aansprakelijk gesteld voor de uit rechtshandelingen voortvloeiende schulden van in Nederland gevestigde dochterondernemingen op grond van bepalingen in artikel 2.403 Burgerlijk Wetboek. Overigens wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde balans.

Door de vennootschap zijn concerngaranties verstrekt, in hoofdzaak aan opdrachtgevers van projecten, in plaats van bankgaranties. Ultimo 2007 betreft dit een bedrag van € 334 miljoen (ultimo 2006: € 331 miljoen).

De vennootschap is de moedermaatschappij van de Nederlandse fiscale eenheden voor de vennootschapsbelasting en omzetbelasting en is hoofdelijk aansprakelijk voor de betreffende belastingschulden van deze fiscale eenheden.

Bunnik, 19 maart 2008

Raad van commissarissen:

W.K. Wiechers
A. Baar
R.J.N. Abrahamsen
J.A. Dekker
H. van Rompuy
W. van Vonno

Raad van bestuur:

J.A.P. van Oosten
N.J. de Vries
P.B. Brooks
J. Ruis

Overige gegevens

Voorstel tot bestemming van de winst over 2007

Het nettoresultaat over 2007 ad € 349,0 miljoen is verwerkt in het eigen vermogen.

De raad van bestuur heeft, conform de statutaire regeling omtrent de bestemming van de winst, besloten aan de houders van financieringspreferente aandelen een dividend over het boekjaar toe te kennen op basis van een rendement van 8,83 procent per jaar voor de converteerbare preferente financieringsaandelen en 9,13 procent per jaar voor de niet-converteerbare preferente financieringsaandelen. Dit komt neer op € 0,37086 per converteerbaar preferent financieringsaandeel en € 0,38346 per niet-converteerbaar preferent financieringsaandeel. In totaal is hiermee een bedrag van circa € 2,1 miljoen gemoeid.

De vennootschap is voornemens over 2007 per gewoon aandeel een dividend in contanten te betalen, groot € 0,90 per aandeel. Dit komt overeen met een bedrag van circa € 116,9 miljoen.

Statutaire regeling omtrent bestemming van de winst

(Beknpte samenvatting van artikel 32 van de statuten)

Uit de winst die in enig boekjaar is behaald, wordt allereerst, zo mogelijk, op de cumulatief preferente aandelen B uitgekeerd het hierna te noemen percentage van het verplicht op die aandelen, per de aanvang van het boekjaar waarover de uitkering geschiedt, gestorte bedrag. Het hiervoor bedoelde percentage is gelijk aan het gemiddelde van de EURIBOR-percentages voor kasgeldleningen met een looptijd van twaalf maanden – gewogen naar het aantal dagen waarvoor deze percentages golden – gedurende het boekjaar waarover de uitkering geschiedt, verhoogd met 1 procent. Onder EURIBOR wordt verstaan de door de Europese Centrale Bank vastgestelde en gepubliceerde Euro Interbank Offered Rate.

Vervolgens wordt, zo mogelijk, op elk financieringspreferent aandeel van een bepaalde (sub)serie, met inachtneming van het hierna in dit lid bepaalde, een dividend uitgekeerd gelijk aan een percentage berekend over het nominale bedrag van het desbetreffende financieringspreferente aandeel aan het begin van het desbetreffende boekjaar, vermeerderd met het bedrag aan agio dat werd gestort op het financieringspreferente aandeel dat van de desbetreffende (sub)serie werd uitgegeven bij de eerste uitgifte van financieringspreferente aandelen van de desbetreffende (sub)serie, verminderd met hetgeen voorafgaand aan het desbetreffende boekjaar ten laste van de reserve die als agio is gevormd bij de uitgifte van financieringspreferente aandelen van de desbetreffende (sub)serie op elk desbetreffende financieringspreferente aandeel is betaald.

Indien en voor zover gedurende de loop van het boekjaar op de desbetreffende financieringspreferente aandelen een uitkering is geschied ten laste van de reserve die als agio is gevormd bij de uitgifte van financieringspreferente aandelen van de desbetreffende (sub)serie, dan wel een gedeeltelijke terugbetaling op zodanige aandelen is geschied, wordt het bedrag van de uitkering naar tijdsgelang verminderd in de verhouding van het bedrag van de uitkering ten laste van de agioreserve en/of van de terugbetaling ten opzichte van het in de vorige zin bedoelde bedrag. De berekening van het percentage van het dividend voor de financieringspreferente aandelen van een bepaalde serie geschiedt voor elk van de hierna te noemen series financieringspreferente aandelen op de wijze als vermeld achter de desbetreffende serie:

Serie FP1 tot en met serie FP4:

Het percentage van het dividend wordt berekend door het rekenkundig gemiddelde te nemen van het effectieve rendement op de staatsleningen ten laste van de Staat der Nederlanden in euro met een (resterende) looptijd die zo nauw mogelijk aansluit bij de looptijd van de desbetreffende serie zoals gepubliceerd in de Officiële Prijscourant, verhoogd met twee procentpunt.

Serie FP5 tot en met serie FP8:

Het percentage van het dividend is gelijk aan het gemiddelde van de EURIBOR-percentages voor kasgeldleningen met een looptijd van twaalf maanden – gewogen naar het aantal dagen waarvoor deze percentages golden – gedurende het boekjaar waarover de uitkering geschiedt, verhoogd met twee procentpunt.

Deze hiervoor omschreven percentages kunnen eventueel worden verhoogd of verlaagd met een opslag respectievelijk een afslag ter grootte van maximaal driehonderd basispunten.

De raad van commissarissen bepaalt op voorstel van de directie welk gedeelte van de na toepassing van het bepaalde in de vorige leden resterende winst wordt gereserveerd. Het gedeelte van de winst dat resteert na toepassing van het bepaalde in de vorige leden, staat ter beschikking van de algemene vergadering van aandeelhouders, met dien verstande dat op de preferente aandelen geen verdere dividenduitkering zal geschieden.

Beschermingsmaatregelen

De vennootschap kent de navolgende maatregelen ter bescherming van de vennootschap tegen ongewenste ontwikkelingen die de zelfstandigheid, continuïteit en/of identiteit van de Groep zouden kunnen aantasten.

Ingevolge een besluit van de algemene vergadering van aandeelhouders gehouden op 12 juni 1972 is in de statuten van de vennootschap de mogelijkheid opgenomen tot het uitgeven van preferente aandelen. In samenhang hiermede is in 1978 opgericht Stichting Aandelenbeheer BAM Groep, hierna de 'de Stichting'.

De Stichting heeft ten doel het behartigen van de belangen van de vennootschap en van de ondernemingen die door de vennootschappen in stand worden gehouden en wel op zodanige wijze dat de belangen van de vennootschap en van die ondernemingen en van alle daarbij berokkenen zo goed mogelijk worden gewaarborgd en dat invloeden, welke de zelfstandigheid en/of continuïteit en/of identiteit van de vennootschap en die ondernemingen in strijd met die belangen zouden kunnen aantasten, naar maximaal vermogen worden geweerd.

De Stichting tracht haar doel te bereiken door het verwerven, onder meer door uitoefening van de hiervoor vermelde optie, en het houden van cumulatief preferente aandelen B in het kapitaal van de vennootschap en door het uitoefenen van de aan die aandelen verbonden rechten.

Zoals tijdens de algemene vergadering van aandeelhouders gehouden op 4 juni 1992 werd aangekondigd en tijdens de algemene vergadering van aandeelhouders gehouden op 8 juni 1993 aan de orde is geweest, heeft de vennootschap op 17 mei 1993 aan de Stichting een optie tot verkrijging van cumulatief preferente aandelen B in het kapitaal van de vennootschap verleend. Deze optie is verleend tot een zodanig bedrag, als de Stichting zal verlangen, met dien verstande dat dit ten hoogste zal kunnen zijn een zodanig nominaal bedrag dat daardoor het totaal nominale bedrag van niet bij de vennootschap geplaatste cumulatief preferente aandelen B maximaal gelijk is aan negenennegentig negen/tiende procent (99,9%) van het nominale bedrag van het op moment van de uitoefening van het hiervoor bedoelde recht niet bij de vennootschap in de vorm van andere aandelen dan cumulatief preferente aandelen B geplaatste aandelenkapitaal. Omtrent de uitoefening van dit recht tot het nemen van cumulatief preferente aandelen B beslist uitsluitend het bestuur van de Stichting.

Het bestuur van de Stichting bestaat uit drie leden, te weten één bestuurder A en twee bestuurders B. De bestuurder A wordt, onder goedkeuring van de raad van commissarissen, benoemd door de raad van bestuur van de vennootschap. De bestuurder A mag geen lid van de raad van bestuur of commissaris zijn van de vennootschap of van een dochtermaatschappij daarvan.

De bestuurders B worden benoemd door het bestuur van de Stichting zelf, onder goedkeuring van de raad van bestuur, voor het verlenen waarvan de raad van bestuur op haar beurt goedkeuring behoeft van de raad van commissarissen van de vennootschap. Een bestuurder B mag geen met de vennootschap verbonden persoon zijn als bedoeld in de, inmiddels vervallen, bijlage X bij het Algemeen Reglement Euronext Amsterdam Stockmarket, Rulebook II.

De huidige bestuursamenstelling is:

J. Kleiterp, voorzitter	(A)
G.H. Heida	(B)
S.E. Beelaerts van Blokland	(B)

Leden van het bestuur ontvangen van de Stichting elk een jaarlijks honorarium van € 3.000,-.

De personalia van de bestuursleden zijn:

Drs. J. Kleiterp (74), voorzitter

Sinds 2004 lid en sinds 2005 voorzitter van het bestuur van de Stichting. Nederlandse nationaliteit. Voormalig voorzitter directie MeesPierson. De heer Kleiterp bekleedt drie nevenfuncties: voorzitter raad van advies Deloitte, lid raad van toezicht Stichting Vangnet HBO en lid raad van toezicht Nederlandse Brandwondenstichting.

Drs. G.H. Heida (54)

Sinds 2000 lid van het bestuur van de Stichting. Nederlandse nationaliteit. Voormalig lid van het Executive Committee ING Asset Management. Momenteel zelfstandig financieel adviseur in het bijzonder ten aanzien van beleggingen. De heer Heida is lid raad van commissarissen van zeven beleggingsfondsen van Kempen Capital Management, lid bestuur Stichting Garantiefonds Reisgelden en Stichting Calamiteitenfonds Reizen en is lid c.q. adviseur van de beleggingscommissie van diverse institutionele beleggers.

Jhr. mr. S.E. Beelaerts van Blokland (63)

Sinds 2004 lid van het bestuur van de Stichting. Nederlandse nationaliteit. Voormalig voorzitter van UBS Investment Bank (Nederland). Momenteel voorzitter raad van commissarissen van Deloitte en De Goudse Verzekeringen, voorzitter bestuur van Stichting continuïteit TKH en lid bestuur van Stichting continuïteit ICT.

Er zijn thans geen cumulatief preferente aandelen B geplaatst.

De raad van commissarissen en de raad van bestuur behouden zich het recht voor om in het belang van de vennootschap en de met haar verbonden onderneming tot andere maatregelen dan de uitgifte van preferente aandelen B te besluiten ter bescherming van de vennootschap invloeden die door de raad van commissarissen en de raad van bestuur, na afweging van de belangen van de vennootschap en van alle bij de Groep betrokkenen, kunnen worden gekwalificeerd als schadelijk voor de zelfstandigheid, continuïteit en/of identiteit van de Groep.

Accountantsverklaring

Aan de Algemene vergadering van aandeelhouders van Koninklijke BAM Groep nv

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de in dit rapport op pagina 81 tot en met 155 opgenomen jaarrekening 2007 van Koninklijke BAM Groep nv te Bunnik gecontroleerd. De jaarrekening omvat de geconsolideerde en de enkelvoudige jaarrekening. De geconsolideerde jaarrekening bestaat uit de geconsolideerde balans per 31 december 2007, winst- en verliesrekening, mutatie-overzicht eigen vermogen en kasstroomoverzicht over 2007 alsmede uit een overzicht van de belangrijkste grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen. De enkelvoudige jaarrekening bestaat uit de enkelvoudige balans per 31 december 2007 en de enkelvoudige winst- en verliesrekening over 2007 met de toelichting.

Verantwoordelijkheid van de raad van bestuur

De raad van bestuur van de vennootschap is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven in overeenstemming met International Financial Reporting Standards zoals aanvaard binnen de Europese Unie en met Titel 9 Boek 2 BW, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. Deze verantwoordelijkheid omvat onder meer: het ontwerpen, invoeren en in stand houden van een intern beheersingssysteem relevant voor het opmaken van en getrouw weergeven in de jaarrekening van vermogen en resultaat, zodanig dat deze geen afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten bevat, het kiezen en toepassen van aanvaardbare grondslagen voor financiële verslaggeving en het maken van schattingen die onder de gegeven omstandigheden redelijk zijn.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht. Dienovereenkomstig zijn wij verplicht te voldoen aan de voor ons geldende gedragsnormen en zijn wij gehouden onze controle zodanig te plannen en uit te voeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De keuze van de uit te voeren werkzaamheden is afhankelijk van de professionele oordeelsvorming van de accountant, waaronder begrepen zijn beoordeling van de risico's van afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

In die beoordeling neemt de accountant in aanmerking het voor het opmaken van en getrouw weergeven in de jaarrekening van vermogen en resultaat relevante interne beheersingssysteem, teneinde een verantwoorde keuze te kunnen maken van de controlewerkzaamheden die onder de gegeven omstandigheden adequaat zijn, maar die niet tot doel hebben een oordeel te geven over de effectiviteit van het interne beheersingssysteem van de vennootschap.

Tevens omvat een controle onder meer een evaluatie van de aanvaardbaarheid van de toegepaste grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van schattingen die de raad van bestuur van de vennootschap heeft gemaakt, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Oordeel betreffende de geconsolideerde jaarrekening

Naar ons oordeel geeft de geconsolideerde jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Koninklijke BAM Groep nv per 31 december 2007 en van het resultaat en de kasstromen over 2007 in overeenstemming met International Financial Reporting Standards zoals aanvaard binnen de Europese Unie en met Titel 9 Boek 2 BW.

Oordeel betreffende de enkelvoudige jaarrekening

Naar ons oordeel geeft de enkelvoudige jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Koninklijke BAM Groep nv per 31 december 2007 en van het resultaat over 2007 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Verklaring betreffende andere wettelijke voorschriften en/of voorschriften van regelgevende instanties

Op grond van de wettelijke verplichting ingevolge artikel 2:393 lid 5 onder e BW melden wij dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening zoals vereist in artikel 2:391 lid 4 BW.

Amsterdam, 20 maart 2008

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

Mr.drs. J. van Hees RA

Overzicht belangrijkste dochterondernemingen en deelnemingen

Bouw	%
• BAM Utiliteitsbouw bv*, Bunnik	100
• BAM Woningbouw bv*, Bunnik	100
• Fort Unitbouw bv*, Raamsdonksveer	100
• Heilijgers bv*, Amersfoort	100
• Bouwbedrijf H. Pennings en Zn. bv*, Rosmalen	100
• BAM Materieel bv*, Lelystad	100
• Interbuild nv, Wilrijk-Antwerpen (België)	100
• HBG UK Ltd, Colindale, Londen (Verenigd Koninkrijk)	100
• BAM Deutschland AG, Stuttgart (Duitsland)	90
Vastgoed	
• BAM Vastgoed bv*, Bunnik	100
• Kaïros nv, Wilrijk-Antwerpen (België)	100
• Wayss & Freytag AG Projektentwicklung, Frankfurt am Main (Duitsland)	100
• AM nv, Nieuwegein	51
Infra	
• BAM Civiel bv*, Gouda	100
• BAM Infratechniek bv*, Culemborg	100
• BAM Rail bv*, Breda	100
• BAM Wegen bv*, Utrecht	100
• BAM Infraconsult bv*, Gouda	100
• Interbeton bv*, Gouda	100
• Betonac nv, Sint-Truiden (België)	100
• CEI-De Meyer nv, Brussel (België)	100
• Galère sa, Luik (België)	100
• Edmund Nuttall Ltd, Camberley, Surrey (Verenigd Koninkrijk)	100
• Ascon Contractors Ltd, Kill, Kildare (Ierland)	100
• Wayss & Freytag Ingenieurbau AG, Frankfurt am Main (Duitsland)	100
Publiekprivate samenwerking	
• BAM PPP bv, Bunnik	100
Installatietechniek	
• BAM Techniek bv*, Bunnik	100
Consultancy en engineering	
• Tebodin bv*, Den Haag	100
Deelnemingen	
• Van Oord nv, Rotterdam	21,5
• Infraspeed (Holdings) bv, Haarlem	21,5
• Wâldwei.com bv, Leeuwarden	33,3
• Railpro bv, Hilversum	10
• Celtic Roads Group (Dundalk) Ltd, Dublin (Ierland)	33,3
• Celtic Roads Group (Waterford) Ltd, Dublin (Ierland)	33,3
• Celtic Roads Group (Portlaoise) Ltd, Dublin (Ierland)	33,3

Een lijst van deelnemingen als bedoeld in artikel 379 en 414 van boek 2 Burgerlijk Wetboek is gedeponneerd bij het handelsregister te Utrecht.

* Koninklijke BAM Groep nv heeft ten behoeve van deze dochterondernemingen een 403-verklaring gedeponneerd.

Functionarissen Koninklijke BAM Groep nv

(per 20 maart 2008)

Koninklijke BAM Groep nv

Bunnik	ir. J.A.P. van Oosten, <i>voorzitter</i> ir. N.J. de Vries, <i>vice-voorzitter</i> P.B. Brooks, CEng, FICE, FInstCES, ACIOB J. Ruis, <i>CFO</i> ir. R.P. van Wingerden MBA ¹ drs. T.P.L.M. van Beek, <i>human resources en corporate social responsibility</i> mr. H. Bree, <i>vastgoedinvesteringen</i> mr. P.F. Jaeger, <i>juridische zaken</i> A.J. Kroezen RA, <i>financiën</i> prof.ir. G.J. Maas, <i>strategie</i>
--------	--

Bouw

Nederland

BAM Utiliteitsbouw, Bunnik	H.W.J. Bol J.J. Kempkens
BAM Woningbouw, Bunnik	ir. R.P. van Wingerden MBA ¹ ir. P.M.L. Born MBA ir. M.J.S. Broos A. Barnhoorn H.J.A. Oskamp M.A. van Dulmen F.J.H.M. van Vuuren J.W. Carton
Fort Unitbouw, Raamsdonksveer Heilijgers, Amersfoort Bouwbedrijf H. Pennings en Zn., Rosmalen BAM Materieel, Lelystad	

België

Interbuild, Wilrijk-Antwerpen	E.E.L.A. Verbeeck B.P.Y. De Landsheer ir. W. Tahon
-------------------------------	--

Verenigd Koninkrijk

HBG UK, Londen	R.A. Gregory, MCIOB R. Bailey, MSc, MCIOB J.R. Burke, FRICS G. Cash, BA, RIBA
----------------	--

Duitsland

BAM Deutschland, Stuttgart	Prof.Dr.-Ing. F. Berner Dipl.-Ing. S. Currle Dr.-Ing. A. Häberle Dipl.-Kfm. M. Hager Dipl.-Ing. A. Naujoks
----------------------------	--

Vastgoed

Nederland

BAM Vastgoed, Bunnik	drs. R. Vollebregt ir. A. Bolks ir. P. Esveld
----------------------	---

België

Kaïros, Wilrijk-Antwerpen	E.E.L.A. Verbeeck B.P.Y. De Landsheer
---------------------------	--

Duitsland

Wayss & Freytag Projekt- entwicklung, Frankfurt am Main	F. Samuel
--	-----------

Infra

Nederland

BAM Civiel, Gouda	ir. W.R. Remmelts C.A. van 't Hoog drs. M. de Rooij RC H.G. Kuipers ir. K.W. Talsma ir. S.H. van Royen W. Konings ir. J.P.G. Ramler
BAM Infratechniek, Culemborg BAM Rail, Breda	
BAM Wegen, Utrecht	

België

Betonac, Sint-Truiden CEI-De Meyer, Brussel	ir. A. Vautmans ir. G. Loix ir. M. Peeters P. Depreter ir. G. Loix ir. Ph. Goblet ir. V. Pissart
Galère, Chaudfontaine	

Verenigd Koninkrijk

Edmund Nuttall, Camberley	M.J. Rogers, MCIOB D.K. Belsham, BSc (Eng), CEng, FICE S.C. Fox, BSc (Hons), CEng, MICE R. Treadgold, FIHT, FICE
------------------------------	---

Ierland

Ascon Contractors, Kill	J.B. Barrett, BE, CEng.fiei B.G. Murphy, BE, CEng.fiei T.M. Cullinane, BE, CEng.fiei L.F. Harmon, BE, CEng.miei
----------------------------	--

Duitsland

Wayss & Freytag Ingenieurbau, Frankfurt am Main	ir. J.J. Wenkenbach
---	---------------------

Wereldwijd

Interbeton, Gouda	D. Langbroek ir. N. Dirkzwager G.K. Mazlounian, BSc (Hons), CEng, MICE
-------------------	--

Publiekprivate samenwerking (Pps)

BAM PPP, Bunnik, Glasgow	D.J. Wilson ACA R. Fielder
--------------------------	-------------------------------

Installatietechniek

Nederland

BAM Techniek, Bunnik	J.F.M. Al H.A. van Harn (<i>tot 1 september 2008</i>) J.A. Hazeleger (<i>per 1 oktober 2008</i>) C. Franchimon R.A.C. van Zijl (<i>per 1 april 2008</i>)
----------------------	--

Consultancy en engineering

Wereldwijd

Tebodin Consultants & Engineers, Den Haag	P.L.C.A. Koolen RA ir. P. Bilek ir. A.M. van der Velden
--	---

¹ De raad van commissarissen is voornemens ir. R.P. van Wingerden MBA per 7 mei 2008 benoemen tot lid raad van bestuur.

Tien jaar kerngegevens

(in € miljoen, tenzij anders vermeld)

	2007 IFRS	2006 IFRS	2005 IFRS	2004 IFRS	2003 ¹ NL GAAP
Opbrengsten	8.954	8.646	7.425	7.493	7.770
Bedrijfsresultaat exclusief boetes	340,7	262,6	235,3	232,7	172,6
Bedrijfsresultaat	340,7	255,2	235,3	192,7	145,2
Resultaat vóór belastingen	428,1	228,4	229,9	172,3	112,6
Nettoresultaat toerekenbaar aan aandeelhouders	349,0	137,0	153,3	106,4	56,0
Nettoresultaat toerekenbaar aan houders gewone aandelen	349,0	137,0	153,3	91,1	38,2
Opbrengsten uit voortgezette activiteiten	8.539	8.150	7.425	7.493	7.770
Bedrijfsresultaat uit voortgezette activiteiten	327,2	237,2	235,3	192,7	145,2
Resultaat uit voortgezette activiteiten vóór belastingen	341,8	209,8	229,9	172,3	112,6
Nettoresultaat uit voortgezette activiteiten toerekenbaar aan aandeelhouders	268,3	124,8	153,3	106,4	56,0
Gewone winst per gewoon aandeel (in € 1)	2,80	1,11	1,46	1,06	0,52
Fully diluted winst per gewoon aandeel (in € 1)	2,60	1,04	1,28	0,87	0,45
Dividend per gewoon aandeel (in € 1) ³	0,90	0,45	0,40	0,31	0,31
Eigen vermogen toerekenbaar aan aandeelhouders	993,5	692,6	581,7	435,1	441,1
Achtergestelde leningen ⁴	200,0	150,0	155,1	121,3	125,9
Preferente aandelen	23,3	48,2	53,6	-	-
Derden aandeelhouders AM	49,0	49,0	-	-	-
Converteerbare achtergestelde obligatielening ⁴	-	-	-	-	17,4
Garantievermogen	1.265,8	939,8	790,4	556,4	584,4
Netto-investeringen in materiële vaste activa	131,7	119,2	101,0	92,9	86,0
Afschrijving/waardevermindering:					
- Materiële vaste activa	93,6	96,5	97,6	92,5	134,1
- Immateriële vaste activa	7,7	3,4	8,0	2,7	35,4
Cashflow vóór dividend	450,3	236,9	259,9	201,6	225,4
Orderportefeuille ⁵	13.800	13.100	10.400	8.900	9.100
Gemiddeld aantal werknemers	28.007	28.330	26.914	26.801	29.551
Aantal werknemers ultimo jaar	27.578	30.338	27.190	26.651	26.837
Ratio's (in %)					
Resultaat vóór belasting, goodwillafschrijving en boetes in % opbrengsten	4,8	2,7	3,1	2,8	2,3
Resultaat vóór belasting en goodwillafschrijving in % opbrengsten	4,8	2,6	3,1	2,3	1,9
Resultaat uit voortgezette activiteiten vóór belastingen en goodwillafschrijving in % opbrengsten	4,0	2,6	3,1	2,3	1,9
Nettoresultaat in % opbrengsten	3,9	1,6	2,1	1,4	0,7
Nettoresultaat in % gemiddeld eigen vermogen	41,4	21,5	37,8	28,2	13,2
Solvabiliteit:					
- Eigen vermogen toerekenbaar aan aandeelhouders in % activa	14,2	10,7	11,7	9,2	14,1
- Garantievermogen in % activa	18,1	14,5	15,9	11,7	18,7
Current ratio	1,28	1,16	1,09	0,99	0,92

¹ Met ingang van 2003 wordt rente geactiveerd op vastgoedontwikkeling; de cijfers van voorgaande boekjaren zijn niet aangepast.

² In 1999 en voorgaande jaren vond de resultaatneming op werken plaats op basis van de completed contract methode.

³ Dividend 2007 betreft voorstel.

2002 NL GAAP	2001 NL GAAP	2000 NL GAAP	1999 ² NL GAAP	1998 ² NL GAAP	
3.579	2.916	1.510	1.093	957	Opbrengsten
75,7	60,3	39,4	29,5	37,2	Bedrijfsresultaat exclusief boetes
75,7	60,3	39,4	29,5	37,2	Bedrijfsresultaat
70,2	60,6	39,5	29,2	22,7	Resultaat vóór belastingen
46,7	39,4	29,1	19,5	15,0	Nettoresultaat toerekenbaar aan aandeelhouders
45,9	39,4	29,1	19,5	15,0	Nettoresultaat toerekenbaar aan houders gewone aandelen
3.579	2.916	1.510	1.093	957	Opbrengsten uit voortgezette activiteiten
75,7	60,3	39,4	29,5	37,2	Bedrijfsresultaat uit voortgezette activiteiten
70,2	60,6	39,5	29,2	22,7	Resultaat uit voortgezette activiteiten vóór belastingen
46,7	39,4	29,1	19,5	15,0	Nettoresultaat uit voortgezette activiteiten toerekenbaar aan aandeelhouders
0,87	0,78	0,58	0,41	0,36	Gewone winst per gewoon aandeel (<i>in € 1</i>)
0,74	0,66	0,50	0,36	0,31	Fully diluted winst per gewoon aandeel (<i>in € 1</i>)
0,31	0,31	0,23	0,16	0,14	Dividend per gewoon aandeel (<i>in € 1</i>) ³
404,1	131,2	100,8	69,6	58,1	Eigen vermogen toerekenbaar aan aandeelhouders
30,5	34,0	34,0	-	-	Achtergestelde leningen ⁴
-	-	-	-	-	Preferente aandelen
-	-	-	-	-	Derden aandeelhouders AM
33,2	38,5	38,6	38,6	38,6	Converteerbare achtergestelde obligatielening ⁴
467,8	203,7	173,3	108,2	96,7	Garantievermogen
54,3	21,2	17,8	14,1	10,4	Netto-investeringen in materiële vaste activa
43,5	33,6	19,7	14,9	13,4	Afschrijving/waardevermindering:
8,7	4,6	3,4	-	-	- Materiële vaste activa
98,8	77,7	52,3	34,4	28,4	- Immateriële vaste activa
					Cashflow vóór dividend
10.200	4.543	3.587	1.588	1.361	Orderportefeuille ⁵
14.972	12.744	7.546	6.136	5.669	Gemiddeld aantal werknemers
30.588	13.248	12.824	6.360	5.598	Aantal werknemers ultimo jaar
					Ratio's (<i>in %</i>)
					Resultaat vóór belasting, goodwillafschrijving en boetes
2,2	2,2	2,8	2,7	2,4	in % opbrengsten
2,2	2,2	2,8	2,7	2,4	Resultaat vóór belasting en goodwillafschrijving in % opbrengsten
					Resultaat uit voortgezette activiteiten vóór belastingen
2,2	2,2	2,8	2,7	2,4	en goodwillafschrijving in % opbrengsten
1,3	1,4	1,9	1,8	1,6	Nettoresultaat in % opbrengsten
29,2	34,0	34,2	30,6	26,5	Nettoresultaat in % gemiddeld eigen vermogen
					Solvabiliteit:
10,5	14,6	12,2	18,7	17,7	- Eigen vermogen toerekenbaar aan aandeelhouders in % activa
12,1	22,6	21,0	29,1	29,5	- Garantievermogen in % activa
0,77	1,15	1,11	1,23	1,23	Current ratio

⁴ Achtergestelde leningen inclusief het kortlopende deel.

⁵ De orderportefeuille bevat zowel getekende contracten als mondelinge opdrachten.

Financiële agenda

7 mei 2008	Algemene vergadering van aandeelhouders
9 mei 2008	Notering ex-dividend
13 mei 2008	Record-datum dividendrechten
15 mei 2008	Betalbaarstelling dividend
29 mei 2008	Publicatie resultaten eerste kwartaal
28 augustus 2008	Publicatie halfjaarcijfers
27 november 2008	Publicatie resultaten derde kwartaal
5 maart 2009	Publicatie jaarcijfers 2008
22 april 2009	Algemene vergadering van aandeelhouders
28 mei 2009	Publicatie resultaten eerste kwartaal
27 augustus 2009	Publicatie halfjaarcijfers
19 november 2009	Publicatie resultaten derde kwartaal

De algemene vergadering van aandeelhouders vindt plaats op woensdag 7 mei 2008 om 15.00 uur in het NH Barbizon Palace Hotel, Prins Hendrikkade 59 – 72 te Amsterdam.

Colofon

Vormgeving:

Boulogne Jonkers, Zoetermeer

Druk:

RotoSmeets Grafiservices, Utrecht

Illustraties:

abv+architecten, De Beeldredactie, Brian Borrett, Michael Boulogne, Jon de Bruijne, Imre Csany/Studio Csany, Jean-Luc Deru/Daylight srl, Jan Derwig, Marc Detiffe, Ernst Fessler, Ben de Haas, Chris Henderson, Rob Hoekstra Fotografie, Jeroen Kleijn, Lex Klimbie, Hans Koppelmans, Ian McMahon/Studio Lab, Janice O' Connell/f22 photography, Isabelle Pateer/Otherweyses Photography, Raum Visionen, Bas Sooths, Werner Tuchscherer, Jan de Vries, Dirk Verwoerd/Lighthouse Productions.

